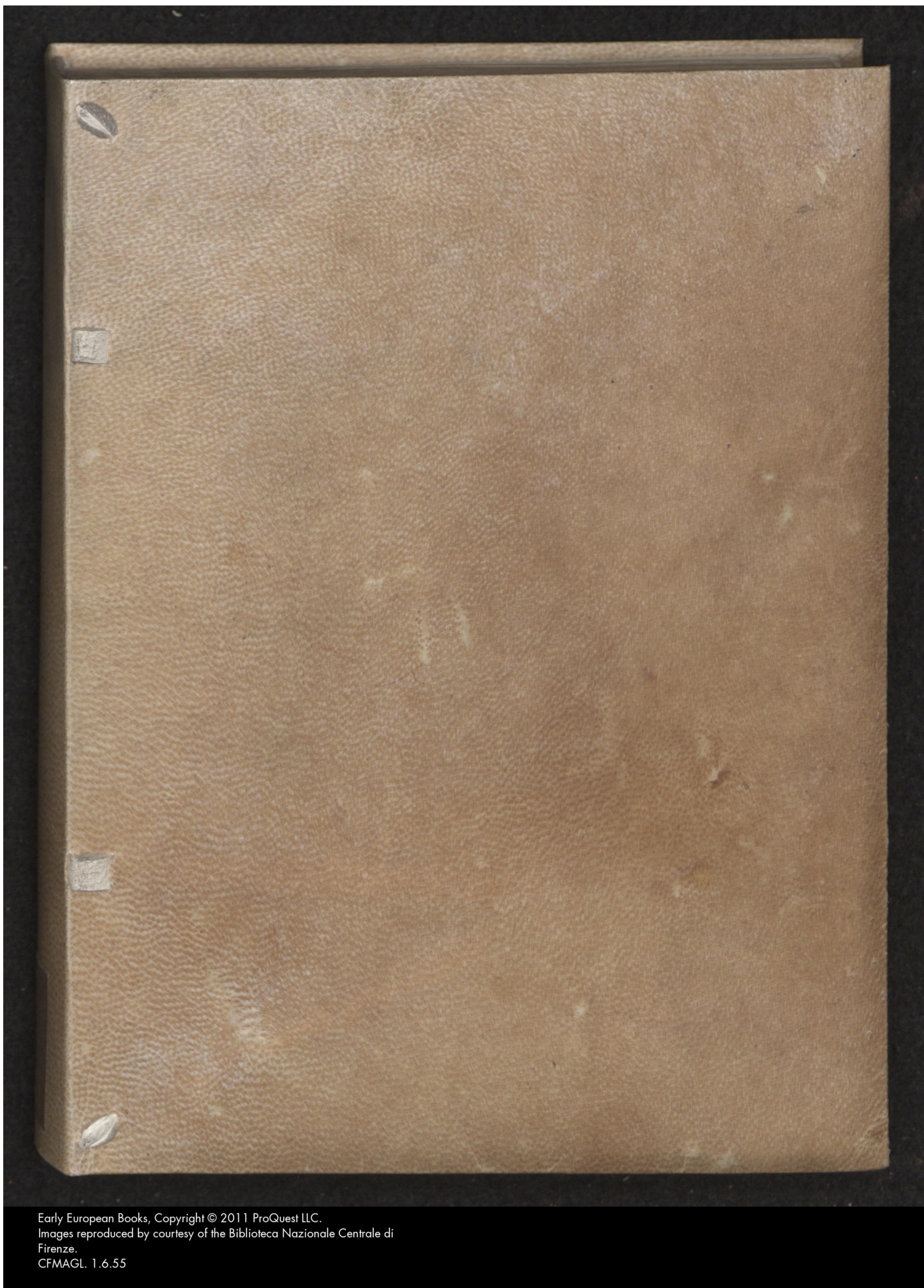
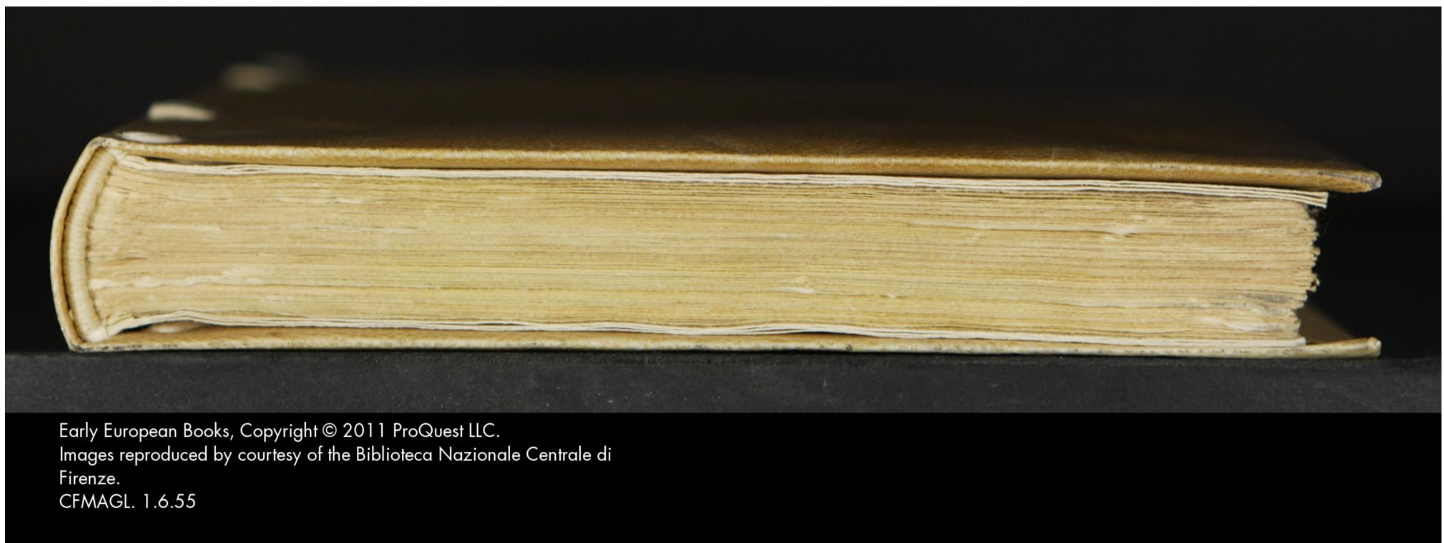

1
6
55

MATTHAEII DEVARII LIBER

DE GRAECAE LINGVAE PARTICVLIS.

AD ALEXANDRVM FARNESIVM CARDINALEM S. R. E. VICECANCELLARIVM.

ROMAE,

Apud Franciscum Zannettum M. D. LXXXVIII.

PERMISSV SVPERIORVM.

ILLVSTRISSIMO PRINCIPI ALEXANDRO FARNESIO CARDINALI S. R. E. VICECANCELLARIO.

ATTHAEVS Deuarius auunculus meus, Cardinalis amplissime, multos quidem libros reliquit octo ac viginti annis a se conscriptos, quo tempore in tuorum numero familiarium ad supremum vsque vitæ diem (quæ tua fuit erga illum humanitas) domi tuæ versatus est. Ex quibus ego libris hunc potissimum, quem de Græcæ linguæ particulis inscripsit, iampridem statueram in lucem edere. quamquam diuturna & accurata Græcorum librorum tractatione illud erat facile consecutus; vt quis esset Græcarum particularum vsus, quæ vis ac notio, non modo ipse perspiceret ac teneret; verum alijs quoque tradere posset, deque illarum natura facillime disputare. Huc accedit, quod viri docti permulti, & Græcæ linguæ peritissimi non semel me cohortati sunt, vt hoc opus in hominum aspectum lucemque proferrem, quod non exiguam censerent vtilitatem ad omnes manaturam, qui aut Græce loqui vel scribere aliquando velint, aut certe scriptores Græcos cupiant legendo non primoribus tantum labris (vt dicitur) degustare, verum etiam penitus introspicere: cum ex vna plerumque particula loci cuiuspiam sententia pendeat vniuersa. Nemo enim adhuc vno volumine comprehendit, quæcumque ad eam rem illustrandam & explicandam pertinent: nemo distincte atque disposite: nemo certa ratione ac via de illis egit: nemo certe clarius ac facilius harum particularum vim, naturamque persecutus est: quibus tamen peritorum huius linguæ sententia, nihil est pene in Græcorum libris difficilius ad intelligen-

dum, nihil obscurius. Atque inter eos, qui mihi, vt hunc librum ederem, suaserunt, grauissimus in primis auctor fuit Hieronymus Rouerius Cardinalis amplissimus, cuius tantum apud me valet auctoritas, quantum apud omnes valere debet, quibus tanti viri sapientia, probitas, grauitas non sit inaudita. quin etiam eo plus me, vt opinor, mouere debet, quo mihi est eiusdem integritas doctrinaque perspectior fortasse, quam ceteris, quibus cum eo familiariter agere minus contigit. etenim est ille quidem cum grauissimarum disciplinarum iurisque ciuilis ac Pontificij, tum Græcæ linguæ peritia clarus; vt eius nominis fama vix vlli iam pene dicam mortalium esse possit obscura: idem tamen ita me pro sua humanitate atque in Græcam nationem beneuolentia, in suis domesticis esse voluit; vt & mihi iam prope singularem viri sapientiam, & probitatem propius liceat intueri, & magnum in primis apud me pondus Cardinalis optimi ac sapientissimi debeat habere sententia. Quare cum fructus vberes ex hoc libello percipi posse viri doctissimi atque grauissimi arbitrarentur; illud mei muneris esse maxime videbatur, vt & auunculi nomen, quoad eius fieri posset, immortalitati commendarem, & Græcæ linguæ perdiscendæ subsidia eiusdem studiosis hominibus sine inuidia proderem. Verum vt hoc pietatis officium ad hoc vsque tempus differrem, multæ me res propemodum coëgerunt. Primum enim cum decem fere ipsos extremos ætatis annos idem auunculus meus aduersa valetudine conflictaretur assidue, me Romam Corcyra paucis ante mensibus, quam e vita discederet, eo consilio reuocarat, vt ipsi cum in alijs libris tum in hoc potissimum describendo ac disponendo præsto essem, nisi vita ipsum antea defecisset. Cum enim id maxime ageret, ac tibi adhuc fideliter, Pater amplissime, nauaret pro viribus operam, septuaginta natus annos diem suum obijt, præclaris, vt initio dicebam, relictis ingenij doctrinaque monimentis. ex quibus hæc ipsa de Græcæ linguæ particulis eruditissima disputatio in varias dispersa schedulas, fuit cum a me diligentius colligenda, & ad certam quamdam reuocanda methodum ac viam; tum à viris doctis atque prudentibus accurate per otium recognoscenda. Deinde vero exiguis facultatibus auunculo relictis, non dum licuit efficere, quod optabam, neque vero liceat hoc tempore, nisi tua mihi benignitas, Princeps illustrissime, subueniat: quam in operibus egregijs & in ijs præsertim subleuandis adhibere soles, qui te sedulo fideliterque coluerint. in quibus quoniam iure potest Matthæus Deuarius numerari; cum tibi sit is diuturna tot annorum consuetudine penitus cognitus atque perspectus: tui ipsius testimonio grauissimo fretus pauca quædam hoc loco percensere non dubitabo; quibus eiusdem virtus, atque doctrina testata & consi-

gnata

gnata posteris relinquatur; quippe qui ætatem semper in studijs rerum honestissimarum cum laude traduxerit. Natus est igitur Matthæus Corcyræ honesta Deuariorum familia ex ijs, quæ Latinum ritum in Christiana religione sectantur. Cum vix annum octauum ageret, Romam a Ioanne Lascari perductus est, viro Græcarum litterarum, Latinarumq. scientia nobili, quo tempore idem Lascaris Leonis decimi Pontificis Maximi iussu ex varijs Orientis locis ingenuos pueros delegerat, ex quibus tum primum est Græcum Romæ Collegium, quam scholam Græcam nuncupabant, ad montis Quirinalis radices institutum: cuius quidem extat adhuc in Sophoclem scholiorum monimentum, quæ ex illo Collegio prodierunt. ibi igitur Deuarius a tanto doctore, summa docentis atque discentis cura litteris Græcis eruditus, obscura quæque ac recondita eius linguæ mysteria ita celeriter arripuit; vt ipse deinde per se ex veteribus Græcis oratoribus, historicis, poetis, philosophis tamquam ex fontibus omnem hauserit non modo linguæ cognitionem atque verborum, verum etiam rerum scientiam pulcherrimarum. Quare, cum iam illius doctrina celebraretur; a Nicolao Rodulpho Cardinali accersitus domum humanissime receptus est: apud quem per illud tempus ita multi varijs disciplinarum generibus instructissimi florebant (ex Græcis quidem Constantinus Rallius, Nicolaus Soffiano, Christophorus Condoleus, Deuarij condiscipuli & contubernales: ex Latinis vero atque Italis Nicolaus Maiorana, idemq. postea Malfectæ delectus Episcopus, Franciscus Priscianensis, Donatus Giannottus, Pater Leonardus Malaspina, Matthæus Herculanus, Petrus Crassus, qui est Episcopus creatus deinde Viterbij) vt eius Cardinalis domus iure, quoddam sapientiæ domiciliũ appellari potuisse videatur. Mei porro auunculi opera Rodulphus in Græcis potissimum explicandis auctoribus vtebatur, quem suæ quoque bibliothecæ peramplæ & copiosæ præfecerat. Ergo Deuarius quindecim annis quibus superstes Rodulphus Cardinalis fuit, Indicem vberrimum in Eusthathium Homeri interpretem confecit, qui adhuc extat à Paulo III. fe. re. æditus, auo tuo, Cardinalis amplissime; qui quanti semper fecerit viros doctos ac sapientes tum alijs rebus permultis aperte satis ostendit, tum vel hac vna non obscure significauit; cum vel propter illum ipsum a Deuario susceptum Indicis conficiendi laborem, menstruam illi pensionem assignarit, quam eidem postea, quoad viueret, Pius Quartus attribuit: eumq. Vaticanæ bibliothecæ primum Græcorum codicum instituit Correctorem: in qua nimirum eiusdem apparent monimenta præclara in descriptis libris ab illius bibliothecæ librarijs, ab ipso vero non sine magno celeberrimæ bibliothecæ ornamento correctis. Vita functo Rodulpho, Camillus Columna M. Antonium filium hodie Cardinalem, & quidem

hoc

hoc dignitatis honorisq. gradu dignissimum, Deuario Græcis litteris tradidit imbuendum: cum quo Matthæus triennio partim Romæ, partim studiorum grauiorum caussa Pisis ita versatus est, vt ab eo & in honore haberetur, & vnice diligeretur. Verum cum is Patauium profectus esset ad philosophiæ spatium decurrendum, essetq. Deuario, ne suo muneri librorum corrigendorum deesset, Romæ remanendum; a te, Cardinalis amplissime, accitus est, & benignissime semper pro summa tua facilitate humanitateq. tractatus. In tua igitur honestissima domo ætatem reliquã Deuarius traduxit: cum præclare secum agi putaret, quod se et principis amplissimi patrocinium nactum esse, & in celeberrimorum virorum numerum videret adscriptum, qui doctrinis essent omnibus exculti, quibus tuam domum semper ornatam esse voluisti, quæ tamen eos vicissim non minus ornaret, quam ab ipsis ornaretur. Vbi enim nisi domi tuæ, Pater amplissime (vt a Poetica incipiam facultate) velut in Pindo aliquo monte vel Parnaßo Franciscus Maria Molza, Laurentius Gambarus, Bernardus Cappellus, alijq. permulti poetæ nostra ætate præstantissimi floruerunt? Vbi vmquam plures, quam domi tuæ, aut eloquentiæ laude, aut variarum, pulcherrimarumq. rerum cognitione præstantes? Ex quibus si Romulum Amasæum, Annibalem Carum, Carolum Gualteruccium, Fuluium Vrsinum (cuius mentio nobis erit alias infra non sine laude ipsi debita facienda) Guidum Lolgium, Antonium Aelium Episcopum deinde Polensem, alterum item Antonium Aelium Mirandulanum, qui Cassertæ item est postea præfectus Episcopus, Ioannem Baptistam Possevinum, Hieronymum Mercurialem nostra ætate medicum celeberrimum: si vel hos inquam (vt cæteros quamplurimos taceam) proferre velim, nemo, vt opinor, erit, cui fuerit horum eruditio, vel consuetudine familiari perspecta, vel etiam fama ipsa, & auditione cognita, qui mendacij nos possit vel temeritatis accusare. Quid? nonne vt ex equo Troiano fortissimi viri, ita è domo tua, quæ semper doctrinarum omnium etiam diuinarum seminarium quoddam fuit, non modo Episcopi permulti, hoc est Ecclesiæ orthodoxæ pastores; verum etiam Cardinales nonnulli, hoc est Reip. Christianæ lumina, & summi etiã Pontifices prodiere? quorsum ego Marcellum Ceruinum hoc loco nominem? qui ob insignem virtutis & sapientiæ laudem ad supremum sacerdotium est euectus: qui cum diu tecum olim familiariterq. vixisset, grauissimo tuo testimonio, vt par est, non sua, a qua longissime aberat, ambitione; virtutum suarum quasi gradibus ad sacros ac summos honores ascendit: quem tamen videtur Deus ostendere potius mortalibus voluisse, quam dare; quippe qui paucis diebus fuerit in Apostolico illo fastigio superstes, vt & illum tanto honore dignissimum, & nos tanto pastore

non

nõ satis fortaße dignos esse declararet. Omitto Bernardinum Maffæum, & Ardinghellium Cardinales, qui illud purpuræ decus e domo tua retulerunt, quod illorum merita postulabant. Ioannes Antonius Facchinettus, qui cum primum Romam venit, in tuorum numero domesticorum cum summa laude versatus est: inde Tridentino Concilio interfuit, tum Venetias a Pio V. missus legationem summa cum dignitate obiit: deinde à Gregorio XIII. Cardinalis creatus est: vel vnus potest esse huius rei testis idoneus, qui nunc in hoc sacrosancto Patrum Collegio magno apud omnes est in honore, ob legum humanarum ac diuinarum scientiam: quibus potissimum fultus præsidijs, multa & grauissima onera pro dignitate sustinet in Ecclesia sancta pro viribus subleuanda. Verum ne in hac re longius digrediar, quam aut leges epistolæ patiantur, aut vires meæ ferre possint, ad institutam de auunculo meo narrationem reuertamur. Is ergo domi tuæ Tridentinum Concilium & catechismum Pij Quinti iussu in Græcum ex Latino conuertit, Florentinum Conciliũ tum primum Græce editũ emendauit. Longum esset alias præterea eius lucubrationes atque opera persequi. Quid? epigrãmata Græca quam multa, quam eleganter, ornateq. conscripsit? ex quibus non nulla, quibus Farnesia familia fere celebratur, in hoc volumen inserenda existimaui; vt & quantum illius in te familiamq. tuam studium fuerit, facile intelligatur: & Farnesiæ familiæ nomen etsi per se satis ornatum, quo hic etiam libellus ornatur, vicissim tamen, quantum est in nobis, his quoque versibus illustretur. Equidem aliquot ante annis sub Gregorio Pont. Max. Tridentinum Concilium typis excudendum curaui, quod (vt modo dicebam) auunculus meus Græce conuerterat, antea tamen, eodem iubente Pontifice, recognitum, & cum Latino collatum exemplo tum a Gulielmo Sirleto Cardinali nostra ætate religionis ac doctrinæ laude præstanti, tum a Fuluio Vrsino familiari tuo, quem paulo ante honoris caussa nominauimus: viro cum splendore generis, tum eruditione ac Latinarum Græcarumque litterarum cognitione præclaro: is ita suam in ea re operam nauauit egregiam, vt & quod amicitia illi summa cum auunculo meo intercesserat, & quod ambo simul coniunctissime vixerant, non maiorem adhibere diligentiam (si viueret) auctor ipse potuerit. Reliquum est, vt & catechismus, & alia nonnulla auunculi opuscula describantur, & viris doctis recognoscenda tradantur. quod ipse eiusdẽ Fuluij Vrsini, aliorumq. ope, Deo bene iuuante, præstare conabor. quæ deinde tuo dicata nomini libenter sinam in manus hominum peruenire, quemadmodum hæc iam disputatio de particulis prodit, auctoritatis tuæ fulta præsidio; atque ita prodit, vt cum eidem Fuluio Vrsino tuiq. studiosissimo, tum Sirleto ipsi Cardinali vehementer probata sit, eademq.

a M.

a M. Antonio Mureto paulo ante, quam e vita discederet, accurateque recognita. de cuius viri doctrina, eloquentia, Graecae Latinaeq. linguae scientia quid attinet dicere? cum inter omnes, qui recte sentiunt, vt puto, conueniat, eum eruditione, dicendi facultate, Graecarumq. litterarum laude nostra aetate pares fortasse (vt leuiter dicam) paucissimos, superiorem certe habuisse neminem? Iam vero sicut mei auunculi consilium illud erat, vt Concilium summo Pontifici dedicaretur, quod ipsi esset illud negotium a summo Pontifice datum; ita hoc opusculum de particulis, quippe proprium foetum ac suum, tui splendore nominis illustrari cupiebat; nempe cuius domus, vt ante dixi, semper doctis viris, ac sapientibus patuit: quorum voces te iam inde a pueritia vsque adeo delectarūt, vt cum illorum sermonibus, atque ingenij tui praestantia animique uirtute magnas tibi opes paraueris prudentiae, consilij, grauitatis; te nunc in sacro patrum amplissimorum Collegio principem locum tenere: teq. vnum vni Pontifici maximo secundum esse iure laetemur: te denique (si humano res tanta pendenda iudicio sit) illo ipso loco, quo nullus est in terris celsior, esse dignissimum arbitremur. Ergo dum tuo patrocinio, Cardinalis amplissime atque optime, tutum esse libellum hunc, atque ornatum volo; simul, credo, auctoris videbor obsequi voluntati, & mihi ipse quoque aliqua ex parte satisfacere, qui non minus profiteor me amplitudinis tuae studiosum esse cultorem, quam vel auunculus fuerit, vel quam a me auunculum coli, obseruariq. par sit. Quare tui quondam clientis & familiaris primitias hilari vultu ac libenti (vt soles) animo accipere ne graueris, meq. ipsum Matthaei Deuarij sororis filium in tua esse tutela, obsecro, patiaris: vt dum simul auunculi memoriam conseruas, meumq. hoc erga te studium, & qualecumque officium minime contemnis; si forte me vires in hac ipsa re praestanda deficiant; tu me pro tua summa humanitate ac benignitate sustentes. Vale.

Illustriss. ac Reuerendiss. Dominationis tuae

Deditissimus, & humillimus seruus

Petrus Deuarius.

ΜΑΤΘΑΙΟΥ ΤΟΥ ΔΕΒΑΡΗ
ΕΙΣ ΦΑΡΝΕΣΙΟΥΣ
ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ.

ΡΕΡΙ ΤΩΝ ΤΕΤΡΑΔΕΛΦΩΝ ΦΑΡΝΕΣΙΩΝ.

ΔΙΣ δύο τίκτ' ἀνακοὺς Ἱερωνύμη, ὡς τετόρων δὴ
Κόσμων. τέτταρας εἷς οὐ χάδεν ἠέλιος.

ΠΕΡΙ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΦΑΡΝΕΣΙΟΥ.

Πᾶς τις Ἀλεξάνδροιο δέμας καὶ εἶδος ἀγητὸν
Ἀθρῶν, μηδ' ὁποίου ἄλλο γ' ἐπιστάμενος,
Ἄξιον ἂν φαίη βασιληΐδος ἔμμεναι ἀρχῆς·
Κοὐδενί γ' εὔξαιτ' ἂν φῦναι ὁμοιότερος.
Οἵτινες οὖν ἀρετὰς δεδαήμεθα τοῖο ἄνακτος,
Ἔνδικά μιν σεβόμεσθ' ἶσα μάκαρσι θεοῖς.

Τῷ αὐτῷ βιβλίον αὐτοῦ δωρούμενος.

Ἐς τί λόγοι, μουσέων τε πόνος, πόλεμόνδε κιόντι;
Δεῖγμ' ὅτι καὶ μουσέων ἄξιον ἠδὲ λόγων,
Ἔσσεται ἔργον ἄρηος, ὅπερ πυκινόφρονι βουλῇ
Ἐνρῖκος βασιλεὺς Φαρνεσίου τελέσει.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ, ΚΑΙ ΕΝΡΙΚΩ τῷ βασιλεῖ συμμαχοῦντος.

Θησέος οὐδὲν ἄνευ κρατερὸς πάϊς Ἀμφιτρύωνος
Ὡς λόγος ἀρχαῖος, πρίν ποτ' ἔρεξε μέγα.
Καὶ νῦν Φαρνεσίοιο νόῳ βουλῇ τε καὶ ἀλκῇ,
Ἐνρῖκος βασιλεὺς πίσυνος, εὐπετέως
Κόσμου λυμαντῆρα, πέλωρ κακὸν ἀργαλέον τε,
Εἴρξει. καὶ δυσμὰς εἰς δνοφερὰς πελάσει.

ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΥΤΟΝ.

Φαρνεσίων μέγα κῦδος Ἀλέξανδρ᾽, οὐκ ἀνεχοίμην
Ὧν περ ἔχω παρὰ σεῦ, μηδὲν ἀμειβόμενος.
Τῷ, καίπερ σέο κῦδος ἀγακλυτὸν ἐς τόσον ἤρθη,
Ὥστ᾽ ἀνέφικτον ἔμμεν ῥήσεσιν ὑμνοπόλων,
Ἔμπης οὐ θεμιτόν μοι, ὅτ᾽ οὐ κατὰ μοῖραν ὑπάρχει,
Τοὔνεκα καὶ σχέσθαι μηδ᾽ ὀλίγως ἐνέπειν.
Κοινὰ μὲν οὖν πολλοῖσι λάχες, κράτος ἠδὲ καὶ ἀρχάς,
Πλοῦτόν τ᾽ εὐφυΐην τ᾽, εὐγενΐην τ᾽ ἐρατήν.
Πᾶσι μὲν ἐκτὰ βροτοῖς, ἅ γ᾽ ἑκὼν οὐκ αὖτις ἕλοιτο,
Ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τύχης κεῖμεν ὑπ᾽ ἀστασίῃ.
Τοὔνεκεν ὧν λάχες, ἄλλ᾽ ἐκτήσαο πολλὸν ἀμείνω.
Ἠθῶν κόσμον ἅπαντ᾽, εὖ μαθίην τε λόγων.
Ἔξοχα δ᾽ ὧν τέλος ἐστί, θεῷ ἐναλίγκιον ἄνδρα
Ἐκτελέειν, πρηκτῶν τ᾽ ἴδμονα τοῦδε βίου.
Ὧν, εἰ μὴ νέμεσίς τι θεῶν τὸν ἔχοντα κολούσῃ,
Οὔτε βίη μερόπων, οὔτε τύχης ἀφέλοι.
Ταῦτ᾽ οὖν ἀθανάτοις σε φίλον θνητοῖσι τ᾽ ἀγαστόν,
Ἄξιον ἠδ᾽ αἴνων τεῦξαν ἀπειρεσίων.
Οἷς ἐπεὶ οὐ κατὰ μοῖραν ἔχω φράσαι, οὔτι ὀνοστὸς
Ὡς δύναμ᾽ ἐκτίνων χρεῖος ὀφειλόμενον.
Τῷ, νῦν προφρονέως τελέω τάδε· εἰσόκεν αὖθις
Δαίμονος εὐμενίῃ, κρεῖττον ἔχω παρέχειν.

ΤΩ ΑΥΤΩ ΕΞΟΡΙΣΤΩ ΕΠΙ ΙΟΥΛΙΟΥ Γ'.

παράκλησις.

Κἢν με τεῆς στυγερὸς δαίμων ἐρατῆς ἀπερύκει
Νῦν γε συνηθείης Φαρνέσι' ἀκερότατε,
Οὐ διὰ τοῦτ' ἐμέθεν γνώμην καὶ θυμὸν ἐρύξει
Τοῦ μήσ' ἐνδικέως ἶσα θεοῖσι σέβειν.
Τοὔνεκα νῦν μοι ἔπεισι σέθεν περὶ ταῦτα φατίζειν·
Ἀργαλέον περ ἐὸν χρεῖν φάτιν ἐσσομένων.
Πρῶτα μὲν οὔτι σε δηρὸν ἀποπλάγξεσθαι ὀΐω
Οὔτε φίλης πάτρης οὔτ' ἐρατῶν κτεάνων·
Ὃν ῥά τε γὰρ φιλέει θεὸς ἄμβροτος, οὐκ ἐπὶ δηρὸν
Κεῖνος ἀνὴρ ἐχέοι ἄν ποτε δυσμορίην.
Οὐδὲ μὲν ἠελίοιο περίδρομος ἠδὲ σελήνης
Οὔτε νόος μερόπων δὴν κατὰ ταυτὸ μένει.
Τῷ ῥ' οἵσ' ἀπεκερύσαντο πάρος κακὰ μηχανόωντες
Αἶψά τις ἐκ τούτων σεῦ ὕπερ ἀσπίδ' ἕλοι.
Καὶ τότ' ἔπειτα βίην ἀναλήψεαι ἣν πρὶν ἔχεσκες
Δυσμενέων θεόθεν σεῦ καταβαλλομένων.
Ἔνθεν ἀνακτορίης ἐπιβήσεαι· ᾗ ἔνι Πάππος
Πρόδρομος ἔπλε σέθεν, κλεινὰ θέμεθλα βαλών.
Καὶ τότε μοι μέμνησο κλεηδόνος ἣν σοι ἐγὼ νῦν
Σὺν θεῷ δ' εἰρήσθω, οὐκ ἄλλην ἐνέπω.
Τόφρα δὲ κηδόμενός περ ἀνάσχεο μηδ' ἀπόειπε
Αἰεὶ ταῖς ἀγαθαῖς ἐλπίσι θαλπόμενος.
Τούς τε κάλως μηγέτα πάντας πυκινῶς ἀνασείειν
Καὶ σὴν Ἀθηναίῃ πάντοτε χεῖρα κίνει.
Οἶδα μὲν οὖν ὅτι νεῖν δόξω δελφῖνα διδάσκειν,
Ἠδ' αἐτὸν δίεπειν εἰρεσίην πτερύγων.
Ἀλλά γε καὶ παῖδας ποτ' ἐπισπέρχοντας ὁρῶμεν
Τοὺς σταδιεῖς ἄθλων ἔγγιον ἐρχομένους,
Τούς τε κυβερνήτας μάλα καίρια πολλάκι ναῦται
Νουθετέουσι νόῳ κίνδυνον ὀσσόμενοι.
Τοὔνεκα μή τι λίην σύγ' ἐμὴν φαύλιζε ἐφετμὴν
Καὶ μέγας ὀρθοῖτ' ἂν καὶ ὑπὸ μικροτέρου.

ΕΙΣ ΡΑΥΝΟΥΤΤΙΟΝ ΦΑΡΝΕΣΙΟΝ
τὸν Καρδινάλιν.

Πῶς κ' ἀγέραστον ἄναξ Ραϋνούττε, εἰ σέ τ' ἄμεμπτος
　Τλαίην σ' ἐξ ἐμέθεν, τοῖον ἐόντα, μένειν;
Ος γε τύχης πάρα πολλὰ λαβὼν γέρα, πολλὰ δὲ μᾶλλον
　Εκ φύσεως: γενετῆς εἵνεκα λαμπροτάτης,
Ευφυΐης τε νόου, καὶ σκήνεος ἔξιος ἐσθλῆς,
　Τοῖς δὲ μὲν οὐκ ἀγαπῶν, εὗρες ἀρείοτερα.
Κτησάμενος γνώμῃ τε τεῇ μελέτῃ τε πόνῳ τε,
　Κόσμον ἅπαντ' ἀρετῶν, καὶ μαθίην τε λόγων.
Ταῦτ' αὖ, πῶς κεν μοῖραν ἔχοι βροτὸς ἀντιγεραίρειν,
　Οντα τύχης γεράων φέρτερα καὶ φύσεως;
Τῷ, μακαριζέμεναι μᾶλλον πρέπει, ὅς τις ἑαυτῷ
　Κτήσατο φραδμοσύνῃ τάξιν ἐν ἀθανάτοις.

ΠΑΥΛΟΥ ΦΑΡΝΕΣΙΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ
ἀρχιερέος Επιτάφιον.

ΠΑΥΛΟΥ Αρχιερῆος ὑπερτάτου ἐνθάδε Ρώμη
　Πατρὶς ἄνακτος ἑοῦ λείψανα νῦν σέβεται.

ΑΛΛΩΣ.

Παῦλον Φαρνέσιον τρίτον ἀρχιερῆα μέγιστον
　Ρώμη πατρὶς, ἄνακτ' ἐνθάδε νῦν σέβεται.

ΑΛΛΩΣ.

Παῦλον Φαρνέσιον τρίτον ἀρχιερῆα μέγιστον
　Ρώμη ἑὸν ποτ' ἄνακτ' ἐνθάδε νῦν σέβεται.

ΩΡΑΤΙΟΥ ΦΑΡΝΕΣΙΟΥ
ἐπιτάφιον.

Τίπτε τοσόνδ᾽ ἐσπούδασας ἀμείλιχε βάσκανε μοῖρα
    Ἐκ βιότου καθελεῖν κύδιμον Ὠράτιον,
Ἠΐθεον θαλερὸν παναώριον; ἢ τάχ᾽ ἔδεισας
    Μήποτε κυδαλίμοις ἔργμασιν ἠδ᾽ ἀρεταῖς,
Ἀθάνατός τε γένοιτ᾽, ἠδὲ σὴν ὅγε κῆρ᾽ ὑπαλύξῃ;
    Ἀλλὰ γὰρ εἵνεκα τοῦδ᾽ ἤμβροτες οὐκ ὀλίγον.
Ζῶν γὰρ ὅγ᾽, εἰσέτι σεῖο ὑπήγετ᾽ αὖ ἀστάτῳ αἴσῃ,
    Νῦν δὲ θανὼν, καλὴν σφραγῖδ᾽ ἔθηκε βίῳ.
Ταύτην οὔτε χρόνος καθέλοι ποτὲ, οὔτε σὺ αὐτή.
    Τοῖ᾽ ὅγε τῶν ἰδίων τέρματ᾽ ἔθηκε πόνων.

ΕΠΙΤΑΦΙΟΝ ΡΑΝΟΥΤΙΟΥ ΦΑΡΝΕΣΙΟΥ
τοῦ Καρδινάλεως.

Ἦν ἄρα κ᾽ ἐν μακάρεσσι παρ᾽ ἀξίαν ὄλβον ἐχόντων
    Ἀμφ᾽ ἀγαθοῖς νέμεσις, θέσπιν ἔχουσα βίην.
Ἣ ῥά σε γ᾽ ἀνθρώποισιν ἀεξόμενον μέγ᾽ ὄνειαρ,
    Εἷλε Ρανούτι᾽ ἄναξ πρώϊμον ἐκ βιότου.
Ἀλλὰ γὰρ εἴγε δίκῃ μάκαρες δίεπουσιν ἅπαντα,
    Οὔτις ἂν ἐκπέσοι ὧν ἄξιος ὢν τελέθει.
Τῷ ῥα σὺ μὲν μεγάλοιο θεοῦ παρ᾽ ἀκήρατα δῶρα
    Ἔνδικά κεν κομίσαι᾽ ἄξια σῶν καμάτων.
Τοῖς δὲ σεῦ ἀνθ᾽ οὗ ἄμερθεν ἀνάξια σοῖο συναίμοις
    Πήματος ἐκ μεγάλου, ὄλβος ἕποιτο μέγας.
Λοιπὸν ἄναξ θνητοῖς ἐντεύξεσι σαῖς ἐπαρήγοις,
    Αὐτόθεν, ὄφρ᾽ ἔτι νῦν κόσμος ὄναιτο σέθεν.

ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΓΙΟΝ ΓΡΗΓΟΡΙΟΝ τὸν Θεολόγον.

Αὐτὸν μὲν σε πάλαι Πάτερ οὐρανὸς ὄλβιον ἔχε
Γηθοσύνῃ μακάρων φαιδρὸν ἄγοντα βίον.
Λείψανα σεῦ δὲ λαθόντα πολὺν χρόνον ἀκλεὲς αὔτως
Ῥώμῃ ἐν ἠγαθέῃ, λιτὸν ἔχοντα τάφον.
Γρηγόριός σφε Πάπας τρισκαιδέκατος, σοφίην σεῦ
Καὶ πρὶν ἀγαιόμενος θεσπεσίους τε λόγους,
Ἄρτι δὲ καὶ χρησμοῖς θεόθεν δειχθεὶς ἐπίκουρος,
Καὶ σφίσιν εὐμαθίην πάτριον αὖ κατάγων,
Χώρῳ ἐνὶ ζαθέῳ νῦν ἵδρυσε κόσμησέν τε,
Ἔθνεσιν ἑσπερίοις πᾶσι σέβας τελέθειν.
Ἵλαθι δὴ πάτερ ἁγνὲ, καὶ εὔχεο θεῖον ἄνακτα
Γρηγόριον παρὰ σοὶ κ'εἶν μακάρεσσιν ἔχειν.

ΕΙΣ ΙΟΥΛΙΟΝ ΤΟΝ ΜΕΓΙΣΤΟΝ ἀρχιερέα, ἐπὶ τῇ ἀνευρέσει τῆς τοῦ Ὁμηρικοῦ ἀγάλματος κεφαλῆς.

Τίπτε τοσόνδε λαθοῦσαν ὑπὸ χθονὶ Μαιονίδαο
Τὴν ἱερὰν κεφαλὴν νῦν ἀνέφηνε χρόνος;
Ἦ μέγα δεῖγμα πέλει τόδ' Ἰούλιε, δεῖσθαι ἀοιδοῦ
Οἷος ὅδ' ἔργα σέθεν κοὐδὲν ἀφαυροτέρου.

ΠΙΩ ΤΕΤΑΡΤΩ ΑΚΡΩ ΑΡΧΙΕΡΕΙ.

Θεῖε πάτερ τὸ τέταρτον ἐν ἀρχιερεῦσι λελογχὼς
    Εἵνεκεν εὐσεβίης κλεινὸν ἄκουσμα Πίου,
Εἴτι σοι ἡμετέρων ἀχέων μέλει, ὧν τάχα θεία
    Αἴσῃ τὸ Γραικῶν πολλὰ πέπονθε γένος,
Σῶσον, ἐπεὶ δύνασαί γε τὸ δύσμορον, ἢν διὰ πολλὰς
    Σφῶν ἀρετὰς προγόνων ἀντίδοσιν παρέχοις.
Τῶν δὲ πολὺ πρότερον μέγα κήδεο δέσποτα, καὶ τοὺς
    Κείνων κυδαλίμοις ἀμφικόμει καμάτοις.
Καὶ σοφίης συνάγων καλὰ λείψανα ὅσα ποθ' Ἑλλὰς
    Παλλάδος ἠδὲ Πάλας καρποφόρησε πέδον.
Εἴποτε ταῦτα τύπων γονίμοις καταθεὶς ἐν ἀρούραις,
    Οἷς γ' ἐπιλησμοσύνης φάρμακον ἀντίδοτον,
Δεῖξε Προμηθῆος πυκινὸς νόος, αὐτὰρ Ἀθήνης
    Ἥφαιστος φραδέως γλύψεν ἐφημοσύναις,
Ὀψὲ ὑπεξαναδύντ' ἀγαθῆς ἀπὸ πυθμένος αἴης
    Ἄρτια καὶ πολλῷ (θαῦμα) φαεινότερα.
Τοῖα δὲ νῦν παρέχων σύγ' ὀνείατα, οἷά τις Ἑρμῆς
    Λητοΐδης τε σέβας κἀυτὸς ἔσῃ μερόπων.
Σόν τε κλέος περίπυστον ἐς οὐρανὸν ἀστερόεντα
    Ἥξει, καὶ γαίης τέρματα καὶ πελάγους.

ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΥΤΟΝ.

Πρὶν μὲν Ἄθων ὤρυξεν ὁ βάρβαρος· ὃν ῥὸ Φιλίππου
    Δεύτερον ὑβρίζειν δῆθεν ἀλδόμενος,
Πρόκλησιν μεγάλην ἀπανήνατο τέκτονος ἐσθλοῦ
    Ἐξ ὄρεος τεύξειν εἰκόν' ὑποσχομένου.
Νῦν δέ τε θερμὰ Πίος, τὰ πρὶν Διοκλητιανοῖο,
    Τέτρατος ἀρχιερεὺς ὁ κλυτὸς οὐκ Μεδίκων,
Εἰς τόδ' ἐρείπι' ἀμαυρὰ δυσώνυμ' ἀνείδεα τ' ἔμπης,
    Φράγμα βέβηλον ἐόντ' ἐργασίης ἀνόμου,
Ἐς θεομήτορος ἁγνὸν ἁγνῆς ἕδος ἥρμοσε, θείῳ
    Κόσμῳ ἀνορθώσας συγνὰ θέμεθλα δόμου.
Δεικνὺς ὅσον θεόθεν κατέχει κράτος· ὃς τὰ βέβηλα
    Σύμβολ' ἀπιστείης σεπτὰ τιθεῖ μερόπων.

ΕΙΣ ΜΑΡΚΟΝ ΑΝΤΩΝΙΟΝ
Κολοῦμναν τὸν Καρδινάλιν.

Ἐκ προγόνων λαμπρῶν φῦσαι, λαμπρῶς τε τραφῆναι,
  Ἀξιέων τε λαχεῖν ἔνδικα σεμνοτάτων·
Καλὰ μὲν εὐκτά τε, Μάρκε· τάδ' ἀθρόα σοί γ' ἐνυπάρχει·
  Ἀλλ' ἀρεταῖς ἥττω σαῖς παραβαλλόμενα.
Πῶς οὖν οὐκ ἂν ἀγαστὸς ἔοι, καὶ κύδιμος ὄντως,
  Ὃς τὰ μέγιστα φύσει μικρ' ἀπέδειξε νόῳ;

ΕΙΣ ΓΑΒΡΙΗΛ ΠΑΛΕΟΤΤΟΝ
τὸν Καρδινάλιν.

Γάβριελ ἀθανάτοις ἐπιείκελε, τίς κε κατ' αἶσαν
  Σὰς ἀρετὰς ἐνέποι, τῶν κλέος εὐρὺ πέλει,
Εὐσεβίην, πινυτήν τε, σαοφροσύνην, σοφίην τε,
  Δρηστοσύνην τ' ἔργων, εὐεπίην τε λόγων;
Ἀνθ' ὧν εἴ σε κλέος θηρώμενον ᾔδεα θνητὸν,
  Κ' αὐτὸς ὑπὲρ τοίων εἶχον ἴσως τι λέγειν.
Νῦν δ' ἐπεὶ (εὖγε) σὺ πάντα θεοῦ ἐς κῦδος ἀνάπτεις,
  Ἐς τί βροτὸς πονέοι τ' ἀμφ' ἃ μέμηλε θεῷ;

ΕΙΣ ΑΝΤΩΝΙΟΝ ΚΑΡΑΦΟΝ
τὸν Καρδινάλιν.

Ἀθανάτοις πολύθεστε, διοτρεφὲς αἷμα λελογχὼς,
  Εὖχος ἀείμνηστον τῆς Καράφων γενεῆς,
Θυμαίνω ὅτι Καῤῥάφαν ἀποφώλιος ὄχλος
  Κικλήσκει σὲ δέον κλῆσιν ἔχειν Καράφης.
Οὐδὲ γὰρ ἡ φιάλη κλυτὸν ὔμμιν οὔνομ' ἔδωκεν,
  Ἀλλὰ κάρης γεραρῆς ἠγάθεόν τε φάος.

BIKEN-

ΒΙΚΕΝΤΙΩ ΛΑΟΥΡΩ ΤΩ ΚΑΡΔΙΝΑΛΕΙ.

Οὐ στιβαρὸν σύμπηγμα μελῶν, οὔτ' ἄρ σθένος ἥβης
  Οὐ γλαφυρὴ σκελέων σύνθετος ἁρμονίῃ,
Οὔτε τύχης δεξιαὶ, οὐκ εὐγενίης φάος ἐσθλόν,
  Οὔτε τι τῶν ἐκτὸς τῶν συναπολλυμένων
Ἀνθρώποιο φυλὴν λογικοῦ ζώοιο καθιστᾷ,
  Οὔτε τις ἀνθρώπου δέξατ' ἐπωνυμίην
Ἐκ τουτέων· πολλὸν γὰρ ἀπόπροθεν εἰσί νόοι,
  Τῷ νοεροὶ λεγόμεσθ' ἄνδρες ἐπιχθόνιοι·
Ὃς οὖν πλεῖστα νόῳ δύναται νοέειν φρονέειν τε,
  Οὗτος ἄρ' ἀνθρώπου ἔξοχα εἶδος ἔχει.
Τίς δὲ πλέον πάντων τ' ἠδὲ φρονεῖ, ἢ ὃς ἑαυτοῦ
  Τῆς νοερᾶς ψυχῆς πλεῖστα πρόνοιαν ἔχει;
Τοῦτο Λάουρε φέριστε μέγ' ἔξοχον ἔργον ἔχων σὺ
  Ἐνδίχ' ὑπὲρ θνητοὺς ἄνδρας ἔμμεν δοκέοις.

ΕΙΣ ΞΥΣΤΟΝ Ε'. ΑΚΡΟΝ ἀρχιερέα.

Καὶ σοφίῃ Ξύστε πρόμος ὤν γε σύ, κάρτεϊ τ' ἄκρος,
    Καὶ μεγαλοφροσύνῃ τῶν πρὸ σέθεν προφέρων·
Οὔποθ' ὑποπλαίης ὑπολίζονα δόξαν ἐέλδῃ
    Ἐν κομιδῇ μουσέων καὶ σοφίης τροφίμων·
Οἷς θεόθεν μὲν ἀεὶ τιμὴ καὶ κῦδος ὀπηδεῖ,
    Τῇ δὲ τύχης κακίῃ λυγρὸν ἔχουσι βίον.
Ἀλλ' Ἄνα μουσοπόλων μέγα κήδεο, ὡς γὰρ ἔπειτα
    Σὸν γένος εὐφρανέεις δηθὰ κλεϊζόμενος.
        Πέτρου Δεβαρῆ.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ. ΕΙΣ ΙΕΡΩΝΥΜΟΝ ΡΩΒΕΡΟΝ τὸν Καρδινάλιν.

Παντοίῃς ἀρετῇσι κεκασμένος ἔξοχα πάντων
    Γνώριμος εὐσεβίης ἔργμασιν ἠδὲ λόγοις·
Καὶ πρὶν ἅτε χρυσὸς μὲν ἐλάμπεο Ῥώβερε ἥρως
    Εἰς σὲ σοφῶν πάντων ὄμματ' ἐφελκόμενος.
Χοίνικος ὡς δ' οὐδεὶς πυρσόν γ' ὑπένερθε πυκάζει
    Ἀλλ' ἐπὶ λαμπτῆρος πᾶσι τίθει φαέθειν·
Τὼς σὺ ἄναξ συνάγων σοφίης καλὰ λείψανα πάντα,
    Φέγγος ἔφυς μερόπων φραδμοσύνῃσι νόου.
Ἦ νύ σε τοῖον ἔφηνε μέγας θεὸς, ὄφρα ποθ' ὕψου
    Χριστοσεβῶν σκοπιῆς στήσῃ ἐπ' ἀκροτάτης.

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΕΝΤΥΓΧΑΝΟΝΤΑ ἄδηλον.

Καλὸν ἄτερ νεύρων ἐτύχθη δέμας ἡμιτέλεστον
Δῶμα τ' ἄνευ κονίης, ναῦς ἄνηλος ἔῃ,
Καὶ βαλάνων χατέουσα πύλη, καὶ ἄδεσμος ἄμαξα,
Καὶ ζῶον τελέθει αὐχένος ἀμέτοχον.
Τοὔνεκα τήνδε δέχου βίβλον φιλόμουσε φιλέλλην
Παλλαδίης γλώττης εἰ φρένας εἷλεν ἔρως.
Ἑλλαδικῆς δώσει κονίης σοι νεῦρα, καὶ ἥλους,
Καὶ δεσμοὺς φράσεων, καὐχένα, καὶ βαλάνους.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ.

Γόρδιον ἄστυ Φρυγῶν πολυχρύσου ἅρμα τυράννου
Εἶχεν κρυπταδίοις ἐλλεδανοῖσι δεθέν.
Οἱ δέ γε μαντοσυνῶν εὖ εἰδότες ἅρμα λύοντα
Τεύξεσθαι Φρυγίης φάσκον ἀνακτορίης.
Τοῖος ἐν ἑλλήνων διαλέκτῳ γρῖφος ἐτύχθη
Δύσλυτος, εἴδησίς γ' ἑλλαδικῶν μερίδων.
Τὰς εἰδὼς, Κέκροπος γλώττης ἐπιτεύξεται οἷος
Γλώττης νικώσης ὄγκον ἀνακτορέων.
Φέρτατος ἑλλήνων Δεβαρῆς μέγα κῦδος Ἀθηνῶν,
Τόνδε τὸν ἀργαλέον γρῖφον ἔλυσε μόνος.
Σοὶ δ' ὄλβου σφετέρου ἐπιβήμεναι οὔτι μεγαίρει,
Ἀργαλέον γρῖφον δείξατο τόνδε λύειν.
Μάνθανε, καὶ λῦσον, καὶ ῥ' ὄλβου τύγχανε τοῦδε,
Τόν τε φίλει μεγάλων ἔξοχα κοιρανιῶν.

IOSEPHI CASTALIONIS.

EX Atticis oris in Vrbem Romuli
Secum camœnas qui reduxit Atticas;
Apudque magni Cardinalem nominis
Secum lepores collocauit Atticos;
FARNESI in ædes Deuaris reuertitur;
Refert lepores atque rursus Atticos.

THOMÆ MANCINI.

ALME Castalidum pater Sororum;
Vatum præsidium, decusque; sacri
Splendor purpurei nitens Senatus;
Vrbis gloria, spes & vnica Orbis
FARNESI; nitidum tibi libellum,
Quem iam Deuarius disertus ille,
Ille Deuarius tuus perennis
Seruulus pepigit, nepos que Petrus
Offert ex animo, precor, benignè
Sumas. id meruit, puto, libellus
Cultus, vndique, dulcis, eruditus.
Sin minus; pietas, id, in te, amorque
Auctoris meruit; meretque grata
Donantis, dubio procul, voluntas.

EIVSDEM.

QVAE doctè scripsit, compresserat, aurea Græcæ
Matthæus linguæ dogmata Deuarius.
At quæ non scripsit, Petrus, prodesse futuræ
Dum studet ætati, protulit inde nepos.
Debendum vtrique est; sed cui mage, non scio; cum nec,
Vtilius quid sit, promere, vel facere.

MATTHAEI DEVARII PRAEFATIO.

IN TRACTATVM DE GRAECAE LINGVAE PARTICVLIS.

Onstitvi de Græcæ linguæ vocibus quibuſdam agere. quæ tametſi rem ipſæ per ſe nullam fere ſignificant; tamen in aliarum vocum conſtructione poſitæ vim aliquam habent, efficacitatemq; ſeu emphaſim, aut certe qualitatem aliam ſermoni tribuunt. Cuius naturæ eæ voces ſunt, quæ ſtructuræ orationis quaſi nexus quidam aliarumque vincula adhibentur; quæque in ea potiſſimum Orationis parte, quam Græci Grammatici σωύδεσμον, Latini cõiunctionem vocant, reponuntur; modique alicuius aut ordinis veluti ſigna ſunt. continuandique aut tranſeundi, aut interrogandi, aut dubitandi, aut ratiocinandi, aut qualitatem aliam referendi vim habent. Exempli cauſa γε & ἂν particulæ nihil per ſe ſignificant; ſed tamen in aliarum vocum conſtructionem receptæ, γε quidem diminuendi quaſique coërcendi facultatem habet, vt apud Latinos certe, ſaltem, & dumtaxat. ἂν vero verbis appoſita efficit, vt quod illa alioqui fieri factumue eſſe ſignificarent, id poſſe tantum, aut potuiſſe fieri ſignificent. Vt ſi dicas, ἔγραψα ἂν, non ponis te ſcripſiſſe, ſed potuiſſe ſcribere. Idque munus voces huiuſmodi præſtant, aut per ſe ſin-

gulæ positæ, aut aliæ alijs inter se certa quadam ratione coniunctæ. In qua quidem huiusmodi vocũ coniunctione, si suã vnaquæq; vim notionemque retineat, tunc in constructionis resolutione ad diuersa singulæ referuntur. sin duæ vel tres vnum sensum conficiant, & ita in vnum (vt ita dicam) conspirent; fit vt vnam eius ordinis vocem cæteræ adiuuent, suamq; ipsæ significationem deponant. quo fit vt ex pluribus vocibus nonnunquam simul iunctis sensus fiat nullius vocis proprius earũ quæ positæ sunt, interdũ etiã ab omnibus alienus: vt in ἄλλοτι & ἄλλοτι ἢ demonstrabimus. Nam illud in primis animaduertẽdum est, permagni referre vtrum particulæ duæ vel plures per appositionem quandam, vt ita dicam, aggregentur, in qua singulæ vim suam & significationem retineant; an ad certæ cuiusdam & propriæ notæ constitutionem coniungantur. Quæ enim certas ac proprias notas constituunt, siue duæ sint, siue plures, in vnam significationem coëunt, & (vt dictum est) aut vna, aut omnes suam significationem immutant seu deponunt, vel etiam vnius significationem adiuuant: vt εἰ conditionalis in εἰμὴ exceptiuæ constitutione. Sic in ἄλλωστε & καιταῦτα, idest alioquin, & præsertim, binæ particulæ in qualibet voce in vnum sensum conueniunt: qui neutrius sensum sapit. Eæ vero quæ per appositionem aggregantur, sicut à se inuicem solutæ sunt, ita ex ipsis nihil euadit quod vnum sit: sed ad diuersa singulæ referuntur. quod fit in οὐμὴν ἀλλὰ, & alijs, de quibus passim in hoc commentario admonebimus. Quod qui non animaduerterunt, plures nobis huius generis vocum formas, quam ferat earum natura, tradiderunt. Nec solum disiunctas particulas duas vel tres in vnam redegerunt, & vnicum simul omnibus sensum tribuerunt; vt cũ docent ἀλλ᾽ ὅταν, pro antequam & priusquam accipi; sed etiam singulis ac simplicibus fere omnibus multas, æquiuocas etiam & alienas plures quam opus est, significationes tribuerunt. non enim animaduerterunt (vt pauloante di-

te di-

te diximus) quænam à ſe inuicem ſolutæ, altera alteri apponatur,& quæ ad certæ ac propriæ notę conſtitutionē in vnū conueniant. nec viderunt nō opus eſſe ſignificationes vnius vocis multiplicare,cum vna eademq; cuiuſq; vocis ſignificatio plerunq; eſſe deprehendatur;ſi vel id quod deeſt ſuppleatur aliunde,ac ſubintelligatur,vel dictum repetatur, vel forma aliqua locutionis cōmutetur,vel id quod longius progreſſum eſt, ad ea quibus iungi debet, referatur. Intereſt enim vtrū plura voce aliqua ſignificari dicas, an propter diuerſas rationes, diuerſoſq;vt ita dicam,reſpectus,eandemq; vocē ad plura ſignificata deduci:dum à primaria ſignificatione, licet paulum, non prorſus tamen recedit. cuius diſtinctionis ignoratio cauſa fuit,cur plura & diuerſa ſignificata omnibus fere his particulis nonnulli tribuerint: etiā illis in quas nulla cadit homonymia. Verbi cauſa ἀλλὰ particula, cum μειωτικῶς accipitur, licet à ſua ſignificatione nonnihil deflectat; aduerſatiuam tamen vim nō prorſus amittit:nec idcirco, vt aequiuoca vox habenda eſt. Nam μειωτικῶς etiam accepta, aduerſatur quodammodo poſitioni alicui: vt in illo VI. Polit. καὶ εἰ μὴ πᾶσι δυνατὸν, ἀλλὰ κατὰ φυλάς: vt ſuo loco fuſius dicetur. Inter aduerbia etiam monoſyllaba quædam, vt ναὶ, νὴ, μὰ, quæ nihil per ſe ſignificant, ſed modi & affectus, vel alterius qualitatis ſigna ſunt. alia quoq; quæ per ſe aliquid ſignificant, vt που & ποτὲ: quatenus extra propriam ſignificationem ϛοχαϛικῶς, vel ἀοριστολογικῶς accipiuntur; nec non vt ἦπου & ὅπου, quatenus ordinis membrorum hypotheticarum argumentationum ſigna fiunt, & vt vox εἶτα, quatenus emphaſim & vim interrogationibus tribuit, & αὐτίκα, quatenus exempli nota fit: ea ratione huiuſmodi aduerbia in hoc commentario locum habent. In alijs porro orationis partibus voces quædam inueniuntur, quæ quanquam per ſe aliquid ſignificant, quia tamen nonnihil à propria ſignificatione deflectunt, earum quas ſupra diximus vocum ordinem ſubeunt;modumque aut efficacita-

tem, aut emphaſim, aut qualitatẽ aliam aut ornatum, vel quandam, vt ita dicam, plenitudinem tribuunt orationi. Cuiuſmodi eſt inter nomina relatiuum ὅσον, in ἀμήχανον ὅσον, & ὑπερφυὲς ὅσον, & ſimilibus locutionibus. Et inter participia vox ἔχων. in locutionibus παίζεις ἔχων, & ληρεῖς ἔχων. Inter verba etiã vox ἔστιν: vocibus ὅτε, οὗ, & ὡς præpoſita, earũ ſignificationẽ adiuuat. in locutionibus ἔστιν ὅτε, ἔστιν οὗ, & ἔστιν ὡς. ideſt aliquãdo, alicubi, & aliquomodo, ſeu quodammodo. Fit enim vt non paucæ voces in quibuſdam Orationis partibus, præter propriam ſignificationẽ aliam quandam vim, & qualitatem ex modo ſermonis acquirant: quod (vt dictum eſt) ἤπου particulæ accidit. quæ cum affirmandi & aſſeuerandi vim habeat, in argumentis tamen à minori ad maius, vel à maiori ad minus, à ſua natiua ſignificatione deflectens, modo multo magis, modo multo minus ſignificat: vt ſuo loco declarabitur. Nam ſicut pleræq; particulæ ſermonem afficiunt, modumq; ipſi & qualitatem quandam tribuunt, ſic ipſarum nonnullæ ex modo & qualitate ſermonis afficiuntur. ſunt item aliæ nonnullæ voces eiuſmodi naturæ, vt ἐλλειπτικῶς ſubaudiantur: quas reliquæ Orationis partes, quæ ipſis ad plenitudinem orationis indigent, implicita quadam vi ſua referant: compendiumq; & elegantiam orationi adeo affectæ præſtent. vt in locutionibus ἐμὴν χάριν, & σὴν χάριν, διὰ præpoſitio ſubintelligitur. & in ſynecdoche ἡ κατὰ. Porro voces etiam aliæ eius naturæ ſunt; vt propter defectum aliquem, cum quid eſt ſubintelligendum, vel ex ſuperioribus repetẽdum, vim ſuam immutare, vel plura quædam ſignificare videantur. quod his etiam accidit, quæ ad remotiora non ad proxima referuntur. Cum tamen ex ſuppletione eius quod deeſt, aut repetitione, vel etiam figuratæ cuiuſdam locutionis conuerſione (quibus in hoc commentario ad vindicandum cuiuſq; particulæ natiuum ſenſum, veluti quibuſdam inſtrumentis vtar) appareat ſingulas vnam certam habere notionem, quam perpetuo in Oratione qualibet quadam

ex parte

ex parte retineant. quanquam, vt ſupra dictum eſt, non-
nullæ aliquantum à ſua primaria & natiua ſignificatione
deflectunt. De quibus omnibus vocum generibus non ut
aliquid per ſe nonnullæ ſignificēt, neq; vt de materia Ora
tionis, ſed quatenus alias voces adiuuant, in hoc libro
agitur. ex quibus quodnam Orationi commodum acce-
dat, inde perſpicere licet; ſi conſideremus paſſim ex Ora-
tione demptis huiuſmodi vocibus, quam eneruata atque
inefficax & diſſoluta futura ſit. Cuius rei argumentum ſu
mere poterimus in ijs particulis, quas coniūctiones Gram-
matici dicunt, ſi propoſita ſcriptoris alicuius periodo qua-
piam, vt Ariſtotelis illa, ἐπειδὴ πᾶσαν πόλιν ὁρῶμεν κοινωνίαν
τινὰ οὖσαν, καὶ πᾶσαν κοινωνίαν ἀγαθοῦ τινος ἕνεκεν συνεστηκυῖαν. τοῦ
γὰρ εἶναι δοκοῦντος ἀγαθοῦ χάριν πάντα πράττουσι πάντες, δῆλον,
& reliqua; ex ipſa clauſula ſubtrahantur, & nudæ reliquæ
orationis partes proferantur. Cum enim orationis cuiuſq;
locutiones certa quadā ratione aliæ ab alia pendeant, ſin-
gulæque in membra quædam diuidantur, ipſaque mēbra,
nimirum antecedens, & conſequens, ſigna quædam comi
tentur; profecto qui ſignorum huiuſmodi vim atque indi-
cationem ignorat, ne membrorum quidem nexum & ſe-
riem, totiuſque orationis modum qualitatemq. percipiet.
Cumque parum interſit tollatur ne de medio particula-
rum vſus, an non intelligatur, vel ipſæ male adhibeantur
& applicentur; non omnino operam perdet qui in his ex-
ponendis, quique in intelligendis induſtriam ſtudium
que poſuerit. ſi enim ordinis, & efficacitatis orationis
certa ſigna conſtituerimus; fiet vt non opinione ducti ex
apparente ſententia locutionis cuique particulæ modo
hanc, modo illam ſignificationem tribuamus. quod il-
lis quoque accidit, qui præſumpta opinione de huiuſmo-
di particularum vi & poteſtate facile iudicant; ſed ex ip-
ſarum etymologia potius & primaria notione, particulæ
cuiuſque facultatem & multiplicem vſum perſpiciemus:
& quisnam ex ſingulis modus & efficacitas aut alia qua-
litas

litas ſingulis locutionibus & earum membris accedat, certa quadam ratione intelligemus. Verum cum ipſæ particulæ omnes præter paucas, nihil commune inter ſeſe habeant, quo altera ab altera pendeat: ita vt vna non poſſit ſine alterius cognitione intelligi, idcirco vt ſingulæ quæque in literarum ordine ſuas primas literas habent, ita ordine deſcribentur. Illud tamen hoc loco animaduertendum videtur, earum particularum, quas παραπληρωματικὰς vocant, non eſſe vnum quoddã genus, cuius voces ſemper ſolum ad orationis ornatum, & quaſi rimarum orationis explementum adhibeantur, ſed aliorum fere omnium generum nonnullis vocibus accidere, vt aliquando nihil in locutionibus ſignificent; ſed vel ornatus vel metri gratia, præſertim à Poëtis vſurpẽtur. Earum etiam vocum, quæ à propria ſignificatione deflectentes alienam à ſuo genere vim habere videntur, nonnullæ inter παραπληρωματικὰς collocantur à Grammaticis, vt πού, & ποτὲ, & οὖν: cum tamen propriam vim ἀοριστολογικὴν, & στοχαστικὴν habeant: ut in ipſa ſingularum particularum tractatione dicetur.

MATTHAEI DEVARII

De Græcæ Linguæ particulis, & alijs quibuſdam vocibus, eiuſdem nexui & compendioſæ elegantiæ deſeruientibus.

DE PARTICVLA ΑΛΛΑ.

Et compoſitis ex Ἀλλά *&* *ex* Ἄλλο.

CAPVT PRIMVM.

ΑΛΛΑ coniunctio tam inter copulatiuas, quàm inter aduerſatiuas numeratur à Grãmaticis. eſt enim vi quidẽ & poteſtate aduerſatiua, munere vero & functione inſtructura orationis copulatiua; quippe quæ ſicut complures aliæ, orationem connectit. quare aliquando in ea ſpecie quæ præcipuo nomine copulatiua vocatur reponi poteſt, cum pro καὶ, vel δὲ, accipitur. Habet autem vim ἐναντιωματικὴν, & διαφορικὴν: ideſt, aduerſatiuam, & differentiæ ſignificatiuam. Quæ quidem facultates ita ſe habent, vt quæ aduerſatiua eſt, διαφορικὴ etiam ſit: non item ſemper quæ διαφορικὴ, etiam aduerſatiua. Vis enim διαφορικὴ conſtat ipſa per ſe & princeps eſt in huius particulæ ſignificatione, quippe quæ ab ἄλλο nomine deducitur. apud Homer. Ὀδυσ. ά. διαφορικὴ vis perſpicitur in illis carminibus, ὦ πάτερ ἡμέτερε, καὶ λίην κεῖνος ἐοικότι κεῖται ὀλέθρῳ.

θεῶ. ἀλλά μοι ἀμφ' ὀδυσῆϊ δαΐφρονι δαίεται ἦτορ. quaſi diceret, illum quidem miſſum faciamus, ſed ad Vlyſſem cuius cura me angit, tranſeamus. Aduerſatiuam vero vim præ ſe fert hæc particula in ſermonibus in quibus aliquid negantes, aliud ponimus quam quod prius poſitum eſt: Vt, οὐ χῖος, ἀλλὰ κῖος, vel totum quidem cõcedimus, verum negamus qualitatem vel conditionem aliquam. Vt in Epigrammate: τοῦτο τὸ βουλεύειν ἄχρις πάλαι, ἀλλὰ τὸ βῆτα. Οὐκ ἐπιγιγνώσκω, δέλτα γὰρ ἐγράφετο. In hac eadem ſignificatione reſpondet particulæ μὲν, & pro δὲ accipitur. Vt ſiquis dicat, μικρὸν μὲν, ἀλλὰ καλὸν: quod etiam μικρὸν μὲν, καλὸν δὲ, dici poteſt. In quo ſenſu differt à δὲ, quòd hic quidem non ſine μὲν, ἀλλὰ vero plerumque ſine eo dicitur. Cuius exempla paſſim occurrunt apud auctores. Cum itaque talem ſenſum præſeferat, ab ἄλλο nomine, quod διαφορικὸν appellatur, deriuari videtur, eiuſque ſignificationem retinere. per ἀλλὰ namque coniunctionem, ἄλλο, ideſt aliud, ponimus quàm quod ſupra poſitum eſt. Qua ratione fit, vt diſtinguendi ac definiendi vim habeat. Varius autem eſt apud auctores vſus huius particulæ. cuius tamen modi omnes prædictam naturam & originem aliqua ratione redolent. Præcedit enim τοὺς παρακελευστικοὺς λόγους, id eſt hortatorios & ſuaſorios ſermones, vt ἀλλ' ἄγεθ' ὡς ἂν ἐγὼ εἴπω πειθώμεθα πάντες. Vbi συμπερασματικῶς, & ἀποφατικῶς, pro ὥστε accipitur, & quiddam præter ea quæ poſita ſunt videtur inferre. & tunc pro quare, & quapropter accipitur. Vt apud Virg. quare agite. & in hoc ſignificatu accipitur apud Platonem. VII. νόμων. ἀλλ' ὅστις τοῦ ζῆν ἡμῶν καὶ τοῦ φρονεῖν μάλιστα ἐστὶ κηδεμὼν &c. quamobrem ſiquis &c. Et hac ratione in approbationibus & aſſenſibus recipitur. Vt ἀλλά μοι δοκεῖς καλῶς λέγειν. Sic cum aliquid faciendum proponitur, ἀλλὰ χρὴ τοῦτο πράττειν, aſtipulamur. vt ſæpe apud Platonem. Vbi etiam συμπερασματικῶς, & ἐπιλογικῶς accipitur. vt proxime dictum eſt. Conuenit enim epilogis ὁ ἀλλὰ, quemadmodum etiam ὁ καὶ,

Hippo-

Hippocrates, ἀλλὰ περὶ μὲν ἀδένων οὐλομελίης ἐν ἑτέρῳ λόγῳ γεγράψεται. In conſequentia etiam ſermonis hanc eandem vim habet. vt apud Ariſtoph. in Ranis. οὐδὲν ποιεῖς γὰρ, ἀλλὰ τὰς λαγόνας ἀπόδος. nihil agis eo modo quo cœpiſti; quare vel propterea latera eius contunde. In qua etiam ſignificatione ὁ ἀλλὰ aduerſatiuum ſenſum aliqua ex parte ſapit. cum enim aliquid diximus, eo repudiato, aliud proponimus. Valet etiam per ſe tantundem quod ἀλλὰ καί. ideſt, ſed etiam: Vt οὐκ ἐκινδύνευσεν, ἀλλ' ἔπαθεν. quod per inde valet, ac ſi dixiſſet οὐ μόνον ἐκινδύνευσεν, ἀλλὰ καὶ ἔπαθεν: non tantum periclitatus, verum etiam paſſus eſt. Ponitur etiam pro imo vero, & quin etiam, vel ſed potius: Plutarch. in Lycurg. οὐ πόλεως ἡ σπαρτη πολιτείαν, ἀλλ' ἀνδρὸς ἀσκητοῦ βίον ἔχουσα: non ciuitatis inſtitutionem, ſed potius viri ad virtutem ſe exercentis, & ſapientis vitam ducens. Differt autem ab eo quod approbantis, & conſentientis eſt, eo quòd in illo quidem abſolute ponitur, & nullam particulam præcedentem reſpicit. hic vero ad οὐ negatiuam refertur, vt in proxime citato exemplo, οὐ πόλεως· ἀλλ' ἀνδρὸς. ſic apud eundem in Romulo. εἰ δὲ τοῦτο μὴ λέγεται κακῶς, ἀλλὰ ἐχρῶντο ῥωμαῖοι τότε τῷ ὀνόματι τῆς ταλασίας. Quorum verborũ ſenſus eſt, quod ſi res non ita habet vt quidam aſſerũt, ſed vtebantur Romani Talaſiæ nomine: Vbi nõ recte ἀλλὰ particulam pro nam cauſatiuo accipi docet Lexicographus, vertẽs verba illã, ἀλλ' ἐχρῶντο &c. nam vtebantur. Differt etiam ὁ ἀλλὰ à proxime dicta ſignificatione in ſuperiori illo exemplo, οὐκ ἐκινδύνευσεν. ἀλλ' ἔπαθεν. quod illis quidem id quod prius ponitur, continetur in poſteriore. qui enim malum aliquod paſſus eſt, antequam in illud incideret non longe abfuit ab eo. hoc autem plane eſt periclitari: continetur itaque prius in poſteriore. In hoc autem exẽplo, οὐ πόλεως πολιτείαν, ἀλλ' ἀνδρὸς ἀσκητοῦ βίον ἔχουσα, id quod poſterius eſt, non refert quod prius eſt, imo multum ab illo diſtat, in quo τὸ ἀλλὰ ſuam propriam & præcipuam vim, ideſt τὴν διαφορικὴν obtinet. οὐ πόλεως πολιτείαν,

ἀλλ' ἀνδρὸς ἀσκητοῦ βίον. negat enim vrbem Spartam, ciuitatis institutionem habuisse; sed hominis sapientis, & ad virtutem se exercentis vitam instituisse contendit. Habet itaque eam vim vt ad ea, quæ posita sunt aliquid addere videatur, vt in exemplo, οὐκ ἐκινδύνευσεν, ἀλλ' ἔπαθεν. & multis alijs in locis. In quibus ὁ ἀλλά per se idem valet quod ἀλλὰ καί. cū tamen ad sermonis integritatem requiratur expressio καὶ particulæ, non solum in consequētia sermonis, vt in proxime dicto exemplo, sed etiam in principio comprehensionis clausulæ: vt apud Xenophontem, 3. ἀπομνημ. Vbi posteaquam Socrates Antisthenis cuiusdam laudes quasdam exposuit, subiungit: ἀλλὰ καὶ φιλόνεικος Ἀντισθένης ἐστίν. In consequentia vero orationis vtitur τῷ ἀλλά, pro ἀλλὰ καὶ etiam Arist. in 3. Politic. πολίτου ἀρετὴν λεκτέον οὐ παντὸς, οὐδ' ἐλευθέρου μόνον, ἀλλ' ὅσοι τῶν ἔργων εἰσὶν ἀφειμένοι. Quorum verborum sensus est, Non ad omnem ciuē pertinebit virtus illa de qua dictum est, neque ad illum, qui solum liber sit, nisi solutus quoque ab omni opere sit: & erit series verborum talis; οὐ δὲ μόνον ἐλευθέρου, ἀλλὰ καὶ ἀφειμένου τῶν ἔργων τῶν ἀναγκαίων. sic apud Plutarchum. οὐ πλούσιοι μόνον εἶναι ἀξιοῦσιν, ἀλλ' εἰ μὴ ἔχουσι. & reliqua. non solum se diuitijs dignos arbitrantur, sed etiam &c. Vbi lexicographus totam vocem ἀλλ' εἰ μὴ, nisi, significare docet. supprimens ἀλλὰ particulæ significationem. Cum tamen in eiusmodi particularum oppositione ipsum ἀλλὰ suam natiuam significationem retineat. nec à sibi appositis particulis naturam suam immutari aut supprimi patiatur. Quemadmodum putat lexicographus, qui immutari quidem ἀλλὰ significationem putat in ἀλλ' ὅταν, & quibusdam alijs, in quibus tamen vis ἀλλὰ particulæ nequaquā immutatur. supprimi autem eiusdem particulæ vim arbitratur in ἀλλ' ἔγωγε. quod, equidem, interpretatur. & in multis alijs aggregatis ἀλλὰ particulæ adiunctarum significationem tribuit. quippe qui ex particulæ alicuius subsecutione putat ἀλλὰ coniunctionis significationem immu-

immutari. vt cum ἀλλὰ pro, atqui, accipi asserit, si post ἀλλὰ, μᾶλλον δὲ subsequatur: vt apud Demosthenē, ἀλλὰ πολλοῦ μᾶλλον δὲ τοῦ παντὸς δεῖ. quæ lexicographus, atqui longe secus res habet, & imo nihil horū reperietur, latine reddidit. Vbi tamen ἀλλὰ non tam pro, atqui, ἐναντιωματικῶς, quam pro, sed διαφορικῶς accipitur. quippe cum ad præcedentem negationem referatur. est enim integer sensus. οὐκ ἔστι τοῦτο, ἀλλὰ πολλοῦ δεῖ, μᾶλλον δὲ τοῦ παντός. idest, res non ita se habet, sed multum abest, imo vero toto cœlo distat. Multa præterea huic particulæ inepte tribuit lexicographus ex aliarum particularum adiunctione. Quæ operæ pretium est hoc loco recensere, ne Tirones decipiantur. Ac primum quidem quod ait ἀλλὰ per se pro ὅταν accipi adiecta γε particula, se ipse refellit cum dicit ἀλλά γε pro, at certe, atqui, & verumtamen accipi. Deinde quod pro num, & an, vt πότερον, & ἆρα accipiatur. & pro rationali γὰρ, multisque alijs, nulla auctoritate confirmat. Sciendum autem, non ex omnis particulæ adiunctione, ἀλλὰ coniunctionis vim & significationem immutari, sed ex paucarum admodum. qualis est ἢ disiunctiua. ex qua fit ἀλλ᾽ ἤ, quod, nisi, & præterquam significat, de quo infra. Cæterum ἀλλὰ tam sola per se quam νὴ Δία vocibus subiecta obiectionibus conuenit, vt apud latinos particula, at: Aristot. 2. Ethicorum: ἀλλ᾽ ἴσως τοιοῦτός τίς ἐστιν, ὥστε μὴ ἐπιμεληθῆναι, ἀλλὰ τοῦ τοιοῦτος γενέσθαι αὐτὸς αἴτιος ἀνειμένως ζῶν. Vbi ἀλλὰ, non solum obiectioni, sed etiam responsioni seruit. non aliter quam si in obiectione νὴ Δία vocibus subijceretur. vt apud Demosthenem: νὴ Δί᾽ ἀλλ᾽ ὅπως ἔτυχε ταῦτα τὰ γράμματα ἕστηκε. At enim ipsæ litteræ. cui obiectioni his verbis respondet: ἀλλ᾽ ὅλης οὔσης ἱερᾶς τῆς ἀκροπόλεως, παρὰ τὴν Ἀθηνᾶν ἕστηκεν. de quibus suo loco fusius. Non solum autem alternis obiectionibus, sed etiam alternis oppositionibus deseruit apud Aristophanem in Pluto. καρ. τί δῆτ᾽ ἂν εἴης ὄφελος ἡμῖν ἐνθάδ᾽ ὤν; ἑρμῆς. παρὰ τὴν θύραν στροφαῖον ἱδρύσασθέ με. καρ. στροφαῖον, ἀλλ᾽ οὐκ ἔργον ἔστ᾽ οὐδὲν στροφῶν. ἑρμῆς.

ἀλλ' ἐμπολαῖον. καρ. ἀλλὰ πλουτοῦμεν. ἑρμῆς. ἀλλὰ δόλιον. καρ. δόλιον; ἥκιστά γε. ἑρμῆς. ἀλλ' ἡγεμόνιον. καρ. ἀλλ' ὁ θεὸς ἤδη βλέπει. quorum exemplorum prior pars, non minus quam posterior per, at, particulam latine efferretur. ac prior quidē illa vim μειωτικὴν habet. altera autem oppositiuam. Porro obiectiones si cum interrogatione fiant, solet ὁ ἀλλὰ vicissim percontationibus & responsionibus aptari. vt apud Demosthenem: τί γὰρ καὶ βουλόμενοι μετεπέμπεσθ' αὖ αὐτούς, ἐπὶ τὴν εἰρήνην; ἀλλ' ὑπῆρχεν ἅπασιν. ἀλλ' ἐπὶ τὸν πόλεμον, ἀλλ' αὐτοὶ περὶ εἰρήνης ἐβουλεύεσθε. In cuius exempli vltima parte τὸ ἀλλὰ priore loco positum, vim habet τοῦ πότερον ἢ ἆρα. in posteriore autem, cum interrogationi respondet, significat, at, vel atqui. Vbi non minus quam alibi aduersatiuam vim præsefert. opponit enim aliquid, ex quo infertur remotio præcedentis propositionis. Xenoph. 2 ἀπομνημ. ἐὰν δέ σου προσκατηγορήσω ἔφη ὅτι διὰ τὸ ἄγασθαι αὐτοῦ, καὶ εὐνοϊκῶς ἔχεις πρὸς αὐτόν. ἆρα μὴ διαβάλλεσθαι δόξεις ὑπ' ἐμοῦ; ἀλλὰ καὶ αὐτῷ μοι ἔφη ἐγγίνεται εὔνοια πρὸς οὓς ἂν ὑπολάβω εὐνοϊκῶς ἔχειν πρὸς ἐμέ. interrogatus enim, nunquid existimaturus esset in se crimen conferri, respondet, imo ego cum aliquem mihi conciliare volo, eam ineo rationem qua me suspicaris ægre laturum. ex quo infert, non eo animo se fore, vt arbitretur, in se crimen conferri, si eo modo concilietur. sic apud Aristophanem in Pluto: ἀλλ' ὦ νεανίσκε οὐκ ἐῶ τὴν μείρακα μισεῖν σε ταύτην. Νε. ἀλλ' ἔγωγ' ὑπερφιλῶ. idest imo vero plusquam credi posit amo. superaddit enim aliquid negando ea quæ præcesserunt. vt sit sensus: tantum abest vt oderim, vt etiam supra modum amem. Aduersatiuam quoque naturam sapit, cum μειωτικῶς accipitur. ponitur enim ὁ ἀλλὰ, quemadmodum ὁ γὲ, pro saltem; vt apud latinos certe, & at certe. Aristoph. in Nebulis: ἔπειτ' ἐκέλευσ' αὐτὸν ἀλλὰ μυῤῥίνην λαβόντα, τῶν αἰσχύλου λέξαι τί μοι. & paulo infra, σὺ δ' ἀλλὰ τούτων λέξον τι τῶν νεωτέρων. sic apud Aristotelem 3. Politic. ἡ δὲ βελτίστη πόλις οὐ ποιήσει βάναυσον πολίτην. εἰ δὲ καὶ οὗτος πολίτης, ἀλλὰ πολίτου ἀρετὴν ἣν εἴπομεν λεκτέον οὐ παντὸς

οὐδ'-

οὐδ᾽ ἐλευθέρου μόνον &c. quod ſi ciuis habendus eſt certe virtus quam diximus non omnis ciuis erit. In VI. etiam Polit. ἀλλά, pro attamen, & at certe vſus eſt, καὶ εἰ μὴ πᾶσι δυνατὸν, ἀλλὰ καὶ φυλαῖς. Vbi ſi nomen δυνατὸν repetatur, ἀλλὰ καὶ φυλαῖς δυνατὸν, apparebit in ἀλλὰ vis aduerſatiua. Porro μειωτικῶς acceptum, γε, & οὖν, particulis copulatur ἐκ παραλλήλου. & fit ἀλλάγε. Vt Iliad. primo. ἀλλάγε καὶ μετόπισθεν ἔχει κότον. & ἀλλ᾽ οὖν. quod & ἀλλ᾽ οὖνγε dicitur. quod interruptum vt plurimũ inuenitur apud auctores, & idem quod ὅμως, vel ἀλλ᾽ ὅμως ſignificat, ideſt, tamen, attamen, verumtamen. Iſocr. in Panegyr. εἰ δὲ καὶ παραπεῖπεν, ἀλλ᾽ οὖν τοῖς γε λόγοις ὥσπερ χρησμοῖς εἰς τὸν ἐπιόντα χρόνον κατεῖπον. ſic Plato in Apolog. ἀλλ᾽ οὖν δαιμόνιάγε νομίζω καὶ τὸν σὸν λόγον. Ariſtot. εἰ καὶ μὴ δι᾽ ἀκριβείας, ἀλλ᾽ οὖν εἰς τυπώδη μάθησιν. Iſocrates. ἀλλ᾽ οὖν ἐπίσι γε σπουδαίαις ὑπέχουσιν.

Ἀλλὰ etiam ſola exceptiue accipitur, vt ἀλλ᾽ ἤ. ξενοφ. ὑπομνημ. γ΄. ἤρετο αὐτὸν εἰ καὶ φορτίον ἔφερε. μὰ δί᾽ οὐκ ἔγωγ᾽ ἔφη, ἀλλὰ τὸ ἱμάτιον. Vbi vel μόνον vox ſupplenda eſt, vel ipſum ἀλλὰ pro ἀλλὰ μόνον accipiendum. nam & ipſum ἱμάτιον inter φορτία ducendum eſt. Dicitur enim ὁ ἀλλὰ interdum ἐλλειπτικῶς, & aliquid præſupponit quod breuitatis gratia omittatur. Quæ cauſa eſt cur ἀλλὰ cui aliquid deeſt ad orationis perfectionem ipſum abundare videatur: vt apud Ariſtophanem in Nebulis: τὸ δέρμα τῶν γεραιτέρων λάβοιμ᾽ ἄν, ἀλλ᾽ οὐδ᾽ ἐρεβίνθου. Quæ locutio plena eſſet hoc modo, τὸ δέρμα τῶν γεραιτέρων λάβοιμ᾽ ἄν, μὴ ἐπὶ ἀξίας τινὸς μεγάλης, ἀλλ᾽ οὐδ᾽ ἐρεβίνθου, non modo non magno aliquo pretio, ſed ne ciceris quidem: ideſt ne cicere quidem vno: quibus verbis vilitatem pellis ſeniorum oſtendit. quos excoriatum iri aſſerit, ſi iuuenis ille qui illic loquens inducitur, perſuadere poſsit ab ipſis filijs parentes eſſe verberandos. Accipitur etiam ἐλλειπτικῶς, licet non abundare videatur. vt cum in eadem fabula inducitur pater metuens obiurgare filium illis verbis: ὦ τί σ᾽ εἴπω. ἀλλ᾽ αὖθις αὖ τυπήσομαι. Vbi deeſt ad ſenſus abſolutionem, ἀλλ᾽ ἐὰν εἴπω, αὖθις αὖ τυπήσο-

πείσομαι. Sunt fortaſſe & alij modi quibus huius particulæ vſus continetur: quos diligens obſeruator poterit ex auctorum lectione ſibi colligere. Reſtat vt animaduertatur particulam hanc multis alijs præponi, ex quibus nihil prorſus ſignificationi eius accedit, neque demitur, quicquid opinetur lexicographus. Qui ἀλλ᾽ἔγωγε duas voces vnica voce, equidem, interpretatur. Inter particulas appoſitas ἀλλὰ coniunctioni eſt etiam τοι. vt apud Galenum in primo Methodi. Ἀλλά τοι κἂν κειτήειον γέ τι τῶν λόγων ἔχειν σε παρέχεσθαι. Quas voces pro, atqui, & at vero, & certe accipi docet Budæus. Et nonnullas alias huiuſmodi appoſitiones ſeu adiunctiones ἀλλὰ particulæ, cum alijs non vt voces in quibus ὁ ἀλλὰ præcedit in ordine conſtructionis, ſed vt formales quaſdam notas deſcribit. & ſignificationem cuique minime conuenientem tribuit. vt cum docet, ἀλλὰ χρὴ, licet ſit & eſto, ſignificare. cum tamen, ſed oportet ſignificet, vt ſupra dictum eſt.

Ἀλλ᾽ὅταν.

Ἀλλ᾽ὅταν etiam, antequam, & priuſquam ſignificare docet, afferens Plutarchi exemplum, ἰσχάδας δ᾽οὐκ αἰ ἔφη φαγεῖν ὠνίους κομισθείσας, ἀλλ᾽ὅταν τὴν φέρουσαν κτήσηται χώραν. In qua locutione vox ἀλλ᾽ὅταν, εἰμὴ ὅταν ſignificare poſſet, ſi tempus τοῦ φαγεῖν ὠνίους, indicare certum auctor vellet, & non potius τὸ φαγεῖν ὠνίοις omnino excludere. id enim ſpectat qui loquitur vt neget ſe venales ficus vnquam comeſturum, ſed tunc demum ſe comeſturum, quando producentem regionem acquiſiuiſſet. & ſic repetendæ erunt voces ἔφη φαγεῖν. vt ſit integra locutio, οὐκ ἔφη φαγεῖν ὠνίους. ἀλλ᾽ὅταν τὴν φέρουσαν κτήσηται χώραν, τότε φάγεσθαι. fallitur autẽ lexicographus ex eo quod putat ἀλλὰ particulæ & ὅταν aduerbij ſubſequentis propriam vtriuſque ſignificationem ſupprimi, & tertium quoddam ex ipſis reſultare. Sic ἀλλ᾽ὅτι καὶ, verumetiam, & multo magis, docet ſignificare. Budæus quoque ex ἀλλὰ coniunctione quibuſdam alijs

parti-

particulis apposita, formales notas constituit. Inter quas ἀλλ᾽οὐ, & ἀλλ᾽οὐκ, & ἀλλ᾽οὐχὶ describit. Quas voces vt ἀλλὰ μὴ, non autem, vel non potius significare docet, afferens exemplum Gregorij, τίς γὰρ ἐγγυητὴς ὅτι μέχρι τὴν θεραπείαν τὸ τέλος, ἀλλ᾽οὐκ ὀφείλοντας ἡμᾶς τὸ κρειττήριον ὑποδέχεται. Vbi ἀλλὰ copulatiue tunc accipitur pro καὶ, vt ipsemet Budæus interpretatur, & non potius: item pro non etiam accipi docet in illo Gregorij: ἀλλ᾽οὐκ ὁ μακάριος ἐκεῖνος. non item sic fecit beatus ille vir. in quo exemplo διαφορικὸν est τὸ ἀλλά. Interrogatiue etiã accipi docet in illo Demosth. ἀλλ᾽οὐκ ἂν τοῦτο εὐθέως εἴποιεν. quod, imo vero non ne statim dicerent? latine reddidit. Et ἀλλ᾽οὐχὶ pro eodem accipi in illo Demosthenis: ἀλλ᾽οὐχὶ σὺ τοιοῦτος. quod, an non tu talis, latine reddidit. Vbi ἀλλὰ non interrogatiua magis quam aduersatiua est. tametsi nonnunquam interrogatiue proferatur. vt apud Aristophanem in Pluto: ἀλλ᾽οὐ λαχοῦσ᾽ ἔπινες ἐν τῷ γράμματι. Atqui aliud est interrogatiue proferri, aliud interrogationis signum esse. Nam verborum secundæ personæ tametsi interrogatiue omnes proferri possunt, nemo tamen inter signa interrogationis ipsas commemoraret. Apud Isocr. etiam πρὸς Νικοκλ. inuenitur τὸ ἀλλὰ οὐ negationi præpositum, μᾶλλον comparatiuo respondens. ἀλλὰ μᾶλλον αἱροῦνται συνεῖναι τοῖς συνεξαμαρτάνουσιν, ἀλλ᾽οὐ τοῖς ἀποτρέπουσι. Vbi videtur ἀλλ᾽οὐ loco ἢ particulæ selectiuæ accipi, cum tamen ἀλλ᾽οὐ pro καὶ οὐ positum sit. Nam si passim sensum verborum sequamur, & quæ quadrare possent vocabula idem significare dicamus, atque ea quæ recepta sunt, plena erunt omnia enallages. Non igitur quia in hoc loco Isocratis ἢ selectiuum quadrat ideo ἀλλ᾽οὐ pro ἢ selectiuo accipi dicendum, nec idem cum illo significare. Nec nego sub ἀλλὰ particula huiusmodi voces describendas esse: sed non ideo esset ἀλλὰ particulæ, & adiunctarum vis & ad diuersa cuiusque relatio supprimenda. locutiones etiam essent explicandæ supplendo quod ad orationis absolutionem deest:

Atque

Atque obſeruandum in quibus nam ὁ ἀλλὰ, vim natiuam retineat ſuam: & vbi amittat vel alteret. Quod mox agendum eſt.

Ἀλλ᾽ἄρα.

Ἀλλ᾽ἄρα vox, ex ἀλλὰ & ἄρα conſtans, exceptiuam vim habet. & pro εἰμὴ, ideſt, niſi, accipitur. Ariſtot. 3. Ethic. τὸ δ᾽ἑκούσιον οὐ πᾶν προαιρετὸν, ἀλλ᾽ἄρα γε τὸ προβεβουλευμένον. Vbi ἀλλ᾽ἄρα γε, pro ἀλλὰ μόνον accipi videtur in ſenſu exceptiuo & limitatiuo, propter γε limitatiuam particulam. dicit enim, non omne ſpontaneum eligibile eſſe, ſed id tantum cuius conſultatio anteceſsit. Quando autem ἄρα interrogatiuo iungitur, ἀλλὰ particula ſuam retinet ſignificationem. Ἀλλ᾽ἄρα enim, ſed nunquid ſignificat. & eſt principium quæſtionis ſeu dubitationis. Quod officium per ſe etiam præſtat ἀλλὰ particula, vt ſupra dictum eſt. Ariſtot. primo Ethic. ἀλλὰ πῶς δὴ λέγεται, οὐ γὰρ ἔοικε τοῖς γε ἀπὸ τύχης ὁμωνύμοις. ἀλλ᾽ἄρά γε τῷ ἀφ᾽ἑνὸς εἶναι, ἢ πρὸς ἓν ἅπαντα συντελεῖν; ἢ μᾶλλον κατ᾽ἀναλογίαν. Galen. lib. 3. de different. pulſuum, τί ποτ᾽οὖν ἐστὶν ὃ βούλεται δηλοῦν ὁ ῥοῖζος, εἰ μὴ τὸ τάχος. ἀλλ᾽ἆρά γε τὸ τάχος τῆς πληγῆς; cuius interrogationis reſponſionem ſubiungit: ἀλλ᾽οὔπω πάλιν ἅμα δυοῖν ἔσαι τὸν ῥοιζμὸν πεποιημένος.

Ἀλλὰ γάρ.

Ἀλλὰ γάρ: Obiectionibus conuenit. vt, atqui, apud latinos. ex eoque, at enim, & ſed enim, ductum eſſe videtur. ἀλλὰ γὰρ φήσει τίς, at enim dicet aliquis. Dicitur etiam in hoc ſenſu cum ἴσως aduerbio. Iſocr. in Paneg. ἀλλὰ γὰρ ἴσως διὰ τὰς συνθήκας ἄξιον ἐπισχεῖν. Accipitur etiam aduerſatiue pro ἀλλ᾽ὅμως. ſine obiectione. Iſocr. ad Nicoclem. ἀλλὰ γὰρ οὐκ ἐν τοῖς λόγοις χρὴ τοῖς περὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων ἐπιζητεῖν τὰς καινότητας: veruntamen in ſermonibus qui ad mores & vitam inſtituendam pertinent, nouitatem ſpectare non oportet. Inuenitur etiam interruptum aliarum vocum interpoſitione in ſenſu aduerſatiuo, apud Ariſtophanem in Nebulis. ἀλλ᾽οὐκ ἐθέλει γὰρ μανθάνειν. αὐτὸ τοῦ: ἀλλὰ γὰρ

οὐκ

οὐκ ἐθέλει μανθάνειν. & in Pluto confirmare quidam contendit τὴν πενίαν, quæ in ea fabula inducitur ἐριννὺν esse in illis verbis: ἴσως ἐριννύς ἐστιν ἐκ τραγῳδίας. βλέπει γέ τοι μανικόν τε καὶ τραγῳδικόν. quibus alter opponit, ἀλλ' οὐκ ἔχει γὰρ δᾷδας. at faces non habet quas ἐριννύες habere solent. in quo sensu τὸ γὰρ otiosum esse notauit Interpres. quod tamen minime otiosum est. reddit enim causam quare non ἐριννὺς arbitranda sit. quæ negatio in ἀλλὰ aduersatiua implicite continetur. vt sit integra locutio, ἀλλ' οὐκ ἔστιν ἐριννύς, οὐ γὰρ ἔχει δᾷδας. atque ita vbiq. in alijs exēplis seruari potest vis causatiua particulæ γὰρ, supplendo aliquid extrinsecus, tametsi non adeo vbique commode; vt in illo Aristophanis loco in Nebulis: ἀλλ' ἔστ' ἔμοιγ' υἱὸς καλός τε κἀγαθός. ἀλλ' οὐκ ἐθέλει γὰρ μανθάνειν. simpliciter quidem exponitur, pro attamen. vt sit sensus, ex repetitione supradictorum. quod quamuis sit mihi filius bonæ indolis & ingenij, tamen minime discere vult. siquis autem causatiuam vim τοῦ γὰρ seruare velit, non repetendum sed supplendum erit extrinsecus, ἀλλ' οὐδὲν ὄφελος τοῦ καλὸν κἀγαθὸν αὐτὸν εἶναι. οὐ γὰρ ἐθέλει μανθάνειν. Sic in supradicto Isocratis ad Nicoclem loco, dupliciter interpretari possumus voces ἀλλὰ γὰρ: altero quidem modo supprimendo vim causatiuam particulæ γὰρ, pro ἀλλ' ὅμως repetendo præcedentia: ἀλλὰ καίπερ τούτων οὕτως ἐχόντων, ὅμως &c. & sicō ἀλλὰ ad superiora referetur. γὰρ autem pro ὅμως acceptum, ad subsequentia. Hoc itaque modo ὁ γὰρ ἀντὶ τοῦ ὅμως deseruiet. Altero autem modo si causatiuam eius vim seruare volemus, non repetenda erunt quæ supradicta sunt, sed supplendum aliunde aliquid. totus locus Isocratis est: καὶ μὴ θαύμαζε εἰ πολλὰ τῶν εἰρημένων ἐστὶν ἃ καὶ σὺ γινώσκεις, οὐδὲ γὰρ ἐμὲ τοῦτο διέλαθεν, ἀλλ' ἠπιστάμην, ὅτι τοσούτων ὄντων τὸ πλῆθος καὶ τῶν ἰδιωτῶν καὶ τῶν ἀρχόντων, οἱ μέν τι τούτων εἰρήκασιν, οἱ δὲ ἀκηκόασιν, οἱ δὲ ἑτέρους ποιοῦντας ἑωράκασι. post quæ subijcit. ἀλλὰ γὰρ οὐκ ἐν τοῖς λόγοις τοῖς περὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων ἐπιζητεῖν χρὴ τὰς καινότητας. In quibus ὁ ἀλλὰ ἐλλειπτικῶς ad subintelligenda referetur. vt sit plena lo-

cutio. ἀλλ' οὐδὲν διαφέρει, ideſt nihil refert an prius ab alijs hæc eadem dicta ſint. quorum cauſam continet ὁ γὰρ, cum repetitione negationis. οὐ γὰρ ἐν τοῖς λόγοις τοῖς περὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων ἐπιζητεῖν χρὴ τὰς καινότητας &c. ſic in Panegyrico de Perſarũ Rege loquens: εἰ δὲ ἀντιπάλων ὄντων ἡμῶν καὶ λακεδαιμονίων, προσθέμενος τοῖς ἑτέροις, ἐπικυδέστερα τὰ πράγματα τούτων ἐποίησεν, οὐδέν ἐστι τοῦτο σημεῖον τῆς ἐκείνου ῥώμης, ἐπεὶ καὶ περὶ χίων ἔχοιμεν ἂν εἰπεῖν ὡς ὁποτέροις ἐκεῖνοι προσθέσθαι βουληθεῖεν, οὗτοι κρείττους ἦσαν. ἀλλὰ γὰρ οὐκ ἐκ τούτων δίκαιον σκοπεῖν τὴν βασιλέως δύναμιν &c. In quibus negat probari poſſe Perſarum Regis potentiam inexpugnabilem eſſe, ex eo quod inter duos inter ſeſe pugnantes, vtri ille acceſſerit, victorem reddat. nam de alijs etiam dici poteſt. nimirum Chijs, quos tamen non inexpugnabiles eſſe conſtat. In quibus ſi repetamus ſuperiora, ὁ γὰρ, pro ὅμως deſeruiet. ἀλλὰ καίπερ τούτων οὕτω γιγνομένων, ὅμως &c. ſin autem vim cauſatiuæ particulæ γὰρ ſeruare voluerimus, ſupplendum erit aliunde: ἀλλ' οὐ δεῖ οὕτω σκοπεῖν. & ſic ὁ ἀλλὰ aduerſatur ſuperioribus, & negat quod poſitum eſt. Cuius aduerſationis cauſa redditur per γὰρ particulam, ſupplendo verba quædam, vt ſit integra locutio, οὐ γὰρ δίκαιον ἐκ τούτων σκοπεῖν τὴν βασιλέως δύναμιν. Patet ita ἀλλὰ γὰρ non eſſe formalem notam, ſed ex duarum particularum appoſitione conſtare. quarum ἀλλὰ ſuperiora tollit propter vim aduerſatiuam. γὰρ autem vel pro ὅμως accipitur reſpondens aduerſationi, vel ſi cauſatiue accipiatur, deſtructionis cauſam reddit. ſignum autem aduerſationis eſt ſubſequens negatiua, quæ ſemper repetenda eſt in redditione cauſæ. vt in ſupradictis exemplis videre licet. ἀλλ' οὐδὲν ὄφελος τοῦ υἱοῦ, οὐ γὰρ ἐθέλει μανθάνειν. & in reliquis omnibus. Interdum ἀλλὰ γὰρ ſimpliciter, pro ἀλλ' ὅμως aduerſatiuo ſine redditione cauſæ accipitur. vt apud Herodotum in prima, qui de Ionicæ nationis quibuſdam loquens, dicit. βασιλέας δὲ ἐστήσαντο οἱ μὲν, αὐτῶν λυκίους ἀπὸ γλαύκου γεγονότας, οἱ δὲ, καύκωνας πυλίους ἀπὸ κόδρου, οἱ δὲ καὶ συναμφοτέρους. ἀλλὰ γὰρ περιέχονται τοῦ ὀνόματος

μᾶλλον

μᾶλλον τι τῶν ἄλλων ἰώνων. Idest, tametsi Reges sibi a lienigenas constituerint, tamen Ionum nomen plus quam alij, sibi vindicant. Vbi nullo modo causatiua vis particulæ γὰρ seruari potest, neque enim quidquam aliunde supplere possumus. Aristoph. ἀχαρνεῦσιν. Οἴμοι τάλας μυστωτὸν ὅσον ἀπώλεσα ἀλλ' ἐκ λακεδαίμονος γὰρ ἀμφίθεος ὁδί.

Ἀλλ' ἅπερ.

Ἀλλ' ἅπερ: sed si, significat, vt apud Aristotelem: χρησίμης δ' οὔσης τῆς θρασύτητος πρὸς οὐδὲν, ἀλλ' ἅπερ πρὸς τὸν πόλεμον. In cuiusmodi locutionibus, ἀλλ' ἅπερ, nisi, exceptiuæ particulæ, & formalis notæ sensum præsefert. quod si ad plenam loquendi formam reducatur, non amplius formalis nota videbitur sed ἀλλὰ quidem suam propriam significationem retinebit. Verbi gratia, si in supradicta Aristotelis locutione repetantur præcedentia, fiet integra locutio hoc modo. χρησίμης δ' οὔσης τῆς θρασύτητος πρὸς οὐδὲν, ἀλλ' ἅπερ ἐστὶ χρήσιμος, πρὸς τὸν πόλεμον μόνον χρησίμης οὔσης, idest sed si alicubi vtilis est, ad solum bellum est vtilis. ex qua locutionis explanatione & μόνον exclusiuæ particulæ suppletione, exceptionis vis apparet in ἀλλ' ἅπερ. & inde fit vt idem quod εἰμή που significare videatur: idest nisi forte. vel ἀλλ' ἤ. Aristot. in 5. Ethicorum: οὐδὲν γὰρ παρὰ τὴν αὐτοῦ πάσχει βούλησιν. ὥς τε οὐκ ἀδικεῖται διά γε τοῦτο, ἀλλ' ἅπερ βλάπτεται μόνον. quod si quid patitur, damno fortasse non etiam iniuria afficitur. Theophrastus: τὴν δ' ἄμπελον οὔ φασι δεῖν ἀποκονίειν. ἢ ὅλως ἅπτεσθαι περκάζοντος τοῦ βότρυος, ἀλλ' ἅπερ ὅταν ἀπομελανθῇ: quod si quando id faciendum sit, tum certe demũ cum vua nigra iam fuerit. Galen. plena locutione: ἀλλ' ἅπερ οἷόν τε: dixit primo, περὶ διαγν. σφυγ. ἀλλ' ὅτι γε μὴ κατὰ πάντας τοὺς σφυγμοὺς, ἀλλ' ἅπερ οἷόν τε κατὰ μόνους τοὺς σφοδροὺς, αὐτίκα ἐστὶ δῆλον. Vnde patet ἀλλ' ἅπερ exceptionis vel exclusionis notam esse, nec simpliciter formale quoddam, sed ἀλλὰ ad præcedentem negationem referri; ἅπερ suppletione alicuius vocis subaudiendæ; vel repetitione cuiuspiam ex

ſuperioribus, conditionalem vim obtinere. vt in particula εἴπερ plenius declarabitur. Apud Ariſtoph. in Nebul. ἀλλ' εἴπερ interruptum inuenitur, ἔπειτ' ἀπὸ ταῤῥοῦ τοὺς θεοὺς ὑπερφρονεῖς, ἀλλ' οὐκ ἀπὸ τῆς γῆς εἴπερ. Vbi neceſſario requiritur repetitio verbi καταφρονεῖν. eſt enim integra locutio. ἀλλ' οὐκ ἀπὸ τῆς γῆς εἴπερ καταφρονεῖν βούλει. In ſuperiori autem illo Ariſtotelis exemplo ſuſpicari poſſet aliquis, ἀλλ' ἤπερ per η, ſcribendum eſſe. de qua particula infra dicetur in hoc ſenſu.

Αλλ' εἰ ἄρα.

Αλλ' εἰ ἄρα etiam videtur exceptiue accipi: vt apud Sextum Empiricum. οὐκ ἄρα κοινή ἐστιν ἀμφοτέρων ἡ ἀνθρώπου προσηγορία καὶ ἡ αὐτὴ φύσις, ἀλλ' εἰ ἄρα ἰδία ἑκατέρου. & paulo infra: οὐκ ἄρα ἡ Θέωνος ὅρασις ἡ αὐτὴ ἐστὶ τῇ Δίωνος, ἀλλ' εἰ ἄρα ἰδία ἑκατέρου, Vbi ἀλλ' εἰ ἄρα pro ſimplici ἀλλὰ differentiali plane accipitur. non enim limitatiue, neque ſecundum quid negat τὴν Δίωνος ὅρασιν τὴν αὐτὴν εἶναι τῇ Θέωνος, ſed ſimpliciter aſſerens diuerſum eſſe. ac ſi diceret. ἀλλ' ἰδία ἑκατέρου. quare ἀλλ' εἰ ἄρα, pro ſimplici ἀλλὰ accipiendum in vtroque ex ſupradictis locis, in quibus rectius forte ἀλλ' ἤ, loco ἀλλ' εἰ legeretur. nam ἀλλ' ἤ etiam pro ſimplici ἀλλὰ ponitur: vt apud Ariſtophanem in Pace. ἀλλ' οὐδέν γ' ἄλλον οὐδὲν ἀργεῖοι πάλαι, ἀλλ' ἢ κατεγέλων τῶν ταλαιπωρουμένων. Vt de ἀλλ' ἤ proxime dicetur.

De ἀλλ' ἤ particula exceptiua.

Αλλ' ἤ, ideſt niſi, & præterquam, exceptiua formalis nota, ex ἀλλὰ & ἤ, ideſt quam, diſcretiua ſeu ſelectiua particula conſtat. ex vſu autem vocis huius duplex naſcitur opinio de prima eius parte: nempe, vtrum ἀλλὰ coniunctio ſit, an ἄλλο nomen διαφορικόν. cum enim occurrunt nobis huiuſmodi locutiones, qualis eſt illa apud Platonem ſecundo de Repub. οὐδὲν ἐθέλουσιν ἐπαινεῖν, ἀλλ' ἢ τὸν πλοῦτον. ideſt, nihil aliud quam opes & diuitias laudare volũt. & apud Ariſtophanem in Ranis. ἀλλ' ἐξόλοιθ' αὐτῷ κοάξ, οὐδὲν

οὐδὲν γὰρ ἔστ' ἄλλ' ἢ κοάξ. & in Pluto, vbi seruus interrogat quendam qui eius dominum quærebat: τί δ' ἐστὶν ὦ βέλτιστε; ad quam interrogationem factam per nomen τί, respondet ille. τί γὰρ ἄλλ' ἢ κακῶς; in huiusmodi locutionibus videtur non ἀλλὰ coniunctio, sed ἄλλο neutrum nomen collisam vltimam habens, præponi particulæ ἢ discretiuæ. est autem re vera primaria hæc & originalis ratio constitutionis vocis huius. quippe cum ipsa etiam ἀλλὰ coniunctio ab ἄλλο nomine deducatur. postea vero factum est vt ἀλλ' ἢ, tanquam vnica vox simpliciter accipiatur, & negatiuas propositiones adstringat, sicut affirmatiuas πλὴν, & εἰ μὴ: pro quibus nonnūquam accipitur: vt apud Aristoph. in Vespis. ἐγὼ γὰρ ἀπεδάκρυσα, νὴ τὴν γνώμην ἐμὴν οὐδέποτέ γε ἀλλ' ἢ τῆς φακῆς πεπλησμένος: ἀντὶ τοῦ πλὴν τῆς φακῆς πεπλησμένος. ipsum autem πλὴν, loco ἢ, postponitur ἄλλο nomini. vt apud eundem in Auibus, τὰ παρόντα θύματα, οὐδὲν ἄλλο πλὴν γένειόντ' ἐστὶ καὶ κέρατα, vbi οὐδὲν ἀλλ' ἢ γένειόντ' ἐστὶ καὶ κέρατα dici poterat. Contra ipsum ἀλλ' ἢ postponitur particulæ πλὴν, & fit πλὴν ἀλλ' ἤ, ἐκ παραλλήλου: vt apud Aristot. οὐ γὰρ ἄνθρωπον ὑγιάζει ὁ ἰατρεύων πλὴν ἀλλ' ἢ κατὰ συμβεβηκός. nisi forte πλὴν pro expositione ἀλλ' ἢ posita extra seriē, in seriem irrepserit. Cæterum prout exceptiua est, & simpliciter sub vna voce consideratur; exempla eius passim occurrunt apud autores, vt apud Isocratem: δόξαν καλὴν οὐχ οἷόν τε ἀλλ' ἢ τοὺς ἀρετῇ διενεγκόντας κτήσασθαι: idest bonam existimationem nemo sibi parare potest, nisi qui virtute cæteris antecellit. Aristot. quinto Ethicorum: εἰ δὲ ἐκέρδανεν, ἐπὶ οὐδεμίαν μοχθηρίαν ἀλλ' ἢ ἐπ' ἀδικίαν. sed si lucratus fuerit, ad nullam aliam prauitatem quam ad iniustitiam refertur. cum autem præcedente nomine ἄλλο, vel eius aliquo casu, nihilominus sequitur ἀλλ' ἢ vox exceptiua, tunc vel abundare primam eius partem dicendum est, vel certe non ἄλλο nomen, sed ἀλλὰ coniunctionem esse: vt apud Platonem in Apologia. τίνα ἄλλον εἰπεῖν ἔχουσιν οἱ βοηθοῦντες ἐμοὶ, ἀλλ' ἢ τὸν ὀρθὸν καὶ δίκαιον; & quarto de Repub.

εἰς ἄλλο τι ἀποβλέψας ἢ δειλίαν, ἢ ἀνδρείαν πόλιν εἴποις, ἀλλ' ἢ εἰς τοῦτο τὸ μέρος ὃ προπολεμεῖ τε, καὶ στρατεύεται ὑπὲρ αὐτῆς. Iſocr. in Panegyr. circa principium: ἄλλως aduerbium præpoſuit ἀλλ' ἢ particulæ: εἰ μηδαμῶς ἄλλως οἷόν τ' ἦν δηλοῦν τὰς αὐτὰς πράξεις, ἀλλ' ἢ διὰ μιᾶς ἰδέας, εἶχεν ἄν τις ὑπολαβεῖν: quod etiam ſine ἄλλως aduerbio dici potuiſſet. Ac tunc ἀλλ' ἢ nõ præterquam, ſed aliterquam ſignificaret. Quod officium cum ipſum ἀλλὰ aliquando per ſe præſtet: Vt apud Galen. quarto, περὶ διαγν. σφυγμῶν. οὐδὲ γὰρ οὗτοι δι' ἄλλο τι βίαιον ἔχουσι τὴν πληγήν, ἀλλὰ διὰ τὴν ἀχώριστον αὐτῶν σκληρότητα. Patet ἀλλ' ἢ quoque primam partem non ἄλλο nomen, ſed ἀλλὰ coniunctionem eſſe, quam tamen ab ipſo ἄλλο nomine deduci, & eius naturam referre iam ſupra dictum eſt. Dubitatur tamen ne non in ſupradicto Galeni loco ἀλλὰ pro ἀλλ' ἢ deprauate legatur. Quemadmodum etiam apud Ariſtot. 3. Polit. ἕνα μὲν γὰρ διαφέρειν κατ' ἀρετήν, ἢ ὀλίγους ἐνδέχεται, πλείους δ' ἤδη χαλεπὸν ἠκριβῶσθαι πρὸς πᾶσαν ἀρετήν, ἀλλὰ μάλιστα τὴν πολεμικήν. αὕτη γὰρ ἐν πλήθει γίνεται. In quibus cum Ariſtot. concedat bellicam virtutem in multitudine ineſſe poſſe, neceſſe eſt, vt vel ἀλλὰ exceptiue accipiatur, vel certe loco eius ἀλλ' ἢ legatur. quorum vtrumque habet vim adſtringẽdæ proximæ propoſitionis πλείους δ' ἤδη χαλεπόν. quæ quamuis affirmatiua videatur, tamen negatiuum ſenſum habet. Atque ita conſtat verum eſſe quod ſupra dictum eſt ἀλλ' ἢ voces negatiuas propoſitiones coërcendi vim habere. Valet enim χαλεπόν ἐστιν, idem quod οὐ ῥᾴδιον. quod aduerſatur τῷ ἐνδέχεται. ita vt ſit ſenſus, πλείους δ' ἤδη οὐκ ἐνδέχεται ἠκριβῶσθαι &c.

Ἀλλ' ἢ, etiam accipitur, ἀντὶ τοῦ ἀλλὰ μόνον. Ariſtoph. εἰρήνῃ ἀλλ' οὐδέν γ' εἷλκον οὐδὲν ἀργεῖοι πάλαι, ἀλλ' ἢ κατεγέλων τῶν ταλαιπωρουμένων. ideſt ἀλλὰ μόνον κατεγέλων.

Ἀλλ' ἦ. vltima circumflexa, interrogatiuum eſt. ex ἀλλὰ, & ἦ aſſertiua conſtans. Plato in Gorgia. ἀλλ' ἦ, τὸ λεγόμενον, κατόπιν τῆς ἑορτῆς ἥκομεν καὶ ὑστεροῦμεν;

Ἀλλὰ μή.

Ἀλλὰ μή. duæ voces ſunt. quæ interrogatiue prolatæ, ἆρα μὴ particulam ſubſequuntur, ipſique ſuccedunt. Vbi plures interrogationes deinceps exponuntur: Vt apud Xenophontem 4. ἀπομνημ. τί δὲ δὴ βουλόμενος ἀγαθὸς γενέσθαι συλλέγεις τὰ γράμματα; ἆρα μὴ ἰατρὸς καὶ ὁ εὐθύδημος; μὰ δί' ἔφη οὐκ ἔγωγε. καὶ ὁ σωκράτης: ἀλλὰ μὴ ἀρχιτέκτων βούλει γενέσθαι; οὔκουν ἔγωγ' ἔφη ὁ εὐθύδημος: ἀλλὰ μὴ γεωμέτρης ἔφη ὁ σωκράτης ἐπιθυμεῖς γενέσθαι; οὐ δὲ γεωμέτρης ἔφη ὁ εὐθύδημος. ἀλλά μὴ ἀστρολόγος; ὡς δὲ καὶ τοῦτο ἠρνεῖτο, ἀλλὰ μὴ ῥαψωδὸς ἔφη. ex quibus patet ἆρα μὴ interrogationis formam eſſe. ἀλλὰ μὴ autem non aggregatum quoddam ex duabus prædictis particulis, ſed ipſarum vtramque ſeorſum proprium officium præſtare. μὴ quidem interrogationis repetitionem, ἀλλὰ autem tranſitionis notam. quod clarius patet vbi μὴ non interrogatiuum, ſed negatiuum habet. Vt apud Demoſthenem: πάνυ γὰρ περὶ τοῦτο γέγονε τὰ τῶν ἑλλήνων πράγματα, εἰ τουτὶ τὸ ῥῆμα, ἀλλὰ μὴ τουτὶ διελέχθην ἐγώ. In quibus patet ἀλλὰ coniunctionem diſiunctam eſſe a μὴ negatiua. Sic in ἀλλαμήποτε. ἀλλὰ aduerſatiua, vel tranſitiua, ſuam ſignificationem retinens, præcedit μήποτε dubitatiuam. quæ particulæ non vt aggregatum formale habendæ ſunt, ſicut neque καὶ μήποτε, neque alia huiuſmodi, quæ μήποτε dubitandi notam præcedere poſſunt. ſed ſingulæ ad diuerſa referendæ ſunt: etiam ſi Budæus vt formale ſignũ ἀλλὰ μήποτε deſcribat. & ex ἀλλὰ, & μήποτε conſtare dicat. afferens exempla ex Theophraſto. ἀλλὰ μήποτε οὐ τοῦτο ᾖ τὸ αἴτιον. ἀλλὰ τὸ προειρημένον. quod an potius interpretatur. Alterũ item ex eodem affert exemplũ, ἀλλ' ὃ λέγουσιν οἱ πολλοί. διατὶ τὸ κερασβόλον ἀτέραμνον γίνεται, μήποτε ἄγαν εὐηθες ᾖ. in quo exemplo intelligitur ἀλλὰ μήποτε non eſſe formalẽ notam, & pro an potius accipi, vt docet Budæus, ſed μήποτε per ſe ſignum eſſe dubitationis. ἀλλὰ etiã ſeorſũ locutioni inſeruire. pro quo, δὲ, vel alia quæpiam coniũctio poni poterat. μήποτε δὲ, μήποτε γὰρ, μήποτε τοίνυν. & aliæ cõplures.

Ἀλλὰ μὴν.

Ἀλλὰ μὴν: συλλογιστικὸς σύνδεσμος, pro atqui, vel at vero aſſumptionibus conuenit. quæ conſequens, ideſt poſteriorem partem orationis, aut aſtruit, aut deſtruit. vt, ſi hoc eſſet, ſequeretur hoc: atqui hoc non ſequitur, ergo illud prius non eſt. Lucian. ad probandum Deos eſſe, vſus eſt ἀλλὰ μὴν in aſtructione antecedentis contra regulam. εἰ εἰσὶ βωμοί, εἰσὶ καὶ θεοί. ἀλλὰ μὴν εἰσὶ βωμοί, εἰσὶν ἄρα καὶ θεοί. Ponitur etiã in principio orationis vt 2. ἀπομνημ. καὶ ὁ ἀρίσταρχος, ἀλλὰ μὴν ἔφη ὦ Σώκρατες ἐν πολλῇ γε εἰμὶ ἀπορίᾳ. Vbi non συλλογιστικῶς eo modo quo ſupra, ſed aduerſatiue ponitur. cum enim Socrates dixiſſet, χρὴ δὲ τοῦ βάρους μεταδιδόναι τοῖς φίλοις, ἴσως γὰρ ἄν τι σε καὶ ἡμεῖς κουφίσαιμεν. Ariſtarchus obijcit difficile eſſe id quod Socrates dixerat: ἴσως γὰρ ἄν τι σε καὶ ἡμεῖς κουφίσαιμεν, & in tertio circa principium: interrogatus quidam à Socrate quid eum præceptor docuiſſet, reſpondet, ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἤρξατό με διδάσκειν εἰς ὅπερ καὶ ἐτελεύτα. τὰ γὰρ τακτικὰ, καὶ ἄλλο οὐδὲν ἐδίδασκε. ad quæ Socrates refert. ἀλλὰ μὴν τοῦτό γε πολλοστὸν μέρος ἐστὶ στρατηγίας. inferens, non poſſe aliquem imperatoriæ artis peritum fieri, ſi ſolum inſtruendi acies peritiam, nihil præterea ſit adeptus.

Ἀλλὰ μὴν aliquando interruptum inuenitur, quarumdam aliarum vocum interpoſitione. Plato in Epiſt. ἀλλὰ ποῖον μὴν τοῦτ' ἐστὶ τὸ ἐρώτημα;

Ἀλλὰ νὴ Δία.

Ἀλλὰ νὴ Δία: obiectionis nota, in qua vox ἀλλὰ aduerſatiua concurrit tanquam forma. νὴ Δία vero, vt qualitas. nam illud formæ rationem habet, qua præſente res conſiſtit. qua abſente res perit. ſed cum ἀλλὰ per ſe obiectiones conſtituat ſine voce νὴ Δία, patet νὴ Δία non eſſe formale obiectionis membrum, ſed qualitatem obiectioni tribuere. quod ironice, ſeu deriſorie oſtendat intelligi. vt apud Demoſthenẽ πρὸς λεπτίνην. ἀλλὰ νὴ Δία ἐκεῖνο ἴσως εἴποι. hoc eſt, ſed ſcilicet hoc dicturus eſt. quæ ironia ſeu deriſio auda-

ciam

ciam arguentis præsefert. tunc enim εἰρωνευόμεθα cũ abundare nos probationibus confidimus. fiunt autem obiectiones & sine ironia, ἀλλὰ particula adhibita, vt in ἀλλ' ἴσως, & ἀλλὰ γὰρ ἴσως. & tunc obiectio fit per modum instantiæ. nam cum ἀλλὰ aduersatiuam vim habeat, indicat partem aliquam rei concedi, partem negari. vt dictum est vbi de ἀλλὰ agitur. Cum vero sine ἀλλὰ fiunt obiectiones, non instantiæ, sed simplices obiectiones sunt, vt εἴποι δ' ἄν τις, dicat quispiam. quæ obiectiones modo seu signo obiectionis carent. Porro ἀλλὰ νὴ Δία pro νὴ Δί' ἀλλὰ accipi docet Budæus. cum tamen hoc inter se differant, quod in ἀλλὰ νὴ Δία vox νὴ Δία non concedentis est, sed aut ironiam significat, aut certe superuacanea est in νὴ Δί' ἀλλὰ. tametsi ipsum etiam obiectionibus deseruiat, concessionemque alicuius propositionis præcedentis vel subintellectæ significet. vt suo loco dicetur.

Αλλοτι.

Αλλοτι, duo nomina sunt: ἄλλο διαφορικὸν, & τί ἀόριστον. Plato in Gorgia: εἰ μή τι ἦν τοῖς ἀνθρώποις πάθος, τοῖς μὲν, ἄλλοτι, τοῖς δὲ, ἄλλοτι. ἄλλοτι etiam pro τί ἄλλο inuenitur subsequente, ἢ, particula. de qua infra. Per se autem ἄλλοτι interrogationis formale signum est. in quo prædicta nomina suam primogeniam significationem deponunt, & pro, πότερον, & ἆρα, & eiusmodi interrogandi signis accipiuntur. cuius vocis vsus frequens est apud Platonem. ex quo ea exempla proferam, in quibus apertius mihi videtur prædicta significatio in propositis vocibus perspici posse. In Theæteto itaque inducitur Socrates asserens contingere, vt quæ aliquis animo percipit, ea quandoque sensu quoque aliquo, nempe visu vel auditu, vel tactu percipiat. quandoque vero mente solum teneat, non item sensu. quã propositionem antequam inferat proponit exemplum quoddam. & interrogat aduersarium, concedat ne, an neget quod proposuit. exemplum est: ἐγὼ εἰδὼς Θεόδωρον, καὶ ἐν ἐμαυτῷ μεμνημένος οἷός ἐστιν, ἄλλοτι ἐνίοτε μὲν ὁρῶ αὐτὸν, ἐνίοτε

δὲ οὔ; καὶ ἅπτομαι ποτὲ αὐτοῦ, ποτὲ δὲ οὔ; καὶ ἀκούω, ἤ τινα ἄλλην αἴσθησιν αἰσθάνομαι. τοτὲ δ' αἴσθησιν μὲν οὐδεμίαν ἔχω περὶ αὐτοῦ, μέμνημαι δὲ οὐδὲν ἧττον καὶ ἐπίσταμαι αὐτὸς ἐν ἐμαυτῷ; ad quæ respondet qui cum illo disputat, πάνυ μὲν οὖν. interrogat enim Socrates an detur, vt quem aliquis nouit, interdum quoque ipsum videat, aut audiat, aut tangat, aut alio sensu quodam percipiat. interdum vero neque videat, neque audiat, neque alio modo sentiat, sed tantum memoria ipsum teneat. Quæ omnia cum concedat qui cum eo disputat, infert supradictam propositionem, his verbis contentam: ὅτι ἔστι μὲν ἃ οἶδέ τις αἰσθάνεσθαι. ἔστι δὲ καὶ μὴ αἰσθάνεσθαι. In supradicto igitur exemplo vox ἄλλοτι constituentium nominum significationem prorsus deponit, & aliam formam induit. neque enim pro quid aliud, neque pro aliud quid accipi potest, sed πότερον, & ἆρα significare videtur. ac si legeretur, ἆρα ἐνίοτε μὲν ὁρῶ, ἐνίοτε δὲ οὔ; Nam quod suspicari posset aliquis vocem ἄλλοτι iuxta sui ἐτυμολογίαν idest iuxta constituentium partium significationem, pro ἄλλοτι ἀορίστως, idest aliud quiddam, aut interrogatiue pro τί ἄλλο idest quid aliud secundum τί nominis duplicem significationem accipi posse; id neutro modo locum habet. Nam ἀόριστον ἄλλοτι, nullo modo quadrat. Quis enim sensus erit Platonis illorum verborum, sciens ego Theodorum, & memoria tenens qualis nam sit, aliud quiddam modo ipsum video, modo non video. interrogatiue etiam acceptũ, absurdum sensum reddet: Sciens ego Theodorum, & memoria tenens qualis ipse sit, quid aliud modo video, modo non video? At dicet aliquis deesse, ἤ, particulam, legendumque esse ἄλλοτι ἤ. At nos ἄλλοτι ἢ aggregatum, interrogatiue ponimus accipi: in ipsoque interrogatiue accepto, τί particula duplicem sui significationem præsefert. aut enim interrogatiue accepta, præcedit totum aggregatum, & tunc pro τί ἄλλο ἢ vsurpatur, aut suo loco permanens τί particula, ἀορίστως accipitur, quamuis interrogatiue totum aggregatum proferatur. si igitur in ἄλλοτι ἢ in-

terro-

terrogatiuo aggregato, τί ἀόριστον faciamus, erit prædictorum Platonis verborum ſenſus talis: Sciens ego Theodorum, & memoria tenens qualis ſit, aliud quiddam quam modo ipſum video, modo non, vt dictum eſt. Ad quæ eſſet congrua reſponſio non πάνυ μὲν οὖν, quam facit aduerſarius in loco ſupradicto, ſed οὐδὲν ἄλλο. Quæ debetur ἄλλο τι ἢ vocibus ſi in ſua ſignificatione proxime dicto modo acciperentur. quemadmodum accipiuntur in ſophiſta apud eundem in illis verbis: καὶ ἐὰν δὶς τρία, ἢ τρὶς δύο, ἢ τέτταρά τε καὶ δύο λέγωμεν, πότερον ἐν πᾶσι τούτοις τὸ αὐτὸ ἢ ἕτερον λέγομεν; ΘΕΑΙΤ. ταὐτό. ΣΩ. ἆρ' ἄλλο τι ἢ ἕξ; ΘΕΑΙΤ. οὐδέν. ideſt nunquid aliud quoddam quam ſex? ad quæ reſpondet aduerſarius, nihil. Patet itaque τί minime ἀορίστως accipi poſſe in ἄλλο τι aggregato in propoſito Platonis loco. in quo ex reſponſione quam facit aduerſarius, patet interrogatiue totam locutionem proferri debere. ſi autem τί interrogatiue acceptũ præponatur toti aggregato, pro τί ἄλλο ἤ, illatiuum & aſſertiuum ſenſum propoſitioni tribuet. Cumque aſſertiones in diſputationibus aduerſarij aſſenſione indigeant, aſſenſuſque aduerſarij non ſumendus, nec narratione exponendus, ſed interrogatione extorquendus ſit, patet ἄλλο τι ἢ aggregatum, ex ἄλλο, & τι, nominibus, & ἢ particula, cuius illatiua ſignificatio in affirmationem conuertitur, non poſſe accipi in propoſito Platonis loco; in quo Socrates non aſſerit, nec ſumit, ſed petit ab aduerſario concedat ne an neget; vt qui quendam nouit, eum ſenſu etiam quandoque percipiat. &c. vt ſupra. Cæterum nihil cauſæ eſt cur voci ἄλλο τι illatiuam ſignificationem tribuamus. cum ad hoc ſignificandum οὖν particulam ſibi adiungat, & fiat ἄλλο τι οὖν, de quo infra. Nec nego nonnulla eſſe loca, in quibus iure ſuſpicari poſſumus ἄλλο τι, pro ἄλλο τι ἢ perperam in codicibus ſcribi. & contra ἄλλο τι ἢ pro ἄλλο τι. Verum ea omnia, illaque item in quibus recte ἄλλο τι ſcribitur ſupradicto modo examinando, tum verã ſcripturam, tum vocis propoſitæ ſignificationẽ comperiemus.

Ἀλλ᾽ὅτι.

Ἀλλ᾽ὅτι autem, ex ἀλλὰ collisam vltimam habente, & ὅτι causatiuo constat. & nisi quod, vel præterquam quod significat. vt apud Synesium. ὁ δὲ παρὰ πόδας ἐποίει τὸν κίνδυνον, οὐχ ἕτερον ἦν, ἀλλ᾽ὅτι πᾶσιν ἱστίοις ἡ ναῦς ἐφέρετο. Vbi patet priorem partem vocis huius non ἄλλο nomen quod supradictum ἕτερον repetat, sed ἀλλὰ coniunctionem esse, pro ἢ discretiua, vel πλὴν exceptiua acceptam: vt sit, οὐχ ἕτερον ἦν ἢ ὅτι, vel πλὴν ὅτι &c.

Ἀλλ᾽ὅτι, etiam ex ἀλλὰ & ὅτι, tam causatiuo, quam expositiuo respondet τῷ οὐχ ὅτι: propter ἀλλὰ vim aduersatiuam. Plato quarto de Repub. οὐκ ἂν οἶμαι ἀξιοῖ λέγειν ὅτι ὁ αὐτὸς ἕστηκέ τε, καὶ κινεῖται, ἀλλ᾽ὅτι τὸ μέν τι αὐτοῦ ἕστηκε, τὸ δὲ, κινεῖται. eodem modo fieret oppositio τοῦ ἀλλὰ ad ὅτι causatiuum, οὐχ ὅτι ἐκλείπει ἡ σελήνη, διὰ τοῦτο ἡ γῆ ἐπιπροσθεῖ, ἀλλ᾽ὅτι ἐπιπροσθεῖ ἡ γῆ, διὰ τοῦτο ἐκλείπει ἡ σελήνη. Ἀλλὰ enim per se quoque aduersatur præcedenti negationi. vt οὐ χῖος, ἀλλὰ κεῖος. vt de ipso dictum est.

Ἄλλοτι ἤ.

Ἄλλοτι ἤ, ex ἄλλο, & τί nominibus, & ἢ particula discretiua seu selectiua constat. In quo aggregato τί particula modo ἀόριστον est, vt infra declarabitur. modo ἐρωτηματικόν. & tunc pro τί ἄλλο ἢ, idest quid aliud quàm, vel præterquã accipitur. vt apud Herodotum in Clio. εἰ δ᾽ἐθελήσει τούτου τελευτήσαντος ἐς τὴν θυγατέρα ταύτην ἀναβῆναι ἡ τυραννὶς, ἄλλο τι ἢ λείπεται ἐνθεῦτεν ἐμοὶ κινδύνων ὁ μέγιστος. Quandoque ἐρωτηματικῶς acceptum interrogationis signum aliquod ante se habet, propter quod quamuis tota clausula interrogatiue proferatur, non ideo ipsum ἄλλοτι interrogationis signum esse dicitur. quippe cum singulæ ipsius particulæ propriam significationem retineant. Præcedit autem interdum alterum τί, interrogatiue prolatum. & tunc τί, in ἄλλο τι. ἀόριστον est. Vt in Critone. τί φῶμεν πρὸς ταῦτα ὦ κρίτων; ἄλλο τι ἢ ὁμολογῶμεν. αἰτὶ τοῦ, τί ἄλλο ἢ, quid aliud quam

fateamur. Quandoque ἆρα μὴ interrogatiua itidem nota præcedit. vt in Phædone: ἆρα μὴ ἄλλοτι ἡγούμεθα εἶναι τὸν θάνατον, ἢ τὴν τῆς ψυχῆς ἀπὸ σώματος ἀπαλλαγήν. ideſt, num aliud quid arbitramur eſſe mortem quam animæ diſceſſum à corpore: Nonnunquam ἆρα ſolum præcedit, vt in ſupra citato loco Platonis in ſophiſta. ἆρ' ἄλλοτι ἢ ἕξ. ex quibus colligitur, ἄλλοτι ἢ vocem, quantumuis interrogatiue proferatur, non tamen interrogationis ſignum eſſe: quippe cum ſemper conſtituentium particularum ſignificationem retineat. At in formalibus notis, voces aut vna aut omnes quæ vnamquamque conſtituunt ſuam propriam ſignificationem deponunt, & aliam quandam induunt. quæ non admodum ſapit conſtituẽtium naturam. Vt proxime dictum eſt de ἄλλοτι formali nota. Dicitur etiam ſine interrogatione, cum negatio præcedit, οὐκ ἄλλοτι ἢ, nihil aliud quam; vel εἰ conditionalis. vt in ſympo. σκόπει οὖν ὅταν τοῦτο λέγῃς, εἰ ἄλλοτι λέγεις, ἢ τόδε. & tunc τί nomen ἀόριστον eſt. ſiue autem τί interrogatiuum ſit, ſiue ἀόριστον, ſemper ἢ particula ad ἄλλο nomen refertur. ſiue mox deinceps ipſum ſubſequatur, ſiue quibuſdam interpoſitis.

Nonnunquam loco ἢ, ἀλλ' ἢ particula ponitur. vt apud Platonem quarto de Repub. εἰς ἄλλοτι ἀποβλέψας ἢ δειλήν, ἢ ἀνδρείαν πόλιν ἔποιτις, ἀλλ' ἢ εἰς τοῦτο τὸ μέρος ὃ προπολεμεῖ τε καὶ στρατεύεται. tunc vero videtur nomen ἄλλο repeti propter diſtantiam ἢ particulæ ab ἄλλοτι.

Dicitur etiam ἄλλοτι ἢ, aggregatum in principio interrogationis poſitum. vt apud Platonem in Apolog. καί μοι δεῦρο εὖ μέλιτε, εἰπὲ, ἄλλοτι ἢ περὶ πλείστου ποιεῖ ὅπως ὡς βέλτιστοι οἱ νεώτεροι ἔσονται; Vbi vocem ἄλλοτι verbo περὶ πλείστου ποιεῖ; ἢ, particulam τῷ ὅπως applicabimus, vt ſit ἄλλοτι περὶ πλείστου ποιεῖ, ἢ ὅπως &c.

Αλλοτι οὐῦ.

Αλλοτι οὖν pro οὐκοῦν illatiuo ſæpe accipitur apud Platonem: vt primo de repub. inductione infert Socrates, nullam artem id quod ſibi vtile eſt proſpicere, & curare,

ſed rei ſubiectæ circa quam verſatur. Quod etiam in arte medica ait fieri in illis verbis, ἄλλο τι οὖν, ἦν δ' ἐγώ, οὐδὲ ἰατρὸς οὐδεὶς καθόσον ἰατρός ἐστι, τὸ τῷ ἰατρῷ συμφέρον σκοπεῖ, ἀλλὰ τὸ τῷ κάμνοντι. poſt quæ ſubiungit alteram illationem: οὐκοῦν καὶ ὁ κυβερνήτης &c. ex qua illatione patet ἄλλο τι οὖν etiam vt οὐκοῦν illatiuum eſſe. etiam ſi interrogatiue proferretur. In Gorgia etiam illatiue accipitur. & poſt οὐκοῦν ſubſequitur. colligit enim ibi Socrates actiones omnes non per ſe, ſed finis gratia ſuſcipi, & cum ex quibuſdam ſingularibus hoc induxiſſet, addit. οὐκοῦν καὶ οἱ πλέοντες οὐ τοῦτο βούλονται ὃ ποιοῦσιν. & proinde, ἄλλο τι οὖν οὕτω καὶ περὶ πάντων ἃ αὕτις πράττει. οὐ τοῦτο βούλεται ὃ πράττει, ἀλλ' ἐκεῖνο οὗ ἕνεκα πράττει.

Ἄλλως τε καὶ.

Ἄλλως τε καὶ. præſertim aggregatum ex ἄλλως, quod eſt aliter, & τε, & καὶ coniunctionibus, limitatiuum eſt. & poſt ſe habet condicionem, vel cauſam ſubſequentem ſiue expreſſam, ſiue tacitam, ἄλλως τε καὶ εἰ, & ἄλλως τε καὶ ἐπειδή, ἄλλως τε καὶ ἐάν. Accipitur autem modo pro multo magis, modo pro multo minus. quando enim negatiua præcedit, pro multo minus accipitur. vt ſi dicas: οὐκ ἀδικητέον τινά, ἄλλως τε καὶ εἰ φίλος εἴη, nullus iniuria afficiendus eſt, multo minus ſi amicus. cum vero affirmatiua præcedit, multo magis ſignificat: vt apud Xenophontem primo ἀπομνημ. ἔφη δεῖν τοὺς μηδὲν ὠφελίμους πάντα τρόπον κωλύεσθαι, ἄλλως τ' ἐὰν καὶ θρασεῖς ὦσι præſertim ſi temerarij ſint. ideſt, multo magis coërcendi ſunt ſi temerarij ſint. & in ſecundo, καὶ μὴν τούτων ἐγὼ τῶν μαθημάτων πάλαι ἐπιθυμῶ, ἄλλως τε καὶ εἰ ἐξαρκέσει μοι &c. Notandum autem condicionem ſiue cauſam interdum non expreſſe ſed implicite poni per participiũ: quod tamen in condicionem reſoluitur. vt apud Thucydidem: ἄλλως τε καὶ προειπόντων: præſertim vero cum prædixerint: Iſocr. οὐ δεῖ διὰ μακροτέρων ἐπαίνων, ἄλλως τε καὶ συντόμως ἔχοντα, ideſt ἄλλως τε καὶ εἴ τις ἔχοι. vel ἐπειδή τις ἔχει. Ariſtoph. δεῖ ἀποδοῦναι τὰ χρήματα, ἄλλως τε μέντοι καὶ κακῶς πε-

πεπραγότι, idest, ἐπειδὴ κακῶς πέπραγα. sic Xenoph. secundo, ὑπομνημ. δοκεῖ δέ μοι κρεῖττον εἶναι ἢ δεῖσθαί τινος, ἄλλως τε καὶ μηδὲν ἔχοντα. idest, ἐπειδὴ οὐδὲν ἔχω &c.

Differt à voce, καὶ ταῦτα; quod illa non argumentatur, sed solum condicionis intensionem denotat. vt de illa dictum est. Ponitur tamen ἄλλως τε etiam pro καὶ ταῦτα, sine condicionalis subsecutione. vt apud Isocratē in Panegyr. τίνος γὰρ ἂν τολμήσαιεν ἱκετεύειν τοὺς ἥττους αὐτῶν, ἄλλως τε καὶ περὶ πραγμάτων οὐκ ἰδίων; ἀντὶ τοῦ, καὶ ταῦτα περὶ πραγμάτων. Vnde patet propter modum loquendi, & annexas particulas magis quam sensu, & significatione has inter se particulas differre.

De Particula Ἀμέλει Cap. 2.

Ἀμέλει præter verbalem significationem, in qua idem quod θάρρει, idest confide, & bono animo esto significat, vt apud Aristophanem in Nebulis, πῶς ἂν μάθοι ποθ' οὗτος ἀπόφευξιν δίκης; στρεψ. ἀμέλει δίδασκε. θυμόσοφος ἐστὶ φύσει. Vbi cum dubitet Socrates num possit adolescentulus quidam Rhetoricæ & Dialecticæ idoneus esse auditor, pater Socratem bono animo esse iubet. ac si diceret: doce modo: nā addiscentem videbis. Et paulo infra apud eundem: σω. πῶς οὖν δυνήσει μανθάνειν; στρεψ. ἀμέλει καλῶς. bono animo esto, ne dubita ne non sim optime percepturus quicquid docueris. & rursum στρεψ. τὴν δ' ἑτέραν αὐτοῦ γνάθον στόμωσον οἵαν ἐς τὰ μείζω πράγματα. σωκρ. ἀμέλει. κομιεῖ τοῦτον σοφιστὴν δεξιόν. Dicitur etiam cum affectu querimoniæ & comminationis ab eo qui se iniuria affectum esse arbitretur. vt apud eundem in Ranis. Διονύ. κατάθου τὸ δέρμα. ξανθ. ταῦτ' ἐγὼ μαρτύρομαι. Διον. τὸ δὲ προσδοκῆσαί σ' οὐκ ἀνόητον καὶ κενὸν, ὡς δοῦλος ὢν καὶ θνητὸς Ἀλκμήνης ἔσῃ. ξανθ. ἀμέλει. καλῶς. ἔχ' αὔτ', ἴσως γάρ τοί ποτε ἐμοῦ δεηθείης ἂν εἰ θεὸς θέλοι. Quod ita pronuntiandum est, quemadmodum hodie videmus indignabundos homines proferre. querimoniæ iuncta comminationis verba indicem digitum transuersum ori admouentes, vel etiam mordentes. In quo etiam sensu verbi imperatiui signifi-

gnificationem præſefert. A qua ſignificatione non parum declinat cum aduerbialiter pro nempe, & nimirum, videlicet, ſcilicet, & vtique accipitur. vt apud Plutarch. συμποσ. η. ἐφ᾽ ᾧ καὶ φασὶν ἐξευρεθέντι θῦσαι τὸν Πυθαγόραν. πολὺ γὰρ ἀμέλει γλαφυρώτερον τοῦτο καὶ μουσικώτερον ἐκείνου τοῦ θεωρήματος ὃ: & reliqua. multo enim videlicet elegantius &c. Qua ratione inter has particulas in hoc commentario deſcribitur vox hæc, vt quæ non vt materiale vocabulum, aliquid ſignificet, ſed quæ alijs ornamentum & efficacitatem afferat. ad quem ſcopum particularum tractationem dirigimus. vt in præfatione dictum eſt. Ponitur & in aſſumptione, vel quaſi aſſumptione. vt ἀλλὰ μὴν & καὶ μὴν, pro atqui, apud Lucian. ἠξίου γὰρ τὸν πλούτου καταφρονεῖν διδάξαντα, πρῶτον ἑαυτὸν παρέχειν ὑψηλότερον λημμάτων. ἀμέλει καὶ πράττων ταῦτα διετέλει. eſt enim ſenſus, oportere eũ qui verbis docuiſſet contemnendas eſſe diuitias, re etiam ſuperiorem ſe omni lucro oſtendere. At ille talem ſe oſtendebat. Ex cuius conſequentis poſitione, videtur poni antecedens aliquod.

De ἂν Particula αἴθ᾽ ὤν, & αἴθ᾽ ὄτου. Cap. 3,

AN particulæ vim δυνητικὴν, & ἀοριστολογικὴν, ideſt potentialem, & indefinitæ orationis effectricem, tametſi omnes fere grammatici agnoſcunt, tamen earum facultatum velut immemores, particulam hanc in eo quod ipſi conſtituunt expletiuarum, & ſuperuacanearum particularum genere collocant. ſicut & complures alias, quas propter peculiarem quandam ſignificationem, in nullo eorum generum in quæ illi coniunctiones diſtribuunt, collocare poſſunt. In qua re quid abſurdius accidere poteſt, quàm vt quibus vim aliquam & ſignificationem tribuunt, eas non à potiori facultate, ſed à deteriori denominent, quamuis interdum præter ſui generis facultatem, vt ſuperuacaneæ accipiantur. neque enim tale coniunctionum genus conſtituendum eſt, in quo non niſi ſuperuacaneæ particulæ collo-

collocentur, quæ inferciendi tantum orationem, & quaſi rimas eius explendi officium præſtent. nam quas illi παραπληρωματικὰς vocant, quum pro diuerſa earum significatione alia ad aliud coniunctionum genus pertineat, propriamque ſignificationem ſui generis vnaquæque habeat, quod illi etiam imprudentes fatentur, dum particulam ἂν, eiuſque συνώνυμον κεν, & alias quaſdam quas inter expletiuas collocant, in alijs etiam generibus recenſent. Nonnunquam tamen apud auctores, & præſertim poëtas ornatus ſiue metri gratia ſua nudatæ ſignificatione, accipiuntur. nec ſolum ab vno genere coniunctionum in aliud nonnullas particulas transferunt; ſed ex aduerbijs etiam voces alias propriam & peculiarem habentes ſignificationem, inter παραπληρωματικὰς coniunctiones traducunt. vt αὖ aduerbium temporis, & που locale ſeu coniecturale. & δῆτα aſſeuerandi, & alias nonnullas. & ſic id quod vocibus quibuſdam diuerſarum partium orationis accidit, vt videlicet tanquam expletiuæ & ſuperuacaneæ aliquando accipiantur; id ac ſi vnum quoddam genus eſſet, in vnius partium orationis modum redigunt. Porro ἂν particula omnibus modis verbalibus iungitur, vno imperatiuo excepto. Optatiuo namque & ſubiunctiuo ad diſtinguendam vtriuſque modi multiplicem ſignificationem, vt mox declarabimus: Indicatiuo vero & infinito, nec non & participiorum vocibus ad immutandam naturalem vocum illarum ſignificationem, iungitur. Cum itaque earum vocum quæ Optatiuo modo tribuuntur, ea ſignificatio, à quo modus ille denominatur, manifeſta ſit & nominata; aliæ autem ſignificationes, nec nominatæ nec adeo manifeſtæ; neceſſe erat ſigno aliquo ipſas ab optandi ſenſu & vocum modi illius æquiuocatione diſcerni atque diſtingui. Hæc igitur particula potentialem modum, qui æquiuoce ſub optandi modi vocibus dicitur, ab optãdi modo diſtinguit. cuius rei ſignum eſt, quod cum Optandi modus per ſe ſine vllo ſigno ſuam ſignificationẽ præſeferat: vt in illo Theo-

gnidis: ἀλλά μοι εἴη ζῆν ἐκ τῶν ὀλίγων, μηδὲν ἔχοντι κακόν. & apud Sophoclem: ὦ παῖ γένοιο πατρὸς εὐτυχέστερος. & Iliad. ά. ὑμῖν μὲν θεοὶ δοῖεν ἐκπέρσαι πριάμοιο πόλιν. & alibi ſexcēties apud auctores, ſi illiuſmodi vocibus particulam hanc addas, nō optatiuum amplius, ſed potentialem ſenſum habebunt. Vt ſi dicas, ὦ παῖ γένοιο ἂν πατρὸς εὐτυχέστερος. & ὑμῖν μὲν θεοὶ δοῖεν ἂν ἐκπέρσαι. & ἀλλά μοι εἴη ἂν ζῆν. tunc voces εἴη, & γένοιο, & δοῖεν, non optandi, ſed potentialis modi euadent. Patet igitur ex eo quod Optandi ſenſus particulam hanc reſpicit, modum illum cui neceſſario adhæret, diuerſum ab illo eſſe quamuis voce conueniat. Porro potētialis modi exempla innumerabilia ſunt apud auctores. in ijs illud Ariſtot. eſt in tertio Ethic. δυνατὰ δὲ ἃ δι' ἡμῶν γένοιτο ἄν. ideſt, quæ per nos fieri poſſunt: & apud Aeſch. οὐ γὰρ ἂν κάμνω ἀποστήσαις. ideſt ἀφιστάναι συνηθείας. quod Ariſtoph. expreſſit in Pluto. οὐ γὰρ ἂν ποιῆσαι τί δύναιο ἀγαθόν; Nec vero potentialis modi voces tantum, ſed eæ etiam quæ per verba debeo & volo explicantur. cum Optatiui modi vocibus æquiuoce dicuntur. à cuius æquiuocatione ἂν particulæ adiumento diſtinguitur. Voluntatis quidem ſenſus ſub optandi voce eſt apud Ariſtophanem in Pluto: φεύγοις ἂν ἤδη τοὺς πονηρούς, ὡς τοὺς δικαίους δ' ἂν βαδίζοις; Interrogat enim an prauos homines vitare, & ad bonos poſthac ſe velit conferre. Neque enim optat vt id præſtet, nec dubitat an poſſit, ſed interrogat an velit. eiuſmodi eſt illud eiuſdem ἐν εἰρήνῃ. κέρδους ἕκατι κἂν ἐπὶ ῥιπὸς πλέοι. Accipitur enim ibi πλέοι ἄν, non pro nauigare poſſet, vel deberet, ſed pro nauigare vellet. perinde ac ſi dixiſſet, προαιροῖτ' ἂν πλεῖν. Sic in Veſpis: ἐγὼ γὰρ οὐδ' ἂν ὀρνίθων γάλα ἀντὶ τοῦ βίου λάβοιμ' ἄν, οὗ με νῦν ἀποστερεῖς. equidem vitam hanc cum quocunque alio bono nollem commutare. neque enim ἀπεύχεται, nec poſſe negat ſe hanc vitam cum alia commutare. ſed nolle ſe ait. & quod ad electionem & inſtitutum ſuū attinet, id minime ſe facturum profitetur. Sic apud Demoſth. πρὸς Λεπτίνην: ὅτι δ' ὑμεῖς καὶ κατὰ τὰς κοινὰς πράξεις καὶ κατὰ τ' ἄλλα πάντα ἄμεινον ἐκείνων

προσάττετε, τοῦ χάειν ἂν τῶν ὑμετέρων αὐτῶν ἠθῶν ὀλιγωροῦντες, ἐκεῖνα διώκοιτε; Vbi per vocem διώκοιτε, neque optat vt sequantur, neque posse negat (falsum enim esset) sed cur sequi alienas consuetudines velint, interrogat: inferens minime debere ipsos id facere. qui sensus Optandi modi sensui aduersatur. Nam si enunciatiue proferas hanc ipsam interrogatiuam Demosth. locutionem hoc modo: οὐκ ἔσθ' ὅτου χάειν ἂν τῶν ὑμετέρων ἠθῶν ὀλιγωροῦντες, ἐκεῖνα διώκοιτε, tunc optandi modus clarius apparebit: erit enim sensus, nullam esse causam cur hoc velint. Modus quoque is, qui oportere vel debere significat, tametsi aliquando per obliqua Indicatiui tempora & ἂν particulam effertur, tamen hoc fit cum de re præterita est sermo. Vt apud Isocratem in Archidamo. οἳ δικαίως ἂν ἐξ ἁπάσης τῆς ἀσίας ὑπερωρίσθησαν. Vbi id notandum est, nisi de re præterita sermo sit, non posse hunc modum per indicatiuum efferri. si enim de re præsenti aut futura esset sermo, per Optandi vocẽ diceretur, ἐξορισθεῖεν ἄν, vt apud Homer. Iliad. β'. τῷ οὐκ ἂν βασιλῆας ἀνὰ στόμ' ἔχων ἀγορεύοις. idest, non deberes Regibus maledicere. nõ enim negat ipsum velle, aut posse maledicere, sed ostendit non debere. Porro modus quo oportere significamus, etiam sine ἂν particula per optatiui voces exprimitur. vt in illo senario apud Aristophanem in Vespis. ἔρδοι τις ἣν ἕκαστος εἰδείη τέχνην, quam quisque norit artem, in hac se exerceat. In quo exemplo deest ἂν particula. quæ verbo ἔρδοι debetur. qui modus quamuis sub imperandi modo reduci possit; scilicet quamuis in supradicto exemplo vocẽ ἔρδοι, per ἐρδέτω interpretari possimus, id tamen per enallagen accidit. Nec vero modorum & aliarum partium enallage partes ipsas confundit, ita vt non formaliter altera ab altera distinguatur. Ita volendi modus à potentiali modo ac debendi formaliter differt: tametsi nonnulla occurrunt quæ sub omnes hos modos reduci possunt vt illud Sophoclis in Aiace. ἀθήν. σίγα νῦν ἑστὼς καὶ μέν' ὡς κυρεῖς ἔχων. ὀδυσ. μένοιμ' ἄν, ἤθελον δ' ἂν ἐκτὸς ὢν τυχεῖν. Vbi μένοιμ' ἄν.

pro volo manere,& pro poſſum,& pro debeo manere, accipi poteſt.magis tamen ad voluntatis modum accedit. vt apud Ariſtoph.in Equit. δημ. βούλει τὸ πρᾶγμα τοῖς θεαταῖσι φράσω; Νικ.οὐ χεῖρον.δημ.λέγοιμ' ἂν ἤδη. Vbi λέγοιμ' ἂν.manifeſte pro βούλομαι λέγειν accipitur. Alibi debendi ſenſum habet,vel potentialem:vt in Equit.ἀλ.ἄφες ἀπὸ βαλβίδων ἐμέ τε καὶ τουτονί.δημ.δρᾶν ταῦτα χρή,ἄπιτον.ἀλ.ἰδού.δημ. θέοιτ' ἄν. quod pro, poteſtis, vel debetis currere, accipi poteſt. Sic ἐν ἐκκλησιαζ.πρεσβ.περίθου δὴ τὸν στέφανον.γυνὴ.ἰδού. πρεσβ. λέγοις ἄν. ideſt licet loqui, vel debes. Nec vero in Optatiui modi vocibus duntaxat vim δυνητικὴν,& voluntatis, ac debendi ſenſum obtinet, ſed in Indicatiui quoque modi, et infiniti & participiorum vocibus. Tanta enim eſt huius particulæ vis, vt Indicatiui quoque modi obliquis temporibus appoſita,cum ipſis prædictos modos referat. De cuius particulæ conſtructione cum Indicatiui modi vocibus, ſciendum originalia tempora, præſens videlicet & futurum,nec non præteritum perfectum,cum directe & definite eſſe,vel factam eſſe,vel futuram rē aliquam enuntient, & in actu ponant, minime obliquorum modorum ſenſum recipere poſſe: nec eorum quidem ſigna quæ actum tollunt,& ad potentiam redigunt.cuiuſmodi eſt ἂν particula, quæ ceteris omnibus Indicatiui modi vocibus appoſita, eas addicit condicioni aut tacitæ aut expreſſæ, vt potentialem vel voluntatis modum referant, & ſimpliciter actū deponant, vt ἔγραφον ἄν,ideſt ſcriberem niſi hoc eſſet.& ἐγεγράφειν ἄν.& ἔγραψα ἄν.ideſt,ſcripſiſſem niſi &c.Quæ condicio exprimitur apud Sophoclem in Aiace.κἂν ἐξέπραξεν εἰ κατημέλησ' ἐγώ.& quidem effeciſſet, ſi ego neglexiſſem.Sic Iſocr. in Areopag. ὧν οὐδὲν ἂν ἔπραξαν, εἰ μὴ πολὺ τὴν φύσιν διήνεγκαν. quorum nihil efficere potuiſsent, niſi &c. Sine condicionis quoque ſubſecutione per ἂν particulam & per Indicatiui voces, actus tollitur;& potentialis vel debendi vel voluntatis modus efficitur. Voluntatis modi exemplū eſt apud Iſocr.in Paneg.οἳ πολὺ ἂν ἥδιον τὴν ἀσίαν ἐπόρθουν, ἢ

πρὸς ἀλλήλους ἐκινδύνευον. Vbi ἐπόρθουν ἂν, pro πορθεῖν ἂν dictum eſt. ideſt, prædari vellent. In illo vero Demoſthenis ὅτι τῶν ἀδικημάτων ἂν ἐμέμνητο τῶν ἑαυτοῦ, εἴπερ περὶ ἐμοῦ γέγραφεν. Particula ἂν actum tantummodo tollit. non item ad potentiam reducit, cum de re præteriti temporis ſit ſermo: non enim potuiſſe, vel voluiſſe, nec debuiſſe illum mentionem facere affirmat, ſed futurum fuiſſe, vt ſeipſum accuſaret, ſi ſe accuſare aggreſſus eſſet. Vbi vox ἐμέμνητο non tam pluſquam perfecto, quam præterito imperfecto tribui poteſt. Cæterum præterito quoque perfecto iungi particulam hanc Budæus ait, tametſi Gaza negauerit. afferens contra Gazæ præceptum ex Iſocrate περὶ τῆς ἀντιδόσεως exemplum: ἐκείνως ὑμᾶς ἡγοῦμαι τάχιστ' ἂν ἀφεῖσθαι τῆς δόξης ταύτης. ex quo tamen exemplo non colligitur Indicatiui præterito perfecto iungi particulam hanc; cum ἀφεῖσθαι vox non Indicatiui ſed infinitiui modi ſit. Iungitur etiam pluſquã perfecto Indicatiui apud Xenophõtẽ in Oeconomico ὅτι μὲν δεῖ τὰ γράμματα ἐπίστασθαι ἠκηκόειν ἄν. Vbi δυνητικῶς, vel potius ἀοριστολογικῶς, & στοχαστικῶς accipi videtur, pro ἀκήκοα δήπου, vel οἶμαι ἀκηκοέναι. quod tamen planius per optatiuũ ἀκηκόοιμι ἂν diceretur. Eſt & alia loquendi forma cum per Indicatiui modi paratáticum & Aoriſtum rẽ præteritã & factam, non vt factam, ſed quæ fieri poſſet, vi huius particulæ ſignificamus. hoc autem eſt actum ad potentiam reducere. Qui modus à ſuperiore in quo condicio ſubſequitur eo diſtat, quod in illo (vt condicio indicat) nihil in eſſe ponitur, in hoc vero, id quod iam fuit in actu, ad potentiam reducimus ſine vlla condicione. exempla huius ſunt apud Ariſtophanem in Pluto. ἀλλ' ἀργυρίου δραχμὰς ἂν ᾔτησ' εἴκοσι. καὶ ταῖς ἀδελφαῖς ἀγοράσαι χιτώνιον ἐκέλευσεν ἄν. πυρῶν τ' ἂν ἐδεήθη μεδίμνων τεττάρων. & in Veſpis. οὐ μὴν πρὸ τοῦ γ' ἐφολκὸς ἦν, ἀλλὰ πρῶτος ἡγεῖτ' ἂν ᾄδων. & paulo infra: ἀλλ' ὁπόταν ἀντιβολοίη τις αὐτὸν. κάτω κύπτων ἔλεγεν ἄν, λίθον ἕψεις. Sic Xenoph. primo ἀπομνημ. περὶ μὲν οὖν τῶν ταῦτα πραγματευομένων τοιαῦτα ἔλεγεν. αὐτὸς δὲ περὶ τῶν ἀνθρωπίνων ἂν ἀεὶ

διηγέγετο. In huiusmodi autẽ exemplis ἀοριστολογικὴν ἔννοιαν præsefert ἂν particula. De qua eius facultate quia περὶ τῆς δυνητικῆς satis supra dictum est, mox nonnulla dicẽda sunt, & expendendum quibus nam verbalium modorum in hac sua facultate iungatur: si tamẽ, quod supradictum est, particulam ἂν cum futuro Indicatiui non coniungi, quomodo id intelligi debeat declarauerimus. Nam in materia quidem necessaria siue absolute, siue cum condicione enuntietur futurum Indicatiui, cum ἂν particula non colligatur: in contingenti vero materia nihil prohibet futurum Indicatiui modi ἂν particulam admittere δυνητικῶς; cum de natura futuri contingẽtis sit nihil definite ponere. Galen. in primo de caus. pulsuum. εἰ γάρ τι καὶ παρεῖται κατὰ ταύτας, ῥαδίως ἐκ τῶν προειρημένων ἂν εὑρεθήσεται. facile inueniri poterit. non enim necessario inuentum iri, sed posse inueniri ait. Sic Xenoph. quinto παιδείας. ὅσῳ δ' ἂν κουφότερον συσκευαζώμεθα, τόσῳ τὰς ἐπιούσας ἡμέρας ἥδιον ἂν ἀριστήσομέν τε καὶ δειπνήσομεν. poterimus prandere, & cænare. Quod vero apud Isocr. legitur in Areopag. ἡμεῖς γὰρ ἐὰν οὕτως οἰκῶμεν τὴν πόλιν, ὥσπερ νῦν οἰκοῦμεν, οὐκ ἔστιν ὅπως οὐκ ἂν βουλευσόμεθα, καὶ πολεμήσομεν, καὶ βιωσόμεθα, καὶ σχεδὸν ἅπαντα τὰ κακὰ πεισόμεθα καὶ πράξομεν &c. Vbi futurum tempus quia à condicione pendet, non necessario ponit futuram esse rem de qua est sermo. & ideo potentialem sensum recipit.

Porro facultas ἀοριστολογικὴ, non solum ita vt proxime dictum est, conuenit obliquis temporibus Indicatiui modi, quando videlicet quod in actu fuit, non vt in actu, sed sub potentiæ specie recitatur, vt in exemplis supra citatis. & alibi apud Aristoph. in Pluto: καὶ τί τότε ὅτ' εἶχον οὐδέν, ὁ μὲν ἂν ἥκων ἔμπορος ἔθυσεν ἱερεῖόν τι σωθεὶς. ὁ δ' ἂν ἐκκλησιάζων τις. & in similibus: verum etiam si de re præteriti temporis & in actu posita sub nulla potentiæ specie sit sermo, paratatico Indicatiui conuenit, vt infra declarabitur. In subiunctiui vero modi vocibus facultas ἀοριστολογικὴ coniuncta est τῇ δυνητικῇ; ita tamen vt vis quidem δυνητικὴ prædicato

verbo

verbo ſemper adhæreat, vel certe ſupprimatur, ἀοριστολογικὴ autem adiunctæ parti tribuatur. ὅ,τι ἂν εἴπῃς. quicquid vel quodcunque dixeris, ideſt dicere poteris. Interdum enim vis δυνητικὴ ſupprimitur. vt apud Iſocr. in Plataico, ὅτε μὲν γὰρ αὐτοῖς ἐξουσίαν ἤλπισαν ἔσεσθαι ποιεῖν ὅ,τι ἂν βουληθῶσι, quodcunque voluiſſent. & alibi apud alios auctores. In Optatiui vero vocibus non ſemper vtramque facultatem in vnum redigi contingit. Nam ſi de re præterita Optandi vocibus vtamur, patet prædicato verbo, quod definite dici neceſſe eſt, facultatem δυνητικὴν, quæ ad futurum tempus refertur, tribui non poſſe. tunc autem ἂν particula à verbo recedat, & adiunctæ parti adhæreat neceſſe eſt: vt apud Demoſthenem in ſecundo κατὰ Φιλίππου. ἐκόλαζον δ' οὕτω, καὶ ἐτιμωροῦντο οὓς ἂν αἴσθοιντο δωροδοκοῦντας. Sic apud Aphtinium. ἐμαρτύρησε δὲ αὐτῷ καὶ Θουκυδίδης ὁ μαθητὴς, ὅτι ᾧ ἂν σύμβουλος γένοιτο, ἄριστα ἐκεῖνος ἀπηλλάττεν ἐν ταῖς δίκαις. in quibus exemplis cum de re præterita & definita ſit ſermo, voces verbales minime δυνητικῶς accipi poſſunt. Quippe cum facultas δυνητικὴ, vt paulo ante dictum eſt, indefinitū ſenſum efficiat, & ad futurum tempus referatur. nec vero ſub debendi aut voluntatis modum redigi poſſunt, quæ hac ratione potentialem ſenſum habere non poſſunt. Vnde patet ἂν particulam in huiuſmodi locutionibus prædicatis verbis iungi non poſse. ſi enim iungeretur, vtique vnū ex ſupradictis modis efficeret. Reſtat igitur vt adiunctæ parti tribuatur in cōſtructionis diſtributione, minimeque δυνητικῶς, ſed ἀοριστολογικῶς accipiatur. οὓς ἂν quoſcunque, & ᾧ ἂν cuicunque. cuius rei argumentum eſt, quod ſi de re indefinita & futura loquamur; tunc ἂν particula non ſolum ἀοριστολογικῶς adiunctis partibus, ſed etiam δυνητικῶς verbis ipſis applicabitur: vt apud Platonem in Sympoſ. ζητεῖ δὲ οἶμαι καὶ οὗτος τὸ καλὸν, ἐν ᾧ ἂν γεννήσειεν. Vbi non ſolum ἐν ᾧ ἂν, ſed & γεννήσειεν ἂν, ideſt generare poſsit. Nec in nominibus duntaxat, & articulis hoc accidit, ſed etiam in aduerbijs. vt ἐν τῷ περὶ τοῦ στεφάνου: ἐν τίσιν οὖν σὺ νεανίας, καὶ πηνίκα

πηνίκα λαμπρός, ad quæ respondet: ἡνίκα ἂν εἰπεῖν τι καὶ τούτων δέοι. Vbi ἡνίκα ἂν ἀορισολογικῶς, & δέοι ἂν δυνητικῶς, quatenus ad futurum refertur, dicere possumus. quanquam suspicari posset aliquis verbum δέοι, cum neque Optandi, nec debendi, nec voluntatis, nec potẽtialis modi sensum habeat, nec ad præteritum tempus referri possit; idcirco ne in optatiui quidem modi voce scribi debere, sed in subiunctiui potius: quoniam Indicatiui nec vocem nec sensum habere potest. Nam cum Indicatiuus modus directe res enũtiet, & in actu ponat, reliqui oblique, ita vt necesse vel non esse, nec fore vel non; nec fuisse vel non, ex ipsis colligatur: optandique vocum qualitates minime δέοι voci applicari possint, vt dictum est; restat vt subiunctiui modi esse dicatur. Porro per se quoque Subiunctiui modi vocibus competit ἂν particulæ facultas ἀορισολογική. vt apud Platonem in Phædro. καλὸν γοῦν ὦ σύνεργατες εἶδος ἢ κατανενοηκὼς ὁ τοῦτο λαβών. Vbi κατανενοηκὼς ἦ pro κατανενοήκῃ dictum est. In quo exemplo Budæus ἦ pro εἴη dictum esse docet. cũ tamen non δυνητικῶς, sed ἀορισολογικῶς, vel potius στοχαστικῶς intelligatur. δυνητικῶς etiam iungi cum subiunctiuo ἂν particulam idem Budæus affirmat. quod exemplo Isocratis ex Panegyr. probat: οὕτω γὰρ ἀμφοτέρων ὑμεῖς πεπείρασθε, ὥστε ἄ-εις' ἂν διδάξητε περὶ αὐτῶν. In quo tamen exemplo vt recte quis vim δυνητικὴν tribuerit ἂν particulæ, sic minime asseuerare poterit recte per ἦτα scribi penultimam vocis διδάξητε, & non potius διδάξοιτε in Optatiui voce: vt sit pro διδάξαι δυνηθείητε. Cum igitur non verbis sed adiunctis uerbo partibus adhæreat ἂν particula in significatione ἀορισολογικῇ, contingit nonnunquam vt indicatiui quoque modi præteritis iungi videatur ἀορισολογικῶς. idque de re prẹterita & in actu posita. Quod absurdissimum esse videtur his qui non animaduertunt non verbo sed adiunctẹ parti tribui ἂν ἀορισολογικόν. vt apud Herodotum in Clio inducitur Astyages seruo cuidam imperans, vt Cyrum nuper natum perdat, in illis verbis: λάβε τὸν ἂν Μανδάνη ἔτικε παῖδα. Vbi

particula ἂν in conſtructionis diſtributione non verbo ſed articulo applicanda eſt : τὸν ἂν, ideſt ὃν ἂν. ideſt quemcunque vel qualemcunque peperit, ſeu pepererit Mandane. Quod ſi de re futura eſſet ſermo, per Optatiui vocem diceretur ὃν ἂν τέκοι, quicquid paritura ſit. ſic apud Ariſtophanem in Veſpis. inducitur quidam qui cum in ius aduerſarium vocaſſet, iſque non ita commode reſpondiſſet; ipſe teſtem admonet, vt quidnam ille reſponderit, memoriæ mandet. Verba ſunt: ἀλλ' οὖν σὺ μέμνησ' αὐτὸς ἃ 'ν ἀπεκρίνατο. Vbi cum ἃ 'ν colliſum pro ἃ ἂν legatur, vel ex ipſa colliſione ἃ 'ν particulam articulo ἃ applicari manifeſtum eſt. vt ſit ſenſus, vt non modo quæ poſtremo dixerat aduerſarius, ſed omnia quæcunque prius dixiſet, memoriæ mandaret. Infinitiui quoque modi vocibus nonnullas qualitates tribuit hæc particula, per quam tum voluntatis tum potentialis modus refertur. exemplum voluntatis eſt apud Demoſthenem ἐν τῷ περὶ τοῦ στεφάνου. ἆρά γε μικρὰ βοηθῆσαι τοῖς πένησι ἡμῶν δοκῶ, ἢ μικρὰ ἀναλῶσαι ἂν τοῦ μὴ τὰ δίκαια ποιεῖν ἐθέλειν οἱ πλούσιοι; eſt enim ἀναλῶσαι ἂν pro voluiſſe impendere. Potentialis exempla frequenter occurrunt. quale eſt illud Iſocr. ἐν τῷ περὶ τῆς ἀντιδόσεως: ἐκείνως ὑμᾶς ἡγοῦμαι τάχιστ' ἂν ἀφεῖσθαι τῆς δόξης ταύτης, liberari poſſe. In illo vero Demoſthenis ἐν τῷ περὶ τῆς παραπρεσβείας: ἀλλὰ πάντα ταῦθ' ὑπὸ τῶν βαρβάρων ἂν ἑαλωκέναι, non potentialem modum efficit ἂν particula, cum de re præterita & certa ſit ſermo, ſed actus tantum per ἂν particulam tollitur, & tacitæ vel expreſſæ condicioni verbum ſubijcitur. Exprimitur etiam potentialis, & voluntatis modus per futurum infinitiui modi ἂν particulæ iunctum. idque plerunque præcedentibus verbis νομίζω, φημὶ, ἐλπίζω, προσδοκῶ, & ſimilibus. Iſocr. in Buſir. ἐνόμιζε γὰρ τοὺς τούτων ὀλιγωροῦντας, τυχὸν ἂν καὶ τῶν μειζόνων καταφρονήσειν, negligere potuiſſe, vel etiam neglecturos facile fuiſſe. Aeſch. περὶ τῆς παραπρεσβείας: futuro infiniti tribuit ἂν particulam: τὴν τάξιν τοῦ πράγματος λέγειν οὐκ ἂν ἔφη παραλιπεῖν, οὐδ' ἐπιτρέψειν τινί. Nam & aoriſto iungitur

ijsdem verbis præcedentibes. tunc enim aoristo vim futuri tribuit in sensu potentiali, vt infra paulo docebimus. vt apud Xenophontem ἀπομνημ. secundo. ἐξ ὧν ἤλπιζω σφόδρα ἄν σε τῶν καλῶν ἔργων ἐργάτην ἀγαθὸν γενέσθαι. Vbi γενέσθαι ἄν, idest posse fieri, vel futurum esse significat. Debēdi exempla in infinito in promptu non habeo, puto autē multa inueniri apud auctores. Participijs etiam potentialem sensum tribuit hæc particula. vt apud Isocr. in Panegyr. εὕρισκον οὐδαμῶς ἂν ἄλλως ἡσυχίαν ἄγουσαν, πλὴν εἰ δόξειε ταῖς πόλεσι, & reliqua. Vbi ἄξουσαν in futuro fortasse rectius legeretur. est enim sensus, Græciam nullo modo in posterum quiescere posse nisi &c. Nam cum ad illud vsque tempus non quieuisset, deliberādum erat quonam modo in posterum quiescere posset. Aoristi certe vocibus participiorum iuncta particula hæc, futuri significationem ipsis tribuit in sensu potentiali. Demosth. κατὰ μειδίου: τοῦ δὲ μηδένα ὑβρίζειν τὸ λοιπὸν, τὸ δίκην τὸν ἀεὶ ληφθέντα διδόναι, μόνον αἴτιον ἂν γενόμενον. Ne autem in posterum quisquam iniurius sit, hoc solum præstiturum, si vt quisque damnatus fuerit, ita debitam pœnam luerit. γενόμενον ἂν pro γενησόμενον dixit. Sic Isocr. in Areopag. εὕρισκω γὰρ ταύτην ἂν μόνην γενομένην καὶ τῶν μελλόντων κινδύνων ἀποτροπὴν, καὶ τῶν παρόντων κακῶν ἀπαλλαγὴν γενομένην ἄν, pro γενησομένην dixit. & alibi. οὐκ ἂν οἴεσθε τοὺς βαρβάρους προξένους αὐτῶν πάντας ὑμᾶς ποιήσασθαι, pro ποιήσεσθαι. sic Aristot. 4. τῶν μετὰ τὰ φυσικά. οἱ ποιηταὶ τὸν ἄτλαντα ποιοῦσι τὸν οὐρανὸν ἔχειν ὡς συμπεσόντα ἂν ἐπὶ τὴν γῆν. tanquam alioquin in terram collapsurum. Vbi subauditur condicio, & vi ἂν particulæ actus tollitur, & ad potentiam reducitur. sic apud Demosthenem: ἡμεῖς δ' οἱ μεμψάμενοι πολλὰ καὶ δίκαια ἂν ἐκείνοις: qui succensere potuissemus. de præterita enim re δυνητικῶς loquitur, actu ad potentiam redacto. Quod sexcenties apud alios quoque auctores iuuenitur. In indicatiuum etiam condicioni subiectum participiorum voces adiumento ἂν particulæ resoluuntur. Vt apud Demosthenem. πρὸς ἄφοβον: ἔτι δὲ τὸ πρᾶγμα ἂν ἐξελέγξαι ζητῶν,

ἐξήτησεν

ἐζήτησεν ἄν με τὸν παῖδα τὸν γράφοντα τὰς μαρτυρίας. In quo exemplo Budæus alterum ἂν δυνητικὸν, alterum παραπληρωματικὸν eſse cenſet. cum tamen neceſsario apponatur participio ad condicionem indicandam. quæ neceſsario hic requiritur. non enim ponit aduerſarium rem proferre voluiſse: imo oſtendere vult noluiſse ipſum rem proferre, concludens hoc modo. Si rem proferre voluiſset, profectò puerum popoſciſset. quod cum non fecerit, patet ipſum noluiſse. Quod autem hæc particula hunc ſenſum participijs tribuat, patet ex loco Iſocratis in Panegyr. καὶ τοιούτου πολέμου παραστάντος τὴν ἀσίαν, τί δεῖ τὰ συμβησόμενα προλέγειν; Vbi quamuis de re futura quæ conditionem habeat loquatur, tamen propter defectum ἂν particulæ, latet huiuſmodi ſenſus, ita vt de re præterita loqui videatur. Vt enim τὸ ἂν nonnũquam abundat geminatum, ſic interdum deeſt non ſolum in participijs, ſed in modis etiam verbalibus, in quibus nonnunquam neceſsario requiritur: vt apud Demoſthenem: ταῦτα μοι πάντα πεποίηται. καὶ οὐδεὶς ποτε εὕροι τὸ κατ' ἐμὲ οὐδὲν ἐλλειφθέν. Vbi aperte deeſt ἂν δυνητικὸν, vt ſit εὕροι ἂν, inuenire poſset. Sic in debendi ſenſu & ſubiunctiui voce apud Plutarchum de Cicerone. γινώσκω ὃν φύγω, οὐ γινώσκων πρὸς ὃν φύγω: fugere debeam. Vbi ἂν articulo applicata, verbo quoque ſuam ἀοριστολογίαν impertitur. Ceterum exempla in quibus participia particulæ ἂν ſociata, in condicionem reſoluuntur, non pauca inueniuntur. Ariſtoph. in Neb. μαμμᾶν δ' ἂν αἰτήσαντος, ἐξέφερον ἄρτον. Vbi αἰτήσαντος ἂν, pro εἰ ᾔτησας dictum eſt. Subauditur etiam ἂν, non ſolum πρὸς παρουσίαν, verum etiam ἐξ ἀνάγκης: vt in proxime dicto Iſocratis loco in Panegyr. vbi de re futura & quæ nondum actu erat, vt de præterita loqui videtur, propter defectum huius particulæ: καὶ τοιούτου πολέμου παραστάντος τὴν ἀσίαν, τί δεῖ τὰ συμβησόμενα προλέγειν; Vbi παραστάντος ἂν, legendum eſset, vt in condicionem Oratio reſolui poſsit, ἐὰν παραστῇ: Sic in Plataico: τούτοις μὲν γὰρ, εἰρήνης οὔσης, οὐ προσῆκε μνησικακεῖν περὶ τῶν τότε γενομένων. ἐκεῖνοι δὲ ἐν τῷ

πολέμῳ προδοθέντες, εἰκότως ἂν παρ' ἡμῶν τὴν μεγίστην δίκην ἐλάμβανον. Cum enim participiorum præterita tempora adiumento huius particulæ in conditionem resoluantur, & ex actu ad potentiam reducantur, si desit hæc particula, participij vox in sua significatione remanet. & præteritæ rei narrationem repræsentat. vt in proximo exemplo Isocratis: Vbi cum Platæenses excuset, quod tempore belli à Lacedæmoniorum amicitia non recesserint, metu id ipsos fecisse ait. nam si hoc fecissent, iure optimo vt proditores Lacedæmonijs pœnas dedissent. quare in conditionem resoluendum est participium προδοθέντες, & pro, εἰ προεδόθησαν, exponendum. quod sine ἂν particula fieri non potest. & idcirco ipsam subintelligi necesse est. Sic infra in eadem oratione: οἷς νῦν τἀναντία ψηφισάμενοι, πολλοὺς ἐπιθυμεῖν ποιήσετε τῆς ὑμετέρας φιλίας, subauditur ἂν, vt sit, ψηφισάμενοι ἂν, pro ἐὰν ψηφίσησθε. Illud etiam animaduertendum est, verba nonnunquam adiumento huius particulæ subintelligi à superioribus repetenda, vel ex ἀνὰ λόγου subaudienda. Vt apud Platonem in Phædro: δόξαν μὲν ἔγωγ' ἂν συγχωροίην. τὰ δ' ἕτερα ταῦτα οὐκ ἄν. repetendum enim est verbum συγχωροίην. & apud Isocr. in Panegyr. τοσαύτην ἐποιήσαντο σπουδὴν ὅσην περ ἂν τῆς ἑαυτῶν χώρας πορθουμένης. Vbi repetendum est verbũ, vt sit integra oratio. ὅσην περ ἐποιήσαντο ἄν, idest tantũ studij & festinationis adhibuerunt, quantum adhibere potuissent, si suum agrum vastari vidissent. Quanquam in Isocratis hoc exemplo suspicari posset aliquis ἂν particulam participio iunctam, in condicionem resolui posse, vt sit, πορθουμένης ἄν, pro, εἰ ἐπορθεῖτο. De qua particulæ huius facultate cum participij vocibus, iam supra dictum est. Alibi certe apud Isocr. clare patet repeti debere verbum, οὐχ ὡς συμμάχοις ἡμῖν προσηνέχθησαν, ἀλλ' ὥς περ ἂν εἰς τοὺς πολεμιωτάτους ἐξαμαρτεῖν ἐτόλμησαν. Vbi ἐξ ἀνὰ λόγου verbum ἐξήμαρτον, supplendum est. ἀλλ' ὥς περ ἂν ἐξήμαρτον εἰς τοὺς πολεμιωτάτους, οὕτως εἰς ἡμᾶς ἐξαμαρτεῖν ἐτόλμησαν.

Ανθ' ὧν

Ἀνθ᾽ ὧν.

Ἀνθ᾽ ὧν: vox ex ἀντὶ præpoſitione, & ὧν genitiuo plurali articuli neutri relatiui conſtans, cauſatiuum ſenſum habet. &, pro his, ad verbum ſonat. ideſt propterea quod. Ariſtophanes in Pluto: ἢ σφὼ ποιήσω σήμερον δοῦναι δίκην ἀνθ᾽ ὧν ἐμὲ ζητεῖτον ἐνθένδ᾽ ἀφανίσαι. Lucian. ἀπόδος τὸν ναῦλον ἀνθ᾽ ὧν σε διεπορθμευσάμην. ex quibus patet ὧν genitiuum cum nullo expreſſo antecedente concordare. aut enim nullum tale præcedit, vt in citato Ariſtophanis loco; aut ſiquid præcedit, vt apud Lucianum τὸν ναῦλον, cum illo non concordat: nam τὸν ναῦλον, ἀνθ᾽ οὗ congrue diceretur. Vnde patet ὧν genitiuum adeo in hac voce coniunctum eſſe ἀντὶ præpoſitioni, vt non ſeorſum, ſed ſimul cum ipſa aliquid ſignificet.

Ἀνθ᾽ ὅτου.

Ἀνθ᾽ ὅτου: etiam ex eadem præpoſitione, & ὅτου, ideſt οὗ genitiuo ſingulari articuli relatiui neutri conſtans, idē quod, ἀνθ᾽ ὧν, ſignificat: οὐκ οἶδα ἀνθ᾽ ὅτου, neſcio cur & quamobrem, vel quare. Lyſias περὶ τῶν φθεγγόντων, χρὴ πυνθάνεσθαι ἥτις ἦν αὐτοῖς ἔχθρα πρὸς τὴν πόλιν ἀνθ᾽ ὅτου τοιαῦτα ἐτόλμησαν. In quo exemplo vox ὅτου cum expreſſo antecedente, quod eſt nomen ἔχθρα, non concordat. dicendum enim alioqui fuiſſet ἔχθρα, ἀνθ᾽ ἧς. Vnde patet in his etiam vocibus poſteriorem ita priori annexā eſſe, vt nihil ſeorſum ſignificet, ſed ſimul cauſatiuum ſignum conſtituat. Nec obſtat quo minus formalis nota dicatur eſſe, quod pluralis genitiuus ὧν, in ἀνθ᾽ ὧν; & ὅτου ſingularis in ἀνθ᾽ ὅτου, ad genitiuos πραγμάτων, & πράγματος extrinſecus ſubintellectos referant. Quia quæ actu adſunt, excludunt ea quæ in potentia ſubintelliguntur. Secus in ἀφ᾽ ὧν, quod vt formale ſignum vt ἀνθ᾽ ὧν Budæus videtur accepiſſe. cum dicat, ἀφ᾽ ὧν vox eſt ſimilis ἀνθ᾽ ὧν. Demoſthenis exemplum afferens καὶ προσήκει τῆς βοηθείας δεήσεσθαι δοκοῦσιν ἀφ᾽ ὧν ἔπραττον οὗτοι αὐτοῖς βοηθεῖν ἑτέροις. In quo exemplo ad πραγμάτων ſubſtantiuum extrinſecus ſubintellectū refertur articulus ὧν. quod

ſubſtantiuum ipſe etiam Budæus expreſſit. cum verba illa ἐξ ὧν ἐπέπρακτο, ex iſtorum rebus geſtis latine reddat, eſt enim (vt ipſe docet) ἀφ' ὧν ἐπέπρακτο, idem quod διὰ τὰ τού-τοις πεπραγμένα.

De Particula Αρα & alijs quibuſdam. Cap. IV.

Αρα παροξύτονον, collectiuum & illatiuum eſt in poſteriori parte ratiocinationis poſitum. vt in illo exemplo Luciani: εἰ εἰσὶ βωμοὶ, εἰσὶ καὶ θεοί. ἀλλὰ μὴν εἰσὶ βωμοὶ, εἰσὶν ἄρα καὶ θεοί. Quod aliquando latet ex eo quod prior pars argumenti ſubticetur, vel ex ſuperioribus pendet: vt apud Lucianum ἕλληνες ἄρα ὑμεῖς ὦ ξένοι. ac ſi dixiſſet, οὐκοῦν ἕλληνες ὑμεῖς. quæ illatio ex ſuperioribus pendet. Sic in locutionibus ἔμελλον ἄρα, ἔμελλες ἄρα, ἔμελλεν ἄρα. vox ἄρα illatiua, & collectiua eſt. vt quæ effectus cuiuſdam nota eſt. cuius cauſa ſubticetur, vel ex ſuperioribus petēda eſt. Ariſtoph. in Nebul. φεύγεις δὲ ἔμελλον ἄρα κινήσειν σ' ἐγώ, quibus verbis infert fore vt fugaret & pelleret quendam. cuius effectus illati prius cauſam poſuerat in proximo ſuperiori carmine κεντῶν ὑπὸ τὸ πρωκτόν σε τὸ σφραγῖδα ... vt ſit illatio: pungā te, vnde fiet vt te expellam: vel pupugi te; vnde factum eſt vt te expulerim. Similiter in Veſpis. cum dixiſſet: παῖε τῷ ξύλῳ. καὶ σὺ προσθεὶς αἰγιαλῷ ἔντυφε τὸ σε λαρτίε, infert, ἄρ' ἐμέλλομεν πόθ' ὑμᾶς ἀποσοβήσειν τῷ χρόνῳ. Quod etiam argumentum ita explicatur. baculo vos percutiam, & fumo ſuffocabo. vnde fiet vt vos diſcutiam. vel percuſſi & ſuffocaui. vnde factum eſt, &c. Vlyſses etiā apud Homerum Odyſſ. ι. ex his quibus Polyphemum affecerat infert. κύκλωψ οὐκ ἄρ' ἔμελλες ἀνάλκιδος ἀνδρὸς ἑταίρους ἔδμεναι ἐν σπῆϊ γλαφυρῷ κρατερῆφι βίηφι; quaſi colligēs qui ita ſociorum interfectorem vltus fuerit, cum minime nequam hominem cenſeri poſſe. Ex quibus exemplis hoc videlicet Homeri, & vltimo illo Ariſtophanis, notandum ἄρα particulam non ſolum poſtponi prædictis verbis, quod plerunque fit; ſed etiam aliquan-

aliquãdo præponi. Apud Aristophanem etiam in Vespis; quamuis ἀποῤῥηστολογικῶς, vel βεβαιωτικῶς accipi videatur, tamen ad sensum συλλογιστικὸν redigi potest. locus est in quo herus quidam ingratum animum seruo obijcit. quod cum nonnulla in eum beneficia contulisset, ille tamen immemor esset. qui herum iussu filij coërceret. Verba Aristophanis sunt: οὐκ ἀφήσεις οὐδὲ νυνὶ μ' ὦ κάκιστον θηρίον; οὐδ' ἀναμνησθεὶς ὅθ' εὑρὼν τοὺς βότρυς κλέπτοντά σε, προσαγαγὼν πρὸς τὴν ἐλάαν ἐξέδειρ' εὖ κἀνδρικῶς, ὥς τε σε ζηλωτὸν εἶ(ναι), σὺ δ' ἀχάριστος ἦσθ' ἄρα. In quibus σὺ δ' ἀχάριστος ἦσθ' ἄρα, conclusio est argumenti quo vtitur ad probandum ingrati animi vitium. cuius conclusionis nota est ἄρα particula. Antecedẽs continetur in supra expositis. Quorum sensus est; ego te olim tali & tali beneficio sum prosecutus, tu vero immemor es. Vnde fit, vt merito ingratus dicendus sis. Est etiam ἀποῤῥηστολογικὸν, vt apud Xenophontem, ὦ Ζεῦ καὶ πάντες θεοὶ οἵους ἄρα ἔχομεν ἑταίρους: quales tandem & quales nam sodales habemus &c. Sic apud Aristophanem in Pluto: οἵοις ἄρ' αἰθερόποις ξυνὼν, ἐλάνθανον; ac si dixisset οἵοις ποτέ. Additum etiam condicionibus dubitatiuis, auget τὸν στοχασμὸν, vt που particula, ἐὰν ἄρα οἷός τε ὦ: si forte potero. εἰ μὴ ἄρα, nisi forte, εἴ τις ἄρα ἀνάξιός ἐστιν apud Demosthenem. siquis fortasse indignus est. Per se etiam στοχαστικῶς accipitur cum emphasi quadam prolatum, vt affirmatiuum sensum acquirat, vt in illo Epigrammate: ἦν ἄρα κἀκεῖνοι ταλακάρδιοι οἵ ποτε Μήδων παισὶν, & cætera. sic apud latinos aduerbium igitur, nonnunquam accipi opinor. Vt apud Ouidium 13. Metamorph. Vbi Aiax inducitur dicẽs. Tutius est igitur fictis contendere verbis, Quam pugnare manu. Quam locutionem non interrogatiue, sed eo modo quo ἄρα apud Græcos paulo ante dictum est, & in eodem sensu arbitror pronuntiandam esse. sic apud Aristoph. in Auibus πεισθ. ὄνομα δὲ τούτοις τοῖς θεοῖς τοῖς βαρβάροις τί ἐστι; προμ. ὅτι ἐστί; τριβαλλοί. πεισθ. μανθάνω. ἐντεῦθεν ἄρα τοὐπιτριβείης ἐγένετο. Vbi τὸ ἄρα non potest esse συλλογιστικόν. nam ex eo quod Dij τριβαλλοὶ appellantur, nõ

sequi-

ſequitur quod inde τὸ ἐπιζιβεὶης denominetur, ſed coniectura eſt à vocum vicinitate tracta.

Dicitur & cum γε particula ἄρα γε in proxime dicta ſignificatione. Præponitur etiam τῷ οὖν συλλογιστικῷ ἐκ παραλλήλου. Plato quinto de Repub. ἆρ' οὖν ἐκ τοῦ τοιοῦδε τὸ τοιόνδε γίνεται. & idem quod οὐκοῦν, & τοίνυν ſignificat.

Dicitur etiam, ἆρ, vnica ſyllaba pro δή. Iliad. η. ἔνθεν ἆρ οἰνίζοντο καρηκομόωντες ἀχαιοί.

Ἆρα.

Ἆρα vero penultima inflexa, & ſola per ſe, dubitandi ſeu quærendi nota eſt. & cum γε, & μὴ, & οὖν particulis ἆρά γε, ἆρα μὴ, ἆρ' οὖν, idem ſignificat. hoc eſt nunquid, & nonne. fit autem nonnunquam vt ἆρα interrogatiue prolatum, ſi negatio ſubſequatur, illatiuum euadat. Quippe cum interrogationes cum negatione factæ affirmationem inferant. Vt apud Xenophontem: ἆρά γε οὐ χρὴ πάντα ἄνδρα ἡγήσασθαι τὴν ἐγκράτειαν ἀρετῆς εἶναι κρηπῖδα; quod perinde valet, ac ſi dixiſſet οὐκοῦν χρὴ, vel χρὴ τοίνυν. Interdum negatio ſubſequens, ſimplicis aſſertionis ſine illa affirmatione, ſenſum habet. vt apud Demoſthenem: τίνας οὖν ἀρχὰς ὑπολαμβάνετε ἄρχεσθαι τὸν φίλιππον, ἆρ' οὐ πολέμου κράτος καὶ νίκην; nonne belli.

Ἆρα ποτὲ, nunquid, aliquando, vtrum tandem, apud Syneſium. ἆρα ποτὲ τὴν ἱερὰν σου κεφαλὴν περιπτύξομαι;

Ἆρα μὴ etiam nunquid & vtrum ſignificat. Xenophon ſecundo, ἀπομνημ. ἐὰν δέ σου προσκατηγορήσω ὅτι διὰ τὸ ἀγαθὸς αὐτοῦ, καὶ εὐνοϊκῶς ἔχεις πρὸς αὐτὸν, ἆρα μὴ διαβάλλεσθαι δόξεις ὑπ' ἐμοῦ; nunquid calumnia peti te cenſebis?

Ἀτὰρ, & Αὐτάρ.

Ἀτὰρ, & Αὐτὰρ, quomodo apud poëtas accipiantur, ſatis ex Euſtathio, & alijs grammaticis conſtat. cum autem Ἀτὰρ apud Atticos quoque inueniatur, nonnihil nobis etiam dicendum eſt. Ariſtoph. in Pluto. ἀτὰρ pro ἀλλὰ, &

ἀλλ'-

ἀλλ' ὅμως vſus eſt. οὐ φείδῃ τούτων οὐδὲν, ἀτὰρ οὐχ ἧττόν γ' οὐδὲν κλαύσῃ. quorum verborum ſenſus eſt. Quamuis hæc vere dixeris, attamen nihilo propterea minus te male perdam. Inuenitur & ἀτὰρ γὰρ apud eundem, vt ἀλλὰ γὰρ, interruptum tamen. ἐν ἀχαρνεῦσιν. ἀτὰρ φίλοι γὰρ οἱ παρόντες ἐν λόγῳ. Apud Platonem οὖν particulam ſuperuacaneam poſt ſe habet in ſecundo de Repub. ἀεὶ μὲν δὴ τὴν φύσιν τοῦ γλαύκωνος ἠγάμην. ἀτὰρ οὖν καὶ τότε πάνυ γε ἥσθην. tamen eo tempore potiſſimum oblectatus ſum.

Ἄττα.

Ἄττα, ἀντὶ τοῦ, τινά, vel τίνα cum ſpiritu tenui, differt ab ἅττα aſpirato, quod ἅτινα ſignificat. Ἄττα igitur cũ tenui ſpiritu, quando ἀορίστως, ἀντὶ τοῦ τινὰ accipitur, multis adiectiuis ſubijcitur: vt πόλλ' ἄττα, ὀλίγ' ἄττα, ἕτερ' ἄττα. Interrogatiuis etiam in hac eadem ſignificatione iungitur. vt ποῖ' ἄττα, πόσ' ἄττα. ideſt ποῖα τινὰ, πόσα τινά. Videtur etiam ἀντὶ τοῦ ποτὲ ἀορίστου ἐπιῤῥήματος accipi apud Ariſtoph. in Auibus. Vbi inducitur quidam cum dicat ἀπόλωλεν ὁ ζεύς. ad quæ alter πηνίκ' ἄττ' ἀπώλετο. vbi ἄττα vel ἀντὶ τοῦ ποτὲ accipitur, vel certe ἀργὸν ἐστιν, vt δῆτα. ac ſi dixiſſet. πότε δῆτ' ἀπώλετο. quãdo nam perijt? vt recte annotauit Interpres. Per ſe etiam ἀντὶ τοῦ τινὰ ἀορίστως accipitur. Plato, καὶ ἐκτείνας ἑαυτὸν ἔλεγεν ἄττα προσκεκυφώς. ad aurem ſe admouens quædam dixit. Subiungitur etiam ſubſtantiuis nominibus in eodem ſignificatu. πράγματ' ἄττα, ἀντὶ τοῦ πράγματα τινά. οὕτω νέους ὄντας εἰς δείματ' ἄττα νομιστέον. ideſt εἰς δείματα τινά. Ἄττα vero interrogatiue acceptum nulli ſubiungitur, imo ipſi ποτὲ aduerbium ſubiungitur. Demoſthen. ὁ δὲ πρεσβεύων αἰσχίνης οὑτοσὶ πῶς καὶ ἄττα ποτὲ διηλέχθη; ideſt πῶς καὶ τίνα ποτέ.

Ἀτεχνῶς.

Ἀτεχνῶς, aduerbium iuxta ſui ἐτυμολογίαν ſine arte ſignificat. & dicitur de re quæ ſuapte natura talis eſt, vel fit: nõ quæ techna ideſt dolo talis appareat. Ariſtoph. in Pluto. ἐπειδὴ δέ μου τύχωσ' ἀληθῶς, καὶ γένωνται πλούσιοι, ἀτεχνῶς ὑπερβάλλουσι τῇ μοχθηρίᾳ. Plato in Apologia. ἀτεχνῶς οὖν ξένως

νως ἔχω τῆς ἐνθάδε λέξεως. Vbi idē quod πάνυ, vel ὅλως. ideſt omnino, & prorſus ſignificare videtur. Sic infra, παῖδες ὄντες ἔνιοι καὶ μειράκια ἀτεχνῶς. Similiter apud Ariſtophanem in Ranis. καὶ μὴν ἀτεχνῶς παμπόνηρα φαίνεται. Vbi interpres ἀτεχνῶς inquit ἀντὶ τοῦ ὅλως, καὶ ἀδόλως. poſt quæ ſubdit, τέχνας γὰρ ἔλεγον τοὺς δόλους. ex quibus elicit ἐτυμολογίαν huius aduerbij: propter quam idem quod plane ſignificare videtur. Alibi etiam apud Ariſtophanem conuenit ipſi hæc eadem ſignificatio in Nebulis: Vbi cum Socrates deſcribat fulminis naturam, quod videlicet ſit ventus incluſus in nubibus, qui poſtmodum vi caloris eliditur, ſubdit is qui cum illo agit, id ſibi plane accidiſſe, his verbis: νὴ Δία, ἐγὼ γοῦν ἀτεχνῶς ἔπαθον τουτὶ διασίοισι. Vbi ἀτεχνῶς pro ἀκριβῶς, ideſt prorſus vel omnino ſignificat. ex quo fit vt σαφῶς, ideſt aperte, & perſpicue ſignificet. cuius ſignificationis exempla paſſim occurrunt apud auctores.

Αὖ.

Αὖ particulam grammaticorum quorundam errorem ſecutus Budæus, παραπληρωματικὸν nominat. & mox pro δὴ tranſitiuo accipi, Platonis auctoritate probare ſe putās, affert ex ipſo verba hæc. καὶ κριτίαν δέ που πάντες ἴσμεν οὐδενὸς ἰδιώτην ὄντα. τῆς δ' ἑρμοκράτους αὖ περὶ φύσεως καὶ τροφῆς. & reliqua addit præterea, particulam hāc, viciſſim & rurſum, hoc eſt contra, & ex aduerſo ſignificare. afferens ex Demoſthene exemplum: οὐδ' ἔστιν οὐδὲν τῶν ἐχθρῶν τρόπαιον ἀφ' ἡμῶν. ἡμῖν δ' αὖ ἀπὸ πολλῶν: Et aliud ex Ariſtide. ἀνθ' ὧν αὖ καὶ πρώτη πόλεων ἥδε ἐτίμησεν ἐκεῖνον, ideſt, quamobrem prima hæc omnium ciuitas viciſſim illum ornauit. Nec animaduertit in citato etiam Platonis exemplo, hoc idem quod modo dictum eſt ſignificare particulam hanc. Deſignat namque plerumque oppoſitionem quandam. vt in ſupradicto Platonis loco: τῆς δ' ἑρμοκράτους αὖ: Hermocratis vero contra. Iungitur & αὖθις aduerbio repetitionis, in eodem ſignificatu ἐκ παραλλήλου ex quo per apocopen dici videtur. Ariſtoph. ἀλλ' αὖθις αὖ τυπτήσομαι. & De-

moſth.

mosth. καὶ τούτων ἕτερ' αὖθις αὖ πεπρακότων. Grammaticorum autem error est vt particulas cuiusque generis si semel aut iterum apud auctores otiosæ inuentæ fuerint, inter παραπληρωματικὰς (vt genus aliquod) collocent.

Αὐτίκα.

Αὐτίκα aduerbium probationibus seruit, cum signo vel exemplo, & simpliciter argumento aliquo, inducimus aliquid esse vel non esse. Xenoph. quarto, ἀπομνημ. ἐδίδασκε δὲ καὶ μέχρις ὅτου δέοι ἔμπειρον εἶναι ἑκάστου πράγματος τὸν ὀρθῶς πεπαιδευμένον. αὐτίκα γεωμετρίαν μέχρι τούτου ἔφη δεῖν μανθάνειν, ἕως ἱκανός τις γένοιτο γῆν μέτρῳ ὀρθῶς διανεῖμαι. In quibus cũ in vniuersum proposuerit ostendendum quatenus singulæ artes addiscendæ essent, subiungit exemplum geometriæ. Hoc idem præstat particula γοῦν. vt suo loco dicetur. Porro αὐτίκα, in promptu esse probationem significat. Aristoph. in Pluto, cum per illa verba: ἐγὼ γὰρ ἀποδείξω σε τοῦ Διὸς πολὺ μεῖζον δυνάμενον, proponat probandum Plutum plus posse, quam Iouem; subijcit, αὐτίκα γὰρ ἄρχει διὰ τίνα ὁ Ζεὺς τῶν θεῶν; Καρ. διὰ τ' ἀργύριον. πλεῖστον γὰρ ἔστ' αὐτῷ. Apud eundem in Auibus, inducitur quidam suadens auibus μὴ πέτεσθαι πανταχῇ κεχηνότες. ὡς τοῦτ' ἄτιμον ἔργον ἐστί, quod probans addit: αὐτίκα ἐκεῖ παρ' ἡμῖν τοὺς πετομένους ἢν ἔρῃ. ac si dixisset, πρῶτον μὲν γὰρ ἐκεῖ παρ' ἡμῖν &c. & infra probare volens non Deos à principio sed aues hominum imperiũ habuisse, dicit: ὡς οὐχὶ θεοὶ τοίνυν τῶν ἀνθρώπων τὸ παλαιὸν ἦρχον, ἀλλ' ὄρνιθες, πόλλ' ἐστὶ τεκμήρια τούτων. deinde adiungit, τεκμήριον. αὐτίκα δ' ὑμῖν πρῶτ' ἐπιδείξω τὸν ἀλεκτρυόν' ὡς ἐτυράννει. & rursus, παρὰ μὲν φίλου οὐ μάθοις ἂν οὐδέν. ὁ δ' ἐχθρὸς αὐτὸς ἐξηνάγκασεν. αὐτίχ' αἱ πόλεις παρ' ἀνδρῶν ἔμαθον ἐχθρῶν κοὐ φίλων. & infra probare cũ velit Dijs alas conuenire, exemplo id probat, αὐτίκα νίκη πέτεται πτερύγοιν χρυσαῖν. Interdum subticetur id quod probandum est. Vnde fit vt αὐτίκα huiusmodi sensum non retinere videatur. Vt in Auibus eiusdem, inducitur Geometra quidam instrumenta geometriæ secum afferens. interro-

gatusque quid nam essent, respondet, κανόνες ἀέρος: deinde mox addit. αὐτίκα γὰρ ἀὴρ τὴν ἰδέαν ἐστὶν ὅλος κατὰ πνιγέα μάλιστα. Vbi per αὐτίκα γὰρ, probatur instrumenta illa apta esse ad metiendum aerem. subdit enim προσθεὶς οὖν ἐγὼ τὸν κανόν' ἄνωθεν τουτονὶ τὸν καμπύλον, μετρήσω, &c.

Αὐτός.

Αὐτὸς pronomen, non semper nomen aliquod, vel personam pronominis refert, sed qualitatem aliquando personæ. & emphasim quandam, cum oppositione aut tacita, aut expressa. Expressa quidem, vt apud Aristophanem in Ranis ὅτ' ἐγὼ μὲν Διόνυσος υἱὸς σταμνίου αὐτὸς βαδίζω καὶ πονῶ τοῦτον δ' ὀχῶ. Tacita vero vt αὐτὸς τοῦτ' ἔπραξα. vbi subintelligitur καὶ οὐ δι' ἄλλου. Quandoq; emphasim quidē designat sine vlla oppositione: vt apud Aristophanem in Pluto, οὐκ ἂν εἰ δοίης γέ μοι τὸν πλοῦτον αὐτόν. Quemadmodum & oppositionem sine emphasi. Iliad. π'. αὐτὸς μὲν ἐγὼ μίμνω, ἀλλ' ἕταρον πέμπω. Cum autem loco nominum articulis subiectorum plerumque accipiatur, ob eam causam, ne idem nomen repetatur, vt in illo Iliad. ν'. Ζεὺς δ' ἐπεὶ οὖν Τρῶάς τε καὶ Ἕκτορα νηυσὶ πέλασσεν, αὐτὸς πάλιν τρέπεν ὄσσε φαεινώ. Idem enim præstat pronomen αὐτός, ac si repetitum fuisset, nomen Ζεὺς cū articulo. Cum itaque fere nomen aliquod actu expressum referat, interdum tamen subintellectum quoque aliquod nomen & non expressum refert, vt dicitur in dicto illo Pythagoreorum, αὐτὸς ἔφα. in quo pronomen αὐτὸς Pythagoram designabat. Articulo autem iūctum pronomen αὐτός, non solum refert nomen aliquod, verum etiam ταυτότητα significat, idest eandem rem vel personam subesse prædicationi denotat, vt si illud Homeri, αὐτὸς πάλιν τρέπεν ὄσσε, ὁ αὐτὸς τρέπεν ὄσσε diceretur.

Ἄχρι & μέχρι.

Ἄχρι, & μέχρι, tam loci quam temporis aduerbia quatenus constructionem recipiunt in hoc commentario locum non haberent, nisi οὗ articulo, & alijs quibusdam vocibus in significatione temporis iungerentur. quæ cum

nomen

nomen χρόνον referant, compendij gratia subintelligendũ, idcirco hic describentur. cum nobis propositum sit, non modo particulas coniunctionales persequi, nec non eas voces, quæ extra propriam significationem, orationis adminicula fiunt; verum etiam illas, quæ compendium afferunt orationi. Hæc itaque aduerbia non tantum οὗ genitiuo articuli relatiui iuncta, sed etiam adiectiuorum πᾶς, & τίς compendiosas locutiones efficiunt. Vt enim ἄχρις οὗ, & μέχρις οὗ dicimus, sic ἄχρι, & μέχρι τινὸς ἀορίστως. & ἄχρι & μέχρι τίνος; interrogatiue. sed & μέχρι παντὸς, idem quod διὰ παντὸς significat. idest sine temporis præfinitione. Dicitur & ἄχρι τοῦδε, & μέχρι τοῦδε subintellecto genitiuo χρόνου. sociatur etiam cum multis alijs vocibus in constructione, de quibus non est instituti nostri tractare. Illud autem non omittendum, finalem litteram, σ, aut addi, aut adimi, vt vocalis, aut consonans dictionis consequentis postulat. Significat etiam limitationem, vt apud Sextum πυῤῥων. ὑποτυπω. ἄχρι καὶ τοὺς παῖδας ὁρῶμεν διαστελλομένους. quæ limitatio argumenti à minori ad maius vim habet. quasi dicat, si pueri, multo magis adulti. Id quod & Italica & aliæ quædam vulgares dialecti videntur imitari, Insin' i fanciulli vediamo &c.

De Γὰρ particula. Cap. V.

Γάρ, αἰτιολογικὸς σύνδεσμος, probationibus seruit. confirmamus autem aliquid vel infirmamus allegatione causæ. non solum rei essentiæ, verum etiam ratiocinationis & consequentiæ. Vt in Oreste Euripidis, cum Electra proposuisset nullum esse tam graue malũ & infortunium, quod humanum genus ferre non possit, subdit, ὁ γὰρ μακάριος, & quæ sequũtur. afferens causam non cur hoc ita se habeat, sed vnde hoc sequatur & probetur: inductione astruens quod proposuit. cum enim Tantalus hoc & hoc sustinuerit, Pelops item & Atreus & Agamemnon, eiusque filius

Orestes,

Oreſtes, manifeſtum fit verum eſſe omnis generis mala & infortunia homines poſſe perferre. Ponitur etiam in principio periodi modo propinqui alicuius cauſam afferens, modo remotioris. exempla vtriuſque ſunt in Iſocratis Panegyrico. πρὸς χιλίας καὶ διακοσίας τριήρεις ναυμαχεῖν ἐτόλμησαν. οὐ μὴν εἰάθησαν. καταισχυνθέντες γὰρ οἱ πελοποννήσιοι &c. hic ad proximum οὐκ εἰάθησαν refertur. Paulo autem infra, ad remotius, ἃ δέ ἐστιν ἴδια καὶ τῆς ἡγεμονίας ἄξια, ταῦτα δ' ἐμὸν ἔργον εἰπεῖν ἐστι. τοσοῦτον γὰρ ἡ πόλις ἡμῶν διέφερεν &c. In quibus γὰρ non ad proximum refertur, ταῦτ' ἐμὸν ἔργον εἰπεῖν ἐστι, ſed ad ἴδια καὶ τῆς ἡγεμονίας ἄξια. quod remotius eſt. Vnde fit vt inchoatiuum narrationum abſque cauſæ redditione videatur. tametſi non negem etiam ſine vllius cauſæ redditione in principio narrationum hanc particulam inueniri. Vt apud Ariſtophanem in Pluto. Vbi ſeruus nuntiãs ea quæ in Pluti illuminatione acciderant, inducitur dicẽs, ἄκουε τοίνυν ὡς ἐγὼ τὰ πράγματα ἐκ τῶν ποδῶν εἰς τὴν κεφαλὴν σοι πάντ' ἐρῶ. In quibus particula ὡς cauſam aſsignat, cur attente audire debeat alter interlocutorum, poſt quæ narrationem aggreditur. ὡς γὰρ τάχιστα ἀφικόμεθα πρὸς τὸν θεὸν &c. Vbi præcedens ὡς particula, excludit vt de γὰρ poſsimus dicere, cauſam reddere cur ſit ſeruus audiendus. Sic Ariſtot. 2. Politic. aggrediens narrationem. ἀρχὴν δὲ πρῶτον ποιητέον ἥπερ πέφυκεν ἀρχὴ τῆς σκέψεως. ἀνάγκη γὰρ ἤτοι πάντας πάντων κοινωνεῖν τοὺς πολίτας, ἢ μηδενός. Interrogationibus etiam & reſponſionibus adhibetur particula γὰρ, in quibus latet cauſatiua ſignificatio. cum tamen ex præcedentibus pendeat, & explicatione egeat. vt apud Aeſchinem. σὺ γὰρ ἂν κώμην ἀποστήσαις; negat enim Demoſthenem id præſtitiſſe, vt Thebani à Philippi ſocietate deficerent. arguens à minori. cum tu vicum vnum nequeas ad defectionem ſolicitare & prouocare, multo minus ciuitatibus quas narras defectionem perſuaſeris. ſic apud Ariſtophanem in Pluto. Inducitur ἡ πενία proprias laudes exponens. παρ' ἐμοὶ δ' ἐστὶ ταῦτ' ἄπορα. & quæ ſequuntur, ad quam Chremylus. σὺ

γὰρ ἂν

γὰρ ἂν πορίσαι τί δύναι᾽ ἀγαθόν; Vbi interrogatio in aſſertionē cōuertenda eſt, ſupplendo, nego te commoda quæ narras præſtare poſſe, ad quæ referenda eſt cauſa, οὐ γὰρ &c. tu namque nihil præter talia & talia incommoda præſtare ſoles, ea videlicet quæ ibi exponit Chremylus. In reſponſionibus etiam tam affirmatiuis quam negatiuis accidit vt ſupplendum ſit aliquid ad quod cauſatiuum γὰρ referatur. vt apud Ariſtophanem in Pluto. καρ. ἔπειτ᾽ ἀπολιπὼν τοὺς θεοὺς ἐνθάδε μένεις; Ερμ. τὰ γὰρ παρ᾽ ὑμῖν ἐστὶ βέλτιω πολύ. Vbi deeſt repetitio verbi affirmati μένω videlicet, ad quod refertur cauſæ aſſignatio. Sic ſæpe apud Platonē, vt in Cratylo cum Socrates inducatur dicens: ἆρα ταῦτα μόνα ἐστὶ τῶν πρώτων ὀνομάτων, ἢ καὶ ἄλλα πολλά; reſpondeatque Hermogenes, οἶμαι ἔγωγε καὶ ἄλλα, replicat Socrates, εἰκὸς γάρ. in quibus ſupplendum eſt, ὀρθῶς οἴει καὶ ἄλλα εἶναι. ad quæ refertur, εἰκὸς γάρ. vt ſit ſenſus; recte tu quidem ſentis alia quoque nomina præter expoſita eſſe ex numero primorum. nam & veriſimile eſt alia quoque eſſe, & non ſupradicta tantum. & in Theæteto, cum Theætetus ipſe dicat: οὔκουν εἰκός γε, ſubiungit Socrates, οὐ γάρ. Vbi ſupplendum eſt, καλῶς ποιεῖς ἀποφάσκων μὴ εἶναι εἰκός. recte negas veriſimile eſſe, deinde ſubdendum, οὐ γάρ ἐστιν εἰκός, neque enim veriſimile eſt. & infra proponit Socrates, τὸ δέ γε φαίνεται, αἰσθάνεται ἐστίν. ad quæ Theætetus, ἔστι γάρ. Vbi ſupplendum eſt, ὁμολογῶ τὸ φαίνεται εἶναι αἰσθάνεται. ἔστι γάρ. Vnde fit vt γὰρ ταῖς συγκαταφάσεσι, καὶ ταῖς συναποφάσεσι ſeruire dicatur, & vim cauſatiuam ſopire. Vt apud Ariſtophanem in Nebulis. Vbi non interrogationem, ſed enunciationem ſubſequitur. στρεψ. ἀλλ᾽ αὖθις αὖ τυπτήσομαι. φειδιπ. νὴ τὸν δί᾽, ἐνδίκως γάρ. Vbi ſupplendum eſt aliquid, vt ſit integra locutio: νὴ τὸν δία καλῶς ποιεῖς ὑφορώμενος, ἐνδίκως γὰρ τύπτοις ἄν. & in Ranis, cum quidam dicat, ἤλγησεν, οὐκ ἤκουσας, reſpondet alter, οὐκ ἔγωγε. ad quæ prior ille, οὐδὲν ποιεῖς γάρ. quibus aſſentitur illum non doluiſſe. cuius cauſam reddit, οὐδὲν ποιεῖς γάρ. vt ſit ſenſus, iure negat ſe doluiſſe, nā tu nihil proficis eo modo quo facis ipſum cædens,

dens, quare percute latus eius. Latet præterea eiusdem particulæ natiua significatio, cum ad remotiora refertur, vt in Pluto Aristophanis, interrogatus herus à seruo quidnam ipsi Apollinis oraculum respondisset, subiungit, πεύσει, σαφῶς γὰρ ὁ θεὸς εἶπέ μοι τοδί, ὅτῳ ξυναντήσαιμι πρῶτον ἐξιών, ἐκέλευσε τούτου μὴ μεθίεσθαί μ' ἔτι. Vbi ὁ γὰρ, non reddit causam cur seruo herus respondeat, sed ad potissimam quæstionem, cur Plutum cæcum tam obstinate sequeretur. huius autem causa est, quia iussu Apollinis hoc facit. Obscuratur eiusdem significatio, cum interrogationem vel alioquin figuratam locutionem subsequitur. nisi enim figurata locutio ad enũtiatiuam reducatur, ægre animaduerti potest quo modo in propria significatione cum præcedentibus quadret. Vt apud Aristophanem in Pluto, Paupertas ad Chremylum, & eius socium inducitur, cum dicat: ποῖ ποῖ τί φεύγετε; οὐ μενεῖτον; ἐγὼ γὰρ ὑμᾶς ἐξολῶ κακοὺς κακῶς. In quibus si locutio illa, τί φεύγετε; οὐ μενεῖτον in enũtiationem conuertatur, μὴ φεύγετε ἀλλὰ μένετε, planum erit, verba illa, ἐγὼ ὑμᾶς ἐξολῶ, causam continere cur fugere non debeant, quippe cum quocunque fugiant, ipsos male perdituram se illa profiteatur. sic paulo infra in eadem fabula, cum Chremylus ad paupertatẽ dicat, ἐνέκραγες ἡμῖν οὐδοπωοῦν ἠδικημένη, respondeatque illa, ἀληθές, οὐ γὰρ δεινότατα δέδράκατον ζητοῦντες ἐκ πάσης με χώρας ἐκβαλεῖν; particula γὰρ causatiua, refertur ad subaudiẽda hæc δικαίως κέκραγα. post quæ interrogatiua locutio οὐ γὰρ δεινότατα δεδράκατον, in δεινότατα γὰρ δεδράκατον enuntiatiuam conuertenda est. & sic quadrabit γὰρ particula in sensu causatiuo, alioquin otiosa videretur. sic infra, vbi dicit idem Chremylus, τί ἡμῖν λοιδορεῖ οὐδοπωοῦν ἀδικουμένη; respondet Paupertas, οὐδὲν γὰρ ὦ πρὸς τῶν θεῶν νομίζετε ἀδικεῖν με; Vbi ὁ γὰρ nisi referatur ad supplẽda hæc, σὺ λέγεις με οὐδὲν ἠδικημένην λοιδορεῖσθαι, cõuertaturque interrogatiua in enuntiatiuam, οὐδὲν γὰρ νομίζετε ἀδικεῖν με τὸν πλοῦτον ἀναβλέψαι ποιοῦντες, aut propriã significationẽ immutabit, aut certe otiosum erit.

Inueni-

Inuenitur etiam ὁ γὰρ ἐλλειπτικῶς pro alioquin in eiusmodi locutionibus qualis est illa in 6. τῶν μετὰ τὰ φυσικά: οὔτε λόγῳ, οὔτε χρόνῳ, οὔτε γενέσει οἷόν τε τὰ πάθη τῆς οὐσίας εἶναι πρότερα. ἔσται γὰρ χωριστά. Vbi supplendum est conditionalem, cui adhæreat ὁ γὰρ, & formabitur antecedens ratiocinationis ex repetitione superioris conclusionis. εἰ γὰρ τὰ πάθη τῆς οὐσίας εἰσὶ πρότερα. ex quo sequitur consequens, ἔσται χωριστά.

Interrogatiuo autem τί postpositum, fit τί γὰρ nota interrogationis. vt τί δέ: vt apud Xenophontẽ secundo ἀπομνημ. Socrates orditur quæstionem, τί γὰρ ὅς τις δαπανηρός. & post illius quæstionis absolutionem, alteram aggreditur per eandem particulam. τί γὰρ ἔφη, &c. Vnde patet præpositam quidem suam significationẽ retinere, & in postpositas sibi particulas quodammodo dominari: postpositam vero suã vim amittere, & præpositis seruire. totum enim τί γὰρ interrogationis signum est, & non ne, vel nunquid significat. vt suo loco dicetur. Postponitur etiam τῷ οὐ negandi aduerbio. & interrogatiue cum quadam indignatione profertur. ex qua tamẽ interrogatione, affirmatio infertur. Vt apud Aristophanem in Pluto: Vbi inducitur quidam qui dicat: τί ποτ' ἐστὶν ὃ πέπονθεν ἄνθρωπος κακόν; ad quæ alter, οὐ γὰρ σχέτλια πέπονθα νυνὶ πράγματα. non ne grauia perpessus sum? Porro confirmationes & infirmationes, quæ à signo fiunt, per γοῦν particulam plerumque fiunt, vt de ipsa dicetur. Nonnunquam tamen ὁ γὰρ in his etiam adhibetur, præcedente animaduersione argumenti à signo, quæ est, σημεῖον δέ, vel τεκμήριον δέ, vel huiusmodi alia. Isocr. in Panegyr. τὰς κληρουχίας ἡμεῖς εἰς τὰς ἐρημουμένας τῶν πόλεων φυλακῆς ἕνεκα τῶν χωρίων, ἀλλ' οὐ διὰ πλεονεξίαν ἐξεπέμπομεν, σημεῖον δὲ τούτων, ἔχοντες γὰρ χώραν &c. Quod autem γὰρ particula ex γὲ & ἂρ idest ἄρα constet, illud quoque fidem facit, quod γὰρ quandoque συλλογιστικῶς pro ἄρα accipi videtur. vt apud Aristophanem in Acharn. Vbi inducit legatos Atheniensium ad populum narrantes iter in Persidem, in illis verbis. πρεσβ. καὶ δῆτα ἐξιχόμεθα διὰ τῶν καϋστρίων πεδίων ἐσκηνη-

μένοι ἐφ' ἁρμαμαξῶν μαλθακῶς κατακείμενοι, ἀπολλύμενοι. Ad quæ interlocutor Δικαιόπολις: σφόδρα γὰρ ἐσωζόμην ἐγὼ, παρὰ τὴν ἔπαλξιν ἐν φορυτῷ κατακείμενος. Super quibus verbis interpres. ἐκ τοῦ ἐναντίου ἀπήντησεν ἀγανακτῶν. εἰ γὰρ ὑμεῖς ἀπόλλυσθε, ἐσωζόμην ἄρα ἐγώ. ideſt à contrarijs indignabunde colligit, quod ſi illi ſe peſſum datos querãtur qui adeo molliter cubarent & delicate degerent, ſequitur vt ipſe ſalutem & commodum conſequeretur qui ſuper ſarmenta ad mœniorum propugnacula cubaret. Poteſt tamen & cauſatiuus ſenſus ſeruari. vt concedat ironice verum eſſe quod dixerant legati, ſe ſcilicet peſſum datos nimijs delicijs. Nam ſe propter ærumnas ſalutem conſecutum eſſe. Planior tamen eſt prior explanatio.

Γάρ etiam aduerſatiuam vim præſefert in dubitationibus negatiue cum interrogatione prolatis. vt apud Athanaſiũ ἐν τοῖς πρὸς Ἀντίοχον ζητήμασι. τίνος χάριν οἱ πιστοὶ σταυροὺς μὲν ἀντιτύπους τοῦ σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ ποιοῦμεν. τῆς δὲ λόγχης ἢ τοῦ καλάμου, ἢ τοῦ σπόγγου, ἀντίτυπα οὐ κατασκευάζομεν, ἅγια γάρ εἰσι καὶ ταῦτα. tametſi ea quoque Dominici corporis tactu ſanctificata fuerint. In ſimili locutione Ariſtoph. τοῦ καί τοι aduerſatiuo loco γὰρ vſus eſt in Nebulis: καὶ πῶς ὦ μῶρε σὺ εἴπερ βάλλει τοὺς ἐπιόρκους, πῶς δῆτ' οὐχὶ θέωρον ἐνέπρησεν, οὐδὲ σίμων' οὐδὲ κλεώνυμον, καί τοι σφόδρα γ' εἴσ' ἐπίορκοι. Vbi loco καί τοι cauſatiua γὰρ potuit adhiberi. σφόδρα γάρ εἰσιν ἐπίορκοι. affirmatis enim enuntiationibus, quæ à negatiue prolatis interrogationibus inferuntur, reſpondet cauſalis γὰρ, vt ſi dicas, εἴπερ βάλλει τοὺς ἐπιόρκους ὁ Ζεύς, ὤφειλε δήπου θέωρον καὶ σίμωνα καὶ κλεώνυμον βάλλειν. σφόδρα γάρ εἰσιν ἐπίορκοι. Sic ſi illud Athanaſij in enũtiationem reſoluas, hoc modo. ἐπειδὴ τοῦ σταυροῦ ἀντιτύπους σταυροὺς ποιοῦμεν, ὠφείλομεν καὶ τῆς λόγχης, καὶ τοῦ καλάμου, καὶ τοῦ σπόγγου ἀντίτυπα ποιεῖν. & ſic quadraret quod ſequitur, ἅγια γάρ εἰσι καὶ ταῦτα.

De particulis Γε, γέ τοι, γοῦν. Cap. VI.

Γε, particula at, ſaltem, & certe ſignificat. Ariſtot. 10. Ethic. τοῖς σφετέροις τέκνοις καὶ φίλοις εἰς ἀρετὴν συμβάλλεσθαι, ἢ προαι-

ἢ περιαιρεῖσθαί γε. Demosth. εἰ μὴ ὅλον, μέρος γε ἐπιβάλλει τῆς βλασφημίας. Si non summa, at pars quædam, vel certe pars quædam. Hoc idem significat ἀλλὰ coniunctio. Vnde ambo ἐκ παραλλήλου quandoque iunguntur. Vt Iliad. A'. ἀλλά γε καὶ μετόπισθεν ἔχει κότον ὄφρα τελέσσῃ. Quod etiam interpositione οὖν interrumpitur, & fit ἀλλ' οὖν γε.

Iungitur & τῷ οὖν παραπληρωματικῷ, in hoc eodem sensu, & fit, γοῦν. de quo infra.

Γε etiam pro γοῦν accipitur in probationibus à signo. Isocr. in Paneg. de Persarum moribus loquens: καὶ τὰ μὲν πεφευγότως, τὰ δὲ ὑπερηφάνως ζῶντες. τῶν μὲν συμμάχων καταφρονοῦντες, τοὺς δὲ πολεμίους θεραπεύοντες. cuius signum affert, τὴν μέν γε μετ' ἀγησιλάου στρατιὰν ὀκτὼ μῆνας διέθρεψαν. τοὺς δ' ὑπὲρ αὐτῶν κινδυνεύσαντας ἑτέρους τοσούτου χρόνου τὸν μισθὸν ἀπεστέρησαν. Significat etiam idem quod μὲν οὖν. idest, imo. vt in Equitibus Aristophanis, interrogatus quidam μῶν ἐκ καλῶν εἶ κἀγαθῶν; respondet, ἐκ πονηρῶν γε. pro, ἐκ πονηρῶν μὲν οὖν. imo vero à prauis originem duco. Alibi in eadem Fabula: κλέων. ὁμολογῶ κλέπτειν. σὺ δ' οὐχί. ἀλλαντ. κἀπιορκῶ γε βλεπόντων. imo vero tametsi furantem quis viderit, periurio nego me furtum fecisse. In qua significatione habet vim superaddendi: vt sit sensus. Non modo furor, verumetiam periurio nego. Vicissim μὲν οὖν, pro γε apud eundem. Vt de μὲν οὖν dicetur. Astruit etiam à signo vel exemplo, vt γοῦν, & γέ τοι. Aristoph. in Equit. αἴθρωπε τίς εἶ; μῶν ἔκγονος εἶ τῶν ἁρμοδίου τίς ἐκείνου; τοῦτο γέ σου τοὔργον ἀληθῶς γενναῖον καὶ φιλόδημον. Astruit enim ab Harmodio originem quandam trahere à signo & argumento, quod opus quoddam generosum fecerit. Ponitur & pro simplici γὰρ causatiuo. apud Aristophanem ἐν εἰρήνῃ. Vbi cum dicat quidam, ψυχὴν δ' ἐξεσώσατο, subdit alter, κατῄσχυνας γε τοὺς πας. quasi causam reddens cur illi successerit, vt animam suam seruaret; quod videlicet turpiter se ex acie surripuerit & fugerit.

Iungitur & δὴ & τοι, παραπληρωματικοῖς, & fit γε δή. Gregorius: ὥς γε δὴ ὁ ἐμὸς λόγος, dumtaxat, vt mea est sententia.

Et γέ τοι. Xenoph. ἀλλ᾽ ἐκεῖνο γέ τοι ἔφη εὖ οἶδ᾽ ὅτι οὐκ ἠμέληκας. illud quidem certe ſcio non neglexiſti. Plato. καὶ λόγον γέ τοι ἔφη αὖ γίγνοιτο ἥτε θέα καὶ ἡ κρίσις, ratione vero, vel atqui ratione.

Præponitur etiam γε particula, μὴν aduerſatiuo, & fit γε μὴν. in quo non adeo apparet γε particulæ vis περιγραφικὴ, vel μειωτικὴ; ſicut μὴν particulæ vis aduerſatiua. quippe cum totum γε μὴν, pro μέντοι, ideſt tamen, accipi videatur. Notandum tamen in tranſitione, ſeu in principio locutionis ἀποστατικῶς ſermonem inchoantis, & ſimpliciter vbi nihil præceſſerit quod limitatione egeat, tunc totam vocem γε μὴν puram vim aduerſatiuam obtinere. vt apud Ariſtoph. in Equitibus: καὶ μὴ δέδιθι. οὐ γάρ ἐστιν ἐξῃκασμένος: ὑπὸ τοῦ δέους γὰρ αὐτὸν οὐδεὶς ἤθελε τῶν σκευοποιῶν εἰκάσαι, πάντως γε μὴν γνωσθήσεται. Vbi vero præceſſerit aliquid quod limitatione indigeat, tunc γε particula ſuam vim περιγραφικὴν obtinet. vt apud Xenophontem, multis tum boni tum mali equi ſignis expoſitis, ſubiũgitur τοὺς γε μὴν ὄρχεις δεῖ μὴ μεγάλους ἔχειν τὸν ἵππον. Quod ex reſolutione eius vocis manifeſtum fit. Vt ſi dicas, τούς γε ὄρχεις ὅμως δεῖ μὴ μεγάλους ἔχειν. & erit ſenſus. Vt aliquis concedat alia, teſticulos quidem certe non magnos habere equũ oportet.

Γέ τοι etiam, ex γε & τοι conſtans, aſtructiua eſt alicuius propoſiti, cum aliquid allegamus pro ſigno, & argumento, vel exemplo. In quo ſenſu γοῦν etiam accipitur, de quo infra. Ariſtoph. σφηξί. οὐ καὶ σοὶ δοκεῖ ὦ ἀλεκτρυὼν; νὴ τὸν Δί᾽, ἐπιμύει γέ τοι. & ὄρνισιν· ἆρ᾽ ἀπειλοῦσι νῷιν. οἴμοι κεχήνασι γέ τοι. & in Pluto. ἐριννύς ἐστιν ἐκ τραγῳδίας. βλέπει γέ τοι μανικόν τι καὶ τραγῳδικὸν. & infra. ἔοικε δ᾽ ἐπὶ κῶμον βαδίζειν. στέφανον γέ τοι καὶ δᾷδ᾽ ἔχων πορεύεται. et alibi in Veſpis: ὅδ᾽ ἔτις ἕτερος ἔρχεται καλέμθυός σε. τὸν γέ τοι κλητῆρ᾽ ἔχει.

Γοῦν, ex γε & οὖν componitur, & eſt περιγραφικὸν. ideſt limitatiuum, vt, quidem, apud latinos. Plato in Phædone, τουτονί γοῦν τὸν λόγον τὸν πρὸς ἁρμονίαν θαυμαστῶς μοι εἶπες. ideſt, ſermonem quidem hunc de harmonia mire mihi expoſui-

posuisti. Demost. καὶ μέχρι τοῦ δεῦρο ἐπανελθεῖν ἀπὸ τῆς πρώτης πρεσβείας, ἐμὲ γοῦν διεφθαρμένος ἐλάνθανε. hoc est ἐμέ γε. habet enim vim determinandi, & circumscribendi, sicut dumtaxat. In hoc sensu, quidem, aduerbio vtitur Cicero. Omnes suos charos habet: me quidem se ipso chariorem. ἐμὲ γοῦν. Seruit etiam probationibus, cum aliquod signum, vel exemplum, & argumentum allegamus ad confirmandum quod intendimus, vt apud Plutarchum in Demetrio. πρὸς δὲ τῷ λιμῷ καὶ τῶν ἄλλων ἀπορίαν γενέσθαι. ἁλῶν γοῦν μέδιμνον ὠνοῦντο τετταράκοντα δραχμῶν. γοῦν enim ἀντὶ τοῦ γὰρ sæpe dicitur, vt γε Xenoph. in Sympos. de Dijs loquens. καὶ μὴν ὅτι νομίζομεν αὐτοὺς δύνασθαι καὶ εὖ καὶ κακῶς ποιεῖν, καὶ τοῦτο σαφές. πάντες γοῦν αἰτοῦνται τοὺς θεοὺς τὰ μὲν φαῦλα ἀποτρέπειν, τἀγαθὰ δὲ διδόναι. Sic apud Aristophanem in Pluto. μονώτατος γὰρ εἶ σὺ πάντων αἴτιος καὶ τῶν κακῶν καὶ τῶν ἀγαθῶν εὖ ἴσθ' ὅτι. κρατοῦσι γοῦν ἐν τοῖς πολέμοις ἑκάστοτε ἐφ' οἷς ἂν οὗτος ἐπικαθέζηται μόνος. & in Vespis. ὦ λύκε δέσποτα γείτων ἥρως. σὺ γὰρ οἷς περ ἐγὼ κεχάρησαι τοῖς δακρύοισι τῶν φευγόντων ἀεὶ καὶ τοῖς ὀλοφυρμοῖς. ᾤκησας γοῦν ἐπίτηδες ἰὼν ἐνταῦθ' ἵνα ταῦτ' ἀκροῷο. Latet autem prædictus sensus interdum propter formam locutionis. vt apud Aristophanem in Pluto. Vbi cū ἡ πενία dixisset ὅτι κοσμιότης οἰκεῖ μετ' ἐμοῦ, τοῦ πλούτου δ' ἐστὶν ὑβρίζειν, addit Chremylus: πάνυ γοῦν κλέπτειν κόσμιόν ἐστι, καὶ τοὺς τοίχους διορύττειν, quibus ironice assentitur verum esse quod ἡ πενία proposuit. ironice id argumento confirmans. quod sic explicatur.·. verum est τὴν κοσμιότητα οἰκεῖν παρὰ σοί, cuius rei argumentum est, quod τὸ κλέπτειν κόσμιόν ἐστι. quæ omnia vt ironicum sensum habent, sic & ironice etiam proferenda sunt.

Est etiam γοῦν μειωτικὸν pro certe, vel quidem certe, & idem quod γε δή, & ἀλλά γε significat. Demosth. ἡ δὲ ὑπὲρ τῆς εἰρήνης ἀπολογία, καὶ εἰ μηδὲν ἄλλο, τοὔνομα γοῦν ἔχει φιλάνθρωπον, ἀντὶ τοῦ, τοὔνομά γε δή, at certe nomen. sic sæpe Galen. vt secundo de caus. puls. ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ φόβος. ὁ γοῦν ἰσχυρὸς ἀνωμάλως ἐργάζεται τοὺς σφυγμούς. Vbi γοῦν sicut γε

περι-

περιγραφικῶς, idest limitatiue accipitur. & paulo infra: ἔστι δ' ὅτε πλείονι προθυμίᾳ χρησάμενος, καὶ θᾶττον καὶ μᾶλλον ἐνέργησε, πρὸς γοῦν ὀλίγον. & rursus: ἡ μὲν γὰρ στέρησίς ἐστιν ἁπάσης τῆς ἐνεργείας, πρὸς γοῦν τὴν αἴσθησιν.

Accipitur etiam particula γοῦν pro, imo, apud Aristophanem in Vespis. Vbi inducitur quidam ad seruum dicens, ἀλλ' ὦ πόνηρε ἥξουσιν ὀλίγον ὕστερον οἱ συνδικασταὶ παρακαλοῦντες τουτονί. Quibus denuntiat fore vt mox patris sodales affuturi sint. Ad quæ opponit seruus, τί λέγεις; ἀλλὰ νῦν ὄρθρος βαθύς, negans posse tam multo mane illos adesse. quæ refellens alter, ait, νὴ τὸν Δία, ὀψὲ γοῦν ἀνεστήκασί γε. idest imo vero sero hodie surrexerunt, præ eo quod solent facere. destruens à fortiori serui oppositionem. ac si diceret, imo mirum est quod iam diu non affuerint.

De particula Δέ. Cap. VII.

Δὲ coniunctio, vt particulæ μὲν respondet, ipsamque subsequitur, partitiuam vim habet. & in partitionibus cũ ipsa adhibetur. τῶν ἀνθρώπων οἱ μὲν ἀγαθοί, οἱ δὲ φαῦλοι. Oppositionis item seu differentiæ signum est. vt σὺ μὲν οἴει με παίζειν, ἐγὼ δὲ σπουδάζων λέγω. Quam significationem etiam sine præcedente μὲν obtinet. vt in illo Demosth. ἐδίδασκες γράμματα, ἐγὼ δ' ἐφοίτων. ἐτέλεις, ἐγὼ δ' ἐτελούμην. & apud Hippocratem, ὁ βίος βραχύς, ἡ δὲ τέχνη μακρή. Accipitur etiam in hac eadem significatione loco ἀλλά, vt μικρὸν μέν, καλὸν δέ. idest, paruũ quidem, verumtamen pulchrum & elegãs. Adhibetur etiam in transitionibus narrationis: acciditque vt si transitio ἀποστατικῶς, & abrupte fiat, nihil opus sit præcedente μέν. si enim præcedat μέν, tunc erit transitio mista cum continuatione. vt sæpe apud Xenoph. ὁ μὲν δὴ Κῦρος, vel, καὶ ὁ μὲν Κῦρος ταῦτα ἔπραττεν. ὁ δὲ Ἀστυάγης &c. continuatur namque præcedens epilogus cum exordio subsequentis narrationis. Aequiualet etiam τῷ, καί, συμπλεκτικῷ, vt in proximo Hippocratis loco. vbi præter primum δέ, reliqua

omnia quæ ſequuntur, copulatiua ſunt. ὁ δὲ καιρὸς ὀξὺς, ἡ δὲ πεῖρα σφαλερή. neque enim ſingula illa κόμματα primo opponi dicendum eſt. ſic in argumentis in quibus præpoſtere minor præcedit. deinde maior aſſumitur. maior mediante δὲ minori annectitur. vt, πᾶς ἄνθρωπος ζῶον. πᾶν δὲ ζῶον οὐσία. Vbi δὲ pro καὶ accipi manifeſtum eſt. In hoc eodē ſenſu in interrogationibus iteratis, pro καὶ adhibetur. Demoſth. ποῖος γὰρ στρατηγὸς Ἅλον, ποῖος δὲ Φωκέας ἀπολώλεκε. τίς δὲ Δωρίσκον, τίς δὲ κερσοβλέπτην, τίς δὲ ἱερὸν ὄρος, τίς δὲ πύλας. Quandoque ἀντιθετικὴν vim habet, & ἀλλὰ ſenſum refert in huiuſmodi interrogationis repetitione apud eundem: εἶτα λέγεις ὡς οὐδὲν ὅμοιός εἰμι ἐκείνοις ἐγὼ, σὺ δ' ὅμοιος Αἰσχίνη, ὁ δ' ἀδελφὸς ὁ σὸς, ἄλλος δέ τις τῶν νῦν ῥητόρων. In qua loquēdi forma Cicero & Terentius autem particula vſi ſunt, vt annotauit Budæus. Ponitur etiam ἀντὶ τοῦ δὴ, & præſertim ἐν ταῖς ἀποδόσεσιν. ideſt in principio conſequentis longiorum periodorum, pro repetitione eius quod proponitur. Iſocr. in Panegyr. ἃ δέ ἐστιν ἴδια καὶ τῆς ἡγεμονίας ἄξια, καὶ τοῖς προειρημένοις ὁμολογούμενα, ταῦτα δ' ἐμὸν ἔργον ἐστὶν εἰπεῖν. Sic apud Platonem, οἳ δ' ἂν δόξωσιν ἀνιάτως ἔχειν διὰ τὰ μεγέθη τῶν ἁμαρτημάτων, τούτους δὲ ἡ προσήκουσα μοῖρα ῥίπτει εἰς τάρταρον, hos vtique, hos vero. Quo Ciceronem vſum eſſe teſtatur Budæus de Diuinat. Quod enim is qui diuinat prædicit, id vero futurum eſt, τοῦτο δὲ, vel τοῦτο δή. Quæ repetitiones vbi prior periodi pars longior eſt, videntur neceſſario fieri ad reaſſumendum ea quæ fuerunt propoſita. Vbi vero prior pars μονοκόμματος eſt, non ad neceſſitatem, ſed potius ad ornatum dictæ particulæ adhibentur. Accipitut etiam δὲ pro ἔτι, ideſt etiam. & apponitur τοί, καὶ, ἐκ παραλλήλου. Ariſtot. 10. Ethic. ὥστε ἡ τοῦ θεοῦ ἐνέργεια μακαριότητι διαφέρουσα, θεωρητικὴ ἂν εἴη, καὶ τῶν ἀνθρωπίνων δὲ ἡ ταύτῃ συγγενεςάτη, ad δαιμονικωτάτη, ideſt humanarum etiam actionum, quæ ad hanc proxime accedit, quam beatiſſimos reddit. Demoſth. ἡ μέν τοι ῥήτωρ ἐστὶν οἵοις ἐνίοις τῶν λεγόντων ἐγὼ, καὶ ὑμεῖς δὲ ὁρᾶτε: & vos quoque: in qua ſignificatione accipitur etiam δὴ parti-

particula. Seruit præterea δὲ coniunctio mutilis quibuſdā locutionibus, refertque oppoſitum eius, quod ſub præcedenti μὲν proponitur. & pro ἀλλὰ διαφορικῶς accipitur. vt apud Ariſtotelem: ᾗ μὲν οὖν δοῦλος, οὐκ ἔστι φιλία πρὸς αὐτὸν, ᾗ δ' ἄνθρωπος. Vbi ſupplendum eſt. ἐστὶ φιλία πρὸς αὐτόν. ſed quatenus homo eſt, amicitia cum eo eſt. Idem alibi: διὸ κἂν δόξειεν οὐκ ἐξεῖναι υἱῷ πατέρα ἀπείπασθαι, πατρὶ δ' υἱὸν, ſupple δόξειεν ἐξεῖναι ἀπείπασθαι, patri vero licet filio nuntium remittere, ſeu filium abdicare. In quibus exemplis cum in priori parte negetur aliquid, hoc idem in poſteriore affirmatum iteratur: ſic apud Theophraſtum, τῶν δὲ ξύλων τὰ σχιστὰ μὲν ὅλως ἀρραγῆ, διὰ τὸ γυμνωθεῖσαν τὴν μήτραν ξηραίνεσθαι. τὰ δὲ πελεκητὰ καὶ στρογγύλα, διὰ τὸ ἐναπειλῆφθαι τὴν μήτραν. Vbi ex contraria cauſa contrarius quoque effectus, τοῦ ἀρραγῆ ſupplendus eſt poſt vocem στρογγύλα, vt ſit integra locutio, τὰ δὲ πελεκητὰ καὶ στρογγύλα, ῥηκτὰ, vt ita dicam, ſeu εὔρηκτα. quam loquendi formam niſi quis obſeruauerit, facile decipi poterit. ſimilis ἔλλειψις eſt in locutionibus, σημεῖον δὲ, & τεκμήριον δὲ, & ἀπόδειξις δὲ. nam in his quoque ſubaudiendum eſt præter verbum ſubſtantiuum, pronominis quoque demonſtratiui caſus aliquis, τούτου, vel τούτων. Demoſth. οὐ γὰρ αἰσχίνης ὑπὲρ τῆς εἰρήνης κρίνεται, ἀλλ' εἰρήνη δι' αἰσχίνην διαβέβληται. σημεῖον δὲ, εἰ γὰρ ἡ μὲν εἰρήνη, & reliqua, huius autem rei argumentum eſt. quam loquendi formam pleniorem protulit Ariſtot. de morbis equorum loquens: λαμβάνει δὲ καὶ εἰλεός, σημεῖον δὲ τῆς ἀρρωστίας, & quæ ſequuntur.

Iungitur & alijs particulis, puta δὴ, quæ ſimul tranſitionibus ſeruiunt. vt apud Demoſthenem: ἐὰν δὲ δὴ καὶ πρὸς ἃ τοῖς ἐχθροῖς συμφέρει, quod ſi &c. In qua ſignificatione Ciceronem porro aduerbio vſum eſſe docet Budæus. cuius verba illa: Neque enim perfacete dicta, neque porro hac ſeueritate digna: οὐ δὲ δὴ τῆς ἐνταῦθα σεμνότητος ἄξια, Græce reddidit. Iungitur & cum γε Demoſth. πένης μὲν ἴσως ἐστὶν οὐ πονηρὸς δέ γε. Vbi tamen γε vim ſuam μειωτικὴν & περιγρα-

φικὴν

φιλὴν obtinet. τοι etiam παραπληρωματικῶς huic particulæ adijcitur. που autem non semper ἀργῶς ipsi iungitur. Nam in illo Iliad. β'. αἱ δέ που ἡμέτεραί τ' ἄλοχοι καὶ νήπια τέκνα εἵαται ἐν μεγάροισι: που, στοχαστικῶς accipitur. & cum verbo εἵαται construitur. cui etiam localiter adijci potest. Inuenitur etiam δαὶ diphthongo scriptum δὲ coniunctionis loco, in repetitis interrogationibus. vt Iliad. κ'. ποῦ νῦν δεῦρο κιὼν λίπες Ἕκτορα ποιμένα λαῶν; ποῦ δέ οἱ ἔντεα κεῖται ἀρήϊα. ποῦ δέ οἱ ἵπποι; πῶς δαὶ τῶν ἄλλων Τρώων φυλακαί τε καὶ εὐναί; In quibus δαὶ vltimo loco positum, coniunctionem esse ait Apollonius grammaticus. negans articulum αἱ colliso δὲ, subiectum esse hoc loco. Apud Aristophanem etiam sæpe inuenitur δαὶ pro δὲ, positum in interrogationibus. vt in Ranis. Διο. οὐκ ἂν βαδίσαιμι τὴν ὁδὸν ταύτην. ἡρ. τί δαί; & infra in eadem fabula: παν. τί δαὶ τὸ πολὺ τάριχος οὐκ εἴρηκά πω. & in Pluto, χρε: οὐκ αἰτοῦσιν ἀργύριον οἱ χρηστοί. καρ. τί δαί; & infra in eadem fabula: Δικ. τί δαὶ τέχνην τίν' ἔμαθες. Συκ. οὐ μὰ τὸν Δία. In quibus omnibus locis ex metro carminum patet δαὶ longam requiri syllabam.

Δὲ etiam ἐφολκόν ἐστι μόριον, idest, adiectitia particula, articulisq. præpositiuis iunctum, demonstratiui pronominis significationem composito tribuit. est enim, ὅδε, ἥδε, τόδε, pro, οὗτος, αὕτη, τοῦτο. quæ voces vt compositæ sub vno accentu super primam posito, proferuntur. in ipsisq. δὲ particula nihil commune habet cum δὲ coniunctione. cuius rei signum est quod cum prædictis vocibus δὲ coniunctio interdum construitur. cum dicimus ὅ, δε δὲ, pro οὗτος δέ. Vbi δὲ frustra iteraretur, si δὲ syllaba coniunctio esset. Et hoc differunt propositæ voces ab ὁ δὲ, ἡ δὲ, τὸ δὲ. in quibus δὲ coniunctio est, & respondet τῷ μὲν, in partitionibus. cum dicimus, ὁ μὲν, ὁ δὲ, pro οὗτος μὲν, οὗτος δέ. quæ potentia referunt subiectum aliquod. si enim actu adsit subiectum, non necessario respondet τῷ ὁ μὲν, nisi illud quoque suo subiecto præponatur. ὁ μὲν Δημοσθένης ταῦτα εἶπεν. ὁ δὲ Νικίας ἔλεξε τοιάδε. Nominibus quoque τοῖος, & τόσος, & τηλίκος,

iungitur τὸ δὲ μόριον. Vnde fit, τοσόσδε, τιόσδε, vnico accentu ſuper vltimam nominis poſito prolata: τιόσδε, τοιάδε, τιόνδε τοσόσδε, τοσήδε, τοσόνδε. Hæc eadem δὲ particula formalis terminatio eſt aduerbiorum ad locum, οἶκονδε, οἴκαδε, μεγάραδε. Quæ particula ſi voci in σ terminatæ addatur, ex σ & δ fit littera ζ, vt ἀθήνασδε, ἀθήναζε.

De particula Δεῖνα, δὴ, & compoſitis δήποτε, & alijs ſimilibus. Cap. VIII.

Δεῖνα vox, quæ tribus generibus cum diuerſis articulis conuenit, ὁ δεῖνα, ἡ δεῖνα, τὸ δεῖνα. quidam, quædã, quoddam vel hic talis, vt vulgus hominum nũc loquitur, Idem quod τις, & τι ἀόριστον ſignificant. Quare male Lexicographus hac voce Græcos vti dicit cum certum hominem ſignificare volunt, neque tamen nominare. Contra enim incertam & indeterminatam perſonam hac voce ſignificant. Demoſth. περὶ τῆς συντάξεως: καὶ περίεστιν ὑμῖν ἐκ τῶν πραγμάτων ὁ δεῖνα, τοῦ δεῖνος, τὸν δεῖνα εἰσήγγειλε. male item tribus perſonis vocem hanc accommodari dicit, cum incertam perſonam ſignificet. quæ quidem qualitas non niſi tertiæ conuenit, cum prima & ſecunda præſentes eſſe ponantur, & determinatæ. Dicitur & geminatum, ὁ δεῖνα καὶ ὁ δεῖνα, pro hic, & ille. Demoſth. περὶ φιλίππου δὲ οὔτε κατειπεῖν τούτων εἶχε καλῶς, οὔτ' εἰπεῖν ὅτι ἀλλ' ἔχουσιν ὁ δεῖνα καὶ ὁ δεῖνα. ſic dici poteſt in fæminino genere ἡ δεῖνα καὶ ἡ δεῖνα. & in neutro apud Philoſtratum de Empuſa, τὸ δεῖνα γινόμενον, καὶ τὸ δεῖνα αὖ. Patet igitur ex ſupradictis exemplis vocem δεῖνα tribus generibus, articulorum adiumento, nominatiuoque & accuſatiuo caſui, cum cuiuſque caſus proprio articulo tribui. Genitiuo vero, & datiuo voces δεῖνος, & δεῖνι, cum cuiuſque itidem proprio articulo, deſtinari. Demoſth. τῷ δεῖνι μεμφόμενος, καὶ τὸν δεῖνα ἀνάξιον εἶναι φάσκων. Qui quidem obliqui ex monoſyllabo recto, cuius vſum non habemus, deduci videntur.

Δή.

Δή.

Δὴ particula διαβεβαιωτικὸν μόριον appellatur à Grammaticis, idest affirmantis, & asseuerantis. Videtur autem primaria eius significatio eadem esse atque ἤδη aduerbij temporis. Vt apud Aristoph. in Pluto, καὶ δὴ βαδίζω. & in Auibus, καὶ δὴ τοίνυν πρῶτα διδάσκω. In quibus exemplis, mox, & iam, significat. Vnde & præsentis temporis verbo iungitur, ad significandum τὴν ἑτοιμότητα τοῦ πράγματος. Ponitur etiam per se in hac eadem significatione sine καὶ. vt apud Xenophontem, ὡς δὲ ἕκαστα τούτων βέλτιστα περαίνοιτο, τοῦτο δὴ πειράσομαι λέγειν. Vbi etiam præsentis temporis verbo iungitur, pro τοῦ ἤδη πειράσομαι. In hoc sensu accipitur, ἐν τῷ φέρε δή, & δεῦρο δή, idest age iam. & in loquendi formis quæ videntur obsecrantis esse, qualis est Iliad. ε΄. ἄξον δὴ ἔγχος Διομήδεος. Quam significationem habet etiam in locutione κατάκειλε δὴ apud Aristophanem in Ranis. Sic dicitur ἐν ἱππεῦσιν: ἴθι δὴ κάλεσον. τὸν πρεσβύτην Κλέωνά μοι.

Significat porro idem quod δὲ pro etiam accepto. Aristot. in 10. Ethicorum: τῷ μὲν γὰρ ἐλευθερίῳ δεήσει χρημάτων πρὸς τὸ πράττειν τὰ ἐλευθέρια. καὶ τῷ δικαίῳ δὴ ἐς τὰς ἀνταποδόσεις. & iusto vero, idest iusto quoque. vt recte annotauit Budæus.

Accipitur sæpe & pro οὖν collectiuo. Isocr. ἐκ δὴ τούτων ῥᾴδιον καταιδεῖν ὅτι καὶ κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον ἡ πόλις ἡμῶν ἡγεμονικῶς εἶχε. & simpliciter pro οὖν. Vt apud Platonem in Symposio. εἶεν δὴ ὦ ξένοι τοιοῦτος ὢν ὁ ἔρως τίνα χρείαν ἔχει. Vnde ἐκ παραλλήλου præponitur ipsi οὖν. vt apud eundem in Politico. τί δὴ οὖν ἔφη ὁ Σωκράτης οὐ πάντες ἐρᾶν φαμέν.

Subiungitur etiam τῷ δὲ in transitionibus orationis, vt dictum est vbi de Δέ coniunctione agitur. Plato in Timæo: τὸ μὲν οὖν προοίμιον θαυμασίως ἀπεδεξάμεθά σου. τὸν δὲ δὴ νόμον ἡμῖν ἐφεξῆς πέραινε. Eundem vsum præstat ἐν τῷ οὐδὲ δή, idest nec vero. Sic apud Platonem in Symposio. Εὐδαίμονας δὲ δὴ λέγεις, οὐ τοὺς τἀγαθὰ καὶ καλὰ κεκτημένους; Quæ locutio

inter rogátiue proferenda eſt: Nam & interrogatiue tranſitiones fieri nihil prohibet. Quæ cauſa fuit cur Budæus interrogationibus δὴ particulam inſerendam cenſuerit, cum tamen potiſſimum tranſitioni ſeruiat cui accidit interrogatio. Accipitur etiam ſæpe παραπληρωματικῶς.

Iungitur huic particulæ etiam aduerbium, ποτε, ἀορισολογικὸν ἐγκλινόμενον, & fit δήποτε. quod nunquam per ſe conſiſtere poteſt, ſed ſemper ſubijcitur articulo alicui relatiuo, vel nomini, aut aduerbio itidem relatiuis: ὃς δήποτε, ὃ δήποτε, ὅς τις δήποτε, ὅτι δήποτε, οὗ δήποτε, ᾧ δήποτε, & ὅπου δήποτε ὅτῳ δήποτε. ſimiliter in reliquis caſibus & numeris omnium generum. exemplum vſus, ὃ δήποτε, eſt illud, ὅτε γὰρ διδάξειεν ὃ δήποτε, τιμῆσαι τὸν μαθόντα ἐκέλευεν. cum quid vis doceret. idem per ὁποιοῦν dici poteſt. ſic οἷος δήποτε, οἷον δήποτε, ὅσος δήποτε, ὅπως δήποτε. Poſtponitur & interrogatiuis tã pronominibus, quam aduerbijs aggregatum δήποτε, vt τί δήποτε, πῶς δήποτε.

Δήπου.

Δήπου, ἐκ τοῦ, δὴ, βεβαιωτικοῦ, καὶ τοῦ που ςοχαςικοῦ. vtriuſque naturam refert. adhibetur enim in aſſertionibus in quibus ςοχασμὸς quoddãmodo ſubeſt. vt apud Demoſthenem, μέμνησθε γὰρ δήπου τοῦθ' ὅτι. meminiſtis enim vtique, vel nimirum. Quæ tamen aſſeueratio in ςοχασμὸν conuertitur. eſt enim ac ſi diceres, meminiſtis enim vt opinor. ſic δήπουθεν apud Galenum, τί γὰρ ἔςαι νόσου αἴτιον; οὐδὲν δήπου, id eſt, nihil credo. Interdum apertius apparet ὁ ςοχασμὸς, vt in illis Plutarchi de Phocione. ἐπεὶ δὲ ἑώρα πάντας ἀποδεχομένους τὸν λόγον, ἐπιςραφεὶς πρὸς τοὺς φίλους, εἶπεν: οὐ δήπου κακόν τι λέγων ἐμαυτὸν λέληθα, idest, enim vero haud credo malum quodpiam verbum imprudenti mihi excidiſſe. Idem in Cicerone, οὐ δήπου καὶ Βατίνιος δειπνῆσαι παρ' ἐμοὶ βούλεται. Nempe haud opinor Vatinium quoque apud me cœnare velle. quæ locutiones interrogatiue etiam proferri, & intelligi interdum poſſunt. Sicut etiam apud Ariſtophanem in Ranis. διόνυς. ἐπίσχες οὗτος. ξανθ. τί δ' ἐςὶν, οὐ δήπου μ' ἀφήσε-

σθαι:

διανοῇ ἀ'δωκας αὐτός. & ἐν Ἀχαρνεῦσιν: ὁδὶ δὲ τίς ποτ' ἐστὶν, οὐ δήπου στράτων. Sic in Pluto legi puto, οὔκουν δήπου τῆς πενίας πτωχείαν φαμὲν εἶναι ἀδελφήν; non οὐκοῦν. & est sensus. non ne igitur πενίαν πτωχείας, sororem esse dicimus. & in Auibus. ἐυελπ: νὴ Δί' ὄρνις δῆτα, οὐ δήπου ταώς. Nam & negationi iuncta που particula, eundem sensum præsefert. & tam ἐρωτηματικῶς, quam στοχαστικῶς accipi potest. vt apud eundem in Ranis: Διόν. ἐπίσχες οὗτος, οὔτι που σπουδὴν ποιεῖς ὅτι ή σε παίζων ἡρακλέα γ' ἐσκεύασα. Vbi etiam στοχαστικῶς intelligi potest, non equidem te serio agere puto. quod tamen μετὰ βαρύτητος καὶ σχετλιασμοῦ proferri debet. vt Italice, Non credo già &c.

Δῆθεν.

Δῆθεν, quasi vero, aduerbium quo vtimur, cum verisimilem siue fictam causam designare volumus: cuius loco πρόφασιν vocabulo vsus est Homerus, ἰλ. π'. κλαῖον πάτροκλον πρόφασιν. σφῶν δ' αὐτῶν κήδε' ἑκάστη. quod πάτροκλον δῆθεν dici potest. Sic apud Aristoph. ἐν ἱππεῦσιν: οὔκουν ἐν ἄργει οἷα πράττεις λανθάνει. πρόφασιν μὲν ἀργείους φίλους ἡμῖν ποιεῖ. ἰδίᾳ δ' ἐκεῖ λακεδαιμονίοις ξυγγίνεται. quod etiam ἀργείους δῆθεν φίλους ἡμῖν ποιεῖ dici potest.

Δῆτα.

Δῆτα, particula confirmandi vim habet. Aristoph. ἐν ἱππεῦσιν. κλε. ὦ δῆμε, δεῦρ' ἔξελθε. νὴ Δί' ὦ πάτερ. Αλ. ἔξελθε δῆτ' ὦ δημίδιον φίλτατον. quibus ὁ ἀλλαντοπώλης confirmat quod ὁ κλέων proposuit. Sic in Auibus. Πεισθ. ὦ 'γαθὲ ἀλλ' οὑτοσί καὶ δή τις ὄρνις ἔρχεται. Εὐελπ. νὴ Δί' ὄρνις δῆτα. Vbi iuri iurando vox δῆτα, additur ad cumulum affirmationis. quippe quæ modo συγκαταφατικὴν vim habeat cum affirmationes confirmat, modo συναποφατικὴν, quando negatiuis hoc præstat, vt οὐ δῆτα. sicut etiam ἐρωτηματικὴν, vt in τί δῆτα; & ἀπαγορευτικὴν, nec non ἀπευκτικὴν, vt in μὴ δῆτα. Porro Budæus vacare interdum particulam hanc putat, afferens exempla tum ex Demosthene, καὶ δῆτα θαυμάζω πῶς οὐ λογίζῃ. tum ex Synesio, καὶ δῆτα διαλέξομαι πρὸς σέ. & Xeno-

phon-

phonte: πολλοῦ δὲ λόγον ἐχόντων τινῶν περὶ αὐτοῦ ἤκουον, καὶ δῆτα ἠρόμην. Docetque ſicut negatio ſæpe abundat, ſic etiam affirmationem redundare. Quod vt concedamus de δῆτα vere dici, non tamen de affirmatiuis in vniuerſum concedendum eſt. multoque minus de proprie dictis affirmatiuis. Sunt enim propriæ affirmatiuæ, quibus in reſponſionibus vtimur, quales ſunt, ναί, κομιδῆ, καὶ μάλα, πάνυ γε, πάνυ μὲν οὖν, & nonnullæ aliæ: quæ ab aſſertiuis differunt, quod aſſertiuæ affirmationem adiuuant, non autem efficiunt. Quæ vero notæ iurandi ſunt, & adiuuant & efficiũt. Porro ſicut affirmatiuas nunquam abundare, ſeu vacare aſſerere poſſumus, ita vt nullum vſum ſenſui aut locutioni præſtent, ſic & δῆτα in ſupradictis exemplis non penitus vacare comperiemus. Nam in illis Demoſthenis, καὶ δῆτα θαυμάζω, vox δῆτα, equidem, vel & quidem verti poteſt, & locutioni qualitatem quandam confert. quam θαυμάζω verbũ per ſe præſtare non poteſt. In Syneſij quoque exemplo vox δῆτα profecto ſignificat, vel pro δὴ accicipitur, ac ſi dixiſſet, καὶ δὴ διαλέξομαι πρὸς σέ, ideſt iamque tecum colloquar. Sic apud Xenophontem, καὶ δῆτα ἠρόμην, iamque interrogabam, ideſt interrogare cœpi. Nam pro δὴ accipi particulam hãc, ipſe quoque Budæus teſtatur, citans Ariſtophanis verba illa in Pluto, τί δῆτα σοι τίμημ' ἐπιγράψω, ideſt, quam tandem multam irrogabo tibi. & apud Athenæum, τί δῆτ' ἔφη δεδοίκατε, quid nam, vel quid tandem. hoc idem ἐν εἰρήνῃ videtur ſonare. τρυγ. ἐγὼ τὰ δόρατα ταῦτ' ὠνήσομαι. Δορυξ. πόσον δίδως δῆτα; pro, πόσον δὴ δίδως;

Διά.

Διά, accuſatiuo iuncta, cauſam ſignificat, vt apud Ariſtophanem in Pluto. τί λέγεις; δι' ἐμὲ θύουσιν αὐτῷ; ſic διὰ σέ, δι' ἐκεῖνον, puta διὰ στρατηγίαν. Quæ locutiones ſic dicũtur, vt τὸ ἐμὸν μέρος, τὸ σὸν μέρος, τὸ ἐκείνου μέρος, ideſt, quantum in me, vel in te, vel in illo eſt. Demoſth. ἐπεὶ διά γε ὑμᾶς αὐτούς, πάλαι ἂν ἀπολώλειτε. quantum in vobis fuit. quod

etiam, & per vos, dici poteſt. nam & Latine locutio hæc ad verbum dicitur, vt recte annotauit Budæus. ſic Ouidius dixit: Ipſe quidem per me ſoſpes tutuſque fuiſſes. & Plautus. at tum ægrota, ſi vis per me quidem ætatẽ. quod δι' ἐμέ γε Græce diceretur. Dicitur hoc idem & per aduerbium ἕνεκα genitiuo iunctum. Ariſtoph. λάβε δ' ἐμοῦ γ' ἕνεκα σκοτοδασυπυκνότριχα τὴν ἄϊδος κυνῆν. Idemque per χάριν, apud Herodotum. εὐγενείας χάριν πολὺ τῶν εὐπατριδῶν ἀπηγέπτο. Quod ad generis nobilitatem attinet.

Δ'οὖν.

Δ'οὖν, pro, ὅμως, ex δὲ, & οὖν: ita dicitur vt ἀλλ' οὖν, pro ἀλλ' ὅμως. apud Platonem in Apolog. ἀλλ' οὖν δαιμόνιά γε νομίζω. Vt dictum eſt vbi de ἀλλὰ agitur. Sic δ' οὖν. Plutarch. in Galba. χαλεπῶς μὲν καὶ μόλις, ἔπεισε δ' οὖν τοὺς στρατιώτας αὐτοκράτορα τὸν Γάλβαν ἀνειπεῖν. ideſt vix quidem & ægre; tandem tamen militibus perſuaſit vt Galbam pronuntiarent Imperatorem. Vnde patet non compoſitam vocem δοῦν, ſed δ' οὖν duas voces ſibi appoſitas eſſe, quarum δὲ, coniunctio præcedentem μὲν reſpicit. Vide vocẽ κᾆδοῦν. Δοῦν, etiã pro γοῦν, vt in probationibus accipitur. Ariſtoph. in Auibus. βούλει τὸν μισθὸν λαβὼν μὴ πράγματ' ἔχειν ἀλλ' ἀπιέναι; ἐπισκ. νὴ τοὺς θεοὺς ἐκκλησιάσαι δοῦν ἐδεόμην οἴκοι μένων. Vbi per hæc verba ἐκκλησιάσαι δοῦν, probat ſe velle abire

De particulis Ἐὰν, εἰ, & εἰς. cum compoſitis. Cap. IX.

Ἐὰν, διστακτικὸς σύνδεσμος vocatur à grammaticis. eſtque conditionalis, eo ab εἰ differens, quod hic cum poſterum tempus reſpiciat, ſubiunctiuo iungitur. Vt, ἐὰν χωλῷ παροικήσῃς, ὑποσκάζειν μαθήσῃ. εἰ vero, ponitur indifferenter, ſine reſpectu temporis alicuius. nam omnibns fere temporis partibus iungitur, vt de ipſo dicetur. Dicitur interdum ἐὰν cum verbo ἐξ ἀναλόγου ex ſupradictis petendo, vt apud Demoſthenem κατὰ Μειδίου. θάῤῥει νὴ δία φήσει τις

ἂν,

ἄν, οὐ γὰρ ἔτ' οὐδὲν ὑβρισθήσῃ. ἐὰν δέ, τότε ὀργιεῖσθε, νῦν ἀφέντες. Vbi, ἐὰν δέ, principium eſt reſponſionis ad præcedentem obiectionem. quæ cum negatiua ſit, affirmatiuam reſponſionem requirit. quemadmodum ſi affirmatiua eſſet, ἐὰν δὲ μὴ ſubſequeretur. vt ſi diceres alicui, πειθομένῳ σοι, πάντα τἀγαθὰ γενήσεται. ille vero reſponderet, ἐὰν δὲ μὴ γένηται. Dicitur & ἄν, & ἤν, pro ἐάν. Ariſtoph. in Pluto. ἢν γὰρ τὰ βρύγμαθ' ὁ θεράπων λέξας τύχῃ. Vbi ἤν, ſubiunctiuo iungitur pro ἐάν.

Εἰ.

Εἰ, particula condicionalis in locutionibus ex antecedenti & conſequenti conſtantibus, voces omnes antecedentis præcedit, tametſi antecedens aliquando præpoſtero ordine conſequens ſubſequatur. Vt apud Demoſthenem, ὅτι τῶν ἀδικημάτων ἂν ἐμέμνητο τῶν ἑαυτοῦ εἴ τι περὶ ἐμοῦ γέγραφε. In huiuſmodi itaque condicionibus, omnibus temporibus indicatiui modi iungitur: puta cum præſenti, εἰ συννεφεῖ, εἰκὸς ὕσαι. cū paratatico, εἰ ἓν ἦν ὁ ἄνθρωπος οὐδέποτ' ἂν ἤλγει. cum præterito perfecto, vt in exemplo proximo Demoſthenis, ὅτι τῶν ἀδικημάτων ἂν ἐμέμνητο τῶν ἑαυτοῦ, εἴ τι περὶ ἐμοῦ γέγραφε. Vbi ἐγεγράφει puto ſcribendum eſſe. & ſic eſſet pluſquam perfecti exemplum. cum Aoriſto vero, vt εἰ ἐμοίχευσεν, ἐπὶ ἀκολασίαν γίνεται ἡ ἐπαναφορά. εἰ δὲ ἐπάταξεν, ἐπὶ ὀργήν. v. Ethic. præteriti perfecti exempla cum εἰ non deſunt apud auctores. puta ſi in exemplo Demoſthenis antecedens eſſet de re incerta, & conſequēs pro certo poneretur, tunc dixiſſet, εἰ γέγραφέ τι περὶ ἐμοῦ, ἐλέγξω αὐτὸν ψευδόμενον.

Iungitur etiam futuro. Thucyd. ὑμεῖς δὲ εἰ κτενεῖτε ἡμᾶς, καὶ χώραν τὴν πλαταΐδα θηβαΐδα ποιήσετε, ἐν πολεμίᾳ τοὺς ἡμετέρους πατέρας καταλείψετε. Non ſolū autem indicatiuo & optatiuo, ſed etiam ſubiunctiuo iungitur. Vt clare patet apud Galen. 2. de cauſis pulſuum: εἰ δέ πως σφαλῇ περὶ τὴν ἐνέργειαν, διαφθείρει ταύτῃ τὴν ἰσότητα. Vbi vox σφαλῇ ſubiunctiui modi eſt niſi quis σφαλείη contēdat ſcribendum eſſe.

Non

Non ſemper autem condicionalis eſt εἰ particula, eo modo quo in argumentis hypotheticis adhibetur. ita vt poſita condicione, ſequatur aliquid. Nonnunquam enim in narrationibus recipitur poſt verbum ἐρωτῶ, & ſua ſynonyma: & tunc præſenti iungitur. Ariſtoph. in Veſpis, ἤρετο εἰ τὴν ἱππίου καθίσταμαι τυραννίδα. Quæ obliqua narratio nõnunquam recta fit, mutata prima vel etiam tertia perſona in ſecundam. Vt Actorum cap. primo: Οἱ μὲν οὖν συνελθόντες, ἐπηρώτων αὐτὸν λέγοντες, κύριε, εἰ ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ ἀποκαθιστάνεις τὴν βασιλείαν &c. & inde fit, vt εἰ interrogatiuũ eſſe videatur propter formam locutionis. Iungitur etiam Optatiui modi vocibus, cum de re futura inducitur quiſpiam voluntatem, vel ſententiam alicuius explorans, ἤρετο εἰ ἐπιχειρέοι τῷ πράγματι, vtrum rem eſſet aggreſſurus, vel, aggredi vellet.

Geminari etiam ſeu iterari particulam εἰ annotauit Budæus apud Xenophontem in Oeconomico. οἶμαι δ' ἂν εἰ καὶ ἐπὶ πῦρ ἐλθόντος σου, καὶ μὴ ὄντος παρ' ἐμοὶ, εἰ ἄλλο σε ἡγησαίμην ὁπόθεν εἴη λαβεῖν, οὐκ ἂν ἐμέμφου μοι. cuius exemplũ ſecutũ eſſe Ciceronem ſecundo de Oratore docet Budæus. Quæ tamẽ repetitio in dicto Xenophontis loco iure ſuſpecta mendi haberi poteſt: cum in tam breui periodo fiat, quæ alioquin in longiore admittenda eſſet. Apud Ariſtophanem in Veſpis particula εἰ, prorſus vacare videtur, cum dicit, πάντα πέπρακται, κοὐκ ἔστιν ὅπως οὐδ' εἰ στέρφω διαδῦναι. eſt enim, pro, οὐδὲ στέρφω. Vide infra vocem οὐδ' εἰ.

Pro ὅτι etiam vel διότι accipi particulam hanc annotauit Budæus, afferens exempla ex Demoſthene: τί γὰρ δήποτε μνησικλέα μὲν ἐκείνας εἰ παρὰ τῶν τὰ μέταλλα ἐωνημένων εἴκοσιν ἐξέλεξε δραχμάς. καὶ Κηφισοφῶντα γραφὴν ἱερῶν χρημάτων, εἰ τρισὶν ὕστερον ἡμέραις ἐπὶ τὴν τράπεζαν ἔθηκεν ἑπτὰ μνᾶς. & aliunde ex eodem, καὶ τοὺς ἀρκάδας ἀπήγγελλεν ὡς ἔχαιρον εἰ προσέχει τοῖς πράγμασιν ἤδη ἡ τῶν ἀθηναίων πόλις. & rurſus, οὐδ' ἐδάκρυσεν ἐπὶ ταύταις αἰσχίνης τὴν ἑλλάδα εἰ παρὰ τοῖς συμμάχοις ὑπὸ τῶν πρέσβεων ὑβρίζονται. cuius particulæ vſus in huiuſ-

modi ſenſu rebus dubijs proprius eſt, quâs tametſi credimus, pro certis tamen affirmare non poſſumus. Vt in illo exemplo: καὶ τοὺς ἀρκάδας ἀπήγγειλεν ὡς ἔχαιρον εἰ προσέχοι τοῖς πράγμασιν ἤδη ἡ τῶν ἀθηναίων πόλις. Cum vero res certæ ſub condicione proferuntur, tunc actus ad potentiam reducitur.

Pro vtinam etiam accipi vocem, εἰ, annotauit Budæus. In quo ſenſu ab εἴθε aduerbio per apocopen deriuari videtur. Vt apud Platonem 4. de Repub. ὅρα οὖν ἐάν πως πρότερον ἐμοῦ κατίδῃς, καὶ ἐμοὶ φράσῃς. εἰ γὰρ ὤφελον ἔφη pro εἴθε ὤφελον, vt, ſi, apud Latinos. Virgilius 6. Aen. Si nunc ſe nobis ille aureus ilice ramus oſtendat. pro, vtinam ſe oſtendat.

Ei βούλει δέ.

Ei βούλει δὲ, pro εἰ δὲ βούλει καθ' ὑπερβιβασμὸν, ideſt, quod ſi mauis, intenſiuum ſenſum habet, vt, imo vero. exempla εἰ δὲ βούλει affert Budæus ex Iuliano, ἀλλ' ἤδη καὶ μικρῷ γλύμματι μεγάλης τέχνης ἔργον ἐγκλεῖσαι, οἷον καὶ τὸν τέττιγα, καὶ τὴν μέλιτταν, εἰ δὲ βούλει καὶ τὴν μυῖαν. & ex Ariſtide. καὶ μαρτύριόν γε δυοῖν τοῖν καλλίστοιν ἀνδρείας καὶ φιλανθρωπίας. εἰ δὲ βούλει λέγω δικαιοσύνης ἀντὶ φιλανθρωπίας. ex Gregorij autem ſermone exemplũ, εἰ βούλει δέ. τοὺς μὲν ἐν λόγῳ δεινοὺς τῇ πράξει, τοὺς πρακτικοὺς δὲ τῷ λόγῳ νικήσας. εἰ βούλει δέ, λόγῳ μὲν, τοὺς εὐδοκίμους ἐν λόγῳ, πράξει δὲ, τοὺς πρακτικωτάτους ὑπερβαλών. Hic autem δὲ coniunctionis καταβιβασμὸς à ſecundo loco ad tertium quæ fit in locutione, εἰ βούλει δὲ, alibi etiam ſæpe ſolet fieri. qualis eſt in proximo Gregorij exemplo. τοὺς πρακτικοὺς δὲ, pro, τοὺς δὲ πρακτικούς. Quod autem dicit Budæus εἰ δὲ βούλει, vel εἰ βούλει δὲ, eodem fere modo ἐλλειπτικῶς dici quo, εἰ δ' ἄγε, non video quo pacto conueniat. Nam in εἰ δ' ἄγε, ſubauditur verbum βούλει, vel vt Budæus mauult, μὴ πιστεύῃς locutio. vt Iliad. α'. εἰ δ' ἄγε μὴν πείρησαι, ideſt, εἰ δὲ βούλει, ἄγε δὴ πειράθητι. & infra in eodem libro, εἰ δ' ἄγε τοι κεφαλῇ κατανεύσομαι ὄφρα πεποίθῃς, ideſt, age iam tibi capite annuam. Et in θ'. εἰ δ' ἄγε πειρήσασθε θεοί.

Inue-

Inuenitur etiam εἰ pro εἴθε, ab eodem κατ' ἀποκοπὴν formatum, in εἰ ὤφελον, pro εἴθε ὤφελον. Apud Platonem libro 4. de Republica.

Εἰ δὲ μή.

Εἰ δὲ μή. vox ex εἰ δὲ condicionali, & μὴ negatiua conſtans. reſpondet τῷ εἰ μὲν, cum repetitione verbi ſubiecti τῷ εἰ μὲν, & ſic iuxta ſui ἐτυμολογίαν, quod ſi non, id eſt, ſin minus, ſignificat. & in hac ſignificatione ſæpe in deductionibus quas vocãt ad impoſſibile, vel inconueniens, affirmatiuas propoſitiones confirmat. καταχρηστικῶς autẽ negatiuas etiam probat in eadem deductione. vt apud Ariſtotelem. οὐ δὲ δὴ καθ' ἑκάτερον ἐνδέχεται λέγοντα ἀληθεύειν. εἰ δὲ μὴ συμβήσεται τἀναντία τῷ αὐτῷ κατηγορεῖν. Vbi εἰ δὲ μὴ, pro, εἰ δὲ, vel, εἰ γὰρ, vſurpatur, cum repetitione verbi præcedentis. vt ſit ſenſus. εἰ γὰρ ἐνδέχεται, ideſt, quod ſi quis contingere affirmet, ſequetur &c. & tunc εἰ δὲ μὴ, non ad verba ſed ad ſenſum refertur. vt in proximo loco Atiſtotelis, non ad verba ἐνδέχεται ἀληθεύειν, referendum eſt, ſed ad ſenſum auctoris. Quod niſi ita ſe habet vt ego dico, ſequetur &c. Sic apud Demoſthenem περὶ τῆς παραπρεσβείας: ὁ μὲν τοίνυν ὑπὲρ ὑμῶν γράψας μὴ ἄγειν πρὸς Φίλιππον ὅπλα, εἰ δὲ μὴ, θανάτῳ ζημιοῦσθαι, &c. εἰ δὲ μὴ, pro, εἰ δὲ vſurpatur: Apud Gregorium proprie τῷ εἰ μὲν reſpondet. κατ' Εὐνομίου. εἰ μὲν οἷόν τε πάσας ὁδευτέον τὰς ὁδοὺς, εἰ δὲ μὴ, ὅτι πλείστας. Sic Cicero: Si hortos inſpexeris, dederis mihi quod ad te ſcribam: ſin minus, ſcribam tamen aliquid.

Reſpondet itaque vox εἰ δὲ μὴ voci εἰ μὲν in contradictorijs partitionibus. In ſimplicibus autem partitionibus in quibus non contradictoria, ſed diuerſa opponuntur, τῷ εἰ μὲν, non εἰ δὲ μὴ, ſed εἰ δὲ reſpondet. Vt εἰ μὲν τόδε εἴποις, ἀποκρινοῦμαι τόδε. εἰ δὲ ἄλλο τι, οὐδὲν πρὸς ἐμέ. Porro εἰ δὲ, negatiuas poſitiones ſubſequitur cum repetitione verbi præcedentis. Additurque interdum τῷ εἰ δὲ, particula ἄρα στοχαστικόν. vt apud Demoſthenem κατὰ Μειδίου. ὅτι περιαιρεθεὶς οὗτος τὰ ὄντα, ἴσως μὲν οὐκ ἂν ὑβρίζοι. εἰ δ' ἄρα, ἐλάττονος ἄξιος

ἔσαι. Vbi post εἰδ᾽ ἄρα, verbum ὑβρίζοι supplendum est, ex præcedentibus repetitum. vt sit, εἰδ᾽ ἄρα ὑβρίζοι, quod si pergat iniuriam facere. quandoque loco εἰδ᾽ ἄρα, ἐὰν δὲ subsequitur negatiuas positiones.

Εἰ καί.

Εἰ καὶ, & si, formalis nota, quæ & καὶ εἰ, dicitur. idest, & si quamuis, quanquam ex εἰ simplici condicione fit condicio positiua. in qua voce, καὶ coniunctio suam deponit significationem, & formali notæ cedit. Nonnunquam, εἰ καὶ materialiter accipitur, & tunc καὶ suam exercet significationem. vt apud Chrysoloram de formatione datiui pluralis 5. declinationis, εἰ δὲ οὐ σύμφωνον ἔχει, πρὸ τοῦ, ι, καὶ τὸ, υ, προσλαβοῦσα, εἰ καὶ ἡ εὐθεῖα τοῦτ᾽ ἔχει, ἐν διφθόγγῳ ποιεῖ τὴν δοτικὴν τῶν πληθυντικῶν. idest, quod si nomen ante, ι, finalem datiui singularis nullam habet consonantem, tunc pluralis numeri datiuus, ante, οι, finalem syllabam amplius litteram υ assumit, modo hæc nominatiuo quoque insit. Quo in loco, εἰ καὶ, duæ voces sunt sibi appositæ, nec, & si, sed si, & vel, si etiam, vel, quod si, significant. in qua appositione τὸ, καὶ superaddendi vim habet. Significat etiam, si modo, addita ἄρα particula coniecturali, & idem quod ἐὰν ἄρα, significat. Sextus πρὸς ἀστρολόγον: μεθ᾽ ἡμέραν οὐδὲν τῶν προειρημένων δυνατόν ἐστι παρασημειοῦσθαι, μόνα δὲ εἰ καὶ ἄρα τὰς τοῦ ἡλίου κινήσεις. Vbi, εἰ καὶ ἄρα, detrahit concessioni factæ, solis videlicet tantum motus denotari posse. si modo significatio aliqua ex stellis haberi potest. de obseruatione stellarum in genituris loquens. Idem alibi. ἐξ ἀνάγκης ἠκολούθησε τὸ μὴ πᾶσαν φαντασίαν ἀληθείας εἶναι κριτήριον: ἀλλὰ μόνην, εἰ καὶ ἄρα, τὴν ἀληθῆ.

Εἰ μή.

Εἰ μὴ, nisi, condicio negatiua est, in qua μὴ verbo clausulæ tribuitur. poniturque in antecedente condicionaliũ ratiocinationum, nec non simplicium positionum. Vt in Eclogio illo quod Alexandro tribuitur, εἰ μὴ Ἀλέξανδρος ἤμην, Διογένης ἂν ἤμην. id est, nisi Alexander essem. Plerumque

rumque autem quia præpoſtere efferuntur membra huiuſmodi locutionum, fit vt membrum quod natura antecedit, ſecundum locum habeat. Demoſth. οὐκ ἦν τοῦ πρὸς ἡμᾶς πολέμου πέρας, οὐδ' ἀπαλλαγὴ Φιλίππῳ, εἰ μὴ Θηβαίους ἐχθροὺς ποιήσειε τῇ πόλει. Xenoph. οὐκ ἂν περιῆγεν, εἰ μὴ ἐπίστευον ἀληθεύσειν. Idem, οὐδὲν ὄφελος εὔνους εἶναι, εἰ μὴ καὶ ὠφελεῖν δυνήσονται. Sic apud Ariſtophanem in Nebulis, περὶ δὲ νῷν ἐμοὶ εἰ μὴ τετράμετρόν ἐστιν, ἡμιεκτέον. Vbi ſubintelligendum eſt verbũ, φῄς, &, ὅτι, coniunctio, vt ſit integra locutio εἰ μὴ φῄς ὅτι τετράμετρόν ἐστιν ἡμιεκτέον, περὶ δὲ νῷν ἐμοὶ quod ſi negas.

Εἰ μὴ etiam pro ὅτι μή, ideſt quod non quia, & εἰ pro ὅτι vt dictum eſt. Aeſchin. εἰ μὴ δέδωκε δίκην οὐκ ἀγαπᾷ. pro, ὅτι μὴ δέδωκε. Quæ locutio clarius per infinitiuum effertur, οὐκ ἀγαπᾷ μὴ δεδωκέναι δίκην. non eſt contentus quod pœnas non dederit. Sic reſoluitur dictum illud cap. 23. Eccleſiaſtic. καὶ θελήσεις εἰ μὴ ἐγεννήθης. pro, θελήσεις μὴ γεννηθῆναι.

Εἰ μὴ etiam præterquam ſignificat in ſenſu exceptiuo, & eſt formalis nota, in qua τὸ μὴ ſuam deponit ſignificationem. Ariſtoph. in Veſpis. καὶ τοὔργον ὅπλον οὐδὲν ἄλλ' εἰ μὴ ἔσθιε. pro πλὴν ἔσθιε. ideſt; nihil aliud tibi agendum quàm comedendũ. In quo ſenſu εἰ μὴ τοῦ πλὴν καὶ τοῦ ἐκτὸς ſubiungitur, & fit πλὴν εἰ μή. De quo ſuo loco dicetur. Sic & ἐκτὸς εἰ μή. Lucian. περὶ πένθους. ἐκτὸς εἰ μὴ τὴν ἀποδὸν ἡμᾶς σπεῖσθαι πεπιστεύκατε. Vbi τὸ μὴ nihil negat. nam nec verbo tribuitur. ſicut enim in ſupra citato loco Ariſtophanis τὸ μὴ non tribuitur τοῦ ἔσθιε: non enim præcipit nec vetat quo minus comedat, imo ſuadet vt comedat; ſic apud Lucianum, τό, μή, nulli verborum quæ in clauſula ſunt competere poteſt. neque enim μὴ σπεῖσθαι, nec μὴ πεπιστεύκατε dici poteſt. Quare vt, εἰ δὲ μή, ſæpe pro εἰ δὲ conditione affirmatiua accipitur. Vt de ipſo dictum eſt, ſic in ſenſu exceptiuo τὸ, εἰ μὴ pro, εἰ, affirmatiua conditione ponitur. Nonnumquam etiam propter loquendi modum, exceptiuum ſenſum videtur habere τὸ, εἰ μή, exercereque μὴ negatiuæ ſignificationem: quæ tamen verbo

tribui-

tribuitur in constructionis distributione. Vnde colligitur, non exceptiuum, sed condicionale esse τὸ εἰ μὴ. vt si dicas, ποίησον τοῦτο εἰ μὴ θέλεις με ἀποθανεῖν. Quæ locutio sic resoluitur: ποίησον τοῦτο εἰ θέλεις με μὴ ἀποθανεῖν. Si vero dixeris, μὴ ποιήσῃς τοῦτο εἰ μὴ θέλεις με ἀποθανεῖν, tunc exceptiuum sensum habebit τὸ εἰ μὴ. in quo τὸ μὴ otiosum erit. quia non infinitiuo ἀποθανεῖν (quod potius affirmare intendit qui loquitur) sed verbo θέλεις, quod in clausula principem locum habet, tribuitur.

Εἴπερ.

Εἴπερ, ex εἰ condicionali, & περ limitatiuo constans, simplicis condicionis plerunque notam habet. limitatione tantum ab εἰ differens. In qua significatione duplicem ἔλλειψιν patitur, in diuersis loquendi formis. aut enim verbum subaudiendum desiderat, vt apud Aristophanem in Nebulis, ἔπειτ' ἀπὸ ταρροῦ τοὺς θεοὺς ὑπερφρονεῖν, ἀλλ' οὐκ ἀπὸ τῆς γῆς εἴπερ. Vbi verbum βούλει subintelligitur; cum repetitione verbi ὑπερφρονεῖν. vt sit integra locutio, ἀλλ' οὐκ ἀπὸ τῆς γῆς, εἴπερ βούλει ὑπερφρονεῖν, si modo, si tandem despicere vis. Plena locutione vsus est Aristoph. in Ranis, εἶτ' οὐχὶ Σοφοκλέα πρότερον ὄντ' Εὐριπίδου, μέλλεις ἀναγαγεῖν εἴπερ ἐκεῖθεν δεῖ σ' ἀνάγειν. In hac eadem loquendi forma adiungitur ipsi particula ἄρα στοχαστικὸν, & παραγραφικὸν ἐκ παραλλήλου τῷ περ: quod easdem qualitates designat: Synes. τοῦτο μὲν οὖν ἐστιν ὅλως φιλίαν ἀπειπεῖν, ἀλλ' ἔχθραν ἀνειπεῖν. ἤρκει γὰρ εἴπερ ἄρα τὸ μὴ συνανιᾶσθαι. τὸ δὲ προσανιάσαι πόῤῥω δεινῶν. Vbi εἴπερ ἄρα si quidem vel si modo significat, & ἐλλειπτικῶς dicitur. esset enim integra locutio, εἴπερ ἄρα τοῦτο ἔδει ποιεῖν, si quidem id erat faciendum. sic apud Galen. primo, περὶ διαγνώσ. φανερὸν μὲν γὰρ ὡς οὐκ ἐνδέχεται κατὰ τὸν τοιοῦτον τρόπον τῆς ἐπαφῆς αἰσθέσθαι τῶν προτέρων τῆς διαστολῆς. λοιπὸν οὖν εἴπερ ἄρα, ἐν ταῖς θλιβούσαις ἐπιβολαῖς αἰσθέσθαι. Vbi verbum ἐνδέχεται, ex superioribus repetendum est. Et tertio eiusdem tractatus. οὐκοῦν οἷόν τε φωρᾶσθαι τῆς διαστάσεως ἁπάσης τὴν κίνησιν ἀλλὰ μόνον τοῦ ἔξω πέρατος. ὡσαύτως δὲ καὶ τῆς συστολῆς, εἴπερ ἄρα τὴν ἀρχὴν μό-

θην καὶ τὴν ἀποχώρησιν, ἄλλο δὲ οὐδέν. Vbi οἷόν τε φωρᾶσθαι ex superioribus repetendum est.

Dicitur etiam cum ἀλλὰ præposito, propter negationem præcedentem, vt eiusdem tractatus libro quarto. ὥστε οὐδ᾽ αἰσθήσεται διαγνωστὸς ὁ τόνος, ἀλλ᾽ εἴπερ ἄρα διὰ σημείου τινός. Alteram ἔλλειψιν patitur particula εἴπερ, cum totum consequens locutionis omittitur, in hypotheticis locutionibus. vt apud Homerum Iliad. α΄. ἀλλ᾽ εἰ μὲν δώσουσι γέρας μεγάθυμοι ἀχαιοὶ ἄρσαντες κατὰ θυμὸν ὅπως ἀντάξιον ἔσται. Vbi deest consequens κατ᾽ ἀποσιώπησιν, vt Grammatici vocant. sic infra eiusdem libri, εἴπερ γὰρ κ᾽ ἐθέλησιν ὀλύμπιος ἀστεροπητὴς ἐξ ἑδέων στυφελίξαι, ὁ γὰρ πολὺ φέρτερός ἐστι. Significat etiam condicionem positiuam, cum pro ἐπειδὴ accipitur. vt apud Aristot. sexto: Politic. ἓν δὲ τὸ ζῆν ὡς βούλεταί τις. τοῦτο γὰρ τῆς ἐλευθερίας ἔργον· εἶναι φασίν, εἴπερ τοῦ δούλου ὄντος τὸ ζῆν μὴ ὡς βούλεται. sic in communi hominum locutione sæpe, si, pro quoniam vsurpatur.

Εἴπερ, etiam vt, εἰ ἄλλο nominis omnibus casibus in omnibus generibus præpositum, intensionis notam habet. Gregor. χρέος δὲ, εἴπερ ἄλλο τι, τοῖς ἀγαθοῖς τά τε ἄλλα, &c. Demosthen. ἄξιον δὲ, εἴπερ περί του ἄλλου, καὶ περὶ τοῦδε διελθεῖν.

Εἰς.

Εἰς, præpositio, prout compendiosis locutionibus seruit, in hoc Commentario locum habet. qualis est illa locutio apud Pausaniam. καὶ τὰ μὲν ἐς Μέδουσαν οὕτως ἔχει. vel οὕτως εἰρήσθω. in cuiusmodi locutionibus adiectiuum nomen vel participium articulo τὰ subijciendum subauditur. vt sit, καὶ τὰ μὲν εἰς Μέδουσαν ἀνήκοντα, vel προσήκοντα. idest, ea quæ ad Medusam attinent.

Εἶτα, & Ἔπειτα.

Εἶτα, & ἔπειτα, aduerbia sunt τάξεως. Quæ præter notam significationem, interrogatione cum quadam indignatione & vehementia proferuntur. vt apud Aristophanem in Pluto. ὦ μιαρώτατε ἀνδρῶν ἁπάντων εἶτ᾽ ἐσίγας Πλοῦτος ὤν; & infra, εἶτ᾽ οὐ διαπέμπεις καὶ πρὸς ἡμᾶς τοὺς φίλους; & in Nebulis.

lis. εἶτ' ἄνδρα τὴν αὐτοῦ τί χρὴ περιϊέναι; οὐδέποτέ γε &c. In quo sensu accommodatur etiam ἔπειτα. Vt de ipso dicetur.

Præsefert autem indignationem & vehementiam, tum propter vim interrogationis, tum etiam quia illatiuum est, & ex quibusdam præmissis subsequitur. ex præmissis autem veris nostro iure videmur aliquid inferre, ideoque illatum sub interrogationis forma pro maiori efficacitate proferimus. Alioquin si præmissæ, aut antecedẽs dubiũ, & inualidũ esset, ridiculũ esset interrogatiue inferre aliquid. Iuxta igitur sui etymologiam & præcipuam significationem εἶτα particula (prout consecutionem significat) hũc quoque secũdarium sensum habet. quippe cum illatio natura præmissis posterior sit. Porro interrogatiuam formam si detraxeris, particula εἶτα idem erit quod οὐκοῦν, & τοίνυν & reliquæ particulæ, quas συλλογιστικὰς Græci grammatici vocant. Isocr. in Panegyrico, cum multa crimina obiecisset his qui Atheniensium Imperium incusabant, infert: εἶτα οὐκ αἰσχύνονται τὰς μὲν ἑαυτῶν πόλεις οὕτως ἀνόμως διαθέντες, τῆς δ' ἡμετέρας ἀδίκως κατηγοροῦντες. cuius locutionis sensus est, cum igitur proprias ipsi patrias adeo male tractarint, sequitur vt pudere ipsos conueniat ciuitati nostræ maledicere, atque ita Italorum illi formulæ respondet. e poi non si vergognano trattando così iniquamente le loro città &c. De quo particulæ huius sensu nonnulla in ὅτε particula dicta sunt.

Abundare etiam videtur interdum particula εἶτα, vt apud Aristophanem in Ranis: οὐ γὰρ δὴ γελοῖον ἦν εἰ Ξανθίας δοῦλος ὢν, ἐν στρώμασι μιλησίοις ἀνατετραμμένος κινῶν ὀρχηστρίδ' εἶτ' ᾔτησεν ἀμίδα. Vbi simpliciter consequentiam significat, cui fortasse respõderet latina particula (tamen.) Alibi consequentiam cum emphasi absurdi quando videlicet aliquid ex non causa sequitur. vt apud Aristophanem in Pluto: πῶς ἂν εἴης χρηστὸς ὦ τοιχωρύχε, εἴ σοι προσῆκον μηδὲν εἶτ' ἀπεχθάνῃ. tamen stomacharis. Et rursus, τὸν μισθὸν τὸν κωμικῶν, ῥήτωρ ὤν, εἶτ' ἀποτρώγει. neque enim ex eo quod nihil ad

syco-

Sycophantam illum pertinebant negotiationes;ſequi deberet, vt ſibi inimicitias comparare velit. nec ex eo quod Rethor eſſet alius quidam, ſequitur vt comicorum mercedem vſurpare debeat. Atque etiam tum Latinæ particulæ,tamen,reſpondebit.cum ſit rethor, comicorum tamen mercedem vſurpat ac deuorat.

Accipitur etiam, εἶτα, pro, demum, denique, ceterum. vt apud Ariſtophanem in Auibus: Sycophanta quidam interrogatus quis nam eſſet, & quorſum veniſſet,reſpondet, κλητήρ εἰμι νησιωτικὸς καὶ συκοφάντης.εἶτα δέομαι πτερὰ λαβὼν κύκλῳ περισοβεῖν τὰς πόλεις καλούμενος. Vbi εἶτα, ἀντὶ τοῦ λοιπὸν,ceterum,alas vt mihi commodes opus eſt,vt ſurſum deorſumque celeriter curſitem ad homines in ius vocandos. Et ſic εἶτα, cauſatiuum ſenſum habet pro, quare, & quapropter.

Ἐμοὶ.

Ἐμοὶ datiuus primæ perſonæ pronominum. quod & μοι ſine prima ſyllaba dicitur, ſi ſimpliciter primam perſonā ſine emphaſi aut oppoſitione deſignare opus ſit,poſtponitur ſemper cuidam orationis parti, cui proprium accentum tranſmittit. Contra ἐμοὶ, quod ſemper proprium accentum obtinet, ſemper itidem emphaſim aut oppoſitionē deſignat. Si enim dicas μέλει μοι,vel μελήσει μοι, ſimpliciter curæ tibi eſſe aliquid,vel fore aſſeris.Si vero, ἐμοὶ μελήσει, tibi ſoli, vel tibi præ ceteris alijs curæ fore ſignificas. Neque parum intereſt vtrū μελήσει ἐμοὶ dicas an ἐμοὶ μελήσει. Nam hoc maiorem emphaſim habet.Idem accidit σοι, ſecundæ perſonæ,quod ſemper μονοσύλλαβον eſt ſoloq. accentu denotat ἔμφασιν aut oppoſitionem. Nam ſimpliciter acceptum,ſemper ἐγκλίνεται, ideſt præcedētis dictionis accentu nititur, vel certe ſuum præcedenti tranſmittit. Sin ἔμφασιν, aut oppoſitionem denotare opus ſit, proprium accentum retinet, verboque plerumque proxime præponitur. Ariſtoph. in Pluto, σοὶ λέγει τοῦτο οὐκ ἐμοί. Hac eadem ratione numero multitudinis vtriuſque pronomi-

nis voces in constructionem veniunt. & idcirco illud. Luciæ. 12. διὰ τοῦτο ὑμῖν λέγω, maiorẽ emphasim, habet, quam si, διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν dixisset.

Ενεκα ἐμοῦ.

Ενεκα ἐμοῦ: sic dicitur, vt δι᾽ ἐμὲ, de quo supra. idest, quantum in me est, vel quod ad me attinet. Aristoph. in Acharnensibus. λάβε δ᾽ ἐμοῦ γ᾽ ἕνεκα τὴν ἄϊδος κυνῆν. Sic Xenoph. ἀλλ᾽ ἐξέσται ἡμῖν ἐκείνε ἕνεκα πρὸς τὸ ἡμέτερον συμφέρον πάντα τιθέναι. & Demosth. οὐδὲ γὰρ καὶ εἰ πάνυ χρηστός ἐστιν ὡς ἐμοῦ γ᾽ ἕνεκα ἔστω, βέλτιον ἐστὶ τῆς πόλεως. Vide in dictione διά.

Επεί.

Επεὶ, particula in ordine orationis, παρασυναπτικὴ vocatur à grammaticis, vt quæ in condicionalibus locutionibus antecedenti seruiens, ipsam cõnectit cũ consequente. Potestate autem est αἰτιολογικὴ. vt quæ non solum consequentiæ causa est in condicionalibus, sed etiam essentiæ rei causam reddit in simplicibus locutionibus. vt apud Aristophanem in Pluto: καρ. καὶ τούς γε παῖδας φασὶ ταυτὸ τοῦτο δρᾶν. χρεμ. οὐ τούς γε χρηστούς, ἀλλὰ τοὺς πόρνους. ἐπεὶ αἰτοῦσιν οὐκ ἀργύριον οἱ χρηστοί. ac si dixisset, οὐ γὰρ αἰτοῦσιν ἀργύριον οἱ χρηστοί. & infra. καρ. κακόδαιμον ὀσφραίνῃ τι. δικ. τοῦ ψύχους γ᾽ ἴσως. ἐπεὶ τοιοῦτον ἀμπέχεται τριβώνιον: quoniam huiusmodi pallium induitur.

Seruit etiam probationibus in allegatione signi alicuius, eo modo quo etiam γὰρ, vt de ipso dictum est. Aristoph. in Pluto: οἴμοι τάλας, μῶν καὶ σὺ μετέχων καταγελᾷς; ἐπεὶ πόθεν θοιμάτιον εἴληφας τοδί; ἐχθὲς δ᾽ ἔχοντ᾽ εἶδόν σ᾽ ἐγὼ τριβώνιον. Vbi Sycophanta probare intendit id quod interrogatiue proposuit, μῶν καὶ σὺ μετέχεις; probatio autem est, ἐπει εἰ μὴ μετεῖχες, πόθεν ἂν ἔσχες τὸ ἱμάτιον τοδί; nam nisi particeps esses &c. sic Isocrates, excusans se non infenso animo in Lacedæmonios inuectum fuisse, increpationemque à calumnia differre docens, in illis verbis, τὸν γὰρ αὐτὸν λόγον οὐχ ὁμοίως ὑπολαμβάνειν δεῖ μὴ μετὰ τῆς αὐτῆς διανοίας λεγόμενον, subdit. ἐπεὶ καὶ τοῦτ᾽ ἔχομεν αὐτοῖς ἐπιτιμᾶν. Vbi ἐπεὶ confirmat

firmat quod dicit ſe non ad detrahendum Lacedæmonijs dixiſſe ea quæ dixerat, nã cum multa alia poſſet recẽſere, tamẽ omittit. In quo ſenſu acceptũ ἐπεὶ, fit vt in probationibus affirmatiuarum propoſitionum idem fere ſignificet quod εἰ δὲ μή. Plato in Gorgia, οὐκ οἴῃ ἐξεληλέγχθαι ὦ σώκρατες ὅταν τοιαῦτα λέγης ἃ οὐδεὶς ἂν φήσειεν ἀνθρώπων; ἐπεὶ ἔρου τινὰ τούτων. quod ſi mihi non credis, percontare horum aliquẽ. Aduertendum autem, ſi ad affirmatiuam poſitionem probandam adhibeatur ἐπεὶ particula, tunc pro εἰ δὲ μὴ accipi: vt proximo exemplo Platonis. in quo interrogatio affirmationem infert. Valet enim ac ſi dixiſſet, ὅταν τοιαῦτα λέγης ὦ σώκρατες ἐξελέγχῃ δήπουθεν. Cum vero ad negationẽ probandam adhibetur, pro εἰ δὲ accipitur. Ariſtoph. in Nebul. ἀλλ' ὦ πόνηρε ταῦτά γ' ἔσ' οὐκ ἄῤῥενα, ἐπεὶ πῶς ἂν καλέσειας ἐντυχὼν ἀμυνίᾳ; quod ſi negas hæc eſſe maſculina, dic quæſo quo nam modo vocares Amyniam? & in Veſpis. νόσον γὰρ ὁ πατὴρ ἀλλόκοτον αὐτοῦ νοσεῖ. ἣν οὐδεὶς ἂν γνοίη πότ' οὐδ' ἂν ξυμβάλοι, εἰ μὴ πύθοιθ' ἡμῶν. ἐπεὶ τοπάζετε. eſt enim ἐπεὶ, pro, εἰ δὲ μή. vel potius, εἰ δὲ φατὲ ξυμβαλεῖν ἄν, τοπάζετε. quod ſi conijcere vos poſſe arbitramini, facite periculũ. vel, alioquin, facite periculum. Sic apud Syneſium. de quodam ſeruo vinoſo. πλεύτω δεδεμένος ἐπὶ τοῦ καταστρώματος. μὴ γὰρ ἐς κοίλην ναῦν, ἐπεὶ θαυμάσῃς εἰ συχνὰ τῶν κεραμίων ὑμῖν ἐνδεῆ ποιήσει. Vbi ſi ad præceptum affirmatiuum referatur ἐπεὶ particula, pro, εἰ δὲ μὴ accipitur. ſin ad propinquius μὴ γὰρ ἐς κοίλην ναῦν, cum negatio præcedat, pro, εἰ δὲ, poſitum erit. repetitur enim tota propoſitio cum contraria qualitate, εἰ δὲ ἐς κοίλην ναῦν πλεύσεται. Dicitur & ἐπείτοι. Lucian. in Epiſt. Saturnalibus. εἰ γοῦν ἐπίσταισθε τοὺς φόβους καὶ τὰς μερίμνας ἃς ἔχουσι, πάνυ ἂν ὑμῖν φευκτέον ὁ πλοῦτος ἔδοξεν. ἐπείτοι οἴει με αὐτὸν οὔπως ἄν ποτε κορυβαντιάσαι, & reliqua. Vbi pro εἰ δὲ μή, vel εἰ γὰρ μὴ ponitur. probat enim affirmatiuam poſitionem φευκτέον εἶναι τὸν πλοῦτον. cuius contrarium deſtruens infert, εἰ γὰρ μὴ ἦν φευκτέον, quod niſi ita eſſet, cenſes me &c. Habet autem κατὰ μετάληψιν ſenſum hunc parti-

cula ἐπεὶ. quatenus idem valet quod γὰρ, quod pro alioquin accipitur. vt de ipſo dictum eſt. Accipitur etiam τὸ ἐπεὶ, in ſenſu aduerbij temporis, pro quum, & poſteaquã. Plutarch. ἐπεὶ δὲ ὤφθη ὁ στόλος. ſic, ἐπεὶ δὲ ἐδείπνησεν, αὐτίκα, μετὰ δὲ τὸ δειπνῆσαι. ἐπεὶ δὲ ἐγένετο πρὸς τῇ πύλῃ. poſteaquam ad portam venit. Iungitur etiam τῷ τάχιστα aduerbio in hac ſignificatione, vt τάχιστα ἐπεὶ. quod etiam ἐπεὶ τάχιστα. κατὰ μετάθεσιν, pro τάχιστα ἐπεὶ. ideſt τάχιστα μετὰ τὸ. quod etiã pro ἐπειδὴ dicitur. Demoſth. ἐπειδὴ τάχιστα ἐξουσία ἐγένετο. ſimul atque poteſtas facta eſt, vel, ſtatim vt poteſtas data eſt. In qua ſignificatione interdum infinitiuo iungitur. vt apud Platonem in Sympos. ἐπεὶ δὲ γενέσθαι ἐπὶ τῇ οἰκίᾳ τοῦ ἀγάθωνος ἀνεωγμένην καταλαμβάνειν τὴν θύραν. Idem in 10. de Repub. ἐπεὶ δὲ κατὰ χολὴν σκέψασθαι κόπτεσθαί τε καὶ ὀδύρεσθαι. In cuiuſmodi locutionibus verbum extrinſecus eſt ſubintelligendum.

Ἐπειδὴ.

Ἐπειδὴ ex ἐπεὶ, & δὴ, particula conſtat. & pro, vt coniunctio eſt, παρασυναπτικὸν μέρος à grammaticis appellatur. quo nomine poſitiuas condiciones conſtituit. & in antecedenti parte primum locum obtinet. & conſequens aliquod promittit. vt, ἐπειδὴ τὸ εἰδέναι καὶ τὸ ἐπίστασθαι συμβαίνει περὶ πάσας τὰς μεθόδους. poſt quæ conſequens pars clauſulæ expectanda eſt. nam ſi ſine ἐπειδὴ dixiſſet, τὸ εἰδέναι καὶ τὸ ἐπίστασθαι συμβαίνει &c. clauſula ibi per ſe terminaretur, nec ipſi ſubſequens aliquod deberetur. Cum itaque particula hæc nexũ afferat orationi, & ab ἐπεὶ, qui συναπτικὸς dicitur deriuetur, merito vt ἀπὸ τοῦ συνθέτου παρασύνθετον, ſic ἀπὸ τοῦ συναπτικοῦ παρασυναπτικὸν appellatur, atq; ita Latinæ particulæ, quoniã, reſpondet, & Italicę cauſali, poiche. Nec cõſequentiæ modo cauſatiuũ eſt, ſed rei quoque modo cauſam deſignat, modo ſignum. Vnde ſæpe pro γὰρ cauſali, vel διὰ τὸ, & ἕνεκα τοῦ accipitur. Et tunc poſtponitur in ſerie orationis. Accipitur etiam pro aduerbio tẽporis, vt de ἐπεὶ dictum eſt, à quo deriuatur ἐπειδὴ. cui ſi

adda-

addatur ἂν particula, fit ἐπειδὰν aduerbium temporis. quod propter, ἂν, ἀορισολογικὸν, semper futurum respicit. & idcirco subiunctiuo iungitur. Lucian. εἴρητο δὲ αὐτοῖς ἐπειδὰν ἴδωσι παρεληλυθότας τοὺς πολεμίους ἐπανίστασθαι. mandatum ipsis fuerat vt vbi hostes viderint, insurgerent. quod per Optatiuum aptius diceretur, ἐπειδὰν ἴδοιεν, simul atque hostes vidissent, si rei præteritæ narrationem respiciamus. sed respectu temporis quo mandatum dabatur, recte per subiunctiuum dictum est, ἐπειδὰν ἴδωσιν, ac si ὁπόταν ἴδωσιν, diceres.

Ἔπειτα.

Ἔπειτα, etiam eiusdem classis cum εἶτα, ipsum quoque interrogatiue cum quadam indignatione, & vehementia, quemadmodum εἶτα profertur. Aristoph. in Pluto: ἔπειτ' ἀπολιπὼν τοὺς θεοὺς ἐνθάδε μενεῖς. & in Nebulis: ἔπειτ' ἀπὸ τἀρροῦ τοὺς θεοὺς ὑπερφρονεῖς, ἀλλ' οὐκ ἀπὸ τῆς γῆς, εἴπερ. ita Italice, e poi tu dispregi &c. Ponitur etiam præpostere in sua propria significatione. quod siquis non animaduerterit, putabit abundare aduerbium hoc, aut certe hærebit circa eius significationem. vt apud Aristoph. in Pluto inducitur quidam qui adolescentem laudat, quod se à vetulæ cuiusdam consuetudine subtraxerit, δῆλον ὅτι τοὺς τρόπους τις οὐ μοχθηρὸς ἦν. ἔπειτα πλουτῶν οὐκ ἔθ' ἥδεται φακῇ. πρὸ τοῦ δ' ὑπὸ τῆς πενίας ἅπαντα κατήσθιεν. Est enim ordo. δῆλον ὅτι τοὺς τρόπους τις οὐ μοχθηρὸς ἦν, εἰ πρὸ τοῦ μὲν ὑπὸ τῆς πενίας ἅπαντα κατήσθιεν. ἔπειτα πλουτῶν οὐκ ἔθ' ἥδεται φακῇ. Vbi τάξεως aduerbium erit. Quę significatio in narrationum transitionibus quibusdam obscuratur, propter præposterum & figuratũ ordinẽ narrationis. vt in illis carminibus ὀδυσ. δ'. νῆσος ἔπειτά τις ἔστι πολυκλύστῳ ἐνὶ πόντῳ αἰγύπτου προπάροιθε. φάρον δέ ἑκικλήσκουσιν. Vbi multis Pharon Insulã describens poëta, subdit, ἔνθα με εἴκοσιν ἤματ' ἔχον θεοί. & ὀδυσ. κ'. similẽ narrationẽ auspicatur. νῆσος ἔπειτα λάχεια πάρεκ λιμένος τετάνυσται. Vbi etiam in describenda Insula illa, multis versibus consumptis, subdit: ἔνθα καταπλέομεν, καί τις θεὸς ἡγεμόνευεν. quæ narra-

narrationes vt natura ſermonis requirit ordinarentur, hoc modo. ἔπειτα ἐς νῆσον ἥτις ἐστὶν αἰγύπτου προπάροιθεν, ἣν φάρον καλοῦσιν, εἴκοσιν ἤματα ἔσχον με οἱ θεοί. In altero loco: ἔπειτα ἐς νῆσον λάχειαν κατεπλέομεν, ἣ πάρεκ τοῦ λιμένος τετάνυσται: & reliqua; ſi ſic ordinaretur narratio, manifeſtum eſſet, ἔπειτα aduerbium, id quod ordine temporis prius, & poſterius eſt ſignificare, & pro, μετὰ ταῦτα accipi. Videtur etiã abundare in illo carmine Iliad. ε΄. οὐ σύ γ᾽ ἔπειτα Τυδέος ἔκγονός ἐσσι, cum tamen illatiuum ſit, & pro quare & qua propter accipiatur. Inducitur enim ibi Minerua ad Diomedem dicens, σοὶ δ᾽ ἤτοι μὲν ἐγὼ παρά θ᾽ ἵσταμαι, ἠδὲ φυλάσσω, καί σε προφρονέως κέλομαι τρώεσσι μάχεσθαι. ἀλλά σευ ἢ κάματος πολυάϊξ γυῖα δέδυκεν, ἤ νύ σέ που δέος ἴσχει ἀκήριον, οὐ σύ γ᾽ ἔπειτα Τυδέος ἔκγονός ἐσσι. Quorum verborum ſenſus eſt, Cum ego tibi ſemper aſſiſtam teque tuear, nimirum vel propter laſſitudinem à pugnando deſtiteris, vel propter timiditatem: quod ſi ita eſſet, ſequeretur vt minime è Tydeo procreatus eſſe dicerere. Illatiue itẽ accipitur Iliad. κ΄. εἰ μὲν δὴ ἕταρόν γε κελεύετε αὐτὸν ἑλέσθαι, πῶς ἂν ἔπειτ᾽ ὀδυσῆος ἐγὼ θείοιο λαθοίμην, οὗ πέρι μὲν πρόφρων κραδίη καὶ θυμὸς ἀγήνωρ. & reliqua. eſt enim conſequentia. Cum poteſtatem detis mihi arbitratu meo ſocium deligendi, ſciamque Vlyſſem talẽ & talem eſſe, ſequitur vt hunc ipſum ceteris omnibus præponam. ſic ὀδυσ. α΄. πῶς ἂν ἔπειτ᾽ ὀδυσῆος ἐγὼ θείοιο λαθοίμην, ὃς περὶ μὲν νόον ἐστὶ βροτῶν. & reliqua. cũ Vlyſſes talis & talis ſit, ſequitur vt non obliuiſcar cauſam eius. In eodem libro temporis conſequentiam ſigificat in ſermone hypothetico. εἰ μὲν γὰρ δὴ τοῦτο φίλον μακάρεσσι θεοῖσι νοστῆσαι ὀδυσῆα, ἑρμείαν μὲν ἔπειτα νῆσον ἐς ὠγυγίην ὀτρύνομεν. ideſt, ſi Vlyſſem ad ſua reducere ſtatuimus, ſequitur, ideſt, reliquum eſt, vt Mercurium ad inſulam, in qua commoratur Vlyſſes, mittamus. ex quibus patet duplicem eſſe conſequentiam & illationem, alteram quidem rationis, vt poſito aliquo ſequatur ex propoſitis, alteram temporis, vt poſt aliquod ſequatur aliud faciendum.

De

De particulis ἐξ ὧν & ἀφ᾽ ὧν & ἔξω, alijsque nonnullis. Cap. X.

Ἐξ ὧν & ἀφ᾽ ὧν: quasi formales & complexæ voces describuntur à Budæo. Quarum exempla affert ex Demosth. καὶ περιεστήκε τοῖς βοηθείας δεήσεσθαι δοκοῦσιν ἀφ᾽ ὧν ἔπραττον ἔτι, αὐτοῖς βοηθεῖν ἑτέροις ἐξ ὧν ἐπείσθητέ μοι. Et rursus, δηλοῖς δ᾽ ἐξ ὧν ζῇς. Quas voces per τμῆσιν etiam elegantius efferi docet. vt apud Demosthenem, ἐκ μὲν ὧν αὐτοὶ συνεβούλευον, pro ἐξ ὧν μὲν αὐτοὶ, & alibi: ἐκ δὲ ὧν ἡμᾶς ἐρᾶν ἔφασαν. pro ἐξ ὧν δὲ: sic ἐκ γὰρ ὧν, apud Herodianum, pro ἐξ ὧν γάρ. Quæ quidem τμῆσις, nihil aliud est, nisi reductio prædictarum coniunctionum, μὲν videlicet, & δὲ, & γὰρ, ad locum sibi congruentem: Vt dictum est de vocibus εἰ δὲ βούλει, & εἰ βούλει δὲ. Ceterum cum vniuscuiusque prædictarum vocum singulæ partes in constructionis distributione ad diuersa referantur, seorsumque singulæ suum officium præstent, nihil est cur ipsas vt complexas & formales describamus. Nam sic & δι᾽ ὧν, & καθ᾽ ὧν, & περὶ ὧν, & alias huiusmodi describere oporteret. nec enim vt de ἀνθ᾽ ὧν, in qua ὧν genitiuus nonnunquam nulli antecedenti respondet: Sic de his dici potest: in quibus ὧν genitiuus præpositioni seruiens adiuncti quoque verbi casum introducit. puta supradicta exempla ἀφ᾽ ὧν ἔπραττον οὗτοι, sic resoluimus, ἀπ᾽ ἐκείνων ἃ ἔπραττον οὗτοι, & ἐξ ὧν ἐπείσθητέ μοι, ἐξ ἐκείνων ἃ ἐπείσθητέ μοι, vel ἃ ἐπράξατε πεισθέντες ἐμοί. Quare illud Isocratis in Panegyrico, τῶν δὲ κοινῶν τῶν συμμάχων οὐδὲν τοιοῦτον κατασκευάζουσιν ἐξ ὧν αὐτοῖς ἔσται & reliqua, rectius ἐξ οὗ fortasse legeretur αἰτία τοῦ δι᾽ ὅ, idest propter quod.

Ἔξω.

Ἔξω, aduerbium locale, extra significat, interdum pro vltra, vel præter additamentũ significat, & idem quod amplius sonat. vt apud Isocratem in Panegyr. τί γὰρ αὖ καὶ βουληθεῖεν μὲν ἡμῖν προσγενέσθαι μέλλουσι βασιλεῖ πολεμεῖν, ἔξω τῶν νῦν ὑπαρχόντων; ad ea quæ nobis ad sunt? ac si dixisset

πρὸς τοῖς νῦν ὑπάρχουσιν. Cuius ſignificationis ratio eſt, quod id quod alicui quantitati additur, extrinſecus ipſi accedit.

Ες.

Ες præpoſitio quæ εἰς plerumque dicitur, interdum terminum loci vel temporis ſignificat. vt apud Latinos, ad, pro, vſque. Herod. ἐς τὸ ἐξεῖλε, donec expugnauit. ſic dicitur ἐς ἐμὲ vſque ad mea tempora. Hunc ſenſum habet etiam in vocibus ἐς τὸ παραυτίκα, ideſt, in præſens tempus. & εἰς ἀεὶ, in perpetuum. & εἰσαῦθις, in poſterum, ἐς δεῦρο, hucuſque. Sic apud Sophoclem: ἐς πότε; quouſque; interrogatiue; pro μέχρι πότε, ἐς πότε λήξει πολυπλάγκτων ἐτέων ἀριθμὸς; exempla localis ſignificationis non deſunt apud Auctores.

Εστε.

Εστε, ex ἐς prædictum ſenſum habente, & τε particula fit ἐς τε aduerbium loci & temporis. cui aduerbio additur ἂν, & fit ἔς' ἂν. Xenoph. 3. ἀπομνημον. ἔς' ἂν δὲ ἢ χειμῶνα ἢ πολεμίους δείσωσι, τὰ κελευόμενα ποιοῦσιν. ideſt, donec & quandiu tempeſtatem vel hoſtes verentur, imperata faciunt homines. Differt ἔστε, ab ἔς' ἂν. quod ἔστε certum definitumque ſpatium ac terminum deſignat, & idcirco præterito iungitur, ἔστε ἦλθεν ἀνέμενα, expectaui donec venit. ἔς' ἂν propter vim ἂν particulæ, futurum reſpicit, & interminatum ſpatium ſignificat. vt ſi dicamus, ἀνάμενον ἔς' ἂν ἔλθῃ, expecta dum vel quo ad veniat. vt in illo carmine, ἔς' ἂν ὕδωρ τε νάοι καὶ δένδρεα μακρὰ τεθήλοι.

Επι τοίνυν.

Επι τοίνυν, duæ voces ſunt appoſitæ, neque formalem notam conſtituunt, ſed ſeiunctim vnaquæque ſuam vim indicat. nam ἔτι, adhuc, & amplius, vel præterea, τοίνυν, igitur, vel itaque ſignificat. ex quarum vocum appoſitione tranſitio continuationi iuncta deſignatur. Demoſth. ἔτι τοίνυν ἴσως ἐροῦσιν. atq; illud etiam fortaſſe dicturi ſunt. idem, ἔτι τοίνυν εἰ μηδένα μηδὲν ἔχοντα ἔχομεν δεῖξαι τῶν πρέσβεων.

βέων. In quibus exemplis & ſimilibus, ſi τίνων párticulam demas, tranſitio quidem remanebit, continuatio peribit. vt ſi diceres, ἔτι εἰ μηδένα μηδὲν ἔχοντα ἔχομεν δεῖξαι &c.

Εφ᾽ ὅσον.

Εφ᾽ ὅσον, ideſt ἐπὶ ὅσον, limitatiua vox eſt, quando nomen ὅσον nulli ſubſtantiuo expreſſo, vel ſubaudito ſubijcitur. & ſignificat quatenus, & in quantum: ſicut & καθ᾽ ὅσον, Theophr. περὶ ὧν λεκτέον ἴσως ἐφ᾽ ὅσον ἔχομεν ἱστορίας. quatenus, & inquantum hiſtoriam nouimus. Quum vero accuſatiuus, χρόνον ſubauditur, limitatiua temporis eſt vox ἐφ᾽ ὅσον. Quo modo intelligi poteſt apud Ariſt. in 8. Ethic. ἐπὶ τοσοῦτον γάρ εἰσιν ἡδεῖς, ἐφ᾽ ὅσον ἐλπίδας ἔχουσιν ἀγαθοῦ: eatenus, quatenus, vel tamdiu quamdiu. Et in hoc ſenſu accepit Latinus interpres Euangelij ſecundum Matthæū cap. 25. ἐφ᾽ ὅσον ἐποιήσατε ἑνὶ τῶν ἀδελφῶν μου, ἐμοὶ ἐποιήσατε. Vbi Latinus interpres, quamdiu feciſtis vni de fratribus meis, mihi feciſtis.

Εφ᾽ ᾧ.

Εφ᾽ ᾧ, pro, ἐπὶ τῷ. ſi ad nomen aliquod referatur, tunc ᾧ articulus eſt. vt apud Ariſt. καὶ οἱ πέρδικες δύο ποιοῦνται τῶν ᾠῶν σηκούς. καὶ ἐφ᾽ ᾧ μὲν ἡ θήλεια, ἐπὶ θατέρῳ δὲ ὁ ἄρρην ἐπῳάζει. & ſic illud ᾧ, vt articulus ſumitur. cum vero ad nullum nomen expreſſum refertur, pactum & conditionem deſignat. Quod etiam ἐφ᾽ ᾧτε dicitur πλεονασμῷ τοῦ τε, & varie conſtruitur. & minus quidem ab articuli natura recedit quando infiniti vocibus coniungitur. Ariſtoph. ἐφ᾽ ᾧτ᾽ ἐκεῖσε μηδέποτέ μ᾽ ἐλθεῖν ἔτι, & ἐφ᾽ ᾧτε μετέχειν, ideſt, ἐπὶ τῷ μετέχειν. Cum vero indicatiui modi vocibus iungitur, tunc magis ab articuli natura recedit. præſertim ſi cum ſubiūctiuo copuletur. vt apud Pauſaniam in Laconicis. τοῖς ἀθηναίοις ἐπὶ μακεδόνα τὸν ἀντιοχοῦσιν ἐποιήσατο ὁ Αντίγονος εἰρήνην ἐφ᾽ ᾧτε σφίσιν ἐπαγάγῃ φρουρὰν ἐς τὸ μουσεῖον. Qui locus mendi ſuſpectus eſt. exempla conſtructionis huius vocis cum indicatiui vocibus ſexcenta ſunt apud auctores. Thucydides: οἱ μὴ ἀπάραντες εἰς τὴν βοιωτίαν, ἀλλ᾽ ἐμφιλοχωρήσαντες,

παρέδωκαν ἑαυτοὺς τοῖς Θετταλοῖς δουλεύειν καθ᾽ ὁμολογίας ἐφ᾽ ᾧτε οὔτε ἐξάξουσιν αὐτοὺς ἐκ τῆς χώρας, οὔτε ἀποκτενοῦσι. Sic apud Pausaniam. ἐφ᾽ ᾧτε βοηθήσει. idem Pausan. alibi cum præsenti indicatiui, mendose (vt opinor) Μελάμπους ὁ Ἀμυθάονος ἔπαυσε σφᾶς τῆς νόσου, ἐφ᾽ ᾧτε αὐτὸς καὶ ὁ ἀδελφὸς Βίας τοῦ Αναξαγόρα τὸ ἶσον ἔχουσιν. ἕξουσιν enim mihi legendum videtur in futuro Indicatiui. quo modo etiam ἐφ᾽ ᾧ construitur apud Thucydidem, ἐφ᾽ ᾧ τοὺς ἄνδρας κομιοῦνται. Quod aoristo indicatiui iunxit Synesius. καὶ τὸν ἥλιον εἶδεν ἐπὶ ῥητοῖς ἄνθρωπος ἐφ᾽ ᾧ Γεννάδιον ἔγραψεν. ἀντὶ τοῦ ἐγράψατο. ideſt, qui in tenebris carceris vinctus detinebatur, in lucem extractus eſt pactis conditionibus. quare Gennadium detulit. quod planius de futuro diceretur, vt Gennadium deferret: quanquam aoriſtus ſæpe videtur habere vim futuri, præſertim ſi adſit vel intelligatur particula ἄν. Dicitur & ἐφ᾽ ὅτῳ. nam ὅτου, & ὅτῳ, pro οὗ, & ᾧ, articuli vocibus accipiũtur. Lucian. ἐφ᾽ ὅτῳ συνεῖναι τοῖς νέοις. Affert aliud exemplum Budæus, ἐμὲ δὲ μηδὲν ἔχεις ἐφ᾽ ὅτῳ τοῦτο ποιήσεις. Vbi cũ ὅτῳ articulus ad nomen μηδὲν referatur, ſuam natiuam habet conſtructionem, nec inter voces extra propriam ſignificationem & conſtructionem acceptas, quales in hoc commentario recenſentur, collocandus eſt, vt in præfatione operis admonuimus.

Ἐφ᾽ οἷς, etiam in hoc ſenſu inuenitur, vt apud Syneſium, καὶ ἐφ᾽ οἷς γὰρ Ξενοκλῆδον εὖ ἐποίησας, ἡμᾶς ἐτίμησας. καὶ ἐφ᾽ οἷς οὕτω γράφων τιμᾷς, ἐξηρτήσω σαυτοῦ καὶ ἐποίησας εἶναι σούς. ideſt, in eo quod. Quo in loco particula hæc cum ad nullum nomen referatur, aduerbialiter accipitur.

Ἐφ᾽ ὅ, etiam legitur apud Syneſium, pro ἐφ᾽ ᾧ, mendoſe vt opinor, οἶμαί σου τὴν θεσπεσίαν ψυχὴν ἐπ᾽ αὐτὸ τοῦτο καταπεμφθῆναι ἐφ᾽ ὃ κοινὸν ἀγαθὸν ἀνθρώποις εἶναι. Vbi librarius ſecutus caſum præcedentis articuli, in eodem formauit ἐφ᾽ ὅ. cum meo iudicio ἐφ᾽ ᾧ legi debeat. quod & ἐπὶ τῷ dici poteſt. ideſt, ad hoc, vt.

Εως τέως.

Εως: aduerbium temporis, genitiuo nominum construitur, ἕως ἑσπέρας, vsque ad vesperam. verbalibus vocibus iunctum, respondet τῷ τέως. quod tamen plerumque supprimitur subintelligendum. Nam si præsenti indicatiui modi iungatur, vt si dicas, ἕως εἰμὶ καὶ πνέω, supplendũ est aliquid, quod futurum tempus respiciat, puta τέως ποιήσω, vel οὐ ποιήσω. & tunc significat donec, & quoad, sic dictum est illud, ἕως ἐμπνεῖ τε, καὶ δύναται. quoad spirat, & potest. sin paratatico iungatur, tunc consequens quod erit subintelligendum, prȩteritum tempus respiciet. vt ἕως ἔζη, τέως τοῦτ' ἐποίησε. donec viuebat, idest, quamdiu vixit, tamdiu id egit. Potest & aoristi vocibus iungi hoc modo, πολλὴν χάριν οἶδα τοῖς ἀνέμοις οἳ τέως, vel ἐπὶ τοσοῦτον ἔπνευσαν ἕως τὸν πλοῦν διήνυσα. quarum locutionum consequens præteritum itidem requirit. sic τέως παρέμεινεν ἕως ἐξέγραψα. Præterito perfecto, nec non plusquam perfecto non satis probe iungitur: cum futuro commode copulatur. μεῖνον ἕως γράψω. Quod per aoristum coniunctiui addito ἂν commodius dicitur, ἕως ἂν γράψω, donec scribam. Iungitur & sine ἂν coniunctiuo modo. vt apud Synesium, ἀλλ' ἡμῖν γε τοῖς ἀνθρώποις οὔπω καθαρὸς ἕως ἀναπολόγητος ᾖς. idest, quamdiu. Nam & coniunctiuus modus ταῖς ἀοριστολογίαις conuenit, & vim particulæ ἂν in se continet cum de futuro loquimur. secus si de præterito vt de præterito. nam & de re prȩterita vt de futura loquimur ad tempus quod nõ dũ aduenerat in actu, respicientes. & sic dictum est apud Synesium: δύο ἐφεξῆς ἐπιμείναντες ἡμέρας, ἕως ἂν ἀφυβρίσῃ τὸ πέλαγος. dũ pelagus desæuiret. Vbi si in forma rei præteritæ loqueretur, ἕως ἀφύβρισε dixisset. sed posito tempore quo manere statuerat, recte per coniunctiuum locutus est.

De particula H in varijs formis, & compositis ἤπου, & alijs quibusdam. Cap. XI.

H: in forma datiui singularis articuli relatiui, feminini generis, ἀντὶ τοῦ ὡς ponitur. Plato. 2. de Repub. μηδα-

μῶς ἀποκάμῃς ἧ σοι δοκεῖ διεξιών. tuo arbitratu differens ſic vt tibi viſum fuerit. In quo Platonis exemplo iuxta articuli naturam datiuum ὁδὸς nominis refert. ac ſi dixiſſet ᾗ σοι δοκεῖ ὁδῷ διεξιών. quod tamen verbum ab itinere ad ſermonem tranſlatum eſt. ſed ſæpe pro ὡς ſimpliciter accipitur. ſic Gaza ex Cicerone, ᾗ μάλιστα δυνατὸν, quam maxime poſſumus, vertit. Apud Ariſtotelem ſæpe limitatiuũ eſt, & pro qua, hoc eſt, vt, & quatenus, poſitum eſt: δύναμις λέγεται ἡ μὲν ἀρχὴ κινήσεως ἢ μεταβολῆς ἐν ἑτέρῳ ᾗ ἕτερον. vt in alio, vel qua eſt aliud, & ea ratione, qua aliud eſt. ſic in 8. Ethic. οἵτε διὰ τὸ χρήσιμον φιλοῦντες, διὰ τὸ αὐτοῖς ἀγαθὸν στέργουσι καὶ οἱ δι' ἡδονὴν, διὰ τὸ αὐτοῖς ἡδὺ. καὶ οὐχ ᾗ ὁ φιλούμενός ἐστιν, ἀλλ' ᾗ ὁ χρήσιμος. Quod etiam vox καθὸ præſtat. quæ vox ad nomen μέρος refertur. & ſic, ᾗ, particula in ſenſu limitatiuo, καθ' ὃ μέρος ſignificat. Habet etiam vim illatiuam particula hæc, & ſignificat quo, & quo circa. vt apud Ariſtotelem in primo Politic. ᾗ καὶ δῆλον ὅτι οὐκ ἔστι φύσει τῆς χρηματιστικῆς ἡ καπηλική. & in 3. ᾗ καὶ φανερὸν ὅτι δεῖ περὶ ἀρετῆς ἐπιμελὲς εἶναι τῇ γ' ὡς ἀληθῶς ὀνομαζομένῃ πόλει. ideſt, quare, vel, qua propter perſpicuum eſt. Reſpondet etiam τῇ ταύτῃ particula hæc. Quæ voces ſimul poſitæ, eatenus, quatenus, vel eo, quo, ſignificant in ſenſu limitatiuo. Gaza in tranſlatione libri de ſenectute, ταύτῃ μακαριώτερος, ᾗ ἀξίωμα μὲν μεῖζον, πόνον δ' εἶχεν ἐλάσσω. Quod Cicero, hoc beatior quo auctoritatis habebat plus, laboris minus. Accipiuntur etiam voces hæ ſimul poſitæ, pro οὕτως ὡς. vt apud Ariſtot. ᾗπερ ἡ τοῦ ὑγροῦ, ταύτῃ καὶ ἡ τῆς γονῆς γίνεται ἀπόκρισις. Vbi præcedit vox ᾗ, quæ ἀντὶ τοῦ, ὡς, ὁμοιωματικοῦ ponitur. cui reſpondet τὸ ταύτῃ, ἀντὶ τοῦ οὕτως ἀνταποδοτικοῦ. Qui tamen ordo non eſt perpetuus. ſignificant etiã idẽ quod τόσον ὅσον. vt Gaza ex libro de ſenectute: τί γὰρ ἀτοπώτερον τοῦ, ταύτῃ, πλείω ζητεῖν ἐφόδια, ᾗ, ἐλάσσων ὁδὸς καταλείπεται. Quod Cicero dixit, Quo vitæ reſtat minus, eo plus viatici quærere. Ex quibus exemplis varia ratio voces has collocandi perſpicitur.

ἤ.

H disiunctiua coniunctio, μετὰ ψιλῆς καὶ ὀξείας ſcribitur. quæ particula propter ſermonis defectum ſæpe εἰ δὲ μὴ vocis ſenſum refert; & tam affirmatiuarum, quam negatiuarum propoſitionum probationibus conuenit. & affirmatiuas quidem probans οὐ negationem habet ſubſequẽtem. vt in Phæd. Platonis: πᾶσα αἰθεροπὴς ψυχὴ φύσει πεθέαται τὰ ὄντα, ἢ οὐκ ἂν ἦλθεν εἰς τόδε τὸ ζῶον. Vbi ἢ cum ſubſequente negatiua, pro εἰ δὲ μὴ accipitur. quod ſi non ita eſſet, ſequeretur &c. Sic apud Ariſtoph. in Pluto: ἢν ταῦτ᾽ ἀκούσῃ, τετταράκοντα βούλεται. ἢ φησὶν οὐκ εἶναι βιωτὸν αὐτῷ τὸν βίον. Cum autem negatiuam probamus, ἢ particula ſola ſine negatione vtimur. vt in primo ἀπομνημ: Xenoph. ἀλλὰ μὴν ἔργον γε οὐδαμῶς ληπτέον, ἢ εὐθὺς ἐξελεγχθήσεται γελοῖος. Vbi ἢ particula pro εἰ δὲ, & verbo repetendo accipitur. εἰ δὲ λάβοι ἔργον, ideſt, quod ſi opus capeſſat. Retinet autem quodam modo diſiunctiuam naturam in hac etiam ſignificatione. duo namque proponuntur, quorum alterum ſubticetur. ſic in Pluto Ariſtoph. ἀναγκάσαι δίκαιόν ἐστι τὸν εὖ παθόντα ὑπ᾽ ἐμοῦ, πάλιν μ᾽ ἀντευποιεῖν. ἢ μηδοτιοῦν δίκαιον ἀγαθὸν ἐς ἔχειν. eſt enim ſenſus, aut cogendus eſt mihi viciſſim bene facere, aut nullo beneficio afficiendus. ſic vbique particulę diſiunctiuus ſenſus in hac ſignificatione ſeruari poteſt. Porro quod apud Ariſtoph. legitur: οὐκ ἂν φθάνοιτον τοῦτο πράττοντ᾽, ἢ τί γ᾽ ἄν τις ἔχοι τις ἂν δίκαιον ἀντειπεῖν ἔτι; Ibi particula ἢ, pro εἰ δὲ μὴ accipitur. Nam negatio præcedens in illis verbis οὐκ ἂν φθάνοιτον, affirmationi æquiualet. locutio enim οὐκ ἂν φθάνοις τοῦτο ποιῶν, mox, & iam iam hoc facies, vel hoc tibi accidet, ſignificat.

Eodem modo ἢ particula accipitur apud Platonem in Apolog. οὗτοι δὲ τάχα ἂν οὓς ἄρτι ἔλεγον, μείζω τινὰ ἢ κατ᾽ ἄνθρωπον σοφίαν σοφοὶ εἶεν, ἢ οὐκ ἔχω ὅ, τι λέγω.

Inuenitur etiam ἦ ὀξύτονον in interrogatione. cuius pars quædam reticetur, vel implicite in quibuſdam præcedentibus continetur. vt apud Xenoph. 2. ἀπομνημ: ἦ λανθάνουσι

θάνωσί σε οἱ ἄλλων σπειράντων καὶ φυτευσάντων τόν τε σῖτον τέμνοντες καὶ δενδροκοποῦντες. Vbi pars interrogationis ſubticetur. ſubauditur enim οἶδα, vel tale quid oppoſitum verbo λανθάνειν. Et in hoc ſenſu quamuis quodammodo diſiunctiuam vim habeat, non tamen ad impoſſibile vel abſurdum aliquod deducit. Atque ita patet hunc interrogandi modum non parum à ſuperiore illo differre. illo inquam apud Ariſtophanem. ἢ τί γ' ἂν ἔχοι τις ἂν δίκαιον ἀντειπεῖν. qui in enuntiationem conuertendus eſt.

Diſiunctiuum etiam ἢ in priore membro diuiſionis ſubticetur. vt apud Galenum in Epitome pulſuum. ἢ γάρ τοι χρεία τῆς τῶν σφυγμῶν γενέσεως αὐξανομένη, μέχρι μὲν ἂν ἱκανὸν αὐτῇ τὸ μέγεθος τῆς διαστολῆς ᾖ, οὐδὲν ὅλως εἰς αἰσθητὸν τάχος ἀλλοιοῖ τὴν κίνησιν, ἢ παντάπασιν εὔλογον. Vbi vel priori illi membro οὐδὲν ὅλως particula ἢ diſiunctiua præponenda eſt, vt ſit, ἢ οὐδὲν ὅλως &c. vel certe illud poſterius ἢ, pro εἰ δὲ, vel ἀλλ' ἢ exceptiuo accipitur.

Præſefert autem particula hæc vim diſiunctiuam, in huiuſmodi locutionibus, in quibus ſubticetur alterum ἢ antecedenti applicandum. Præponuntur enim duo quædam, quorum ſiquis alterum neget, alterum concedat neceſſe eſt. Quæ argumentandi ratio, deductioni ad abſurdum perſimilis eſt. & ad conditionalium argumentorum formam reducitur. Præponenda itaque eſt altera diſiunctiua in antecedenti omnium ſupradictorum exemplorum. puta in Platonis illo, ἢ πᾶσα ἀνθρώπου ψυχὴ φύσει τεθέαται τὰ ὄντα, ἢ οὐκ ἂν ἦλθεν. ideſt, aut concedendum eſt animam humanam entia omnia perſpexiſſe, aut ipſam nō veniſſe. Quod ſi detur ipſam veniſſe, perſpexiſſe quoque entia omnia concedendum eſt. Xenophontis quoque illud: ἀλλὰ μὴν, ἤτοι ἔργον γε οὐδαμοῦ λιπεῖν, ἢ εὐθὺς ἐξελεγχθήσεται ψευδόμενος, & illud Ariſtoph. ἢ οὐκ ἂν φθάνοιτον τοῦτο πράττοντε, ἢ οὐδὲν ἂν ἔχοι τις δίκαιον ἀντειπεῖν ἔτι. conuertendū enim eſt interrogatiuū cōſequēs in enuntiatiuū. & rurſus Platonis alterū, ἢ μείζω τινὰ σοφίαν σοφοὶ εἶεν, ἢ οὐκ ἔχω τί λέγω.

H.

Η μετὰ ψιλῆς καὶ περισπωμένης, interrogandi vim habet. Plato 1. de Repub. ἦ ὀρθῶς σοι δοκῶ ἂν εἰπεῖν οὕτω λέγων, ἢ οὔ; ὀρθῶς ἔφη. Sic apud Euripidem in Hippolyto. Inducitur Hippolytus dicens: ὄλωλα. καὶ δὴ νερτέρων ὁρῶ πύλας. Ad quæ Theseus, ἦ τὴν ἐμὴν ἄναγνον ἐκλιπὼν φρένα; idest, nunquid pollutum me relinquis? Ad quæ Hippolytus, οὐ δῆτα. Huic particulæ adiungitur, που, ἀοριστολογικόν, vel παραπληρωματικόν. & fit ἦ που. Quod non solum affirmatiuum, sed etiam interrogatiuum est; de quibus infra. Quod autem apud Aristophanem legitur, ἦ τῶν πονηρῶν ἦσθα καὶ τοιχωρύχων, τὸ, ἦ, non tam interrogatiuum, quam affirmatiuum videtur. Cum enim queratur quidam se propter Pluti illuminationem perditum esse, argumentatur alter illũ improbũ esse. quia enim Plutus non nisi improbos homines perdit, ille autem se perditum à Pluto profitetur: sequitur vt improbus sit, quæ conclusio non interrogatione petenda, sed illatione astruenda est. Apud eumdẽ in eadẽ fabula legitur. ἦ μὴν ὑμεῖς γ᾽ ἔτι μ᾽ ἐνταυθοῖ μεταπέμψεσθον. Vbi apparet ἦ. particulam affirmandi vim habere. ipsique μὴν particulam affirmatiue acceptam ἐκ παραλλήλου apponi, Apud Homerum etiam affirmatiuum est in illis carminibus, ἦ δὴ λοίγια ἔργα τάδ᾽ ἔσσεται. & alibi: ἦ μάλα δὴ τέθνηκε Μενοιτίου ἄλκιμος υἱός. In hac etiam significatione που particula τῷ ἦ apponitur, & fit ἦ που asseuerandi nota. De qua mox dicendum.

H που.

Ex accentu vocis ἦ που patet ipsam non esse vocem compositam, sed που ἀοριστολογικῶς, vel etiam στοχαστικῶς, vel aliter acceptum, ἦ, affirmatiuo per appositionem sociari. Cum autem, ἦ, particulæ duplex sit significatio, vt proxime dictum est, ἦ που itidem vocis, quæ ex ipsa constat, vis duplex erit. aut enim interrogationis erit, aut asseuerationis nota. exemplum interrogationis est apud Aristoph in Pluto: τί δ᾽ ἐστὶν; ἦ που καὶ σὺ συκοφάντρια ἐν ταῖς γυναιξὶν ἦσθα;

ad quæ

ad quæ respondet ἡ γραῦς, μὰ δί’ ἐγὼ μὲν οὔ. In quibus, verba τί δ’ ἐστιν; quæ interrogatiuum sensum habent, interrogatiue etiam ἦ που particulam accipi manifeste declarant. similiter in Nebulis ἦ που legitur interrogatiue, interruptum τί nominis interpositione. τίς οὑτοσί ποτ’ ἔσθ’ ὁ θρηνῶν; ἦ τί που τῶν Καρκίνου τίς δαιμόνων ἐφθέγξατο; quis nam est hic qui luget? nunquid Carcini Poetæ dæmonum quispiam locutus est? Quam quidem interrogandi significationem cum Budæus quoque tribuat ἦ που particulæ, exempla tamen quæ ad hoc indicandum affert, aptius aliter quam vt ipse interpretatur, sonare videntur: vt infra declarabitur. ea tamen sunt tũ ex libro 10. Platonis de Repub. μίμησιν ὅλως ἔχοις ἄν μοι εἰπεῖν, ὅ, τί ποτ’ ἐστίν, οὐδὲ γάρ τοι αὐτὸς πάνυ ξυννοῶ τί βούλεται εἶναι. ἦπου ἄρ’ ἔφη ἐγὼ ξυννοήσω. idest, vt idẽ Budæus interpretatur, vtrum igitur ego intelligam, cum tu non percipias? Aliud exemplum affert ex Antiphonte, ad probandam vim interrogatiuam ἦπου particulæ, ὅπου δὲ καὶ τοῦ λόγου ἠξίουν τιμωρείαν λαμβάνειν, ἦπου τὸν ἔργῳ παραδόντα τὴν πόλιν ὑποχείριον τοῖς πολεμίοις, οὐ μεγάλαις ἂν ζημίαις ἐκόλασαν; In quo exemplo docet ἦπου οὐ voces, vtrum ne, significare. Porro affirmatiuam quoque significationem vocis ἦ που agnoscit Budæus. qui ἦ που pro nimirum, vtique & profecto accipi docet. afferens aliud exemplum ex Demosth. κατὰ Ἀριστοκράτους. εἰ περὶ τῶν ἀνδροφόνων τῶν ἤδη κεκριμένων τοσαύτη σπουδὴ γίνεται, ἦπου περί γε τοῦ μήτε ἑαλωκότος μήτε ἐγνωσμένου πάνδεινον γράφειν, ὡς ἐκδοτέος ἐστίν, &c. idest, vt ipse interpretatur, longe vtique grauissimum est de homine nec damnato nec conuicto huiuscemodi legẽ ferre. Post quę quasi ex alio principio docet ἦπου & ἦπουγε multo magis, significare. ad hancque significationem accedere proxime citatum exemplũ Docet præterea multo minus ἦ που particulã significare, & τῷ ὅπου subiungi, afferens exempla ex Plutarcho & Athenæo. Quasi vero in exemplis quæ supra adduxerat ad probandum ἦ που particulæ interrogatiuam & affirmatiuam significationem,

non

non ad eumdem hunc ſenſum reducantur. Nã in eo quod ex decimo Platonis de Repub. affert, τὸ ἦ πȣ, non interrogatiue, ſed affiirmatiue in ſenſu ironico pro multo minus accipitur. Semper enim particula hæc cum pro multo minus, aut multo magis accipitur, affirmatiue non interrogatiue vſurpatur. Nam cum interrogatio ex dubitatione proueniat, non poteſt idem in affirmationem conuenire. Notandum autem; quando pro multo magis accipitur, directe & ſimpliciter affirmatiuam vim obtinere: multo minus autem, non niſi ironice ſignificare poſſe. vt in propoſito Platonis loco libri x. de Republica: Inducitur Socrates interrogans eum qui ſecum diſputat, quid nam ſit imitatio, ſe enim non ſatis percipere quid nã ſit. ad quæ ille. ἦπου ἄρ' ἔφη ἐγὼ ξυννοήσω: ideſt, nempe ergo inquit ego percipiam. Ex quibus verbis colligit ſe multo id minus percipere poſſe. eſt enim integrum argumentum: Si tu o Socrates non percipis, vel cum tu non percipias, multo minus ego percipiam quid nam imitatio ſit. non igitur interrogatiue, ſed affirmatiue accipitur ἦ που particula, in ironico tamen ſenſu; vt, multo minus ſignificet. Nam directè & ſimpliciter pro multo magis ſemper accipitur: vt in exemplo Demoſthenis. εἰ περὶ τῶν ἀνδροφόνων τῶν ἤδη κεκριμένων τοσαύτη σπουδὴ γίνεται ὅπως λόγου καὶ κρίσεως τεύξωνται, ἦπου περί γε τοῦ μήπω ἑαλωκότος μήτε ἐγνωσμένου πότερον δέδρακεν ἢ οὔ, παρὰ δέον γράφειν ὡς ἐκδοτέος ἐστὶν, ideſt, ſi enim de homicidis iam damnatis tantum ſtudij adhibitum fuit, vt cauſæ dicendę poteſtas illis data ſit; vtique grauiſsimum eſſet de homine non dum conuicto huiuſmodi legem ferre. Cuius conſequentis ſenſus eſt, multo maius adhibendum ſtudium vt qui non dum conuictus eſt, dicendi cauſam impetret poteſtatem. Apertius apparet particulam hanc pro multo magis accipi in loco illo Iſocratis. ὅπου γὰρ Ἀθηνόδωρος καὶ Καλλίστρατος ὁ μὲν ἰδιώτης, ὁ δὲ φυγὰς, οἰκίσαι πόλεις οἷοί τε γεγόνασιν, ἦπου βουληθέντες ἡμεῖς πολλοὺς ἂν τοιούτους τόπους δυνηθείημεν κατασχεῖν. ideſt, ſi enim

Athenodorus & Calliſtratus, hic priuatus ille exul vrbes condere potuerunt; multo magis nos huiuſmodi loca obtinere poſſemus. Cum igitur in conſequentijs, quas vocant, ἤπου particula adhibetur, ſemper ſecundum affirmatiuam ſui ſignificationem accipitur. Quæ ſi à minori ad maius fiant, ἤπου directe & pure multo magis ſignificat. Contra ſi à maiori ad minus fiant conſequentiæ, tunc ἤπου pro multo minus accipitur: ironice tamen ſemper vt ſupra dictũ eſt. Affirmatiuæ enim locutiones euadunt ſi ironice proferantur, negatiuæ: & hinc fit vt ἤπου particulæ, propter modum pronuntiandi, negatiuum ſenſum tribuamus, & pro multo minus accipiamus vt dictum eſt: Contra, negatiuæ locutiones ironice prolatæ, affirmatiue accipiuntur. & inde quoque fit vt ἤπου particula, cum negatio ipſi ſubijcitur, affirmatiuum ſenſum retineat, & ſimul cum negatione pro multo magis accipiatur. vt in exemplo Antiphontis. ὅπου δὲ καὶ τοῦ λόγου ἠξίουν τιμωρίαν λαμβάνειν, ἤπου τὸν ἔργῳ προδόντα τὴν πόλιν ὑποχείριον τοῖς πολεμίοις οὐ μεγάλαις ἂν ζημίαις ἐκόλασαν. In quo exemplo ſi deeſſet οὐ negatio, ἤπου in ſua directa ſignificatione pro multo magis acciperetur: ſi autem negationem recte adeſſe non mendoſe aſcribi fateamur; cogemur vtique totum couſequens prædicti exempli ironice pronuntiare, hoc modo. Enim vero non magnis ſupplicijs affeciſſent eum qui re ipſa ciuitatem hoſtibus prodidiſſet. Præterea cum in antecedenti conſequentiarum plerumque præcedat εἰ conditionalis, vel ὅπου aduerbium loci, pro ὁπηνίκα temporis aduerbio acceptum, vt apud Latinos Quando; hinc fit vt interdum cum huiuſmodi ſigna deſint, antecedenſque conſequentiæ ſupprimatur, vel ſub alia forma loquendi implicitè contineatur, lateat vis argumentationis, ἤ που, quæ particula in ſua pura ſignificatione affirmatiua remanere videatur. vt in loco Platonis x. de Repub. Vbi Socrates, μίμησιν ὅλως ἔχοις ἄν μοι εἰπεῖν ὅ, τί ποτ' ἐστίν. οὐ δὲ γάρ τοι αὐτὸς πάνυ ξυννοῶ. ad quæ qui cum eo diſputat, ἤπου

ἄρ' ἔφη-

ἄρ' ἔφη ἐγώ. Continetur enim in extremis his verbis huiuſmodi conſequentia: ſi tu o Socrates non intelligis quid nam ſit imitatio, multo minus ego intelligam. Sic etiam in exemplo quod affert Budæus ex Plutarcho in politicis præceptis, cum antecedens in alia forma loquendi ſine condicionali proferatur, ſupprimitur argumentationis modus. Vbi cum auctor de quibuſdam agendis homini po litico diſſeruiſſet, adiungit: οὐ τοίνυν οὐδὲ τούτων ἐπιμελητέον ἐστὶ παρέργως, ἤπου τῶν περὶ τὸν βίον καὶ τὸ ἦθος ἀμελητέον. Quorum verborum ſenſus eſt: ſi hæc ſupradicta videlicet non negligenter curanda ſunt, certe multo minus negligenda ſunt quæ ad vitam pertinent. In quibuſdam etiam locutionibus ἤπου particula ne dum ſignificare videtur. quod tamen in multo minus reducitur; vt recte ſenſit Budæus. Vt apud Atheneum libro 10. ἀδύνατον δὲ καὶ Φαῖδρον κατὰ Σωκράτην εἶναι, ἤπου γε καὶ ἐρώμενον αὐτοῦ γεγονέναι, ideſt fieri non poteſt vt Phædrus ætate Socratis natus fuerit nedum vt amaſius eius fuerit. Quæ ſententia in argumenti formam reducitur hoc modo, ſi Phædrum ne ætate quidem Socratis natum eſſe dici poteſt, multominus ipſius amaſium fuiſſe dicendum eſt. negato enim toto, negantur ſingulæ partes. In epiſtola etiam Iuliani ad Iamblichū, ἤπου pro nedum accipitur, vt idem ſenſit Budæus, exemplum eſt, ἐχρῆν μὲν ἡμᾶς μὴ τολμᾶν αἰδρὸς ἀκοαῖς τοσούτου καταθαρσεῖν, ᾧ καὶ ὀφθέντι μόνον ἀντιβλέψαι δυσχερὲς, ἤπου τὴν πάνσοφον ἁρμονίαν κινοῦντι πρὸς ἴσον ἐλθεῖν. ideſt nedum mouenti concentum doctiſſimum. Cuius argumenti vis ſi explicetur, ἤπου, multo magis ſignificare apparebit, eſt enim ſenſus, ſi verba facere coram tali viro difficile eſt, cuius vel ſolus aſpectus reuerentiam affert, multo magis difficile erit ſeſe eidem opponere loquenti. Vbi ἤπου multo minus etiam ſignificabit, ſi conuertatur antecedens ex affirmatiuo in negatiuum, hoc modo; ſi coram tali viro verba facere, non facile eſt, multo minus illi ſe ſe opponere facile erit. Ea enim eſt natura argumentationum huiuſmodi, vt ſi prior

pars affirmetur, affirmetur etiã posterior: si negetur prior, negetur etiam posterior. Atque ita ἦπου particula in hisce argumentationibus recepta, modo multo magis, modo multo minus significabit: non solum iuxta realem argumentandi rationem (in qua si id quod minus videtur, inesse ponatur, id etiam ponitur quod magis videtur, & contra, si id quod magis videtur inesse negetur, id quoque negatur quod minus videtur) sed etiam iuxta conuersionem locutionum ex affirmatiuis in negatiuas. & contra, ἦπου particulæ sensus mutatur, vt proxime ostensum est in Iuliani supradicto exemplo. Accipitur etiam pro simplici assertione ἦπου vox. & tunc particula που, aut ἀοριστολογικὴ erit, aut παραπληρωματική. παραπληρωματική, vel certe τοπικὴ ἀοριστολογικῶς accipitur in carminibus illis Iuliani: ἀλλοίην ὁρόω δονάκων φύσιν. ἦπου ἀπ᾽ ἄλλης χαλκείης τάχα μᾶλλον ἀνεβλάστησαν ἀρούρης. & sic ἦ erit assertiuum. Quod si ἦ interrogatiuum sit, ἦπου vox, nunquid, significabit. & που particula παραπληρωματική erit. Nec obstat quod omnia quæ sequuntur assertiue proferuntur, ἄγριοι, οὐδ᾽ ἀνέμοισιν ὑφ᾽ ὑμετέροις δονέονται, ἀλλ᾽ ὑπὸ ταυρείης προθορῶν σπίλιγγος ἀήτης νέρθεν ἐϋτρήτων καλάμων ὑπὸ ῥίζαν ὁδεύει. vsu venit enim vt ex interrogatione in narrationem transeatur, & contta. Aduerbium etiã τάχα στοχαστικὸν aduersatur assertiuo sensui. nec enim simul asserere & dubitare possumus. hoc modo: Enim vero fortasse ab alia quapiã terra ortum illæ arundines habuere.

ἦ γοῦ.

Ἧ γοῦ vox, interrogatiue accipitur, & ex ἦ & γοῦ particulis, quarum vtraque interrogationibus seruit, constituitur. collocatur autem vox ἦ γοῦ, in extrema parte non solum interrogationis, sed etiam propositionis & illationis: quæ non potest per se sumi, sed indiget aduersarij consensu ad extorquendum ipsius aduersarij assensum, vel certe responsionem aliquam. Vt apud Lucian. ἐνδέχεται μέντοι καὶ κατὰ τύχην ἀληθεῦσαι. ἦ γοῦ; non ne? pro quo alibi,

ἦ τί φής; dixit. Interrogamus autem dupliciter particulæ huius adminiculo. aut enim alteram partem contradictionis determinate extorquere nitimur ab aduersario, vt Plato in Gorg. οὐκοῦν ἤν τις ἀποκτείνῃ τινὰ, οὗτος δήπου ποιεῖ ἃ δοκεῖ αὐτῷ. ἦ γάρ; πῶ. ναί. aut vtramlibet. vt apud eũdem ibidem, Socrates quæsitis rebus quibusdã, subiicit: ἦ γὰρ ἀληθῆ σοι δοκῶ λέγειν ὦ πῶλε, ἢ οὔ;

ἦ γὰρ ἂν.

Ἦ γὰρ ἂν: ex ἦ & γὰρ, & ἂν constat, non ex ἦ γὰρ, & ἂν. nam, ἦ γὰρ, vt dictum est, interrogandi vox est. in hoc vero aggregato non interrogandi, sed asseuerandi signum est. Accipitur enim ἦ γὰρ ἂν, pro alioqui, quam significationẽ huic voci tribuit γὰρ particula; quæ per se quoque hoc idẽ præstat, vt loco suo dictum est. & sic ἦ particula affirmat tantum. ἂν vero verbo in singulis clausulis posito, tribuitur. vt in illo primi Iliad. ἦ γὰρ ἂν Ἀτρείδη νῦν ὕστατα λωβήσαιο. λωβήσαιο ἂν dicimus in distributione vocum. & sic ἦ pro nempe, & vtique accipietur. sic apud Chrysostomum: ἦ γὰρ ἂν ὑποπτεύσαντες ἔφυγον. Vbi etiam particula ἂν verbo ἔφυγον applicatur. estque ἦ γὰρ ἔφυγον ἂν, pro ἔφυγον γὰρ ἄν. idest alioqui fugissent. In quo exemplo particula ἂν tollit actũ verbi ἔφυγον, & ad potentiam reducit: Vt fusius dictum est supra cap. 3. vbi de ἂν particula agitur.

Ἤδη.

Ἤδη: idest iam, & mox, aduerbium temporis. Aristoph. in Ranis, οὐ τάχ' ἀλλ' ἤδη ποιῶ. est autem termini signũ, à quo incipit quid esse. vt apud Aristot. in 3. Politic. ἕνα μὲν γὰρ διαφέρειν κατ' ἀρετὴν ἢ ὀλίγους ἐνδέχεται. πλείους δ' ἤδη χαλεπόν. Vbi per ἤδη aduerbium includuntur ὁ εἷς καὶ οἱ ὀλίγοι. cum vero ὀλίγοι esse desierint, & πολλοὶ esse cœperint, excluduntur ab eo vt possint virtute præstare. Profertur etiam interrogatiue aduerbium hoc; tum per se, vt apud Aristoph. in Auibus: πεισθ. λέξον δέ μοι, ἤδη σ' ὁ πατὴρ εἰσήγαγ' εἰς τοὺς φράτορας; Ηρακλ. οὐ δῆτ' ἐμέ γε. tum etiam ποτὲ aduerbio iunctum ἐκ παραλλήλου, vt in Ranis, ἤδη ποτ' ἐπεθύμησας ἐξαίφνης ἔτνους.

ἢ μάλα

ἦ μάλα δὴ.

Η μάλα δὴ, vox affirmandi, ex tribus particulis aggregata, qua ſæpe Homerus vtitur ἐν τοῖς ϛοχασμοῖς, ἦ μάλα δὴ τέθνηκε Μενοιτίου ἄλκιμος υἱός. & alibi, ἦ μάλα δὴ τινα Κύπρις ἀχαιϊάδων ἀνιεῖσα Τρωσὶν ἅμ' ἕσπεσθαι, τοὺς χρυσῇ περόνῃ καταμύξατο χεῖρα. Vtitur hac eadem voce in affectibus admirationis, vel indignationis, præcedente voce, ὢ πόποι: vt ὀδυσσ. δ'. ὢ πόποι, ἦ μάλα δὴ φίλου ἀνέρος υἱὸς ἐμὸν δῶ ἵκετο. & infra in eodem libro: ὢ πόποι, ἦ μάλα δὴ κρατερόφρονος ἀνδρὸς ἐν εὐνῇ ἤθελον εὐνηθῆναι ἀνάλκιδες. & ὀδυσσ. λ'. ὢ πόποι ἦ μάλα δὴ γόνον ἀτρέος εὐρύοπα Ζεὺς ἐκπάγλως ἤχθηρε.

ἦ μὴν.

Η μὴν, aggregatum ex ἦ affirmatiuæ ſignificationis, & μὴν particula, quæ itidem affirmandi adminiculũ eſt. Qua ratione τῷ ναὶ, etiam affirmandi aduerbio apponitur in ναὶ μὴν, vt dicetur vbi de μὴν particula agetur. Porro ἦ μὴν, affirmandi ſignum eſt. Ariſtoph. in Pluto. ἦ μὴν ὑμεῖς γ' ἐπιμ' ἐνταυθοῖ μεταπέμψεσθον. ſic Plato in Euthydemo. ὦ Ζεῦ ἔφην ἐγὼ ἦ μὴν καὶ πρότερόν γε ἡ μῖν ἐφάνη καλὸν τὸ ἐρώτημα. Vnde iureiurando apponitur. Demoſth. κατὰ παίδων ὤμνυες ἦ μὴν ἀπολωλέναι Φίλιππον ἂν βούλεσθαι. Hac eadem ratione ſponſionibus etiam conuenit. Demoſth ἐγγυητὰς καταστῆσαι τοῦ ὀφλήματος ἦ μὴν ἐκτίσειν. quod & ſine ἦ μὴν, quod ad ſenſum attinet, dici poterat, ἐγγυητὰς καταστῆσαι τοῦ ἐκτίσειν τὸ ὄφλημα, ſic illud ſupra ex Demoſt. κατὰ παίδων ὤμνυες ἀπολωλέναι Φίλιππον ἂν βούλεσθαι. Vnde patet ornamenti locum obtinere vocem hanc cum ſponſioni aut iureiurando adhibetur. ſecus in ſimplicibus affirmationibus, in quibus neceſſario adhibetur. Nam ſi Ariſtoph. illud, ἦ μὴν ὑμεῖς γε &c. ſine hac voce diceretur, ὑμεῖς γ' ἐπιμ' ἐνταυθοῖ μεταπέμψεσθον, qualitate quidem affirmatiua eſſet propoſitio, careret autem non ſolum ornamento, ſed etiam affectu & efficacitate, & ſimplex narratio videretur.

ἦπου.

Ἦ που, duæ voces ſunt, vt patet ex accentu circumflexo quo prima profertur. de qua voce quia ex ἦ particula manat, ſtatim poſt illam dictum eſt.

Ἤ που, itidem tametſi ſub prioris particulæ acuto accentu profertur, non tamen vt vnica vox παροξύτονος dicenda eſt; nam duæ voces ſunt. quarum poſterior που videlicet ἐγκλιτικὸν, cum accentu careat, præcedentis grauem in acutum conuertit. in qua voce τὸ ἢ modo diſiunctiuum eſt, modo ſelectiuum. itidemque που, modo στοχαστικῶς accipitur, modo βεβαιωτικῶς, vel certe παραπληρωματικῶς. Plato in Phædro, δῆλον δὲ ὅτι τινῶν ἀκήκοα ἤπου Σαπφοῦς τῆς καλῆς, ἢ Ανακρέοντος τοῦ σοφοῦ, ἢ καὶ συγγραφέων τινός. In quo exemplo quamuis loco, ἤτοι, diſiunctiue ponatur, tamen που, non βεβαιωτικῶς, vel παραπληρωματικῶς vt τοι, in ἤτοι, ſed στοχαστικῶς meo iudicio accipitur. Cum autem ἤπου ſelectiue accipitur, tunc που particula vacare videtur, quemadmodum περ, in ἤπερ: vt apud Platonem in 4. de legibus: ὁ δὴ θεὸς ἡμῖν πάντων χρημάτων μέτρον ἂν εἴη μάλιστα. καὶ πολὺ μᾶλλον ἤπου τις ἄνθρωπος. ideſt, ac multo magis quàm quiſquam hominum.

ἢ οὔ.

Ἢ οὔ, duæ particulæ ſunt, videlicet ἢ diſiunctiua coniunctio; & οὐ negandi aduerbium, ἔδει ὁμολογεῖν ταῦτα ἢ οὔ: Vbi negatio repetit verbum præcedens, oporteret hæc concedere vel non concedere. Quæ diſtinctio interrogatiue etiam profertur. vt ſæpe apud Platonem: ἦ γὰρ ἀληθῆ σοι δοκῶ λέγειν ὦ Πῶλε ἢ οὔ; & alibi, ἐῤῥήθη ταῦτα ἢ οὔ; dicta ne hæc fuerunt an non? ſuntque huiuſmodi interrogationes problematicæ. Vnde factū eſt, vt ἢ οὐ formalis nota videatur, pro non ne, vel an non, accipi, vt ſæpe apud Platonem, ἢ οὐ δοκεῖ σοι, non ne tibi videtur. Ad quam interrogationem reſpondet alter ἔμοιγε. Aduertendum tamen in hac etiam loquendi forma, ἢ diſiunctiuum eſſe, ſi ad pleniorem loquendi formam oratio reducatur. eſt

enim

enim plenus ſermo, δοκεῖ σοι ταῦτα ἢ οὐ δοκεῖ σοι. & ſic ἢ iuxta ſui naturam problematicam interrogationem efficiet.

ἤτοι.

Ἤτοι, diſiunctiua coniunctio, idem quod ἢ ſignificat. hoc tantum ab illo differt, quod ἤτοι ſemper præcedit, ἢ ſubſequitur, ἤτοι ἀγαθὸν ἢ φαῦλον. eſt etiã ἤτοι ἐπιλογικὸν καὶ καταστατικὸν ἐννοίας, loco μὲν. cui reſpõdet particula δὲ. vt ſæpe apud Hom. Iliad. α΄. ἤτοι ὅγ᾽ ὡς εἰπὼν κατ᾽ ἄρ᾽ ἕζετο. τοῖσι δ᾽ ἀνέστη &c. ac ſi dixiſſet, καὶ ὁ μὲν οὕτως εἰπών. in quo ſenſu ſubiũgitur τὸ ἀλλὰ, ipſiq. μὲν apponitur ἐκ παραλλήλου, ἀλλ᾽ ἤτοι μὲν ταῦτα μεταφρασόμεσθα καὶ αὖθις. Iungitur & ſimpliciter τὸ μὲν, ἐκ παραλλήλου. vt Iliad. γ΄. ἀλλ᾽ ὅτε δὴ μύθους καὶ μήδεα πᾶσιν ὕφαινον ἤτοι μὲν Μενέλαος ἐπιτροχάδην ἀγόρευε. quibus reſpondet ὁ ἀλλὰ loco δὲ. ἀλλ᾽ ὅτε δὴ, & reliqua. ſic Iliad. ε΄. σοὶ δ᾽ ἤτοι μὲν ἐγὼ παρά θ᾽ ἵσταμαι ἠδὲ φυλάσσω. ἀλλά σε ἢ κάματος &c. Valet etiam per ſe idẽ quod μὲν. differt, quod μὲν ſemper alicui voci poſtponitur; ἤτοι omnes ambitus voces præcedit. Interdum aduerbiũ eſt διασαφητικὸν, vel ἐπεξηγητικὸν, vt ἤγουν. Ariſtot. 5. Ethic. τοῦτο γάρ ἐστιν ἡ παρανομία, ἤτοι ἡ ἀνισότης. in qua ſignificatione frequentiſſime accipitur apud expoſitores.

ἵνα.

Ἵνα, cauſalis coniunctio deſignat cauſam finalem, quæ ſemper futurum reſpicit, ſiue rei nondum factæ cauſam aſſignemus, ſiue rei præteritæ cauſam narremus, qua adductus aliquis aliquid fecit. & ſic plerumque cum ſubiunctiui modi aoriſtis, qui futuri vim habent, ἵνα particula cohærebit, vt ποίησον, vel ἐποίησα τόδε ἵνα τόδε γένηται, vel etiam γένοιτο, ſi δυνητικῶς loqui volumus, ideſt, vt poſſit hoc euadere. ſic Ariſtoph. in Auibus. ἐπεὶ τί γὰρ μ᾽ ἐκεῖθεν ἦγες; πέρδιξ. ἵν᾽ ἀκολουθοίης ἐμοί. Qui modus narrationibus rei præteritæ conuenit, vt ἐποίησε τόδε ἵνα φοβηθείην ἐγώ. Ita cum negatiue cauſam aſſignamus, μὴ negatiuam ἵνα particulæ iungimus, ἵνα μὴ γένηται, vel, ἵνα μὴ γένοιτο, id quod à Latinis quoque ſcriptoribus ſeruari videmus, vt cum cauſam finalem

nalem afferunt negatiue, particulis vt ne, ſimul iunctis eleganter vtantur. Iungitur & præteritis indicatiui particula hæc cum rem non factam, factam vellemus. vt apud Dinarchrum, ἵνα ἀπηλλάγμεθα. quod in forma optandi dixit; vtinam hoc & hoc fuiſſet, vt hoc vel hoc liberati eſſemus. ſic ἔδει παραδοῦναι τὸν οἰκέτην εἰς βάσανον ἵνα ἐξῆν αὐτῷ μαρτυρίας παρέχεσθαι τῶν γεγονότων. Dicitur & ἱνατί, pro ἐς τί, vel ἐπὶ τί, ad quid. hoc eſt, quorſum, quare, quamobrem? Accipitur etiam pro loci aduerbio vox ἵνα, frequenter apud Poëtas: & omnibus fere temporibus, Indicatiui modi, nec non aliorum modorum iungitur. Ariſtoph. in Nebul. ἐγὼ γὰρ οἶδ᾽ ἵν᾽ εἰσὶ μεγάλοι, ideſt ὅπου, ideſt quo in loco. & ἵναπερ ὥρμητο apud Lucianum. & ἵνα ἂν cum ſubiunctiuo ἀορισολογικῶς, vt πατρὶς γάρ ἐστι πᾶσ᾽ ἵν᾽ ἂν πράττῃ τις εὖ. In quo ſenſu genitiuis nominũ iungitur. Sophocl. in Aiace, οὐχ ὁρᾷς ἵν᾽ εἶ κακοῦ. Quæ conſtructio omnibus localibus aduerbijs conuenit. ἐνταῦθα τῆς ὁδοῦ, ἐκεῖ τοῦ σαδίου &c. Accipitur item pro ὅπως, modi ſeu qualitatis aduerbio apud Ariſtophanem, ταῦθ᾽ ἐθελήσεις ἀπομόσαι μοι τοὺς θεοὺς ἵν᾽ ἂν κελεύσω ᾽γώ σε, ἀντὶ τοῦ ὅπως, eo modo quo ego te iurare iuſſero. Deſignat præterea cauſam efficientem, & accipitur pro διὰ τό. in Epigrammate, ἀλλ᾽ ἵν᾽ ἀφαρπάξῃ Βρισηΐδα πρὶν Ἀγαμέμνων τὴν δ᾽ Ἑλένην ὁ Πάρις πτωχὸς ἐγὼ γενόμην. ἀντὶ τοῦ διὰ τὸ ἀφαρπάξαι τὸν Ἀγαμέμνονα. propterea quod Agamemnon Briſeidem rapuit.

Καθὸ, & Καθ᾽ὅτι.

Καθὸ, ſecundum quod ſignificat, vt quod ex κατὰ præpoſitione, & ὃ articulo conſtat, quemadmodum ex διὰ, & παρά, & eodem articulo, fit διὸ & παρὸ. Quæ voces omnes ſi articulus ad nullum nomen referatur, pro cauſalibus aduerbijs adhibentur. Nam & καθὸ & παρὸ, idem quod διὸ ſignificant. & compoſite ſub vno accentu proferuntur. Porro καθὸ limitatiuum eſt, & ad nomen μέρος refertur, vt dictum eſt vbi de ᾗ, limitatiuo agitur. & ſignificat quatenus, & in quantum. Dicitur & καθ᾽ὅτι. quod propter τὸ

ἀόριστον limitationem interminatam designat. & ἂν particulam habet subsequentem, καθ᾽ὅ,τι ἄν σοι δοκῇ, vt tibi videtur, vel videbitur, vel visum fuerit. cuius vocis vltima, in proximo exemplo, naturam articuli præsefert; & ad nomẽ μέρος refertur. sic etiam in illo, καθ᾽ὅτι τοῦ ᾠοῦ ἐγκοίληνε, qua parte ouum exinaniuit. Plerumque autem loco aduerbij qualitatis vsurpatur, vt καθ᾽ὅ,τι πόλις ἄριστα οἰκήσεται, pro ὅπως, idest qua ratione ciuitas optime gubernetur. sic καθ᾽ὅ,τι Ἱπποκράτης παραινεῖ. pro quemadmodum Hippocrates præcipit.

Καθ᾽ὅσον.

Καθ᾽ὅσον, limitatiuum, in quantitate respondet τῷ καθ᾽ὅτι, pro qualitatis aduerbio accepto. καθ᾽ὅσον οἷός τ᾽ εἰμὶ, quãtum possum. καθ᾽ὅσον ἀνθρώπῳ οἷόν τε. quantum ab homine præstari potest. In qua etiam voce nomen ὅσον, ad nomen μέρος refertur. καθ᾽ὅσον πρὸς τὴν πόλιν ἑώρα. ea parte qua vrbem aspiciebat. simpliciter autem limitatiuum sensum habet. & eatenus, quatenus, & in quantum significat.

De Particula Καὶ, & compositis & μά. Cap. XII.

Καὶ copulatiua coniunctio, nomen nomini connectit, & verbum verbo: & alias partes eodem modo. in medioque eorum quæ per ipsam copulantur locata, vnica, simplexque adhibetur, nec aliam sibi similem requirit. vt Σωκράτης καὶ Πλάτων περιπατεῖ, vel περιπατοῦσι: sic in verbis, Σωκράτης περιπατεῖ καὶ διαλέγεται. & in participijs, ποιῶν καὶ λέγων. quod si in principio vnius præcesserit, in alterius quoque principio repetatur necesse est. vt si καὶ περιπατεῖ dixeris καὶ διαλέγεται, vel aliud huiusmodi subdas necesse est. & sic geminari particulam καὶ in eadem clausula contingit. Nam quod geminari apud Atticos particulam hanc dicit Budæus, vt apud Plutarchum, καί τι καὶ λόγον τινὰ διέπραξαν. & apud Isocratem in Busiride, καὶ μὲν δὴ καὶ τῆς περὶ τὴν φρουρὰν ἐπιμελείας, & in καὶ μὴν καὶ: nescio

an su-

an ſupradictis, & huiuſmodi exemplis conueniat. certè nec vacare ſecundo loco poſita καὶ particula dici poteſt, non plus quàm in vocibus præcedentibus, nec ſanè idem officium præſtare. Quare ſuperaddendi vim in huiuſmodi dicendum eſt habere particulam καί. Nam & ſuperaddendi facultatem habet, & pro etiam ſæpe ponitur. vt apud Iſocratem in Panegyr. Κόνωνα μὲν ὃς ὑπὲρ τῆς Ἀσίας στρατηγήσας τὴν λακεδαιμονίων ἀρχὴν κατέλυσεν, ἐπὶ θανάτῳ συλλαβεῖν ἐτόλμησαν. Θεμιστοκλέα δὲ ὃς ὑπὲρ τῆς ἑλλάδος αὐτοῖς κατεναυμάχησε, καὶ μεγίστων δωρεῶν ἠξίωσαν. In quibus καὶ, pro ἀλλὰ καὶ accipitur. & præſupponit repetitionem ſuperiorum cum negatione. ergo ſuperior Iſocratis locutio ad integritatem reducenda eſt hoc modo. Θεμιστοκλέα δὲ οὐ μόνον οὐ συνέλαβον ἐπὶ θανάτῳ, ἀλλὰ καὶ μεγίστων δωρεῶν ἠξίωσαν. Ita quod apud Platonem dictum eſt, ἄχρηστοι μὲν γὰρ καὶ γυναιξὶ, ſi conuertatur, planius fiet hoc modo, ἄχρηστος μὲν γὰρ μὴ ὅτι ἀνδράσιν, ἀλλὰ καὶ γυναιξὶ. Additur etiam hæc particula nominibus ex parte prædicati ſeu conſequẽtis poſitis, quod interdum fallere lectorem poteſt, cum ea nomina quibus præponitur, ex parte ſubiecti recipi videantur. Eadem ambiguitas verbis accidit propter καὶ particulæ appoſitionem. Ariſtot. ἔτι δ' εἰ φύσει κινεῖται, κἂν βίᾳ κινηθείη, κἂν εἰ βίᾳ, καὶ φύσει. ideſt iam ſi natura mouetur, & vi quoque mouebitur. quod ſi vi, etiam natura. exemplum in nominibus eſt illud Ariſtot. de Araneis, εἰσὶ δὲ τῶν ἀραχνῶν οἱ γλαφυρώτατοι καὶ λαγαρώτατοι, καὶ τεχνικώτατοι. Araneorum autem ij qui elegantiſſimi ſunt, & corpore ſtrigoſiſſimo, etiam artificio præſtantiſſimi. Vbi ſi verbum ſubſtantiuũ adeſſet, ambiguitatem vtique tolleret. puta ſi, καὶ γλαφυρώτατοι εἰσὶ dictum fuiſſet. Quare alterum exemplum eorum quæ ex Quintiliano affert Budæus ad oſtendendum Latinos hanc quoque Græci ſermonis formam imitatos eſſe, non plane conuenit: cum in illo, verbum ſubſtantiuũ prædicato adhæreat. exemplum eſt, ſed non qui maxime imitandus eſt, & ſolus imitandus eſt. Alterum magis ac-

cedit ad Græcam formam propositam, si portorium Rhodijs locare honestum est, & Hermocreonti conducere. In quo repetendæ sunt voces honestum est. Quam repetitionem apud Latinos Quoque particulæ deberi patet per aliud exemplum quod idem Budæus affert: corrumpi mores in scholis putant, nam & corrũpuntur interim: sed domi quoque. Vbi repetendum est verbum corrumpuntur. Vacat etiam apud Atticos interdum particula hæc, Gregor. ὅτι μὲν φανερῶς οὗτος ὁ λόγος ἐκβάλλει τὸν υἱὸν τῆς θεότητος, τί χρὴ καὶ λέγειν. Synes. ἵν᾽ εἰδῶμεν ὅτι καὶ λέγει. & alibi. καὶ γὰρ εἴτι καὶ λέγοιεν ἀληθές.

Καὶ, etiam idem per se valet quod καίπερ, vel κἂν, apud Aristophanem in Pluto, ἐὰν δὲ σύζυγον λάβω τινὰ καὶ σύκινον, τὸν ἰσχυρὸν τοῦτον θεὸν ἐγὼ ποιήσω τήμερον δοῦναι δίκην. Vbi καὶ σύκινον, pro κἂν σύκινον, idest quamuis debilem & imbecillum & fragilem sicut ficulneæ lignum.

Ponitur etiam ὁ καὶ in posteriori parte τῶν παραβολῶν ἐλλιπῶς τοῦ οὕτως, vt dicetur vbi de aduerbio οὕτως agetur. & simpliciter in posteriori parte proportionum qualitatis vel quantitatis. necnon in collationibus similium & dissimilium, refert nomen seu aduerbium prioris partis prædictarum collationum. Aristot. in 4. τῶν μετὰ τὰ φυσ. ὅλως δὲ τὸ καθ᾽ ὃ ἰσαχῶς καὶ τὸ αἴτιον λέγεται. Vbi ὁ καὶ refert aduerbium ἰσαχῶς. & pro ὁσαχῶς, vel pro ὡς, vel certe ἐλλειπτικῶς τοῦ ὡς ponitur. vt sit ἰσαχῶς ὡς καὶ τὸ αἴτιον. Ita καὶ æque ac & perinde vt significat. quemadmodum apud Latinos atque particula. Paus. in Atticis, ἢν δὲ τύχῃ βαλών τις ψηφῖδι κατὰ ταῦτα, οὕτως τε ἤχησε καὶ κιθάρα κρουσθεῖσα. ἀντὶ τοῦ, ὡς κιθάρα. perinde vt cithara pulsata resonat. Gregor. ἶσα καὶ παίδων ὁ τιμιώτατος, æque atque liberũ charissimus. Aristot. εἰκός τε τοὺς πρώτους ἕλληνας ὁμοίους εἶναι, καὶ τοὺς τυχόντας καὶ τοὺς ἀνοήτους. perinde vt stultos fuisse. Theophr. τοῦτο δὲ ὅμοιον τῇ ὄψει καὶ τὸ βούκερας, simile est aspectu fæno Græco. In cuiusmodi locutionibus si voces ad grammaticum ordinem redigantur, καὶ suam natiuam significationem obtinebit.

vt si illud Aristotelis sic dicatur, εἰκὸς τοὺς περὶ τοὺς Ἕλληνας καὶ τοὺς Αἰγυπτίους ὁμοίους εἶναι. Pariter illud Theophrasti sic ordinandum est: τοῦτο δὲ καὶ τὸ βούκερας ὅμοια τῇ ὄψει. sic in dissimilitudine ὁ καί, ἀντὶ τῶν διαφορικῶν ὀνομάτων καὶ ἐπιρρημάτων adhibetur. Aristot. ἔστι γὰρ ἑτέρα ἡ χρηματιστικὴ καὶ ὁ πλοῦτος ὁ κατὰ φύσιν. Alia est atque naturales diuitiæ. Quæ locutio sic reducenda est. ἡ χρηματιστικὴ καὶ ὁ πλοῦτος ὁ κατὰ φύσιν εἰσὶν ἕτερα, ἤγουν διάφορα. sic alibi apud eumdem, οὗ τὸ εἶναι ἕτερον καὶ τῶν κατηγοριῶν. quod sic reducitur, οὗ τὸ εἶναι καὶ τὸ τῶν κατηγοριῶν ἐστὶν ἕτερον. quod commodius diceretur, οὗ τὸ εἶναι ἕτερον ἐστὶ τοῦ τῶν κατηγοριῶν; Vnde fit vt ὁ καὶ in dissimilium collatione pro ἢ idest quam accipi videatur. sic Ciceronem 2. de Oratore, ac, particula vsum esse docet Budæus. Ingeniosi enim est vim verbi in aliud ac ceteri accipiant posse dicere, Vbi ac copulatiua pro quam selectiua vsus est.

Accipitur etiam sæpe ἐξηγητικῶς, vt apud Aristoph. in Pluto: καλῶς ἔπραττον καὶ πένης ἦν, interpretatur enim quid intelligat per hæc verba καλῶς ἔπραττον. quæ nihil aliud sibi volunt quàm, πένης ἦν.

Καὶ μὴν, Καὶ μέν τοι, Καὶ μὲν δὴ &c.

Ceterum voces in quibus καὶ geminari & superuacanea esse videtur, re vera autem superaddendi facultatem habet, sunt καὶ μὴν, & καὶ μέν τοι, & καὶ μὲν δή. Quibus apposita καὶ particula, καὶ μὲν δὴ καί, & καὶ μέν τοι καί, & καὶ μὴν καί, voces non vt formales notas, sed seiunctim appositas efficit. exemplum καὶ μέν τοι καί, est apud Galenum 1. de caus. pulsuum. καὶ μέν τοι καὶ βραδεῖς σαφῶς μὲν ἐπὶ ταῖς ἀξιολόγοις τῆς χρείας ὑπαλλαγαῖς· οὐ σαφῶς δὲ ἐπὶ ταῖς ἐλάττοσι. Exemplum vocum, καὶ μὲν δὴ καί, est illud Isocr. in Panegyr. καὶ μὲν δὴ καὶ τῶν τεχνῶν τάς τε πρὸς τὰ ἀναγκαῖα τοῦ βίου χρησίμας, καὶ τὰς πρὸς ἡδονὴν, τὰς μὲν εὑροῦσα, τὰς δὲ δοκιμάσασα, χρῆσθαι τοῖς ἄλλοις ἤδη παρέδωκε. Vbi prædictis vocibus in principio cōprehensionis transitiue vsus est. in quibus καὶ superaddit ijs quæ ab auctore supra dicta fuerant, ea quæ in proxima

compre-

comprehensione de artium inuentione subiecit.

Καὶ μή.

Καὶ μὴ, & non, vel non autem, duæ voces sunt, quæ in constructione ad diuersa referuntur. Quare in formalium numero vt vnica vox non sunt recipiendæ, vt dicetur, Vbi de μὴ particula agetur.

Καὶ ταῦτα.

Καὶ ταῦτα, idque, vel præsertim, auget condicionem. vt apud Aristoph. in Pluto. Vbi Iouis sacerdos inducitur dicens, ἀπόλωλ' ὑπὸ λιμοῦ, καὶ ταῦτα τοῦ σωτῆρος ἱερεὺς ὢν διός. idque cum Iouis &c. Vbi, καὶ ταῦτα, auget condicionem. ac si dixisset, & si minime conueniret Iouis sacerdotem fame perire, tamen &c. In eadem: οἱ γὰρ βλέποντες τοῖς τυφλοῖς ἡγούμεθα, οὗτος δ' ἀκολουθεῖ, κἀμὲ προσβιάζεται, καὶ ταῦτα ἀποκρινομένου τὸ παράπαν οὐδὲ γρῦ. idque cum &c. quanquam minus conueniret sequi cœcum non respõdentem quàm si responderet, tamen &c. Idem ἐν εἰρήνῃ, οὐδ' οἶδε γ' ἄλλον οὐδὲν ἀργεῖοι πάλαι, ἀλλ' ἢ καταγέλων τῶν ταλαιπωρουμένων, καὶ ταῦτα διχόθεν μισθοφοροῦντες ἄλφιτα. tametsi magis conueniret ipsos ἄγειν & minus καταγελᾶν τῶν ταλαιπωρουμένων. quid ita? quod μισθοφοροῦσι διχόθεν. apud Ciceronem & alios classicos scriptores Latinos sæpe reperietur particula composita; Idque, eadem significatione, qua apud Græcos καὶ ταῦτα. vt in 1. de off. apud M. Tul. Quamquam te Marce fili annum iam audiẽtem Cratippum, idque Athenis &c. Interdum quoque pro καίπερ, hoc est quamquam, vel tametsi vsurpatur hæc particula. vt apud S. Basil. initio homiliæ nonæ in Hexaemeron. οὐδὲ γὰρ Ἐλισσαῖον ὡς φαῦλον ἑστιάτορα παρῃτοῦντο οἱ τότε, καὶ ταῦτα λαχάνοις ἀγρίοις ἑστιῶντα τοὺς φίλους. Nam ne Elisaeum quidem vt malum conuiuatorem repudiarunt, qui eo tempore fuerunt, tametsi oleribus agrestibus amicos exciperet.

Καί τοι.

Καί τοι. Atqui, etsi formalis nota, ex καὶ & τοι constans, vt καίπερ ex καὶ & περ. hoc ab illa differens, quod καίπερ

parti-

participio ſemper iungitur hæc, tam verbo quam participio. Exempla καί τοι, ſunt apud Ariſtophanem, οὔτοι μὰ τὴν δήμητρα δύναμαι μὴ γελᾶν. καί τοι δάκνω γ' ἐμαυτὸν ἀλλ' ὅμως γελῶ. & alibi apud eumdem, πῶς δῆτ' οὐχὶ Σίμων' ἐνέπρησεν, οὐδὲ Κλεώνυμον, καί τοι σφόδρα γ' εἰσ' ἐπίορκοι. Cum participio etiam inuenitur in principio periodi, vt apud expoſitorem Gregorij, καί τοι δὲ γλυκεῖαν οὖσαν τὴν γεῦσιν, ὅμως πικρὰν ὠνόμασεν.

Notandum autem vocem hanc modo περιοδικῶς adhiberi, quando ὅμως aduerſatiua ſubſequitur, & fit ſermo bimembris inſtar hypothetici, vt in illo exemplo, καί τοι δάκνω γ' ἐμαυτὸν, ἀλλ' ὅμως γελῶ: modo ἀποσατικῶς ſeu ἐπιλογικῶς, vt in altero: καί τοι σφόδρα γ' εἰσ' ἐπίορκοι. & ſic ſermo reducitur ad formam Categorici, vt apud eumdem in Pluto. πῶς ἀνακηρύττει τοὺς νικῶντας κοτίνου στεφάνῳ, καί τοι χρυσῷ μᾶλλον ἐχρῆν εἴπερ ἐπλούτει. argumentatur enim nequaquam eſſe diuitem eum qui in adeo celebri ludo oleaſtri corona donat Athletas. Sic apud Ariſtot. 2. Politic. φανερὸν τοίνυν ἐκ τούτων ὡς οὔτε πέφυκε μίαν οὕτως εἶναι τὴν πόλιν ὥσπερ λέγουσι τινές. καὶ τὸ λεχθὲν ὡς μέγιστον ἀγαθὸν ἐν ταῖς πόλεσιν. ὅτι τὰς πόλεις ἀναιρεῖ. καί τοι τό γε ἑκάστου ἀγαθὸν σώζει ἕκαστον. In quibus καί τοι continet ſententiam, ex qua propoſitio argumentationis deducitur, τὸ τῆς πόλεως ἀγαθὸν σώζει τὴν πόλιν. deinde ſubijcienda eſt aſſumptio. τὸ λίαν ἑνοῦν τὴν πόλιν οὐ σώζει ἀλλ' ἀναιρεῖ. Vnde ſequitur, ὅτι τὸ λίαν ἑνοῦν τὴν πόλιν οὐκ ἀγαθὸν, quod ibi intendit probare. Differt præterea à καί περ, quod illud aduerſatiuum ſolummodo eſt; hoc etiam illatiuum ſeu collectiuum. Quarum ſignificationũ modo alterutram, modo vtramque præſefert. Porro vis aduerſatiua nonnumquam manifeſta eſt, vt in proximo Ariſtoph. exemplo. Plerumque vero quia ad remotiora refertur, non adeo perſpicue apparet. vt apud Xenophontem lib. 2. ἀπομνημ. Cum Socrates inuectus eſſet in eos qui amicos contemnunt, ſubiungit, καί τοι πρὸς ποῖον κτῆμα παραβαλλόμενος φίλος ἀγαθὸς, οὐκ ἂν πολλῷ κρείττων φανείη;

Ideſt

ideſt, Atqui cui nam poſſeſsioni comparatus probus ami-cus nō multo melior appareat? Quibus intendit Socrates damnare quod homines illi faciunt, & ſimul rationem reddere quare id minime facere debeant. Nam propter vim aduerſatiuam, deſtruit præcedens quippiam, eiuſque oppoſitum ponit vna cum probatione deſtructionis. vt in proxime dicto Xenophontis loco. Vbi cū ἐπιφωνηματικῶς propoſuerit male nonnullos homines parui amicos facere, ſubiungit quod dictum eſt. καίτοι πρὸς ποῖον κτῆμα &c. quibus infert minime conuenire amicos parui facere, quo refellitur id quod propoſuerat, ac ſimul affertur ratio, quamobrem amici magnifaciendi ſint. ſi interrogatio πρὸς ποῖον κτῆμα &c. in enuntiationem conuertatur, hoc modo, φίλος γάρ τοι ἀγαθὸς πρὸς πᾶν ἄλλο κτῆμα παραβαλλόμενος, κρείττων φανείη. Apud Ariſtophanem etiam vox καίτοι collectiua eſt, concluſioniſque illatiua in Pluto: Vbi cum ἡ πενία expoſuiſſet incommoda vitæ hominum affutura ſi diuites omnes fiant, dixiſſetque, ἔτι δ' οὐχ ἕξεις οὔτ' ἐν κλίνῃ καταδαρθεῖν &c. ſubijcit, καίτοι τί πλέον πλουτεῖν ἐστι πάντων τούτων ἀποροῦντας. ac ſi diceret, τί οὖν πλέον, vel ὥστε τί πλέον, ideſt quare nihil iuuat diuitem eſſe ſi bonis illis vita careat. In cuiuſmodi ſitu poſita καίτοι particula ἐπιλογικῶς, & ἀποστατικῶς adhibetur vt dictum eſt. Ponitur etiam poſt longas narrationes interdum ad ſimpliciter exponendam ſententiam aliquam ſeu iudicium & cenſuram de ſupradictis faciendam. vt multis in locis apud Iſocratem in Panegyr. quorum & ille eſt, in quo cum multis in Lacedæmonios inuectus eſſet, ſubiungit, καίτοι πῶς οὐκ ἄτοπον τοὺς προεστῶτας τῶν ἑλλήνων, ἕνα μὲν ἄνδρα (Regem Perſarū intelligit) τοσούτων ἀνθρώπων καθιστάναι δεσπότην, τὰς δ' ἑλληνίδας πόλεις μηδὲ αὐτὰς ἑαυτῶν ἐᾶν εἶναι κυρίας. & ſubinde cū quædam alia contra eoſdem attuliſſet, moxque ſuaſiſſet quid ipſis agendū eſſet ad Græcorū animos ſibi conciliandos, & priora maledicta delenda, infert: καίτοι χρὴ τοὺς φύσει καὶ μὴ διὰ τύχην μέγα φρονοῦντας τοιούτοις ἔργοις ἐπιχειρεῖν. &c.

In qui-

In quibus omnibus locis & ſimilibus τὸ καί τοι, aduerſatiuam aliqua ex parte vim retinet. Quandoque etiam ἐπιλογικῶς poſitum, præter vim aduerſatiuam, argumentandi quoque ſignum eſt. Vt ſæpe apud eundem Iſocratem in eadem oratione. Vbi cum de Athenienſium nobilitate & antiquitate diſſeruiſſet, vt probaret Imperium Græcorum illis conuenire, ſubijcit: καί τοι χρὴ τοὺς διὰ λόγους μέγα φρονοῦντας καὶ περὶ τῆς ἡγεμονίας δικαίως ἀμφισβητοῦντας, τοιαύτην ἀρχὴν τοῦ γένους ἔχοντας φαίνεσθαι. In quibus implicite continetur concluſio annexa maiori propoſitioni in ſupradictis verbis contentæ, Græcorum videlicet Imperium ad eos pertinere qui talem originem habuerint. cui propoſitioni addenda eſt aſſumptio, ſiue minor ex ſupradictis, Athenienſes videlicet huiuſmodi originem habuiſſe. ex quibus infertur, ad Athenienſes pertinere Græcorum Imperium. Et infra antiquam nobilitatem Athenienſium probãs, καί τοι περὶ τίνων χρὴ μάλιστα πιστεύειν ἢ περὶ ὧν ὅ τε θεὸς ἀναιρεῖ καὶ πολλοῖς τῶν ἑλλήνων συνδοκεῖ &c. ex quibus cõficitur maior ſeu propoſitio argumenti, hoc modo: quæ Deorũ reſponſis affirmantur, & Græcorũ decreto ſancita ſunt, his maxima fides habenda eſt. deinde ſubiungenda eſt aſſumptio ex ſuperioribus colligenda: Quæ ego dico de Athenienſium nobilitate, Apollinis oraculo & Græcorũ decreto ſancita ſunt. Quod quidem aſſumptum non exprimitur, ſed ea tantum ex quibus id probatur recenſentur. Vnde ſequitur his quæ de Athenienſium nobilitate dicta ſunt maximam fidem habendam eſſe. ſic plurimis alijs in locis, quæ longum eſſet recenſere.

Accipitur etiam vt εἶτα, & ἔπειτα ἐπιλογικῶς, cum quadam indignatione. Iſocr. in eadem oratione. Vbi cum Perſarum Regi omnia ex ſententia ſuccedere dicat propter Græcorum diſcordias, & incuriam, nonnullaque exponat quæ eamdem ob cauſam Regi acceſſerant, ſubijcit, καί τοι τινὲς θαυμάζουσι τὸ μέγεθος τῶν βασιλέως πραγμάτων. poteſt tamen hoc aduerſatiue etiam accipi, ac ſi dixiſſet,

xiſſet, καί περ οὖν διὰ τὰς ἡμετέρας στάσεις καὶ ἀπεχθείας ἔτεως ηὐξημένων τῶν τοῦ βασιλέως πραγμάτων, ὅμως τινὲς θαυμάζουσι τὸ μέγεθος. & cetera.

Ex Budæo nihil aliud de hac particula habemus niſi àtqui, & verũ, & ſed, ſignificare. & per at particulã interdum eamdem expreſſam eſſe à M. Tullio. tum pro quamquã accipi aduerſatiua. quæ quidem vox nõ vt aduerſatiua, ſed vt figurata aliquando accipi videtur apud Virgilium, cum dicat, Quamquam o, ſi ſolitæ quicquam virtutis ineſſet. & apud Ciceronem in Dialogo de ſenectute, Quanquam o Dij boni, quod καί τοι ὦ θεοὶ πανάγαθοι, Gaza tranſtulit. Præterea pro, & quidem, hanc vocem Budæus nonnunquam Latine dici teſtatur. vt apud Ciceronem. Et quidem cuius temperantiæ fuit de M. Antonio dicentem, maledicto abſtinere? καί τοι ποίας ἐγκρατείας &c. Item collectiuam eſſe particulam, vt τοίνυν & τοιγαροῦν, id eſt proinde vel itaque. Quibus omnibus ſignificatis exempla autorum applicat. quæ quidem ſignificata omnia ad ea quæ ſupra ſunt à nobis expoſita, facile reuocari poſſunt. Interdum etiam tacitæ & ſubintelligendæ obiectioni ſatisfacit: vt apud Ariſtophanem in Pluto: Inducitur ἱερεὺς, dicens, θύειν ἔτ' οὐδεὶς ἀξιοῖ. Ad quæ Καρ. τίνος οὕνεκα, reſpondet ἱερεὺς, ὅτι πάντες εἰσὶ πλούσιοι. καί τοι τότε ὅτ' εἶχον οὐδὲν, ὁ μὲν ἂν ἥκων ἔμπορος ἔθυσεν ἱερεῖον τι σωθείς. In quibus vox καί τοι aduerſatiua vt καὶ μὴν occurrit ad id quod obijcere poſſet aliquis, homines videlicet non ſolere ſacrificia offerre. ad quod ſacerdos, atqui, inquit, cum eſſent pauperes hoc agebant.

Καὶ μὴν.

Καὶ μὴν. aggregatum ex καὶ & μὴν aduerſatiua particula aduerſandi ſignum eſt; vt καί τοι. Ariſtoph. in Pluto: cum Plutus cæcus de Ioue dixiſſet, οὕτως ἐκεῖνος τοῖσι χρηστοῖσι φθονεῖ: reſpondet Chremylus, καὶ μὴν διὰ τοὺς χρηστούς γε τιμᾶται μόνους. ideſt, atqui propter probos ab hominibus honoratur. Sic alibi in eadem fabula. Vetula quædam inducitur

ducitur querens ſe deſtitutam ab adoleſcente, eo quod diues factus, eius deſereret conſuetudinẽ. verba vetulę ſunt: καὶ μὴν πρὸ τοῦ γ' ὁσημέραι ἐπὶ τὴν θύραν ἐβάδιζ' ἀεὶ τὴν ἐμήν. pro quo καί τοι dici poterat, καί τοι πρὸ τοῦ γε &c. Vbi καὶ μὴν, non ad ea quæ proxime dixit is qui cum ea loquitur, ſed continuantur cum his quæ ipſa ſupra dixerat: καὶ πρὸς, ἐπὶ τούτοις εἶπεν ἀποπέμπων ὅτι πάλαι ποτ' ἦσαν ἄλκιμοι Μιλήσιοι. ideſt & præterea dixit hæc & hæc. Atqui ante hac quotidie ad fores aduentabat meas. Vbi cum ad remotiora referatur hæc particula, fit vt vis aduerſatiua ſupprimatur. Sic alibi niſi ſuppleatur aliquid in ſenſu, fieri non poteſt, vt aduerſatiuam vim retineat. vt apud eumdem in eadem fabula, inducitur quidam ad ſycophantam dicens, κατάθου ταχέως θοἰμάτιον. ἔπειθ' ὑπόλυσαι. Ad quæ ſycophanta, καὶ μὴν προσελθέτω πρός μ' ὑμῶν ἐνθαδὶ ὁ βουλόμενος. atqui accedat ad me veſtrum aliquis. in quibus ſubintelligendum eſt ad ſenſus integritatem, quamuis adeo audacter mihi imperetis vt veſtem deponam & calceamenta; accedere tamen ad me, & manus mihi inijcere nemo veſtrum audebit. ſic paulo infra cum ſycophanta dixiſſet, ἄπειμι, τὸν δ' ἰσχυρὸν τοῦτον θεὸν ἐγὼ ποιήσω τήμερον δοῦναι δίκην. Ad quæ alter. καὶ μὴν ἐπειδὴ τὴν πανοπλίαν τὴν ἐμὴν ἔχων βαδίζεις, ἐς τὸ βαλανεῖον τρέχε. ideſt, vt ſint hæc quæ dicis, tamen ad balneum te velociter confer. Quorum verborum ſenſus eſt, Quanquam adeo nobis minaris, nihil tamen proficies: quare ad balneum te confer. Et infra in eadem fabula inducitur ἡ γραῦς dicens, ἐγὼ δὲ τί ποιῶ, Ad qua Καρίων, τὰς χύτρας αἷς τὸν θεὸν ἱδρυσόμεθα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς φέρε post quæ cum ἡ γραῦς nonnulla interpoſuiſſet, ad eaque reſpondiſſet ὁ Καρίων, demum ὁ Καρίων, καὶ μὴν πολὺ τῶν ἄλλων χυτρῶν τἀναντία αὗται ποιοῦσι. in quibus καὶ μὴν cum ſuperioribus illis verbis continuatur, τὰς χύτρας αἷς τὸν θεὸν ἱδρυσόμεθα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς φέρε. ideſt, ollas quibus Plutum Deum ſtatuemus, ſuper caput geſtabis. quamquam ollis iſtis contra quam reliquis accidit.

Videtur etiam accipi pro ἀλλὰ μὴν, in eadē fabula: Vbi inducitur ſycophanta qui dicit de ſe, ὅτι χρηστὸς ὢν καὶ φιλόπολις πάσχω κακῶς. quibus obſtans alter interlocutorū, dicit: σὺ φιλόπολις καὶ χρηστός; poſt quam interrogationem vrget Sycophanta, ὡς οὐδεὶς ἀνήρ. quæ Sycophantæ verba euertere intendens qui cum eo diſputat, ſubijcit, καὶ μὴν ἐπερωτηθεὶς ἀπόκριναί μοι, γεωργὸς εἶ, ἢ ἔμπορος ἢ τέχνην τινὰ ἔμαθες; quorum ſingula cum negaſſet Sycophanta, & confeſſus eſſet ſe ex curioſis negotiationibus victum quęrere, infert ille, πῶς οὖν ἂν εἴης χρηστὸς ὦ τοιχωρύχε; Quorum verborum ſenſus eſt, ſi tu probus vir eſſes, exerceres vtique aut agriculturam, aut mercaturam aut artem quampiam aliam, ſed nullam harum exerces, ergo fieri non poteſt vt vir probus ſis. Antecedens & euerſio eius continetur implicite in interrogationibus γεωργὸς εἶ, ἢ ἔμπορος &c. quibus extorquet ab aduerſario confeſſionem antecedētis. euerſionis autem ſignum eſt vox καὶ μὴν, quæ pro ἀλλὰ μὴν accipitur, vt dictum eſt. conſequentis autem illatio cum interrogatione fit in illis verbis, πῶς οὖν ἂν εἴης χρηστὸς ὦ τοιχωρύχε; Poteſt tamen καὶ μὴν aduerſatiue etiam accipi, vt καίτοι, pro deſtructione eius quod dixerat Sycophanta ſe probum virum eſſe. vt dicat qui contradicit, καὶ μὴν οὔτε γεωργὸς εἶ, οὔτε ἔμπορος &c. atqui neque agricola es, neque mercator. qui tamen ſenſus ad ſupradictaam argumentationem reuocatur. Vnde patet particulā hanc modo ſimpliciter aduerſatiuam eſſe, modo cum argumentatione, vt dictum eſt de καίτοι particula.

Iam enim alibi quoque adnotauimus, particulis fere omnibus præter natiuam vim & ſignificationem, qualitates etiam alias quaſdam accidere quæ non mutare, ſed augere cuiuſque ſignificationem dicendæ ſunt. vt de propoſita particula dicimus, quæ cum aduerſatiua ſit, tamen præter vim aduerſandi, fit vt interdum etiam ratiocinatiuæ locutioni ſeruiat. Ponitur etiā ἀποστατικῶς particula hæc cum rem inſperato & de improuiſo accidentem ſigni-

gnificare volumus. tunc vero aduersatiua vis supprimitur propter defectum cuiusdam vocis subintelligendæ: vt apud Aristoph. in Pluto Anus illa superius dicta inducitur dicens. καὶ μὴν τὸ μειράκιον τοδὶ προσέρχεται. cuius locutionis sensus est: Quamquam ego minime sperabam adolescentem ad me amplius rediturum, attamen ipse nunc aduenit. In quibus omnibus huiusmodi locutionibus si suppleatur aliquid, facile aduersatiua vis huius particulæ semper apparebit.

Adhibetur etiam in principio clausulæ pro ἀλλὰ μὴν. vt apud Isocratem in paneg. Vbi cum probasset Athenienses auctores hominibus fuisse bonarum artium, & agriculturæ, postea, quia posset aliquis dicere, quid hoc tanti refert? subiungit Isocr. καὶ μὴν ὅσης προσήκει τιμῆς τυγχάνειν τοὺς τηλικούτων ἀγαθῶν αἰτίους, πάρεργον διδάσκειν. Qui sensus magis competit ἀλλὰ μὴν particulæ, propter ἀλλὰ deriuationem ab ἄλλο nomine, vt suo loco dictum est. quo fit vt in hoc hæ particulæ conueniant, quod superaddendi sensum habent, propter καὶ & ἀλλὰ notionem, quibus primo hæc vis & notio inest.

Καὶ δή.

Καὶ δὴ, vox, ex καὶ & δὴ constat. in qua δὴ tametsi subiungitur, eo quod natura nunquam præponitur, tamē in hoc aggregato potior est. quippe cum tota vis aggregati in eo consistat: significetque idem quod ἤδη, idest iā & mox. Aristoph. in Pluto, καὶ δὴ βαδίζω, idest mox, & iam iam pergam. & in Auibus, καὶ δὴ τοίνυν πρῶτα διδάσκω. Vbi δὴ per se idem quod καὶ δὴ præstare posset hoc modo. πρῶτα δὴ τοίνυν διδάσκω &c. ac si dixisset, ἤδη τοίνυν πρῶτα διδάσκω. Demosth. περὶ τῆς εἰρήνης: ἓν τὸν δέ ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι καὶ μόνον ἐν τοῦτ᾽ εἰπὼν, καὶ δὴ καὶ περὶ ὧν παρελήλυθα ἐρῶ. Apud Platonem etiam καὶ δὴ λέγω, pro iam iam dicam inuenitur. Eodem fere modo accipitur vox καὶ δὴ in illo Demosthenis, ὡς ἐὰν πρότερός τις εἴπῃ τὰ προσόνθ᾽ ἑαυτῷ περὶ ἄλλου, καὶ δὴ ταῦθ᾽ οὕτως ἔχοντα. Idest (vt Budæus interpretatur) Quasi vero si quis

ro ſiquis de altero dicere occupaſſet quæ ſibi ineſſe vitia noſſet, continuo ita futurum eſſet vt alteri ineſſent ipſa. Cuius Græcæ locutionis poſteriorem illam partem; καὶ δὴ ταῦθ' οὕτως ἔχοντα, recte idem Budæus pro, καὶ δὴ τούτων οὕτως ἐχόντων, accipienda ſenſit. quippe cum in diſtributione conſtructionis particula ὡς ad verbũ aliquod referatur, & εἰ particulam ſubintelligendam reſpiciat. vt ſit ordo ambitus, ὡς εἰ καὶ δὴ ταῦτα οὕτως ἔχει. Quam particulam ex accuſatiuo participij non poſſumus elicere, ſicut ex genitiuo plagiaſmi, ὡς δὴ τούτων οὕτως ἐχόντων. qui plagiaſmus ſuapte natura in verbum & εἰ conditionalem reſoluitur. Alibi etiam in eodem ſenſu vtitur καὶ δὴ voce Demoſthenes, τὰς μὲν συμφορὰς πάντα τὸν χρόνον κυρίας αὐτοῖς γεγενημένας, τὰς δὲ δωρεὰς ἃς ἀντὶ τούτων ἔλαβον, καὶ δὴ λελυμένας, id eſt protinus ſolutas & reuocatas, ſeu abrogatas. Sic Greg. εἰς Βασίλειον, ἓν δὲ ἢ δύο εἰπὼν, ἐπ' αὐτὸν καὶ δὴ τρέψομαι. ideſt continuo ad eum me conuertam. Significat itaque vox καὶ δὴ, continuo, & protinus. tametſi in Demoſthenis verbis illis, καὶ δὴ ταῦθ' οὕτως ἔχοντα, particula δὴ βεβαιωτικῶς etiam intelligi poſſet, vt dicat, quaſi vero ſiquis alteri quæ ſibi inſunt vitia obiecerit, re vera ita eſſe cenſeretur. in reliquis vero expoſitis exemplis ſenſus hic δὴ, particulæ non congruit.

Κἂν.

Κἂν vox, ex καὶ & ἂν conſtat. eſtque formalis nota, in qua ἂν modo in ſua ſignificatione manet, modo pro ἐὰν conditionali accipitur. Quando itaque in ſua ſignificatioue manet, tunc vox κἂν vehementiore ſpiritu profertur, conſtruiturque omnibus verbalibus modis, quibus ἂν particulam conſtrui dictum eſt. Indicatiuo videlicet, vt apud Sophocl. in Aiace, κἂν ἐξέπραξεν εἰ κατημέλησ' ἐγώ. & apud Demoſth. ἐπεὶ δικαίαν εἰρήνην καὶ μηδὲν πεπραχότας ἀνθρώπους κἂν ἐπῄνουν καὶ στεφανοῦν ἐκέλευον. Optatiui vocibus iunctum eſt, in illo Ariſtoph. in Nebulis: κἂν προσκαταθείην γ' ὥστ' ὀμόσαι τριώβολον. in quibus locutionibus κἂν ſic diſtribuitur.

tur. καὶ διέπραξεν ἄν, καὶ ἐπῄνουν ἄν. καὶ προσκατέθηκα ἄν. Vbi ἂν actum tollit, & potentiam supponit. Cum vero ἂν pro ἐὰν accipitur, remisso spiritu profertur. construiturq. vox κἂν tum optandi vocibus, vt apud Isæum, ἀλλ' ὁμοίως ὑπάρχει τὴν αὐτὴν εἶναι μητέρα κἂν ἐν τῷ πατρῴῳ μένοι τις οἴκῳ κἂν ἐκποιηθείη. tum subiunctiuo, pro & si, idest an si. Vt apud Demost. κἂν ἀναγκασθῇ που συντυχεῖν, ἀπεπήδησεν εὐθέως. Sic alibi πότερ' ἂν μηδὲν ἀδικῶν φαίνηται ἢ κἂν ἀδικῶν σιωπείτω. idest vtrũ si innocens sit, an etiam si nocens & pœnæ obnoxius. Iungitur item huic voci conditionalis εἰ, & fit κἂν εἰ. in qua voce particula κἂν, pro simplici καὶ accipitur. & idcirco Indicatiui & Optandi vocibus adhærescit: quibus εἰ conditionalis conuenit. Demosth. κἂν εἰ πάντα ταῦτα ὑπῆρχεν, ἐκεῖνο δὲ μὴ προσῆν. & si omnia hæc adessent. Optandi voci iunxit Aristot. κἂν εἰ βίᾳ κινηθείη, καὶ φύσει. quod si vi moueri potest, etiam natura moueri poterit. sic Demosth. νῦν δέ μοι δοκεῖ κἂν ἀσέβειαν εἰ καταγνώσκοι τις τὰ προσήκοντα ποιήσειν. In quo exemplo voce κἂν εἰ, interrupta κατὰ τμῆσιν vsus est. Præponitur & negatiuæ conditioni εἰ μή, particula κἂν, & fit κἂν εἰ μή. in qua voce particula κἂν, itidem pro simplici καὶ accipitur. Aristot. κἂν εἰ μὴ δι' ἄλλην αἰτίαν ἀλλὰ διὰ ταύτην. idest, καὶ εἰ μή. si minus ob aliam causam, certe ob hanc. Sic Gregor. κἂν εἰ μὴ παύοισθε κωμῳδοῦντες. idest, καὶ εἰ μή, & si non desinitis, vel, quanquam & quamuis non desinatis.

Κοὐδ' οὖν.

Κοὐδ' οὖν. quatuor particulæ sunt, καὶ, οὐ, δέ, οὖν. apud Aristoph. in Auibus: κοὐδ' οὖν εἴπερ ταῦτα δοκεῖ δρᾶν, ὁπλισάμενοι παρέθενθ' ὑμᾶς, ἀλλά, & reliqua. Quarum particularũ priores duæ verbo παρέθεντο tribuuntur, καὶ οὐ παρέθεντο. reliquæ duæ εἴπερ conditionem subsequuntur, εἴπερ δ' οὖν ταῦτα δοκεῖ δρᾶν. & erit ordo verborum, καὶ οὐ παρέθεντο ὑμᾶς ὁπλισάμενοι εἴπερ δ' οὖν δοκεῖ ταῦτα δρᾶν. In quibus vox δ' οὖν, pro γοῦν, quod est μεσωτικῶς audiendum, & verbo tribuendum, καὶ οὐ παρέθεντο γοῦν ὑμᾶς ὁπλισάμενοι, ἀλλά &c. vel potius pro ὅμως, vt sit, εἴπερ ὅμως. Vide vocem δ' οὖν.

Μά.

Μά, iurandi particula, quam per ſe poſitam negare docet Budæus; afferens exemplum ex Pluto Ariſtoph. in quo introducitur quidam Sycophantæ obijciens, ἢ τὴν πονηρῶν ἤδθα ἢ τοιχωρύχων. Ad quæ reſpondet Sycophanta, μὰ δί' οὐκ ἔγωγε. quod alibi quoque confirmat, vocem νὴ δία interpretando, aſſerens ſic dici ἐν τῇ καταφάσει τὸ, νὴ δία, vt ἐν τῇ ἀποφάσει τὸ, μὰ δία. Vt autem concedamus particulam hanc per ſe negare, ex ſupradicto tamen Ariſtophanis exemplo nequaquam id elicere poſſumus quippe cum ibi vox μὰ δία non per ſe negatiuam locutionem efficiat, ſed auxilio negationis ſubſequentis in οὐκ ἔγωγε. Eſt autem iurandi hæc particula tam affirmationi quam negationi cõmunis. & vt voces quæ μέσαι apud Græcos appellantur, ſi aliquid addatur, bonum vel malum ſenſum habent: ſic particula hæc affirmationis vel negationis appoſitione, aut affirmatiuam, aut negatiuam locutionem efficit. negatiuam quidem, vt apud Homerum, οὐ μὰ γὰρ Ἀπόλλωνα. Affirmatiuam vero, vt apud Ariſtophanẽ in Pluto: ἐκ τῶν ἐμῶν γὰρ ναὶ μὰ δία δειπνήσετον. & apud Homerum: ναὶ μὰ τόδε σκῆπτρον. Iliad α'. Quod exemplum afferens Budæus, & Xenophontis item aliud, in quibus ναὶ μὰ δία, pro νὴ δία accipitur; tamen in his omnibus μὰ particulam ſuperuacaneam eſſe docet: in qua tamen vis iurandi conſiſtit. ναὶ enim & οὐ non iurandi, ſed affirmandi & negandi ſunt notæ. Affirmationi itaque ſociata μὰ particula, affirmatiuũ iuſiurandum efficit; negationi autem, negatiuum. Verum quia vt plurimum negationem annexam habet, idcirco negatiuæ nomen obtinuit, cum tamen per ſe affirmatiua ſit, vt apud Ariſtoph. in Pluto: Interrogat quidam ſeruũ: σὺ δὲ πῶς ἐώρας ὦ κάκιστ' ἀπολούμενε; Ad quæ reſpondet ſeruus, δὲ τοῦ τριβωνίου, ὀπὰς γὰρ εἶχεν οὐκ ὀλίγας μὰ τὸν δία. Vbi μὰ τὸν δία, plane pro νὴ τὸν δία accipitur; cum iuſiurandum affirmatiuum ſit; negatioque in οὐκ ὀλίγας, illud non faciat negatiuum, ſed nomen ὀλίγας in ſuum oppoſitum conuertat.

tat. idem nãque valet οὐκ ὀλίγας, quod πολλάς. Porro quando negationi iungitur, tunc negatio interdum præcedit. vt in præcedenti Homeri exemplo: οὐ μὰ γὰρ Ἀπόλλωνα. Et apud Aristoph. in Pluto. οὔτοι μὰ τὴν Δήμητρα χαιρήσεις ἔτι. & multis alijs in locis. plerumque tamen subsequitur. vt in exemplo Xenophontis, quod affert Budæus, vbi agit de μή τοι particula: διπλῆν ἡμῖν δίκαιον καὶ τὴν σωτηρίαν παρέχειν. μὰ Δί' ἔφη μή τοιγε ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ. Vbi tametsi μή τοι, pro οὔτοι interpretatur Budæus, non tamen animaduertit negationẽ hanc causam esse cur μὰ Δία negatiuum sensum habeat. & idcirco docet μὰ Δία per se negare, μή τοι γε ornatus causa negationem conduplicare. Negatio autem refertur ad id quod supra dixit, δίκαιον διπλῆν τὴν σωτηρίαν παρέχειν, quod intendit negare. subsequentis autem negationis exempla non pauca inuenies apud auctores. Aristoph. μὰ τὸν Ἀπόλλω ἐγὼ μὲν οὔ. Idem in Nebulis, μὰ τὴν ἀναπνοήν, μὰ τὸ χάος, μὰ τὸν ἀέρα, οὐκ εἶδον οὕτως ἄνδρ' ἄγροικον οὐδένα. & in Quibus, μὰ γῆν, μὰ νεφέλας, μὰ παγίδας, μὰ δίκτυα, μὴ ἐγὼ νόημα κομψότερον ἤκουσά πω. & plurimis alijs in locis. Præcedit etiam negatio apud Demosth. ἀλλ' οὐκ ἔστ' ὅπως ἡμάρτετε, οὐ μὰ τοὺς ἐν Μαραθῶνι προκινδυνεύσαντας. Vbi negationem οὐ, abundare ait Budæus, & μὰ per se negare, applicans huic exemplo regulam, Quod negationes interdum redundẽt apud Atticos. Quæ regula nihil ad rem facit. Quippe cum hoc loco negatio minime superflua sit, sed ex præcedentibus repetatur, & orationi integritatem tribuat. Quæ si deesset, ex præcedentibus vtique supplenda & subintelligenda esset. Nonnunquam negatio & præcedit & subsequitur. vt in Pluto Aristoph. Vbi cum dicat Sycophanta, οὐκ ἐπ' ἀγαθῷ γὰρ ἐνθάδ' ἐστὶν οὐδενί. respondet alter, μὰ τὸν Δία οὔκουν τῷ γε σῷ σάφ' ἴσθ' ὅτι. Interdum negatio neque subsequitur neque de proximo particulæ μὰ apponitur. sed remotius petenda est, & huic applicanda. vt apud Aristoph. in Pluto: Vbi inducitur seruus cum hero colloquens, οὐ γάρ με τυπτήσεις στέφανον ἔχοντά γε, ad quæ herus, μὰ Δί' ἀλλ' ἀφελὼν τὸν

στέφανον ἵνα μᾶλλον ἀλγῇς. repetenda enim eſt tota negatiua locutio, μὰ Δία οὐ τυπτήσω σε ἔχοντα τὸν στέφανον, ἀλλ' ἀφελὼν τὸν στέφανον τυπτήσω σε. minime te coronatum cædam, ſed corona priuatum cædam. Quia igitur negatio non apponitur expreſſe, idcirco videtur μὰ per ſe negatiua eſse. Aliud exemplum ſupradicto ſimile, habemus in eadem fabula. Vbi cum ad Pluti cæci petitionē in illis verbis contentā, ἄφετόν με νῦν, reſpondeat Chremylus, μὰ Δί' ἀλλὰ πολλῷ μᾶλλον ἑξόμεθά σου, ex ἀλλὰ coniunctione monemur, verbū ſupra adhibitum, cum negatione repetendum eſse. μὰ Δία οὐκ ἀφήσομεν, ἀλλὰ πολλῷ μᾶλλον ἑξόμεθα. nequaquam te dimittemus, immo magis quam antehac detinebimus. eiuſmodi autem ſuppreſſio negationis, negatiuum nomen μὰ particulæ tribuit. Sic infra in eadem fabula, interrogatus Chremylus cur Plutum cum amicis non communicaret, reſpondet, οὐκ ἔστι πω τὰ πράγματ' ἐν τούτῳ. poſt quæ interponit qui cum illo loquitur: τί φῄς οὐ μεταδοῦναι; at ille pergit, μὰ Δία, δεῖ γὰρ πρῶτα. connectens μὰ Δία, tam cum præcedenti illa negatione, οὐκ ἔστι πω τὰ πράγματ' ἐν τούτῳ, quam cum poſteriore hac, οὐ μεταδοῦναι. vt ſit totus ſenſus, non dum eo loci res eſt vt cum amicis Plutum communicare poſſim. cuius cauſam ſubiungit, δεῖ γὰρ πρῶτα &c. Paulo infra in eadem fabula, eadem particula præcedentem negationem reſpicit. Vbi cum inducantur interlocutores, medicum quærentes ad curandam Pluti cæcitatem, negat Chremylus inueniri poſse medicum idoneum, qui hoc præſtare poſsit: ἀλλ' οὐκ ἔστι ſupple ἰατρός. idem negat qui cum eo loquitur, οὐ δ' ἐμοὶ δοκεῖ. poſt quæ ſubdit Chremylus. μὰ Δί' ἀλλ' ὅπερ πάλαι παρεσκευαζόμην κράτιστόν ἐστιν. negans enim quemquam eſse medicum qui hoc præſtare poſſit, quod pridem ipſi in mentem venerat agendum eſse affirmat. Sic in Ranis cum quidam dicat, οὐδὲν ποιεῖς γὰρ, ἀλλὰ τὰς λαγόνας ἀπόδει, reſpondet alter, μὰ τὸν Δία: ἀλλ' ἤδη πάρεχε τὴν γαστέρα. in quibus repetenda eſt tota ſuperior locutio, μὰ τὸν Δία οὐδὲν ποιῶ, Nihil me hercule proficio,

quare

quare ventrem præbe. Quandoque etiam negatiue accipitur vox μὰ δία, propter causam negatiuam quæ subsequitur. vt apud Plutarch. περὶ ἀδολεσχ. de Aristotele philosopho: ἑτέρῳ δέ τινι τοιούτῳ μετὰ πολλοὺς λόγους εἰπόντι κατηδολέσχησά σου φιλόσοφε. μὰ δία εἶπεν. οὐ γὰρ προσεῖχον.

Aduertendū præterea in illo Aristophanis. μὰ δί᾽ ἀλλ᾽ ἀφῄσω τὸν στέφανον, μὰ δί᾽ ἀλλὰ non esse formam aggregatam, sed μὰ δία præcedens, aliquid negare. ἀλλὰ vero aduersari his quæ per μὰ δία negantur. quod fit etiam in νὴ δί᾽ ἀλλά: Vt suo loco dicetur.

De particula Μὲν, & compositis. Cap. XIII.

Μὲν, per se sine δὲ subsequente; παραγραφικὸν est, vt γε. Demosth. περὶ τῶν ἐν χερρον. καὶ ἔγωγε αὐτὸς μὲν τεθναῖαι μᾶλλον ἂν ἢ ταῦτ᾽ εἰρηκέναι βουλοίμην. Vbi ἔγωγε, & αὐτὸς μὲν ἐκ παραλλήλου posita, augent τὸν παροξυσμὸν, ἤγουν τὴν παραγραφήν. in eo autem quod sequitur, οὐ μὴν ἀλλ᾽ εἴτις ἄλλος λέγει καὶ ὑμᾶς πείθει, quamuis τὸ οὐ μὴν ἀλλὰ, pro δὲ accipiatur, non tamen huic μὲν respondet, sed alii μὲν supra posito in illis verbis, αἰσχρὸν μὲν νὴ τὸν δία καὶ ἀνάξιον ὑμῶν. cui μὲν post multa interposita, respondet prædictum οὐ μὴν ἀλλά, quod pro δὲ accipitur. παραγραφικὴν itaque & παροξυστικὴν δύναμιν habet μὲν particula per se posita. cuius vsus exempla non desunt apud auctores. Aristoph. in Pluto. ἐγὼ μὲν οἰμώζειν λέγω σοι. quod μὲν ad nullum δὲ refertur. Idem ἐν εἰρήνῃ: οὔτω μὲν ἐκκαλύψομαι. οὔτω μὲν, pro οὔτω δὴ dixit. Cum autem respondet τῷ, δὲ, vel τῷ ἀλλὰ, vel τῷ οὐ μὴν ἀλλὰ, vel alij huiusmodi voci, quæ pro δὲ accipiatur, tunc concedendi, seu aliquid ponendi vim habet. quod tamen oppositi vel diuersi cuiusdam affirmatione sub δὲ particulæ ductu destruitur. Vt apud Demosth. in exordio τοῦ περὶ τῶν ἐν χερρονήσῳ. ἔδει μὲν ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι τοὺς λέγοντας ἅπαντας μήτε πρὸς ἔχθραν ποιεῖσθαι λόγον μηδένα, μήτε πρὸς χάριν. ἐπεὶ δὴ δὲ ἔνιοι, & quæ sequūtur. & in exordio τοῦ περὶ τῆς εἰρήνης Δημοσθένους ὁρῶ

μὲν τὰ παρόντα πράγματα δυσκολίαν ἔχοντα. & poſt multa, οὐ μὴν ἀλλὰ &c. Habet etiam vim concedendi, etiam ſi non remoueatur id quod ſub δὲ particula ſubditur. Interdum enim vniuerſale aliquod proponentes ſub μὲν particula, poſtea ſub δὲ ſtrictius aliquod ſubijcimus, vt in illo Iſocratis. ἐν πολλοῖς μὲν διεστώσας εὑρήσομεν τὰς τῶν σπουδαίων γνώμας. πολὺ δὲ μεγίστην διαφορὰν εἰλήφασιν. ſic Demoſth. ἐπὶ πολλῶν μὲν ἄν τις ἰδεῖν δοκεῖ μοι τὴν παρὰ τῶν θεῶν εὔνοιαν, οὐχ ἥκιστα δὲ ἐν τοῖς παροῦσι. Plærumque autem prædictæ particulæ ſibi reſpondentes. διαφορικῶς intelliguntur. vt quæ differentia ſeu diuerſa vel oppoſita ſeiungunt. Demoſth. κτ φιλίπ. ἀλλὰ διαμένω λέγων ἐξ ὧν ἐγὼ μὲν πολλὸν ἔλαττον εἰμὶ. ὑμεῖς δὲ εἰ πείθοισθέ μοι μείζους ἂν εἴητε. & paulo infra, ἐξ ὧν ἐγὼ μὲν πρῶτος ὑμῶν ἔσομαι, ὑμεῖς δὲ τῶν ἄλλων ὕστατοι. & rurſus, ἐπ' ἐκεῖνο μὲν γὰρ ἡ φύσις αὐτὴ βαδιεῖται, ἐπὶ τοῦτο δὲ τῷ λόγῳ δεῖ προάγειν. & alibi, ὡς ἐγὼ μὲν ὕδωρ πίνων, εἰκότως δύσκολος καὶ δύστροπος εἰμὶ, Φίλιππος δὲ &c. cuius vſus exempla ferè innumerabilia ſunt apud auctores. Fiunt autem huiuſmodi oppoſitiones interdum per ſolam δὲ, ſine præcedente μὲν. Demoſth. ἐδίδασκες γράμματα, ἐγὼ δὲ ἐφοίτων. ἐτέλεις, ἐγὼ δὲ ἐτελούμην. ſic Hippocr. ὁ βίος βραχὺς, ἡ δὲ τέχνη μακρὴ, Vt dictum eſt vbi de δὲ agitur. Non minus frequẽs eſt vſus harum particularum ἐν τοῖς μερισμοῖς, præcedentibus articulis. vt in illis Iliad. χ'. ἡ μὲν γὰρ ὕδατι λιαρῷ ῥέει. ἡ δ' ἑτέρη θέρεϊ προρέει εἰκυῖα χαλάζῃ. & millies alibi apud auctores. cuius ſenſus ſunt illa quoque vocum paria, τὸ μὲν, τὸ δὲ, & τὰ μὲν, τὰ δὲ, & τοῦτο μὲν, τοῦτο δὲ. quæ aduerbialiter pro partim & partim, vel cum & tum, accipiuntur, vel primũ, deinde. Quorum exempla vide apud Budæũ. Eo autẽ modo ſibi inter ſe reſpondent ſupradictæ particulæ, vt ſemper μὲν præcedat, δὲ ſubſequatur. tametſi per ſe quoque δὲ ſtare poſſit non ſolum μεταβατικῶς, ſed etiam διαφορικῶς. vt paulo ante dictum eſt. Nonnunquam autem poſt duo μὲν, duo δὲ inueniuntur in duplici diuiſione ſeu oppoſitione, vt in exordio τοῦ κτ φιλίππου. α'. εἰ μὲν περὶ καινοῦ-

τινος

τινος προὔθετο λέγειν, ἐπισχὼν αὖ ἕως οἱ πλεῖστοι γνώμην ἀπεφήναντο εἰ μὲν ἤρεσκέ τί μοι, ἡσυχίαν ἦγον. εἰ δὲ μὴ, τότ' αὖ αὐτὸς ἐπειρώμην ἃ γινώσκω λέγειν. ἐπειδὴ δὲ &c. Vbi prius μὲν posteriori δὲ, posterius priori respondet. In partitionibus etiam, duobus quibusdam præpositis τὸ μὲν, ad pri·· positũ; δὲ autem ad posterius refertur. Aristot. in 4. Ethic. ἴδοι δ' ἄν τις καὶ ἐκ τῶν κωμῳδιῶν τῶν παλαιῶν καὶ τῶν καινῶν. τοῖς μὲν γὰρ ἦν γελοῖον ἡ αἰσχρολογία, τοῖς δὲ ἡ ὑπόνοια. Vbi τοῖς μὲν refert τῶν παλαιῶν, quod prius positum est. τοῖς δὲ, ad καινῶν refertur, quod posterius est. Quod Ciceronem quoque fecisse Budæus affirmat.

Μέν τοι.

Μέν τοι, vox ex μὲν & τοι vtroque affirmantis signo, asseuerandi vim habet. Xenoph. οὐδενὸς γὰρ ὀρκίζοντος ὀμνύοντες, καλόν με φατὲ εἶναι. κἀγὼ μὲν τοι πιστεύω. pro κἀγὼ δήπου. Dicitur sæpe cum quodam vehementi affectu. qui ex eo quod repetentes id quod aliquis proposuit, hac voce vtimur, deprehenditur Xenoph. ἦ καὶ ἐμὲ ἔφη δεήσει ταῦτα ποιεῖν; δεήσει μὲν τοι ἔφην ἐγώ. Aristoph. vocem hanc cum νὴ Δία sociauit. ἐν εἰρήνῃ, ad augẽdam asseuerationem, Τρυγαῖος, κάκιστ' ἀπόλοιο παιδάριον, τοῦ καί ποτ' εἶ. παῖς. ἐγώ; τρυγ. σὺ μὲν τοι νὴ Δία. Quam vocem Budæus per vero Ciceronem expressisse docet. illudque Xenophontis, δεήσει μὲν τοι, te vero inquam interpretatur. Dicitur etiam cum affectu, licet nihil quod dictum fuerit repetatur. Xenoph. καὶ ἀνάσχου μὲν τοι ὦ σοφιστὰ ἐλεγχόμενος. Vbi nescio an recte Budæus senserit ornatus vel explendæ orationis gratia esse hanc vocem vsurpatam. præsertim cum illam eodem modo, quo supra interpretetur. quod enim mox sequitur apud Xenoph. νὴ δί' ἔφη ὁ Σωκράτης ἀνεχέσθω μὲν τοι, & patere tu quidem o sophista te conuinci. patiatur vero inquit Socrates, latine reddidit. in quo exemplo repetitio verbi ἀνέχεσθαι, superioribus exẽplis suffragatur.

Μέν τοι, etiã pro ἀλλὰ, & δὲ aduersatiua accipitur, quando plerumque μὲν particulæ respondet. Aristot. λέγουσι δὲ

τῆς κηφήνας χρεία μὲν πλάττειν, μελιτουργεῖν μὲν τοι οὐδὲν, pro ἀλλ' οὐδὲν μελιτουργεῖν, vel μελιτουργεῖν δὲ οὐδὲν. quod & verũ; & ceterum latine dici Budæus docet. Dicitur & ſine præcedente μὲν, Ariſtoph. προσιγνεῖσθαι δ' αὐτοῦ μηδὲν, μὴ μὲν τοι μηδ' ἐπιλείπειν. Vbi pro αὖθις, ideſt rurſus, & vice verſa poſitum eſſe docet Budæus, nec non pro etiam accipi, quemadmodum vocem vero apud Ciceronem. Quamquam mihi quidem pro ἀλλὰ hic quoque accipi videtur; vt ſit μὴ μὲν τοι μηδ' ἐπιλείπειν, pro ἀλλ' οὐδ' ἐπιλείπειν. Subſequitur quandoque vocem hanc particula αὖ, quæ tametſi ad verbum aliquod refertur, tamen eo quod immediate apponitur τῷ μὲν τοι, componi cum illo videtur: quod & Budæus tradidit, quanquam vel ἐκ τῶν προσῳδιῶν, quibus hoc aggregatum μέντ' αὖ ſcribi recepimus, non compoſitam vocẽ μέντ' αὖ, ſed voces appoſitas eſſe conſtat, quarum μὲν τοι aſſeuerandi, αὖ (vt de ipſo dictum eſt) actum tollendi, facultatem habet. vſus harum vocum frequens eſt. Demoſth. δικαίως μέντ' αὖ ἀπέθανον. Idem, μαίνοιτο μέντ' αὖ. Vbi τὸ αὖ, verbo ἀπέθανον, tribuendum, ἀπέθανον αὖ. ideſt morte affectus fuiſſem. ſic μαίνοιτο αὖ, ideſt furore agitaretur. Quare non vt formalis nota deſcribendum eſt τὸ μέντ' αὖ, cum partes eius ad diuerſa referantur.

Μὲν οὖν.

Μὲν οὖν. duæ voces ſunt, quæ plerumque tranſitioni ſeruiunt, quæ à M. Tullio, vt Perionius recte monet, verti ſolent illis latinis particulis, equidem, interpoſita fere ali qua voce, alias Atque ita, alias Itaque: quaſi illud μὲν redundet. interdum vero idem auctor has voces vnica illa in terpretatur: Igitur, nulla habita ratione particulæ prioris, μὲν. vt illud in li. de vniu. quẽ ex Platonis Timæo cõuertit, νὺξ μὲν οὖν ἡμέρα τε γέγονεν οὕτω. Nox igitur & dies ad hũc modum & ob has generata cauſas &c. tranſitiones autem aut continuatiue fiunt, aut inchoatiue, ἀποστατικῶς ſeu ἐπιλογικῶς. qualis eſt apud Ariſtoph. in Pluto: Vbi ſeruus cum multa de Domini ſui dementia, qui Plutum cœcum ſequere-

quereretur, conqueſtus eſſet, ſubijcit ἀποστατικῶς ἐγὼ μὲν οὖν οὐκ ἔσθ᾽ ὅπως σιγήσομαι, & reliqua, atque equidem tacere nullo modo poſſum. Demoſth. poſt proœmium quo attentionem captauerat, ſubiungit itidem ἀποστατικῶς. ὁ μὲν οὖν παρὼν καιρὸς μονονουχὶ λέγει φωνὴν ἀφιεὶς, ὅτι &c. cui reſpondet δὲ eodem in loco. ἡμεῖς δὲ οὐκ οἶδ᾽ ὅντινά μοι δοκοῦμεν ἔχειν τρόπον πρὸς αὐτά. Xenoph. continuatiue vſus eſt, χαλεπὸν μὲν οὖν ἐστι τοῖς οἰκείοις περιορᾶν ἀπολλυμένοις. ἀδύνατον δὲ τοσούτους τρέφειν. Ac difficile quidem eſt &c. Signum autem inchoationis, vel continuationis eſt ſubiecti identitas, vel diuerſitas. Nam ſi de eodem ſubiecto fiat ſermonis tranſitio, continuata eſſe dicetur: ſin de alio, aut diuerſo; inchoata κατὰ ἀπόστασιν. Significat etiam immo, & immo vero quã ſępiſſime, & poſtponitur fere ſemper alijs partibus Orationis. ſicut etiam τῷ πάνυ, aduerbio. vt cum dicimus, πάνυ μὲν οὖν: aſſentientes aliquid. ideſt, prorſus quidẽ, immo vero. Rariſſime autem ipſum præponitur τῷ γε, & fit μενοῦνγε, ideſt quin etiã, quin immo. Additur etiam μὴ particulæ: & habet ſenſum limitatiuum, vt γέ. Ariſtoph. in Pluto: ὡς ἐγὼ τὰ πράγματα ἐκ τῶν ποδῶν εἰς τὴν κεφαλήν σοι πάντ᾽ ἐρῶ. γυ. μὴ δῆτ᾽ ἔμοιγ᾽ εἰς τὴν κεφαλήν. καρ. μὴ τἀγαθὰ ἃ νῦν γεγένηται. γυ. μὴ μὲν οὖν τὰ πράγματα. Vbi τὸ μενοῦν, pro γε περιγραφικῶς accipitur. ſicut viciſſim τὸ γε pro μενοῦν interdum, vt de γε dictum eſt. Apponitur etiam τῷ, οὐ, ἀποφατικῶς, in proxime dicta ſignificatione, ideſt περιγραφικῶς, & fit, οὐ μὲν οὖν. quod Budæus προπαροξυτόνως proferendum cenſet. qui Demoſthenis verba illa οὐ μενοῦν ἦν εἰπεῖν ἑτέρῳ, tum nulli alij dicendi locus erat, vel nulli certe, latine reddidit. Apud Lucianum etiam οὐ Θρασυκλῆς οὗτός ἐστιν; οὐ μενοῦν ἄλλος. ideſt, vt placet Budæo, profecto ipſe eſt, non alius. In quibus tamen exẽplis immo, & immo vero ſignificat τὸ μενοῦν. negatio autem verbo tribuitur in conſtructionis diſtributione. vt in ſupradicto Demoſthenis loco, οὐκ ἦν μενοῦν εἰπεῖν ἑτέρῳ. immo nemini dabatur dicendi locus. & apud Lucianũ, οὐ μενοῦν ἄλλος ἐστίν. οὐκ ἄλλος μὲν οὖν ἐστίν. ideſt immo nullus

alius

alius est. Vnde patet non vt vnicam vocem προπαροξυτόνως οὔμενουν esse pronuntiandum, cum diuisim construatur. atque adeo neque vt formale signum describendum est in ordine οὐ, particulæ: sicut nec μὴ μὲν οὖν. Pro οὐμὲν etiam & οὐμέν τοι vsurpatur interdum.

De particulis Μέχρι, Μέχρις, Μὴ & compositis.

Cap. XIV.

Μέχρι, quod & μέχρις dicitur, si vocalis littera subsequatur, quatenus articuli relatiui genitiuis iunctum, compendium affert orationi, in hac disputatione describitur, vt dictum est vbi de ἄχρι agitur. Quibus autem præterea partibus iungatur, vide Budæum, & Vocabulorum scriptorem. quorum vterque, vt cetera omnia, de his vocibus recte scripserit, sic non apte ἂν particulam his adiungi putauit, ita vt μέχρις ἂν, & ἄχρις ἂν, vt formales notas constituerit. Nam vt ἂν vocibus his apponatur, non tamen ipsis in cõstructionis distributione, sed verbo in vnaquaque comprehensione posito, tribuitur: idque multo magis si genitiuus οὗ interueniat; vt in exẽplo quod ex Athenaeo affert Budæus, μέχρις οὗ ἂν ὑπολαβὸν τὸ ὕδωρ κατενέγκῃ. nec minus si περ particula intercipiat locum medium inter μέχρις, & οὗ. vt apud Aristotelem: μέχρι περ οὗ ἂν εἷς ᾖ. idest quousque vnus supersit. Nam & si supra cap. 3. vbi de ἂν agitur, dictum sit hanc particulam nonnunquam à verbo recedere, & adiunctarum alicui partium adhærere, id tamen fieri intelligendum est, quando verbum ipsum ἀοριστολογίαν recipere non potest. sed in supradictis exemplis & similibus cum de futuro est sermo, optime quadrat ἀοριστολογικὴ ἔννοια. quare verbo ἂν particula non vocibus μέχρις, & ἄχρις tribuẽda est. Cuius rei argumentum est, quod si de præterito per Indicatiui modi verbum loquamur, minime vti poterimus ἂν particula, puta si dixeris ἀνέμεινα μέχρις ἦλθε. Vnde patet ex eo quod verbum exigit, non ex dictarum vocum natura particulã ἂν locutioni accedere.

Μὴ.

Μή.

Μὴ, particula indicatiuo iuncta, sine respectu alicuius verbi præcedentis, pro, οὐ negandi ponitur in recta & pura enuntiatione. Apud Aristoph. in Auibus: μὰ γῆν, μὰ νεφέλας, μὰ παγίδας, μὰ δίκτυα, μὴ 'γὼ νόημα κομψότερον ἤκουσά πω. Quod tamen raro fit. nam & ipse Aristophanes alibi in hac eadem forma iurandi οὐ particula consueta vsus est in Nebulis, μὰ τὴν ἀναπνοὴν, μὰ τὸ χάος, μὰ τὸν ἀέρα οὐκ εἶδον οὕτως ἄνδρ' ἄγροικον οὐδένα. In obliquis tamen & mistis enuntiationibus μὴ, pro οὐ, fere semper accipitur, & indicatiuo nonnunquam iungitur. vt apud Demosth. οὐ γάρ ἐστιν οὐδεὶς πρόξενος ἀτυχὴς ὅτῳ μὴ δέδωκεν ὁ δῆμος. Vbi μὴ δέδωκε, non est primaria enuntiatio, sed pars enuntiationis. sic alibi apud eundem, τίνος ἕνεκα εἰ τὰ μάλιστα μὴ τινὲς ἀλλὰ πάντες ἦσαν ἀνάξιοι, τῶν αὐτῶν ἠξίωσεν ἡμᾶς τε κἀκείνους; μήτινες dixit in obliqua enuntiatione. In qua μήτινες, non est integra enuntiatio, sed antecedentis membrum. Iungitur itidem indicatiuo modo in interrogationibus. Plato, μή σε κατακωλύω ὦ Ἰσχόμαχε; nunquid te moror? & Lucian. μήτις ἄλλος τοῦτο γνωρίζει; nunquid alius quispiam. & alibi Plato: μή που ὦ Κέβης καὶ σέ τι τούτων ἐτάραξεν. Itidem quando interrogationes per verbum ἐρωτῶ remissius fiunt, μὴ indicatiuo iungitur. Plutarchus, καὶ περὶ τῶν φόρων ἠρώτησε μὴ βαρεῖς εἰσί. In cuiusmodi interrogationibus si μὴ nulli encliticæ particulæ præponitur, duplici graui accẽtu signatur a librarijs antiquis. quod fit ad indicandam vim pronuntiationis, qua differt ab ea significatione, qua μὴ, pro ἵνα μὴ accipitur. Iungitur etiam præterito indicatiui modi pro ἵνα μή. Lucian. ἀριθμήσω αὖθις τὸ χρυσίον, μήτι με πρότερον διέλαθε. ne forte me aliquid latuerit. Vbi si de futuro esset sermo μὴ διαλάθῃ, per subiunctiuum dixisset. Sic etiam si verbum δέδοικα, vel φοβοῦμαι præcedat, vel aliud horum συνώνυμον, μὴ, particulam; indicatiuus subsequitur. vt apud Demosth. καὶ τὸ χρόνον γεγενῆσθαι μετὰ τὴν πρεσβείαν, δέδοικα μὴ λήθην ὑμῖν ἐμπεποιήκει. Quod etiam per præteritum opta

tiui dici poteſt μὴ ἐμπεποιήκοι. Sic Thucydid. νῦν δὲ φοβούμεθα μὴ ἀμφοτέρων ἡμαρτήκαμεν. in quibus exemplis cum στοχαστικῶς ſermo fiat de re præterita cuius effectus incertus erat, præteritorum vocibus iungitur, & ἀπορηματικὸν ſenſum habet. Philoſtr. in hoc ſenſu οὐ negatiuam, μὴ particulæ ſubiunxit, quia verbum negare intendit, δέδοικα μὴ οὐδ' ἡσυχίαν ἤγαγεν ἀλλ' ἠνώχλει καθεύδοντι. Plato de re præſenti, præſentis voci μὴ particulam iunxit. ἀλλὰ φοβεῖσθε μὴ δυσκολώτερόν τι νῦν διάκειμαι ἢ ἐν τῷ πρόσθεν βίῳ. quæ locutio tam enuntiatiue, quam interrogatiue proferri poteſt. Imperatiuo modo iuncta particula μὴ, ἀπαγορευτικὸν eſt. Ariſtoph. μὴ φρόντιζε μηδὲν ὦ 'γαθέ: & alibi, καὶ μὴ δέδιθι, οὐ γάρ ἐστιν ἐξηκασμένος. In quo ſenſu ſubiunctiuo etiam iungitur, μὴ ποιήσῃς. & ſubiūgitur τῷ, οὐ, vt apud Ariſtoph. in Nebul. οὐ μὴ σκώψῃς ὥσπερ οἱ τρυγοδαίμονες οὗτοι. Vbi οὐ cum accentu acuto, ſeorſum legitur. Optatiui modi vocibus iungitur ἐν τοῖς ἀπευκτικοῖς λόγοις, vt μὴ γένοιτο. & cum deuouemus, ſeu malum aliquod ſub condicione nobis imprecamur more obſtinate iurantium, μὴ ἱκοίμην εἰς ὥρας εἰ τόδε τι εἶπον, ἢ ἐποίησα, vel εἰ μὴ ἐποίησα. Seruit præterea Optatiuo cum rem præteritam vt præſentem narramus. Demoſth. ἐπειδή με μὴ πείθοιεν. quod ſi res præterita, vt præterita narraretur, ἐπειδή με οὐκ ἔπειθον dictum eſſet. Subiunctiuo modo multifariam iungitur hæc particula, nam & per ſe, & verbo aliquo præcedente introducta. Per ſe, abſolute ſubiunctiuis non iungitur, niſi in ſenſu ἀπαγορευτικῷ, μὴ εἴπῃς, in quo ſenſu ſæpe verbum ſubticetur. vt apud Dinarchum, μὴ ὦ Ἀθηναῖοι μή. δεινὸν γὰρ καὶ αἰσχρόν. Vbi ſubiunctiui, vel certe Imperatiui, aut etiam Optatiui modi verbum ſubauditur. huiuſmodi locutio eſt apud Chryſoſt. μή, παρακαλῶ. in qua μή, non ad verbum παρακαλῶ, ſed ad aliquam ſupradictorum modorum vocem refertur. Sic in illa locutione, μὴ ὦ σῶτερ, μὴ ὦ ἠλιθίεις. μὴ ἀπευκτικῶς accipitur, ad vocem γένοιτο relata. Deprecandi etiam ſenſum habere dici poteſt locutio illa μὴ ὦ σῶτερ. ſicut etiam Dinarchi

narchi illa, μὴ ὦ Ἀθηναῖοι: Accipitur etiâm per se μὴ particula pro ἵνα μὴ subiunctiuo iuncta. vt apud Pausaniam: τὰς δὲ ἀσπίδας ἐπαληλιμμένας εἶναι πίσσῃ μὴ ὁ χρόνος αὐτὰς λυμήνηται. sic Isæus: ἔδοξεν αὐτῷ διαθέσθαι τὰ ἑαυτοῦ μὴ ἔρημον καταλείπῃ τὸν οἶκον. quod si narratiue diceretur de re præterita, καταλείποι Optatiui voce diceretur.

Μὴ, etiam ἀντὶ τοῦ μήποτε ἀπορηματικῶς aliquando ponitur: Aristot. μὴ γὰρ ἓν τῶν ἀδυνάτων ᾖ πόλιν ἄξιον εἶναι καλεῖν τὴν φύσει δούλην, nescio an impossibile sit. in quo sensu ἐλλειπτικῶς accipitur. nam plene & integre verbis σκοπῶ, vel ὁρῶ, vel huiusmodi alijs tam in Indicatiuo modo quam in Imperatiuo formatis subijcitur. Xenoph. ἐγὼ γάρ τοι ἀκούων τοῦ μὲν, ὅτι προὔδωκεν αὐτὸν φίλος, τοῦ δὲ, ὅτι μνᾶν αἰτ' αὐτοῦ εἵλετο, σκοπῶ μὴ ἐπαγωγὸν ᾖ ἀποδίδοσθαι. Galen. in imperatiuo modo præcedens verbum formauit, ἐπισκέπτου μὴ τὸ σκιρρῶδες τοῦτο πάθος ἐν ταῖς μήτραις ᾖ. Infinitiuis etiam iungitur repetitis ex supra affirmatis. in qua repetitione modo μὴ, modo, οὐ, optimi auctores vsurpant. Aristot. 2. Politic. πότερον πάντων βέλτιον κοινωνεῖν, ἢ τινῶν μὲν, τινῶν δ' οὔ; hic οὐ negatiua vsus est negando nomen βέλτιον, cui adhæret verbum ἐστὶ. & sic negatur tota propositio. ἢ οὐκ ἔστι βέλτιον κοινωνεῖν. Paulo supra μὴ κοινωνεῖν dixit in illis verbis, ἀνάγκη γὰρ ἤτοι πάντας πάντων κοινωνεῖν, ἢ τινῶν μὲν, τινῶν δὲ μή. hic solum infinitiuum negatur. nomen ἀνάγκη cui adhæret verbum ἐστὶν, affirmatiue repetitur. vt sit, τινῶν μὲν ἀνάγκη ἐστὶ κοινωνεῖν, τινῶν δὲ ἀνάγκη ἐστὶ μὴ κοινωνεῖν. & sic propositio remanet affirmata. solum κοινωνεῖν (quod est pars prædicati) negatur. In vniuersum autem, infinitiuis non nisi verbo vel aduerbio vel alia Orationis parte præcedente, apponitur. sine quorum aliquo præcedente, infinitiuus modus consistere nõ potest. totidemque modis negatur infinitiuus μὴ particulæ adiumento, quot modis etiam affirmatur. εἶπεν ἔσεσθαι, εἶπε μὴ ἔσεσθαι. ὤμοσεν εἰπεῖν, ὤμοσε μὴ εἰπεῖν. Apponiturque ἐξ ἀνάγκης vbi negare infinitiuum oportet. Quod si verbum negatiuæ vel prohibitiuæ facultatis præcesserit infi-

nitum, tunc μὴ infinito appositum, ἐκ περιουσίας apponitur. vt, ἠρνήσατο μὴ λαβεῖν. sic ἀπαγορεύω μὴ ποιεῖν ἐκκλησίαν. apud Aristoph. κωλύω μὴ διαφθεῖραι. Item si verbum negatum præcesserit, οὐ δύναμαι μὴ γελᾶν. Itidem si negatio vel priuatio, vel prohibitio implicite in verbo continetur, τί μέλλομεν μὴ ποιεῖν; quid cessamus agere? est enim μέλλειν idem quod ἀργεῖν. sic ἀπιστῶ μὴ δυνήσεσθαι, propter vim priuatiuã expressam. Μὴ, etiam præpositum πλαγιασμῷ, idem valet quod εἰ μὴ. vt, μὴ παρακρουσθέντων ὑμῶν. pro, εἰ μὴ παρεκρούσθητε. sic apud Gregor. πῶς γὰρ ἂν ὑπέστη ἢ συνέστη τόδε μὴ θεοῦ τὰ πάντα καὶ οὐσιώσαντος καὶ συνέχοντος; Vbi μὴ οὐσιώσαντος τοῦ θεοῦ. pro, εἰ μὴ ὁ θεὸς οὐσίωσε τὰ πάντα. Porro participio quoque præponitur hæc particula; cui vim sui contrarij tribuit; vt τοῦτό ἐστιν ἀνδρὸς μὴ μεθύοντος. vel, τοῦτο οὐκ ἔστιν ἀνδρὸς μὴ μεθύοντος. vt apud Platonem, καὶ τοῦτο πράττειν οὐκ ἀνδρὸς μὴ μεθύοντος. Præponitur item, μετὰ, præpositioni. cui contrarij significationem tribuit. est enim μὴ μετὰ, idem quod χωρὶς. vt apud Demosthenem περὶ τῆς παραπρεσβείας: ἐξομόσασθαι μὲν οὖν μὴ μετ' αἰτίας τινὸς δεινὸν ἦν. idest, χωρὶς αἰτίας: sic apud Aristot. ἀδύνατον μὴ ἐπιμελείᾳ δεσποτῶν ἐπιμελεῖς εἶναι τοὺς ἐφεστῶτας. nam μὴ ἐπιμελείᾳ, idem valet, quod μὴ μετ' ἐπιμελείας. quod χωρὶς ἐπιμελείας significat. Habet etiam vim negatiue repetendi nomen quod supra affirmatum fuerit; vt apud Platonem: κρίνειν φύσιν φιλόσοφον καὶ μὴ, supple φιλόσοφον, vt sit καὶ μὴ φιλόσοφον. idem alibi, καὶ ὥσπερ ὑπὸ τῶν πεττευτῶν δεινῶν οἱ μὴ, ἀποκλείονται. vbi repetendum est nomen δεινοί, vt sit, οἱ μὴ δεινοί. In quibus locutionibus non οὐ, sed μὴ particula vtuntur auctores, propter participium subaudiendum. vt in supradictis exemplis, φύσιν φιλόσοφον οὖσαν. καὶ μὴ φιλόσοφον οὖσαν. & ὑπὸ τῶν ὄντων δεινῶν οἱ μὴ ὄντες δεινοί. sic in εἰ δὲ μὴ, & in ἀλλὰ μὴ, & alijs huiusmodi omnibus semper μὴ particula ex superioribus aliquid repetit. vt de singulis loco proprio dictum inuenies. his duntaxat, ex quibus & ex μὴ formales notæ euadunt. in quarum numero non est ponendum καὶ μὴ. quod fecit Budæus, qui proxime

dicta

dicta Platonis καὶ μὴν vocibus, quasi formalem notam constituentibus applicauit.

Μήν.

Μὴν, particula, vt plurimum aduersatiua est; nisi alicui alij particulæ subijciatur: quamuis Budæus parum sibi constans, modo pro γὰρ, & γοῦν, modo pro αὖ, accipi doceat. & quamuis animaduertat in exēplis quę affert, μὴν particulam ὅμως significare, non tamen id affirmare audet. exempla sunt, Πλάτων τοῖς Δίωνος οἰκείοις. εἰς Συρακούσας διεπορεύθην, ἴσως μὲν κατὰ τύχην, ἔοικε μὴν τότε μηχανωμένῳ τινὶ τῶν κρειττόνων ἀρχὴν βάλλεσθαι τῶν νῦν πραγμάτων. tametsi videtur Deorum aliquis; & cetera. sic alibi apud eundem, ἡμερώτερον μὴν τρίτον συγχωρῆσαι τούτοις δεῖν ἐπιθέσθαι τέχνην. humanius tamen est hoc quoque tertium concedere. Dicitur & ὅμως μὴν ἐκ παραλλήλου. quo Gaza vsus est. Qui locum illum Ciceronis de senectute, Quę tamen omnia dulciora fiunt, ὅμως μὴν ταῦτα πάντα ἡδίω γίνεται, vertit. Cum autem μὴν alteri particulę subijcitur, παρέλκει, vel certe aduersatiuam vim deponit, vt in τί μὴν interrogatiuo.

Aduertendum autem multum interesse vtrum particulæ alicui subijciatur, an simpliciter apponatur. Cum enim vim suam supprimit, vel immutat, tunc subijci alicui dicitur, vt in τί μήν. Cum vero suam vim retinet, tunc apponi dicitur, vt in ἀλλὰ μὴν, οὐδὲ μὴν, καὶ μὴν, & nonnullis alijs, de quibus singulis suo loco dicitur. Subijcitur etiam τῷ ἦ, καὶ τῷ ναὶ, particulis affirmandi: & fit ναὶ μὴν, & ἦ μήν: in quibus μὴν, minime aduersandi est, sed ipsum quoque affirmandi vim præsefert.

Μὴ γάρ.

Μὴ γὰρ, ex μὴ prohibendi & abominandi signo, & γὰρ causali appositis constat. nec formalis nota est, quippe cū vtraque particula suum officium præstet. in quo aggregato γὰρ particulæ vis causalis perspicietur si μὴ in οὐ reducatur. Synesius ἀλλὰ τό γε περιαιρεῖσθαι τὰ βέλτιστα ὁ δαίμων οὐκ ἀφαιρήσεται. μὴ γὰρ δὴ καὶ τῆς γνώμης ἡμῶν κατισχύσει. idest, abiit

enim

enim vt proposito quoque nostro fortuna præualeat. Vbi si sensus ἀπευκτικὸς, in enuntiationem traducatur hoc modo, οὐ γὰρ δὴ καὶ τῆς γνώμης ἡμῶν κατισχύσει, γὰρ particulæ vsus manifestus erit. sic alibi apud eundem, ἔσομαι γὰρ τὸ μηκέτι περαιτέρω προελθεῖν τὴν ἀσχημοσύνην ἡμῶν. μὴ γὰρ εἴποιμι τῆς ἐκκλησίας. idest, absit enim vt Ecclesiæ turpitudinem dicam. Vbi etiam si, οὐ γὰρ εἴποιμι, dixisset, γὰρ particulam non otiosam esse manifestũ esset. sic in illo Demosth. τίς οὐχὶ κατέπτυσεν αὖ σου; μὴ γὰρ τῆς πόλεώς γε μηδ' ἐμοῦ. idest (vt recte Budæus interpretatur) quis in caput tuum non despuisset? absit enim vt ciuitatis vel meum caput dicam. μὴ γὰρ in sensu ἀπευκτικῶς dixit, ac si οὐ γὰρ ἀποφαντικῶς dixisset, quod attinet ad vsum γὰρ particulæ. Non igitur formalis nota est τὸ μὴ γὰρ, sed duæ voces sunt sibi appositæ. quibus additur δὴ, vt in priori exemplo Synesij. Additur & γε, licet non immediate, Vt in exẽplo Demosthenis, μὴ γὰρ τῆς πόλεώς γε. Μὴ γὰρ etiam præter μὴ particulæ vim dubitatiuam, dubitatiue decernendi sensum habet indicatiui verbo iũctum. Aristot. μὴ γὰρ οὐ μάτην τὴν πρὸς αὑτὸν αὐτὸς ἔχει φιλίαν ἕκαστος. patet autem ex indicatiui verbi natura, in affirmandi sensu huiusmodi locutiones fieri. Notandum autem non formalem notam esse τὸ μὴ γὰρ in prædicto Aristotelis loco, sed γὰρ, ad causæ redditionem spectare. Vide μήποτε.

Μὴ δῆτα.

Μὴ δῆτα. duæ voces sunt sibi appositæ. quarum μὴ prohibentis est, δῆτα asseuerandi. Quare non vt formalis nota habendum esset μὴ δῆτα, sicut nec οὐ δῆτα. Aristoph. φέρε νῦν ἐγὼ τῶν ἔνδοθεν καλέσω τινά. καρ. μὴ δῆτα, ἐγὼ γὰρ αὐτὸς ἐξελήλυθα. Vbi μὴ δῆτα vox, prohibitio est cum affectu asseuerandi, quemadmodum οὐ δῆτα negatio cum asseueratione. Interdum μὴ, ἀπευκτικὸν est, idest abominandi cum supradicto affectu. Demosth. μὴ δῆτ' ὦ πάντες θεοὶ μηδεὶς τοῦθ' ὑμῶν ἐπινεύσειε. Vbi μὴ δῆτα, pro Dij auertant, vel Dij prohibete, dictum est. Nec ideo vt formalis nota habendum est hoc aggregatum μὴ δῆτα. cum vtraque particula suam

pro-

propriam significationem retineat. Nam illas formales notas esse dicimus, in quibus constituentes voces singulas, aut omnes, aut certe vna quæpiam suam significationem quadamtenus immutat, vel omnino deponit.

Μὴ ὅτι.

Μὴ ὅτι, pro οὐ μόνον, id est, non solum, accipitur. cui respondet ἀλλὰ aduersatiua, aut sola si affirmare verbum oportet; aut οὐδὲ negationi iuncta, si negare opus sit. Plato in Apologia. οἶμαι ἂν μὴ ὅτι ἰδιώτην τινὰ, ἀλλὰ τὸν μέγαν βασιλέα δυσαριθμήτους ἂν εὑρεῖν. Hic affirmatur verbum οἶμαι; vt sit, οἶμαι μὴ μόνον ἰδιώτην τινὰ, ἀλλὰ τὸν μέγαν βασιλέα εὑρεῖν ἂν &c. Alibi negatur verbum, & sic τὸ ἀλλὰ, οὐδὲ negationi iungitur. vt apud Aristidem: μὴ ὅτι τῶν ἴδια μεταστάντων, ἀλλ' οὐδὲ τῶν κοινῇ. Et hinc fit vt modo, non solum, modo, non solum non, vocem hanc significare dicat Budæus. Interdũ etiam in posteriore parte ambitus collocatur vox μὴ ὅτι, & tunc ἀλλὰ particula quę ipsi debetur, non habet locum in priore parte, nisi conuertatur locutio. Plato Dionysio, ἐγὼ οὐδὲ ἀνθρώπῳ μὴ ὅτι δὴ θεῷ παρακελεύσαιμι ἂν δρᾶν τοῦτο. sic Gregor. τὸ δὲ πῶς γεγόνηται, οὐδὲ ἀγγέλοις ἐννοεῖν μὴ ὅτι γε σοὶ συγχωρήσομεν. Quæ locutiones si conuertantur, habebit locum τὸ ἀλλά. Patet etiã ex his exemplis γε & δὴ particulas, voci huic adiungi solere. Interrupta etiam γὰρ particulæ interpositione inuenitur vox μὴ ὅτι, apud Galenum; qui μὴ γὰρ ὅτι, dixit, pro, μὴ ὅτι γάρ.

Μὴ οὐ, & Μὴ οὐκ.

Μὴ οὐ, & μὴ οὐκ, si vocalis subsequatur, quod & μὴ οὐχὶ, dicitur. vox est in qua οὐ negatio apponitur μὴ particulę ad verbum aliquod negandum, quod alioqui per simplicem μὴ particulam non negaretur. Cum igitur verbum δέδοικα, vel φοβοῦμαι, vel aliud his συνώνυμον præcesserit μὴ dubitandi particulam, verbumque aliud subsequatur, quod negare opus sit, necesse est μὴ particulæ negatiuam οὐ, sociare. Philostr. δέδοικα μὴ οὐδ' ἡσυχίαν ἤγαγον, ἀλλ' ὑπώχλει κατέδοντι. quæ dubitatio in negatiuum στοχασμὸν resoluitur, ac si

ac ſi dixiſſet, ſuſpicor ipſum non quieuiſſe, ſed dormienti moleſtum fuiſſe. id latine ita redderetur: Vereor ne non quieuerit, atque adeo ne dormienti moleſtus fuerit. Secus ſi deſit οὐ negatio, dubitatiua locutio in affirmatiuum συλλογισμὸν reſoluitur. vt in illo Demoſth. καὶ τὸ χρόνον γεγενῆσθαι μετὰ τὴν πρεσβείαν πολλὴν, δέδοικα μὴ λήθην ὑμῖν ἐμπεποιήκει. Quodq. multum tẽporis interceſſerit, vereor ne obliuionem vobis induxerit. quod perinde valet, ac ſi dixiſſet, ſuſpicor vobis obliuionem induxiſſe. Præterea ſi negatum verbum vel nomen, vel certe negationem aut priuationẽ, aut prohibitionem implicite in ſe continens præceſſerit, ſequaturque infinitiuus, tunc οὐ negatio pene otioſa, μὴ particulam comitatur. Xenoph. οὐδεὶς ἀντιλέγει μὴ οὐ λέξειν ὅ, τι ἕκαστος ἡγεῖται πλείστου ἄξιον ἐπίστασθαι. Vbi μὴ οὐ, quominus ſignificat. Nullus contradicit quominus quiſque dicturus ſit. Lucian. οὐδεμία μηχανὴ μὴ οὐκ ἀμβλύτερον δεδορκέναι τῶν ὀφθαλμῶν τὸν ἕτερον. nullo pacto fieri poteſt quin alter oculus obtuſius cernat. Plato, οὐ ῥᾴδιον πολλὰ κακὰ δρῶντα τοὺς ἄλλους, μὴ οὐχὶ καὶ πάσχειν. difficile eſt quin is qui multis malis alios affecerit, ipſe quoque mala multa patiatur. Idem alibi, οὐ γάρ ἐστι τὰ γραφέντα μὴ οὐκ ἐκπεσεῖν, fieri non poteſt quin ſcripta aliquando excidant, ideſt in manus hominum veniant. ſic apud Syneſium: ὁ γὰρ περιστυχὼν καὶ κερδαίας νόμους ἀδραστείας αἰδέσεται μὴ οὐχὶ μικρόν τι μέρος ἀποδάσασθαι τῷ χαρισαμένῳ πολλαπλάσια: ideſt, diuinam verebitur vltionem, niſi paruam quandam portionem impertierit ei qui multa donauerit. Quod αἰδέσεται μὴ ἀποδάσασθαι dici poterat, ideſt, verebitur non impertire. Nam verbum αἰδεῖσθαι, negationem implicite continet, quamobrem & conſtructionem hanc ſuſcipit. Quippe cum αἰδεῖσθαι, ideſt vereri, idem valeat quod μὴ θαῤῥεῖν, ideſt non audere. ſic Lucianus verbum διαφέρειν, pro δεῖν, & ἐλλείπειν vſurpauit. ſimilemque conſtructionem ipſi tribuit, cum dicit, μόνῃ τῇ μορφῇ διαφέρουσι μὴ οὐχὶ πρόβατα εἶναι. ac ſi dixiſſet, μόνῃ τῇ μορφῇ κωλύουσι μὴ οὐχὶ πρόβατα εἶναι. quod κωλύουσι τοῦ πρόβατα

εἶναι,

εἶναι, planius diceretur . ideſt ſola forma & imagine differunt ſeu diſtant quominus pecora ſint. Quæ quidem vocis huius vis & ſignificatio, patet, cum verbis expreſſam negationem continentibus adiungitur. Vt in illo Ariſtidis: οὐκ ἀναίνεται μὴ κοσμεῖν: non abnuit quin ornet. ſic Aeſchines, ſi recte memini, οὐκ ἀρνοῦμαι μὴ οὐκ ἐρωτικὸς γεγονέναι. Cohæret etiam participijs propoſita vox, & idem valet quod εἰ μὴ, ideſt, niſi. Lucian. οὐκ ἂν ἀξιόπιστος εἴην λέγων μὴ αὐτὸς πρότερον φανεὶς οἷος εἰμί. Vbi μὴ φανεὶς, pro εἰ μὴ φανείην, dictum eſt. Iūgitur etiam datiuo nominum vox hæc apud Demoſth. εἴπε πόλεις πολλαὶ καὶ χαλεπαὶ λαβεῖν αἱ τῶν φωκέων μὴ ὃ χρόνῳ καὶ πολιορκίᾳ. Vbi οὐ, plane otioſum eſt. Idem enim præſtaret per ſe μὴ particula. eſt enim μὴ χρόνῳ, idem quod μὴ μετὰ χρόνου. vt in illo Ariſtot. ἀδύνατον μὴ ἐπιμελείᾳ δεσποτῶν ἐπιμελεῖς εἶναι τοὺς ἐφεστῶτας. Vbi μὴ ἐπιμελείᾳ, itidem pro μὴ μετ' ἐπιμελείας dictum eſt. vt Demoſth. alibi dixit, ἐξομόσασθαι μὲν δὴ μὴ μετ' αἰτίας τινὸς δεινὸν ἦν. quod idem valet quod, χωρὶς αἰτίας. vt ſupra dictum eſt, cum de μὴ particula ageretur. Reſtat animaduertendum Budęum homonymia deceptum, hanc eādem ſignificationem tribuiſſe μὴ οὐ, vocibus. apud Ariſtot. 2, Politic. μὴ γὰρ οὐ μάτην τὴν πρὸς αὑτὸν αὐτὸς ἔχει φιλίαν ἕκαστος. ἀλλ' ἔστι τοῦτο φυσικόν. Vbi τὸ μὴ οὐ, cum dubitandi nota ſit, & pro μήποτε οὐ, accipiatur, ipſe nequaquam ſignificare docet. verbaque illa Ariſtotelis ſic vertit. minime vero temerarium eſt quod accidit vt ſibi ſit vnuſquiſque commendatus. cum tamen μὴ οὐ μάτην, nenō fruſtra, vertendum eſſet, ſupplendo verbum vide, vel aliud huiuſmodi, Vt mox dicetur de μήποτε.

Μήποτε.

Μήποτε, formalis nota dubitatiue decernendi vim habet. In qua ποτὲ, pene otioſum eſt. cum per ſe quoque μὴ particula idem valeat quod μήποτε dubitādi nota. vt apud Ariſtotelem, μὴ γὰρ οὐ μάτην τὴν πρὸς αὑτὸν αὐτὸς ἔχει φιλίαν ἕκαστος. præſupponit autem nota hæc verbum aliquod ſubintelligendum, puta ὅρα, vel σκόπει, vel aliud huiuſmodi:

referturque modo ad verbum indicatiuum, modo ad ſubiunctiuum. quod verbo ſiue indicatiui, ſiue ſubiunctiui modi, ſi negare opus ſit, additur οὐ particula. Theophraſt. ἀλλὰ μήποτε οὐ τοῦτο ᾖ τὸ αἴτιον ἀλλὰ τὸ προειρημένον. at videndum eſt ne non hæc cauſa ſit. Idem ſine negatione ſubiunctiuo vſus eſt, ἀλλ᾽ ὃ λέγουσιν οἱ πολλοὶ διὰ τὶ τὸ κερασβόλον ἀτέραμνον γίνεται, μήποτε ἄγαν εὐήθες ᾖ. ideſt, Nam quod vulgus hominum putat legumen quod cornu tetigerit, coctu difficile eſſe, videndum ne valde fatuum ſit. Indicatiuo etiam iunctum reperitur. Athen. μήποτε δὲ δεῖ γράφειν αὐτὶ Ανθείας Α᾽ντείαν. Videndum ne pro Anthea, Antea ſcribendum ſit. Sic Ariſtot. μήποτε δὲ οὐ καλῶς τοῦτο λέγεται. & Syneſ. μήποτε δὲ τοῦτο καὶ πρὸς ἐκείνας αὐτῷ τὰς ἀρετὰς συντελεῖ.

Eſt etiam μήποτε, æquiuoce ἀπευκτικὸν. in quo ποτὲ ſuam exercet ſignificationem. Gregor. μήποτε τοσοῦτον ἀμελήσαιμεν ἢ ἀρετῆς, ἢ τοῦ φιλικοῦ καθήκοντος. Vbi μήποτε ἀμελήσαιμεν, pro μὴ ἀμελήσαιμεν ποτὲ, ideſt, abſit vt vnquam negligamus aut virtutem aut amici officium.

Μήποτε, etiam pro οὐδέποτε, præcedente οὐδεὶς nomine, & ſimpliciter οὐ negatione, futurum reſpicit, οὐ μήποτε ποιήσω, pro οὐδέποτε. ſic Demoſth. καὶ οὐδεὶς μήποτε εὕροι τὸ κατ᾽ ἐμὲ οὐδὲν ἐλλειφθέν. pro, οὐδείς ποτε εὕροι. & Plato in Critone, χωρὶς τοῦ ἐστερῆσθαι τοιούτου ἐπιτηδείου οἷον οὐδένα μήποτε εὑρήσω. Quod neſcio an præterito iungeretur. puta οὐδένα μήποτε εὕρηκα, certe ſi ſine præcedente negatione diceretur, tunc μήποτε, ἀπευκτικὸν eſſet.

Μήτι.

Μήτι, ne dum, non modo ex μὴ, & τι, formalis nota eſt. in qua nomen τι, prorſus otioſum eſt: ſignificatque alias, multo magis, alias, multo minus, pro ratione argumenti. dicitur plerumque cum particulis γε & δὴ, ſeorſum μήτιγε, & μήτι δή. Plato Dionyſio: ἐγὼ δὲ καὶ ἐν τοῖς θεάτροις ὁρῶ τοὺς ἀγωνιστὰς ὑπὸ τῶν παίδων παροξυνομένους μήτι δὴ ὑπό γε τῶν φίλων, non modo ab amicis. Hic multo magis ſignificat. eſt enim argumentum, ſi à pueris excitantur, multo magis ab

amicis excitari debent. Hunc ſenſum tribuit Damaſc. huic particulæ in verbis Dionyſij Areopag. ab ipſo citatis: αἱ τῶν ἁγίων προσευχαὶ, καὶ κατὰ τὸν τῇδε βίον, μήτιγε μετὰ θάνατον ἐνεργοῦσι. ſubiungit enim: τὸ δὴ μήτιγε πάντως ἐνταῦθα τὸ πόσῳ μᾶλλον ὑποληπτέον. Demoſth. ἀλλ' οὐδὲ καθ' αὑτὸν στρατιώτης οὗτος οὐδενὸς ἔστ' ἄξιος, μήτιγε τῶν ἄλλων ἡγεμών: ne dum aliorum ductor. Hic, multo minus, valet. ſi per ſe ne miles quidem habendus eſt, multo minus dignus qui alijs imperet. Inuenitur etiam cum ambabus ſupradictis particulis iunctim, μήτιγε δή. Demoſth. οὐκ ἔνι δ' αὐτὸν ἄρχοντα οὐδὲ φίλοις ἐπιτάττειν, μήτιγε δὴ τοῖς θεοῖς. Vbi etiam, multo minus, ſignificat: ſi amicis non licet imperare, multo minus ipſis Dijs.

Μήτι autem, & μήτις, cum interrogatiue, tum etiam prohibitiue, vel dubitatiue acceptum, aliud quam ſupradictũ μήτι ſignificat: cum in hoc, nomẽ τι ſuam ſignificationem retineat. Gregor. μήτι τοιοῦτον μυσταγωγοῦσιν Ἕλληνες; num tale quid gentiles in ſuis ceremonijs habent? Vbi μὴ per ſe interrogandi officium præſtat. τι autem nomen infinitum eſt, & ſuam habet ſignificationem. Quod patet ex eo quod in obliquis etiam ſuis caſibus μὴ particulæ iungitur, μήτινος, μήτινι &c. Sic apud Lucian. ἀριθμήσω αὖθις τὸ χρυσίον, μήτι με παράλλῃ διέλαθε. ſic μήτις numquis. Lucian. μήτις ἄλλος τοῦ τὸ γνωρίζει; μήτινος ἄλλου τοῦτο ἦν; Quam homonymiam & diuerſam μήτι vocis naturam & conſtitutionem, neſcio an Budæus animaduerterit.

Μήτοιγε.

Μήτοιγε: vox ἐκ τοῦ μὴ ἀπαγορευτικοῦ, καὶ τοῦ, γε, μειωτικοῦ conſtat, interpoſita τοι particula, vt in μήτοι ποτὲ, pro μήποτε: quod deprecantis eſt, & abominantis apud Syneſ. ἀλλὰ μήτοι ποτὲ δυνάστειαν λάβοιμι. in quibus τοι particula quamuis affirmandi vim habeat, & pro δὴ accipiatur, tamen nõ magis ad hoc præſtandum, quam ad ornatum, & orationis explementum recipitur. Xenoph. διπλῆν ἡμῖν δίκαιον καὶ τὴν εὐωχίαν παρέχειν, μὰ δί' ἔφη μήτοιγε ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ. Vbi μήτοιγε, perinde valet vt μήγε δὴ, ideſt non quidem vno die. vt ſit

ſenſus, minime æquum eſt duplas epulas præbere vno dũtaxat die. ſic dictum eſt illud, εἰδὲ μὴ, μήτοι γε νομίζειν πολεμίους, ſin minus, certe non hoſtium loco habere. Interrumpitur autem interdum hoc aggregatum quarundam vocũ interpoſitione. Plato, ὁμήρου δεησόμεθα μὴ τοὺς θεοὺς ποιεῖν ὀδυρομένους, εἰδ' οὖν θεοὺς μήτοι τόν γε μέγιστον τῶν θεῶν, ideſt, vt recte Budæus interpretatur, Quod ſi Deos hoc modo lamẽtantes facturus eſt, ne ſaltem Deorum maximum. Sic prorſus Ariſtot. ἐὰν δ' ἄρα τινὰ δέῃ ποιῆσαι, μήτοι τόν γε τὸ ἦθος θρασύ. Syneſ. σὺ δὲ μηδέποτε πλεύσῃς. εἰ δέποτε δέῃ σοι, ἀλλὰ μήτοι φθίνοντός γε μηνὸς; ideſt quod ſi quando oportebit, at certe vide ne ſub finem menſis.

De Particulis Μόνον οὐ, & Μόνον οὐκ, ναὶ, νὴ δία, νοῦ δέ.

Cap. XV.

Μόνον οὐ, & μόνον οὐκ, ſi vocalis ſubſequatur, quod & μονονουχὶ ſub vno accentu dicitur, prope, propemodum, pene dicam, & ferme, ſignificat. totidemque modis conſtruitur, quot οὐ negatiua. ex qua conſtat, μόνον οὐκ ἠπείλησε, μόνον οὐκ ἀπειλήσας. Quæ vox latine etiam, tantum non, & ſolum non, dicitur à quibuſdam, vt annotauit Budæus. vt apud Liuium: & cum hoſtes tantum non accerſierint. μόνον οὐ μετεπέμψαντο. Sic Terentius. tantum non montes auri pollicens, μόνον οὐκ ὄρη χρυσοῦ ὑπισχνούμενος. Quorum verborum ſenſus eſt, alia omnia pollicitum eſſe, tantum hoc defuiſſe, quod montes auri non eſt pollicitus. ſic in vniuerſum per vocem hanc omnia adeſſe ſignificamus, vnum tãtum aliquid abeſſe vel deeſſe. vt cum dicimus, μόνον οὐκ ἐπάταξεν. alia omnia feciſſe ſignificamus, hoc vno excepto, quod non percuſſit. & hac ratione vt pæne, & ferme exceptiuum, ſeu excluſiuum eſt, & diminuendi ſenſum habet.

Μῶν.

Μῶν, an, num, nunquid, interrogationis dubitationi miſtæ ſignum, indicatiuo iungitur. vt μὴ in eadem ſignificatione acceptum, vt ſupra dictum eſt. vnde veriſimile fit

quod

quod dicunt Grammatici, μῶν à μὴ & οὖν, fieri κατὰ κρᾶσιν. Μῶν μὴ, etiam dicitur ἐκ παραλλήλου, pro eodem: μῶν μὴ δοκεῖ ἐνδεῶς λέγεσθαι; nunquid diminute dictum videtur? Vbi μὴ nihil negat. nã vbi negare opus est, οὐ particula τῷ μῶν additur. Aristoph. μῶν οὐ κέκλοφας; ἀλλ' ἥρπακας. nunquid non furatus es? Euripid. μῶν οὐκ ἀνακαλύψω βλέφαρον; nunquid non detegam oculos?

Ναί.

Ναὶ, quam particulam Latini quoque à Græcis mutuati videntur; per se, pro Ita, & Etiam, affirmatiuum aduerbium est; quo vtimur cum dubitantem certiorem reddimus, asseuerãtes aliquid. vel cũ interroganti concedimus, & assentimur. quod etiã per verbi in interrogatione recepti repetitionem facimus: vt, ἦ καὶ δίδως μοι ὦ πάππε ταῦτα; ἐγώ σοι ὦ παῖ δίδωμι. Præpositam μὰ particulæ, fit ναὶ μὰ, cum affirmationem iureiurando confirmamus, ναὶ μὰ τόδε σκῆπτρον. quemadmodum οὐ μὰ negatio est cum iureiurando, οὐ μὰ τὸν Ἀπόλλωνα. Est etiam per se affirmatiuum: ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα γέρον κατὰ μοῖραν ἔειπες. Et adiurantis seu cum adiuratione obsecrantis. vt apud Aristoph. οὐκ αὖ διδάξαι μίσ' ἐπιστρέψ. ναὶ πρὸς τῶν θεῶν. Vbi verbum δίδαξον supplendum est. Seruit etiam obiectionibus ἀλλὰ particula subsequente. Demosth. ναί φησιν ἀλλὰ τὸ τοῦ Κεφάλου καλόν. sic Aeschin. ναὶ ἀλλ' ἀντιδιαπλέκει πρὸς ταῦτα. Prẹponitur etiã particulæ μὴν itidem affirmatiuæ. & fit, ναὶ μὴν. vt ἦ μήν. Vt de μὴν particula dictum est. Apud Latinos particula næ, paulo aliter videtur, quam apud Græcos vsurpari. nam, vt cetera taceam, solet cum pronomine aliquo iungi. Cic. in Ant phil. 2. Næ tu si id fecisses, melius famæ, melius pudicitiæ tuæ consuluisses.

Νὴ Δία.

Νὴ δία: idem valet, quod ναὶ μὰ δία. & est vox affirmantis, & annuentis, seu consentientis, & adstipulantis. vt ναί. Xenoph. primo παιδείας: ἦ καὶ δίδως μοι ὦ πάππε ταῦτα; νὴ δία ἐγώ σοι ὦ παῖ φαίαι τὸν Ἀστυάγην. In cuiusmodi stipulationi-

bus

bus ſuperioris verbi vocem analogam repræſentāt vox νὴ Δία, ac ſi dixiſſet Aſtyages ille apud Xenophontem, ἐγώ σοι ὦ παῖ δίδωμι. Vſurpatur etiam interdum pro ſimplici iurādi nota, ſine affirmationis qualitate, ita vt negationi iungatur in reſponſione negatiua. vt apud Ariſtophanem in Auibus. Vbi interrogatus quidam ab Hercule, ἐμοὶ δ' ἄρ' οὐδὲν τῶν πατρῴων χρημάτων μέτεστι; reſpondet, οὐ μέντοι νὴ Δία. Vbi νὴ Δία, vt μὰ Δία, pro pura iurandi nota accipitur. ac ſi dixiſſet, οὐ μέντοι μὰ Δία. Non ſolum autem ad certas ac definitas, ſed etiam ad vagas interrogationes, ὑποφορικῶς adhibetur. vt apud Demoſth. τί ἔμελλον κελεύειν, ἢ τί συμβουλεύειν; ad quæ ipſemet auctor ὑποφορικῶς quaſi ex alterius perſona reſpondet, μνησικακῆσαι νὴ Δία. quam tamen reſponſionem cum indignatione prolatam ipſe reprobans ſubijcit, καὶ τίς οὐκ ἀπέκτεινέ με δικαίως; Hac eadem loquendi forma vſus eſt ἐν τῷ πρὸς Λεπτίνην: ἣν δὲ τοῦτο τίς ἐρωτᾷ, τί πρὸς θεῶν ἐροῦμεν; ὅτι νὴ Δία ἦσαν τινὲς τῶν εὑρημένων τὴν ἀτέλειαν ἀνάξιοι. ſuperiora verba illa Demoſthenis, τί ἔμελλον κελεύειν, ἢ τί συμβουλεύειν; &c. ſic tranſtulit Budæus: quid tunc ipſam hortari, quid auctor ipſi eſſe debui? ſcilicet cenſere debui vt ijs ad animum reuocatis, quæ in ſe admiſſa eſſe meminiſſet, offenſo animo cum illis ageret qui tunc ſalutis ſuæ ſubſidium poſtulabant? Illa vero πρὸς Λεπτίνην, idē ſic tranſtulit: quod ſiquis nos roget, quid tādem reſpondebimus? quod nonnulli (credo) qui immunitatem ciuitatis beneficio conſecuti erant, indigni eo munere inuenti ſunt. huiuſmodi autem locutiones pronuntiatione adiuuandæ ſunt ad obiectionis infirmitatem indicandam. & hoc eſt quod dicit Budæus vocem νὴ Δία ironiæ vim habere, cum potius dicendum eſſet νὴ Δία obiectionibus inſeruire. quæ tamen interdum ironice proferuntur: nam & ſine ironia ὑποφορικῶς accipitur vox νὴ Δία, vt alibi apud Demoſth. de Phocenſibus. οὐκοῦν οὐδὲν αὐτοῖς ἀπολωλέναι κωλύσει. quam poſitionē ὑποφορικῶς quaſi ex alterius perſona confirmat, νὴ Δία. κακοδαιμονοῦσι γὰρ ἄνθρωποι καὶ ὑπερβάλλουσιν ἀνοίᾳ. Cum

tamen

tamen hypophoram hanc ipſe mox reprobet, cum pergit, πάνυ γε. ἀλλ᾽ ὅμως αὐτοῖς σῶς εἶναι δεῖ. συμφέρει γὰρ τῇ πόλει. Niſi forte hoc quoque loco contendat aliquis hypophorã ironice adhiberi: quod nõ ex animo ipſam adferat auctor, ſed ad vim eius infirmandam. ſic idem alibi: νὴ Δί᾽ οἱ νέοι γὰρ ἡμῶν δι᾽ ἐκεῖνον ἔσονται τὸν ἀγῶνα βελτίους. Fiunt autem ſupradictæ obiectiones omnes quaſi ex perſona aduerſarij, quas oratores adducunt vt ipſas refellant. & idcirco ironice dici videntur. Introducuntur autem obiectiones ſiue ex propria dicentis perſona, ſiue ex perſona aduerſarij, conceſſionis ſigno præcedente. qualia ſunt ναὶ, & νὴ Δία. quæ idcirco ad obiectiones formandas concurrere dicuntur; tametſi ſine ipſis etiam formari poſſint. Ναὶ pro νὴ Δία vtitur Demoſthenes in obiectione: ναὶ φησὶν, ἀλλὰ τὸ τοῦ Κεφάλου καλὸν τὸ μηδεμίαν γραφὴν φυγεῖν: hoc eſt at enim inquit pulchrum illud Cephali &c. Conceſſione itaque vtuntur, vt poſtea inferant inſtantiam vel retorſionem. & idcirco plerumque poſt huiuſmodi conceſſionis ſigna ſequitur aduerſatiuum ἀλλά. Demoſth. νὴ Δί᾽ ἀλλ᾽ ὅπως ἔτυχε ταῦτα τὰ γράμματα ἕστηκε. Cui hypophoræ reſpondet, ἀλλ᾽ ὅλης οὔσης ἱερᾶς τῆς ἀκροπόλεως παρὰ τὴν Ἀθηνᾶν ἕστηκε. Sic alibi idem, νὴ Δί᾽ ἀλλ᾽ ἀδίκως ἦρξα. ad quæ reſpondet, εἶτα παρὸν ὅτε με εἰσῆγον οἱ λογισταὶ διατί οὐ κατηγόρεις; Cum igitur obiectiones huiuſmodi afferant oratores, vt ipſas euertant, cauſas etiam nonnunquam afferunt, vt cauſas quoque ipſas poſtea eleuent. Vt in ſuperioribus exemplis, νὴ Δία. κακοδαιμονοῦσι γὰρ ἄνθρωποι, & reliqua. & in illo, νὴ Δί᾽ οἱ νέοι γὰρ ἡμῶν δι᾽ ἐκεῖνον ἔσονται τὸν ἀγῶνα βελτίους. Præponitur etiam ἀλλὰ voci νὴ Δία, in obiecticnibus, & fit, ἀλλὰ νὴ Δία. quod non parum differt ab hoc νὴ Δί᾽ ἀλλά. Vt dictum eſt vbi de ἀλλὰ νὴ Δία agitur.

Νῦν δέ.

Νῦν δὲ, nunc autem, ad aliquid de præterito tempore dictum refertur. vt πρότερον μὲν οὕτως, νῦν δὲ &c. ſæpe tamen ſine illo reſpectu præteriti, aduerſatiue accipitur pro ἀλλὰ, vel ἀλλὰ γὰρ, vel ἀλλ᾽ ὅμως. Iſocr. in Panegyr. de Prin-

cipibus

cipibus ciuitatum sui temporis, ἐχρῆν γὰρ αὐτοὺς ἁπάντων ἀφεμένους τῶν ἄλλων, περὶ τοῦ πρὸς τοὺς βαρβάρους πολέμου εἰσηγεῖσθαι καὶ συμβουλεύειν. νῦν δὲ οἱ μὲν ἐν ταῖς μεγίσταις δόξαις ὄντες, ἐπὶ σμικροῖς σπουδάζουσιν. ἡμῖν δὲ &c. & paulo infra: ἐχρῆν γὰρ αὐτοὺς εἴ τ' ἐδόκει τὴν ἑαυτῶν ἔχειν ἑκάστους, εἴτε καὶ τῶν δορυαλώτων ἐπάρχειν, ἔντι τούτων ὁρισαμένους καὶ κοινὸν τὸ δίκαιον ποιησαμένους, οὕτω συγγράφεσθαι περὶ αὐτῶν. νῦν δὲ τῇ μὲν ἡμετέρα πόλει καὶ τῇ λακεδαιμονίων οὐδεμίαν τιμὴν ἀπένειμαν. ex quibus patet diuersum quiddam poni quam quod superius proponebatur. & in Plataico, ἐχρῆν γὰρ αὐτοὺς ἐπειδὴ πείθειν τὴν πόλιν ἡμῶν οὐχ οἷοί τε ἦσαν, συντηρεῖν μόνον εἰς τὰς θήβας ἀναγκάζειν. νῦν δὲ φανεροὶ γεγόνασιν οὐ τοῦτο διαπράξασθαι βουληθέντες. In quibus omnibus locis per νῦν δὲ vocem negari quod supra ponebatur, manifestum est.

De Ὁ, articulo pro οὗτος pronomine accepto. de eius compositis, & alijs quibusdam. Cap. XVI.

Ὁ, articulum pro οὗτος pronomine acceptum, non relatiui ὅς vicem gerere, sed per se pronominis significationem induere, ex eo apparet, quod τοῦ, & τῷ, & τὸν, obliqui, qui eandem enallagem recipiunt, non ex relatiuo ὅς, sed ex protactico, ὁ, manant. τοῦ namque genitiuum, pro τούτου, & τῷ datiuum pro τούτῳ, & τὸν accusatiuum pro τοῦτον accipi videmus. vt, τοῦ γὰρ πέσεν ἄγχι μάλιστα. τῷ δ' ἐπὶ Τυδείδης ὦρτο. τὸν δ' ἄρ ὑπόδρα ἰδών. & quamuis relatiui etiã articuli voces in pronominis significationem transeant, vt ὅς sæpe apud Platonem, pro οὗτος, vel ἐκεῖνος, & obliqui οὗ, ᾧ, ὅν, pro analogis οὗτος, vel ἐκεῖνος pronominis casibus, vel potius pro τινὸς τινὶ τινὰ indefiniti nominis, vel ἄλλου ἄλλῳ ἄλλον, indefiniti itidem casibus accipiuntur. vt ὃν μὲν ἔδειραν, ὃν δὲ ἀπέκτειναν, ὃν δὲ ἐλιθοβόλησαν. in Euangel. Matthæi cap. 21. idest, Vt latinus interpres transtulit, alium ceciderunt, alium occiderunt, alium lapidauerunt: attamen protactici articuli casus, non quasi relatiui casuum

vicem

vicem gerentes, à quibus in ſignificatione etiam diſcrepant (quippe cum illi indefinitas res, vel perſonas, vt in proximo Matthæi exemplo: hi determinatas, referant:) ſed per ſe οὗτος pronominis vocum ſignificationem habẽt. vt Homerus per: τῷ γὰρ πίσυν ἄγχι μάλιστα, Aiacem Telamonis refert, de quo antea dixerat, ἄιαντι δὲ μάλιστα δαΐφρονι θυμὸν ὄρινε τῷ τελαμωνιάδῃ. non itaque quaſi relatiui caſuũ vicem gerẽres protactici caſus, ſed per ſe in pronominum οὗτος, vel ἐκεῖνος ſignificationem tranſeunt.

Ὅδε, ἥδε, τόδε.

Ὅδε, ἥδε, τόδε, voces, ex ὁ, ἡ, τὸ, præpoſitiuis articulis, & δε adiectitia ſyllaba conſtant, & pro οὗτος, αὕτη, τοῦτο, demonſtratiuis pronominibus accipiuntur. differuntque ab ὁ δέ, ἡ δέ, τὸ δέ, non ſolum accentu, ſed etiam ſenſu, vt dictum eſt, vbi de, δὲ, coniunctione agitur. ex ὁ δὲ, oxytono, fit ὁδέτις. quod reſpondet τῷ, ὁ μὲν τις, quorum alterum vnus quidam, alterum alius quidam ſignificat. in quibus nomẽ τὶς non tam, vt παρέλκον, & ornatus tantum gratia, vt ſenſit Budæus, quam ad ἀοριστολογίαν exprimendam apponitur: Xenoph. καὶ ὁ μὲν τις εἶπε, πῶς οὖν εὑρήσεις τοῦτον διδάσκαλον, ὁδέτις ὡς οὐδὲ διδακτὸν εἴη. Apponitur etiam nomen τὶς ἀόριστον ſupradictis vocibus ὅδε, ἥδε, τόδε, ſub vno accentu ſuper primam poſito prolatis. Dicimus enim ὅδετις, ideſt hic aliquis. vt apud Galenum, οὐδεὶς τὴν ἐμπειρικῶν ἐμφαίνεσθαι φήσει τῷ δέτινι τόδετι. Quare, τόδετι, ideſt hoc aliquid, ſæpe apud Ariſtotelẽ dicitur ἡ κατὰ μέρος οὐσία, quæ per ſe eſt aliquid.

Ὁδήποτε.

Ὁδήποτε, pro ὅ, τι δήποτε, & ὁποιοῦν, ex, ὁ, articulo relatiuo, & δήποτε, aggregato conſtat. Vide, δὴ, particulam. cap. 8.

Οἷος.

Οἷος, nomen relatiuum, quatenus in collationibus reſpondet τῷ, τοῖος, vel τοιοῦτος, quibus modo præponitur, modo poſtponitur, in hoc commentario locum non haberet: ſed quia extra propriam ſignificationem interim vſurpari videtur, idque dupliciter, de ipſo etiam nonnulla di-

cenda ſunt. Nonnunquam enim præcedente nomine τοιοῦτος, pro ὥστε accipi videtur. vt apud Xenophontem, τοιοῦτός μοι φίλος εἶ ὦ Σώκρατες, οἷος συλλαμβάνειν μοι &c. Vbi οἷος συλλαμβάνειν, pro ὥστε συλλαμβάνειν ſumi videtur. ſic Demoſth. περὶ συντάξεως. εἰδέ τις καὶ τοιοῦτος ἐστὶν οἷος ἐγχειρεῖν ἔργῳ τῷ. plerumque autem ſine præcedente nomine τοιοῦτος, modo verbum infinitum ſubſequatur, ſuam immutare ſignificationem videtur. Quare Budæus in illo Syneſij: ὁ δὲ αὐτόχρημα μακκαβαῖος οἷος ἦν ἐγκαρτερῆσαι τῷ δόγματι: τὸ οἷος ἀντὶ τοῦ ἕτοιμος, vel δυνατὸς, accipi docet. & alibi apud eundem, ἐδόκει γὰρ νέος εἶναι καὶ ῥέκτης ἀνὴρ οἷος τοὺς ἐχθροὺς κακῶσαι. τὸ οἷος, per vocabula promptus & paratus interpretatur. Idem illud Demoſthenis: οἷος ἦν ἐπεξιέναι, per verbum cupiebat, & ἐσπούδαζεν, explicat. Præterea pro ὅμοιος, vſurpari docet nomen οἷος, apud Xenoph. ἥδιον ἐστὶ χαριζόμενον οἵῳ σοι ἀνθρώπῳ ἢ ἀπεχθανόμενον ὠφελεῖσθαι. Sciendum autem τὸ οἷος in huiuſmodi locutionibus omnibus qualitatem ſignificare; ſi id, quod deeſt ſuppleatur, locutioneſque illas οἷος εἰμὶ, οἷος εἶς, οἷος ἐστὶ, in quibus, τε, particula inter nomen & verbum interponitnr, occaſionem dediſſe varie vocem hanc interpretādi; cum in illis nomen οἷος, pro δυνατὸς accipi videatur. in quibus tamen ſi id, quod in potentia eſt, in actum reducatur, apparebit nomē οἷος à propria ſignificatione non recedere. eſt enim οἷος εἰμὶ ποιῆσαι, pro τοιοῦτος εἰμὶ οἷος ἐστὶν ὁ δυνάμενος ἢ βουλόμενος ποιῆσαι, quæ participia ſemper adhibentur in huiuſmodi locutionum reſolutione. quia in actionibus omnibus, quarum aliqua per infinitiui modi verbum in his locutionibus deſignatur, requiritur, vt velimus, vel poſsimus, vel vtrumque. Quare in Syneſij locutione illa, οἷος ἦν ἐγκαρτερῆσαι τῷ δόγματι, in qua τὸ οἷος, pro, paratus erat, interpretatur Budæus, ſi quis propriam vocis οἷος ſignificationem tueri volet, ſic illam reſoluet, τοιοῦτος ἦν οἷος ἐστὶν ὁ βουλόμενος vel δυνάμενος ἐγκαρτερῆσαι. altera itē eiuſdem, οἷος τοὺς ἐχθροὺς κακῶσαι. in qua Budæus τὸ οἷος pro, promptus & paratus, interpretatur, ſic reſoluenda eſt. Τοιοῦ-

τος

τος ἐστὶν, οἷος ἐστὶν ὁ βουλόμενος, vel δυνάμενος κακῶσαι τοὺς ἐχθρούς. Demosthenis item illud οἷος ἦν ἐπεξιέναι. quod Budęus per verbum cupiebat, interpretatur, eodem modo resoluetur, τοιοῦτος ἦν οἷος ἐστὶν ὁ βουλόμενος ἐπεξιέναι. Quod etiam pro ὅμοιος, accipi apud Xenophontem asserit in illis verbis: χαριζόμενον οἵῳ σοὶ ἀνθρώπῳ. sic resoluetur, χαριζόμενον ἀνθρώπῳ τοιούτῳ οἷος σὺ εἶ. natura namque relatiua inferunt correlatiua. quod etiam fit in articulis à quibus inferuntur pronomina. Aduertendum autem obliquis huius adiectiui casibus infinitum adhiberi in locutionum resolutione: Aristoph. τὴν δ' ἑτέραν αὐτοῦ γνάθον στόμωσον οἵαν ἐς τὰ μείζω πράγματα. Quæ locutio sic conuertenda est, τὴν δ' ἑτέραν αὐτοῦ γνάθον, στόμωσον οἵαν δεῖ στομοῦν ἐς τὰ μείζω πράγματα. sin autē pro δυνατὴν, accipere malis accusatiuum οἵαν, itidem supplendus erit infinitiuus cum ὥστε, aduerbio: ὥστε δυνατὴν εἶναι ἐς τὰ μείζω πράγματα.

Οἷον.

Οἷον, etiam neutrum ἀντὶ τοῦ κωλύον, accipi docet Budæus in illis Demosthenis: ἀνάγνωθι δ' αὐτόν μοι τὸν νόμον, οὐδὲν γὰρ οἷον ἀκούειν αὐτοῦ τοῦ νόμου. id est, nihil enim vetat, vt Budæus interpreratur. sic illud Greg. οὐδὲν δὲ οἷον καὶ ἡδύσματί τι προσθεῖναι τῷ λόγῳ, nihil vetat: quominus addamus: latine reddidit. In illo item Aristoph. οὐδὲν δὲ οἷον αὐτῶν ἀκοῦσαι τῶν ἐπῶν. & in illo Platonis: οὐδὲν οἷον τὸ αὐτὸν ἐρωτᾶν. similiter accipi sentit nomen οἷον: in Demosthenis etiam proxime citato loco, pro βέλτιον, accipi posse nomen οἷος, asserit; verbaque illa sic transtulit, nihil melius, quam ipsa verba legis audire. In quibus omnibus & similibus exemplis nomen οἷον, quale significat, & præsupponit suum correlatiuū τοῖον. vt sit, οὐδὲν ἐστὶ τοῖον οἷον. Qua loquēdi forma nescio, an Latini vsi sint: certe nostri tēporis Itali sic loquuntur, Non est talis res, sicut hoc facere vel dicere. Non ci è tal cosa come far questo, ò dir &c. Nec vero quod in eiusmodi locutionibus alicubi quadrare videtur nomē βέλτιον, vel verbū κωλύει, in eo loco, quo nomē οἷον positum est: idcirco

hoc pro illis vſurpari dicendum eſt. neq. quia id, quod per οἷος, dicitur, per ὥστε, aduerbium, vel per nomẽ ὅμοιος, vel ἕτοιμος, aut alia quædam vocabula, dici poſſet; ideo pro illis nomen οἷος accipi dicendum eſt. Sed ſua cuique propria ſignificatio, quoad fieri poteſt, conſeruanda eſt. alioqui nulla erit vocabulorum proprietas, multiſque alienam ſignificationem tribuemus.

Nec nego nomen οἷον, pro δυνατὸν neceſſario accipiendum eſſe videri nonnunquam, vt in illo Gorgiæ: ἀλλά σοι οὐκ ἦν οἷον μόνον μάρτυρας εὑρεῖν, ἀλλὰ καὶ ψευδομάρτυρας. ideſt, ἀλλά σοι οὐ μόνον μάρτυρας εὑρεῖν οἷόν τ' ἦν, ἀλλὰ καὶ ψευδομάρτυρας. Quæ tamen locutio ſi ſic reducatur, τὸ εὑρεῖν οὐ μόνον μάρτυρας, ἀλλὰ καὶ ψευδομάρτυρας, ἦν τοιοῦτον, οἷα εἰσὶν, ἃ σὺ εἴωθας ποιεῖν, apparebit nomen οἷον, in ſua ſignificatione remanere. Ceterum οἷον, aduerbialiter μετὰ ἐμφάσεως καὶ βαρύτητος, ἢ θαυμασμοῦ profertur, ac ſi, οἵως diceretur. vt in illo Homeri: οἷον ἀναΐξας ἄφαρ οἴχεται. & apud Ariſtoph. in Equitibus: οἷον ὄψομαί σ' ἐγὼ ἐκ τῆς προεδρίας ἔχατον θεώμενον, & ἐν θεσμοφοριαζ. οἷον ὑμῶν ἐξείρξω τὴν ἄγαν αὐθαδίαν.

Οἴμοι.

Οἴμοι, dolentis aduerbium, ex μοι, datiui caſus pronomine ſubiuncto οἶ, particulæ, quæ & ὀΐ, diuiſim dicitur, apud Ariſtoph. ἐν εἰρήνῃ, ἵνα ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ὡς χρὴ πολεμεῖν λέγῃ τις, οἱ καθήμενοι ὑπὸ τοῦ δέους λέγωσ' ἰωνικῶς ὀΐ. Qua etiam voce diuiſim noſtro tempore dolentes vtimur Italice in priore ponentes accentum. Cui pronuntiationi ſuffragari videtur verbum ὀϊζύειν, & nomen ὀϊζὺς, ab hac voce deriuata, in quibus ὀΐ, duas ſyllabas facit, ut patet ex metro ſæpe apud Homerum, ut ἀλλ' αἰεὶ περὶ κεῖνον ὀΐζυε, & alibi. Vt autem ab οἶ, uel ὀΐ, deriuatur ὀϊζύειν, & ὀϊζὺς, ſic ab οἴμοι uerbum οἰμώζειν. quæ quidem deriuatio requirit ut μῶ, ſyllabæ, ι, littera ſubſcribatur. Porro οἴμοι, ex partibus appoſitis conſtare, non compoſitam eſſe uocem indicat accentus acutus ſupra priorem poſitus, qui circumflexus eſſet, ſi compoſita & una eſſet dictio, cuius οι, finalis pro breui putare-

taretur, quantum ad accentum attinet, ut in οἶκοι, nominatiuo plurali, ad cuius differentiam οἴκοι, aduerbium penacuitur. Ceterum quod ad vocis huius constructionem spectat, sciendum est vocem οἴμοι, per se sine casus adiunctione stare posse, vt in illo senario, οἴμοι, τί δ' οἴμοι θνητά τοι πεπόνθαμεν; & tunc hei mihi, iuxta sui ἐτυμολογίαν significat. Additur etiam ipsi casus rectus, vt οἴμοι τάλας, & οἴμοι κακοδαίμων, apud Aristophanem. & tunc pro heu duntaxat accipitur. vt si ὦ τάλας, vel ὦ κακοδαίμων diceres. Cum autem genitiuus additur, ἐλλειπτικῶς dicitur, vt οἴμοι πλακοῦντος, ac si diceret οἴμοι τοῦ πλακοῦντος ἕνεκα, idest dolendum est mihi propter placentam amissam.

Ὅμως.

Ὅμως, aduersatiua, iuxta aduersatiuarum naturam aliquid à toto detrahit & diminuit, vel alicui dato & concesso se opponit. sicut dictum est de ἀλλά. respondet plerumque τῷ καίπερ, vel καίτοι, idest quanquam & tametsi, quibus datum & concessum effertur. καίπερ τούτων οὕτως ἐχόντων, ὅμως &c. Implicant autem huiusmodi locutiones argumentum à fortiori, quo probamus: tametsi aliquid obstat, nihilominus hoc effici. vel tametsi aliquid rem adiuuat, nihilominus non effici. ex quibus infertur, si nihil obstaret, multo magis futurum, vt efficeretur. vel si nihil iuuaret, multo minus futurum, vt efficeretur. Nonnunquã ὅμως, τῷ ἀλλά, vel καὶ suppositum, idem efficit sine καίπερ, vel καίτοι expresso, sed tamen subintellecto. Xenoph. 2. ἀπομνημον. πολλάκις δὲ ἃ περὶ αὐτοῦ τις οὐκ ἐξειργάσατο, ταῦτα ὁ φίλος ἐξήρκεσεν. ἀλλ' ὅμως ἔνιοι δένδρα μὲν θεραπεύουσι, τῶν δὲ φίλων ἀργῶς καὶ ἀνειμένως ἐπιμέλονται. In qua locutione subauditur καίπερ, vel καίτοι, præponendum ὅμως particulæ. Quæ cum præponuntur, tunc ὅμως per se sine ἀλλά, vel καὶ, subijcitur: vt καίπερ τούτων οὕτως ἐχόντων, ὅμως &c. Animaduertendum autem in supradicto exemplo non opus esse argumento à fortiori, sed tãtum inferri absurdum, ex quo sequitur non debere ita fieri.

De particulis ὅπη, ὅπου, ὁπόταν, ὅπως. Cap. XVII.

Ὅπη, locale aduerbium, respondet τῷ ταύτῃ. & motum per locum plerumque significat: Plato, ἀλλ' ὅπῃ ἂν ὁ λόγος ὥσπερ πνεῦμα φέρῃ, ταύτῃ ἰτέον. ideſt quacumque. ſic apud Gregor. de aquis calidis erumpentibus, ἅτ' ἐκπυρούμενα τῇ σφοδρᾷ τῆς πάλης, ὅπῃ παρείκοι ἀναρρήγνυνται. ideſt qua natura cedit, & locum vel tranſitum præbet. Dicitur & ſine reſpondente ταύτῃ, apud Platonem, δοκεῖ αὖ τίς σοι ὦ Ἀδείμαντε ἑκὼν ἑαυτὸν χείρω ποιεῖν ὁπῃοῦν. Vbi quemadmodum ὁπῃοῦν, quacumque ex parte, ſignificat, ſic ὅπῃ per ſe quadam ex parte, ſignificare nos admonet. Ponitur & pro ὅπως, apud eumdem, διὰ τὸ μὴ εἰδέναι ὅπῃ τἀληθὲς ἔχει. Quemadmodum autem ὁπῃοῦν ἀορίστως dicitur in proxime dicto Platonis loco, ſic etiam ὅπῃ ἂν & ὅπῃ δήποτε pro eodem. Ὁπῃποῦν etiam legitur apud Platonem in Apologia, ταῦτα γὰρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὐ χρὴ ποιεῖν ὑμᾶς τοὺς δοκοῦντας ὁπῃποῦν εἶναι. vbi pro ὁπῃοῦν, ideſt vndequaque, & omni ex parte, accipitur. vt ſit ordo, τοὺς δοκοῦντας ὁπῃοῦν εἶναί τι, ideſt, qui videmini & exiſtimamini vndequaque eſſe aliquid, ideſt alicuius auctoritatis, vel ingenij & iudicij.

Ὅπου.

Ὅπου, aduerbium loci, Vbi, ſignificat, & ποτὲ ἀόριστον poſt ſe recipit. Syneſ. ὅπου ποτὲ γῆς, vbicunque terrarum. Recipit etiam τὸ δὴ μόριον. Ariſtot. εἰ ὅπου δὴ τοῦ παντὸς ὄντα τυγχάνει: ideſt ſicubi ſunt in orbe terrarum. Quæ localis ſignificatio, quia interdum ratiocinationis conſequentia adhibetur, vt ſi dicas, vbi tu es, ego quoque eſſe poſſum. quod perinde valet, ac ſi diceres, ſi tu hic ſtare potes, ego quoque ſtare poſſum. idcirco factum eſt, vt ὅπου, ratiocinationum, quas conſequentias vocant, priori parti ſeruiat, non aliter quam εἰ, condicionalis. Quibus reſpődet τὸ ἤτοι, poſteriori parti conſequentiarum deſtinatum, vt de ipſo ſupra dictum eſt, vbi etiam de ὅπου, fuſius diſputauimus.

Ὁπόταν.

Ὁπόταν.

Ὁπόταν etiam, & ὁπηνίκα, temporis aduerbia eũdem vsum præstant in priore consequentiarum parte posita, quẽ ὅπου, loci aduerbium, & pro quando, & cum, & quandoqui dem causali accipiuntur. Demosth. ὁπηνίκα δὲ καὶ πεποιηκὼς ἃ κατηγορεῖ φαίνεται, τοὺς νόμους ἤδη δεῖ σκοπεῖν.

Ὅπως.

Ὅπως, à πῶς, atque adeo ab ὡς, etiam aduerbio deriuatur eo modo, quo ὁποῖος, & ὁπόσος, & ὁπηνίκα, à ποῖος, & πόσος, & πηνίκα: hæcque ab οἷος, & ὅσος, & ἡνίκα, vtque ὁποῖος, & ὁπόσος, & ὁπηνίκα non solum pro ποῖος, & πόσος, & πηνίκα, sed etiam pro οἷος, & ὅσος, & ἡνίκα vsurpantur, sic etiam ὅπως, non solum pro πῶς, sæpe, vt infra, sed etiam pro ὡς, accipitur. non quidem simpliciter, sed quatenus τὸ ὡς pro ὅταν, vel ὅτε, & ἐπειδὴ, vel ἐπειδὰν accipitur, vt Iliad μ΄. Τρῶες δ᾽ ἐῤῥίγησαν ὅπως ἴδον αἰόλον ὄφιν. & ὀδυσ. χ΄. Τὶ δ᾽ ὁμάδησαν μνηστῆρες κατὰ δῶμα, ὅπως ἴδον ἄνδρα πεσόντα. idest, ὅτε εἶδον, vel ἐπειδὴ εἶδον. sic apud Herodotum in Euterpe, ἐπὶ Μύριος βασιλῆος ὅπως ἔλθῃ ὁ ποταμὸς ἐπὶ ὀκτὼ πήχεας τὸ ἐλάχιστον ἄρδεσκεν αἴγυπτον τὴν ἔνερθε μέμφιος. Vbi ὅπως ἔλθῃ dictum est, pro ἐπειδὰν ἔλθῃ. sic apud Aristoph. in Vespis: καὶ γὰρ ἀνὴρ ταχύ γ᾽ ἥξει τῶν προδόντων τἀπὶ θρᾴκης, ὃν ὅπως αἰχμωεῖς ἐγχυτρίεῖς, idest ἐπειδὰν αἰχμωεῖς, nisi forte κἀγχυτριεῖς, pro, καὶ ἐγχυτριεῖς legeretur. tunc enim præceptiue acciperetur τὸ, ὅπως, vt sæpe alibi accipitur ἐλλειπτικῶς, subaudiendo non solum ὅρα, σκόπει, φυλάττου, εὐλαβοῦ, sed etiam ποίει, μέμνησο, & alijs imperatiuis, si ad secundam personam sit sermo. nec non cum ijsdem in indicatiuo formatis, si de se prima persona sermonem habeat, cuius exempla non desunt. Porro præceptiue necesse est ad secundam personam per imperatiuũ modum fieri sermonem, qui imperatiuus per infinitiuum & verbum δεῖ resoluitur. δεῖ σκοπεῖν ὅπως. Præcipimus autẽ dupliciter: aut enim faciendum & prosequendum esse & fit παράγγελμα affirmatiuum, vt apud Aristophanem, ἀλλ᾽ ὅπως ἀγωνιεῖτ᾽ ἀπὶλοιπ᾽ ἄριστα: aut fugiendum seu vitan-

dū aliquid præcipimus,& fit παράγγελμα negatiuū, μὴ, adiūcta particula, quæ tum ad indicatiuū refertur: vt in proxime dicto Ariſtophanis exemplo: & apud Platonem, εἰπὲ τί φῂς εἶναι τὸ δίκαιον, καὶ ὅπως μή μοι ἐρεῖς, ὅτι τὸ δέον ἐστί, ſed caue, vel vide ne. ſic Demoſth. ὅπως τοίνυν περὶ τοῦ πολέμου μηδὲν ἐρεῖς, per indicatiuum. & Ariſtoph. in Nebulis. στρ. οἴμοι Σώκρατες, ὥσπερ με τὸν Ἀθάμανθ᾽ ὅπως μὴ θύσετε. & millies alibi apud auctores. Tum ad ſubiunctiui modi verbum refertur τὸ, ὅπως μή. Plato, καὶ ὅπως μὴ ἁλώσῃ ἐνταῦθα αἰσχυνόμενος, ideſt, & vide ne tenearis hic præ verecundia. Ariſtoph. plene locutus eſt in Nebulis, καὶ μέμνησ᾽ ὅπως εὖ μοι στομώσῃς αὐτόν. & Plato in Gorgia, ἀλλ᾽ εὐλαβεῖσθαι ἀλλήλοις παρακελεύεσθε ὅπως μὴ πέρα τοῦ δέοντος σοφώτεροι γενόμενοι λήσετε διαφθαρέντες. ex quibus plene dictis locutionibus conijcere poſſumus ὅπως particulam cum verbo ſubſequente, in infinitiuum reduci poſſe. puta illud Ariſtoph. ὅπως εὖ μοι στομώσῃς, ſic reducitur, καὶ μέμνησο εὖ μοι στομῶσαι αὐτόν. & illud Platonis ὅπως μὴ λήσετε διαφθαρέντες, ſic, εὐλαβεῖσθε μὴ λαθεῖν διαφθαρέντες. Idem eueniet in defectiuis locutionibus, ſi verbū quod deeſt, ſuppleatur. ſic etiam reduci poterit locutio illa, οὐκ ἔσθ᾽ ὅπως σιγήσομαι, ideſt, οὐκ ἔστι με σιγᾷν. vel οὐκ ἔστι τρόπος καθ᾽ ὃν ἐγὼ σιγήσομαι, ideſt, σιγᾷν δυνήσομαι. Hac eadem loquendi forma, qua Græci per, ὅπως, particulam vtuntur, Latinos quoque vſos eſſe per, ne, particulam teſtatur Budæus, tum defectiue, qualis eſt illa Terentij in Adelph. Ne nimium modo bonæ tuæ iſtæ nos rationes ſubuertant: tum etiam plena, qualis eſt in Heautontim. at vide vt ſatis modo contemplata ſis. Quam locutionem cum eſt ſermo de præterito, Græce dici poſſe negat: per præteritum autem indicatiui dici poſſe concedit, hoc modo (transferens proximum illud Terentij in Heautontim) ὅρα δὴ μὴ λέληθας σεαυτὴν οὐχ ἱκανῶς θεωρήσασα. Cum tamen per præteritum ſubiunctiui ſi non vnica voce, certe per ſubiunctiuum, & participium Græce dici poſſit, ὅρα μὴ οὐχ ἱκανῶς τεθεωρηκυῖα ᾖς. Sed vt ad vſum particulæ ὅπως reuertamur, dicen-

dum

dum locutiones omnes per ὅπως μὴ factas, non solum affirmatiue remoto μὴ dici posse, verum etiam negatiue itidẽ per μὴ solum sine ὅπως in forma dubitandi, vt apud Platonem: ἀλλ᾽ ὅρα ὦ Σώκρατες μὴ παίζων λέγε. quod etiam ὅρα ὅπως μὴ, dici potuit. de qua loquendi forma fusius dictũ est paulo ante cap. 14. cũ de μὴ particula ageretur. Ceterum ὅπως, pro πῶς, & τινὰ τρόπον, etiam sæpe accipitur. Greg. οὐκ ἔχω ὅπως ἐμαυτὸν ἐπίσχω τῆς διηγήματος. Idẽ οὐκ ἔχοντες ὅπως διαθώμεθά τι τῶν ὄντων. Demosth. περὶ τῆς ῥοδ. ἐλευθερ. ὅπως δὲ πρᾶξαι ταῦτα ἐφ᾽ ὑμῖν ἔσαι, δεῖ σκοπεῖν.

Quod autem ὅπως, pro πῶς διαπορητικῶς, & ἀνυποτάκτως accipi sentit Budæus, ideſt πευστικῶς, & σὺν ὑποτακτικῷ ῥήματι, in illis verbis, ὅπως δὲ εἰδῶ μάλιστα ὁποῖος ἐστὶ τὴν ὄψιν; ideſt, vt ipse vertit, quomodo autem scire potero potissimũ quali nam sit ille facie? nescio an recte senserit. Nec ego quenquam vt imitetur huiusmodi locutionem hortarer, nisi alia exempla inuenerit, in quibus talis loquendi forma clarius perspiciatur, aut certe prædicta Luciani verba quomodo dicta sint in loco proprio accurate considerauerit. Præterea quod annotat Budæus, ἂν, δυνητικὸν & παραπληρωματικὸν aduerbio ὅπως adiungi, Optatiuoque & subiunctiuo cõuenire, arguit ipsum formalem notam ὅπως ἂν constituere, cum in exemplis quæ affert, constructionis diuersitas soli ἂν particulæ tribuenda sit. & idcirco non formale aggregatum voces ὅπως ἂν, sed solutæ inter se & ad diuersa relatæ existimandæ sunt. Nam in exemplo Gregorij, quod affert pro constructione cum Optatiuo, περὶ τοῦ τὸ μόνον ἰδὼν ὅπως ἂν χαρίσαιτο τοῖς κατενεγκοῦσιν αὐτὸν δαίμοσιν, aduerbium ὅπως ἂν, pro ὃν τρόπον accipitur. In eo vero quod pro constructione cum subiunctiuo affert, πηγνύειν δεῖ τὰς χαλίδας ὑπτίας ὅπως ἂν ἐπαιρόμεναι ἔχωσι τὸ σύντονον; aduerbium ὅπως, pro ἵνα accipitur. in vtroque autem exemplo τὸ ἂν, verbo tribuitur. Porro ὅπως ἂν, pro ὁπωσοῦν, ideſt vtcumque accipi ἀοριστολογικῶς, vel στοχαστικῶς dictum est, vbi de ἂν particula agitur. Idem & ὅπως ποτὲ dicitur. Demosth.

ἀλλ' ὅπως ποθ' ὑπείλημμαι ἀρκεῖμοι. qualiſcunque exiſtimationis ſim. Dicitur & ὅπως δήποτε interpoſita δὴ particula; & ὅπως δηποτοῦν adiecta οὖν ἀοριστολογίας nota. Dicitur & ὅπως ποῦν pro ὁπωσοῦν, interpoſita τὶ particula. Demoſth. οὐδ' ὁπωστιοῦν ἐγνώριζον τοῖς ἀνθρώποις. Ceterum ὅπως pro ἵνα cauſali accipi, ſexcētis auctorum exemplis probari poteſt.

Ὅπως μὴ, etiam vt ὡς μὴ Optatiuo iungi vt formalem notam exemplis probat Budæus. in quibus tamen exemplis particulæ ὅπως, & μὴ, ad diuerſa referuntur, nec formalem notam ὅπως μὴ conſtituunt. Animaduertendum autē quemadmodum ὅπως Subiunctiuo iunctum medium ad finē deſignat, ſic ſi in infinitiuum reſoluatur, finem ipſum deſignari. vt Ariſtoph. illud, μέμνησο ὅπως εὖ μοι στομώσῃς αὐτὸν, ſi μέμνησο εὖ μοι στομῶσαι αὐτὸν dicatur: tamen finis euidentius per ὥστε aduerbium ſignificatur. vt ſi illud Demoſth. συμπράττειν ὅπως ἕκαστοι κομίσωνται τὰ ἑαυτῶν, συμπράττειν ὥστε κομίσασθαι diceretur.

De Ὅς articulo relatiuo, ὅσον, ὅσος, τόσος. Cap. XVIII.

Ὅς, articulus, & eius obliqui omnes, in omnibus omniū generum caſibus, ſæpe in priore parte argumentorum primum locum habet. hoc autem accidit in ea tantū Orationis ſtructura in qua præpoſtere diſponuntur argumentorum partes, vt in illa Xenophontis 4. ἀπομνημον. νόμους δ' ἔφη ὦ Σώκρατες πῶς ἄν τις ἡγήσαιτο σπουδαῖον πρᾶγμα εἶναι, οὕς γε πολλάκις αὐτοὶ οἱ θέμενοι ἀποδοκιμάζουσι; quibus negare intendit leges rem probam dici poſſe. quæ concluſio continetur in illis verbis, νόμους δ' ἔφη ὦ Σώκρατες πῶς ἄν τις ἡγήσαιτο σπουδαῖον πρᾶγμα εἶναι, conuerſa affirmatiua interrogatione in negatiuam enuntiationem. Probatur autem per illa verba, οὕς γε πολλάκις αὐτοὶ οἱ θέμενοι ἀποδοκιμάζουσι. Vbi οὕς articulus condicionalis locum habet. & erit argumentum huiuſmodi, ſi legiſlatores ipſi ſæpe proprias leges reprobāt & euertūt, ſequitur vt lex non ſemper bona res ſit.

Ὅσον.

Ὅσον, quatenus pro, ὡς, accipitur, hoc vero pro ἕως, ſpatium loci vel temporis deſignat. ipſum quoque ὅσον κατὰ μετάληψιν, pro ἕως accipitur. Xenoph. ὅσον παρασάγγην ἀπεῖχεν: ideſt, aberat paraſangæ ſpatium. ſic de ſpatio temporis, Lucian ὅσον ὥρα, pro ὅσον ἐστὶν ὥρα μία. ideſt quantum eſt ſpatium horæ vnius. ſic ἐν ὅσῳ, dicitur ἐλλιπῶς τοῦ, χρόνῳ. vt ἐν ὅσῳ ἦρξε, quamdiu imperauit.

Diſcretam etiam quantitatem deſignat in numeralibus, ὅσον δισχίλιοι: ideſt ad duo millia, vel circiter duo millia. Pauſan. ὅσον τετρακοσίους ἀποβῆναι λέγουσι, circiter quadringentos.

Ὅσον, etiã pro μόνον accipitur. Apollonius Rhod. δοιὼ δ᾽ ὅσον θ᾽ ἅλημα περὶ χροΐ, pro ἅλημα μόνον. Quidquid ſentiat lexicographus. qui recitans, vt opinor, interpretis Apollonij verba. ὅσον ἅλημα, αὐτὶ τοῦ εὐτελὲς καὶ βραχύτατον περίβλημα interpretatur. Cui ſignificationi τοῦ ὅσον pro μόνον ſuffragatur, quod ὅσον οὐ, pro μόνον οὐ accipitur. Thucyd. ἀγγέλλεται αὐτοῖς ἐκ πελοποννήσου ναῦς ὅσον οὐ παρεῖναι. Ex quo ὅσον οὔπω, & ὅσον οὐδέπω manarunt. Thucyd. ὅσον δὲ οὐδέπω παρεῖναι. ideſt mox, & iam iam affore. Lucian. σὺ δὲ ὅσον οὐδέπω τεθνηξομένῳ ἔοικας. Dicitur & ὅσον οὐκ ἤδη, pro eodẽ. Xenoph. λέγεται ὅτι ὁ Ἰφικράτης ὅσον οὐκ ἤδη παρείη. Idem ὁ Μνάσιππος ὁρῶν ταῦτα ἐνόμιζε ὅσον οὐκ ἤδη ἔχειν τὴν πόλιν, ὅσον μὴ etiam idem quod μόνον οὐ, ſignificat. ideſt, niſi quod non. Sic dictũ eſt οὐχ ὅσον οὐκ ἠμύναντο, pro οὐ μόνον οὐκ ἠμύναντο. & apud Thycyd. οὐχ ὅσον τὸ λοιπὸν τοῦ πολέμου ἐνεθυμήθησαν ἀλλὰ &c. Infinitiuo præpoſitum ἐλλειπῶς τῆς ἐπὶ dicitur. pro ἐφ᾽ ὅσον. Plutarch. ὅσον ἐμβεβαιώσασθαι τὸ νίκημα τῇ φυγῇ τῶν πολεμίων ἐδίωκον. pro ἐφ᾽ ὅσον. Sic dicitur ὅσον δυνατὸν, pro ἐφ᾽ ὅσον. Dicitur etiam ὅσον ἐμὲ εἰδέναι apud Ariſtoph. in Neb. pro ὅσον ἐγὼ οἶδα.

Ὅσος, ὅση, ὅσον.

Ὅσος, ὅση ὅσον nomina relatiua, quæ interrogatiuis πόσος, πόση, πόσον reſpondent, ſæpe pro ipſis accipiuntur more

Atticorum, qui vtuntur τοῖς ἀναφορικοῖς, ἀντὶ τῶν πευστικῶν. quia vero, πόσος, πόση, πόσον nomina, admiratiue quãdoque, vel cum indignatione proferuntur, ad denotandam intensionem magnitudinis, vel qualitatis, vt in Epigrammate: ὦ πόσον εὐήθης ὁ ζωγράφος: idcirco, fit vt relatiua etiam ὅσος ὅση, ὅσον, cum iisdem affectibus pronuntiata, loco suorum interrogatiuorum accipiantur, tam in genere masculino, quam in fœminino, & neutro, vt apud Aristoph. in Pluto: ὅσην ἔχεις τὴν δύναμιν αἶαξ δέσποτα. & in Acharnis: ὅσον τὸ χρῆμα τῶν παρνόπων. verba etiam illa in Nebul. initio: ὦ ζεῦ βασιλεῦ, τὸ χρῆμα τῶν νυκτῶν ὅσον ἀπέρατον. cum admiratione & indignatione, censent quidam pronuntianda esse. dicique ὅσον ἀπέρατον, ad similitudinem τοῦ, ὅσον μέγα, & ὅσον μικρὸν, in quibus insunt nomina, quæ intẽsionem & remissionem recipiunt. Nam μέγα, & μικρὸν, itemque πολὺ, & ὀλίγον, nomina interminata sunt, recipiũtque magis & minus, ἀπέρατον vero terminatum quoddam & absolutum designat: quod magis & minus non recipit. & idcirco non dicimus, quam infinita hæc res est, sed simpliciter, infinitam esse. Si itaque admiratiue, vel cum indignatione proferamus illud Aristophanis, ὅσον ἀπέρατον, idem valebit ac si enuntiatiue diceremus, σφόδρα ἀπέρατον. Quapropter vt vocis ἀπέρατον, idest, valde infinitum, supradictam cõdicionẽ retineamus, cogemur fateri in supradicto Aristophanis loco vocẽ ἀπέρατον, à præcedentibus, τὸ χρῆμα τῶν νυκτῶν ὅσον, separandam esse; illa vero cum admirationis & indignationis affectu pronuntianda. Vt dicat, ὅσον ἐστὶ τὸ χρῆμα τῶν νυκτῶν, & sit sensus, quam longum & diuturnum est noctis spatium, deinde subiungat καταστατικῶς, & ἐπικριτικῶς, idest, constituendi, & decernendi modo, videlicet, ἀπέρατον & immensum esse noctis spatium. In hanc etiam sententiam adducimur eo quod nomen ὅσον, nulli præponitur eorum adiectiuorum cum quibus copuletur, sed semper ipsis postponitur, vt θαυμαστὸν ὅσον, ἀμήχανον ὅσον, ὑπερφυὲς ὅσον, οὐράνιον ὅσον. In quibus nomen ὅσον, pro λίαν aduerbio accipi

sentit

sentit Budæus. vt apud Platonem: ὑπερφυὲς ὅσον ἐπιδέδωκως εἴη πρὸς φιλοσοφίαν. & apud Aristotelem: θαυμαστὸν ὅσον διαφέρει. sic ἀμήχανον ὅσον, perquam difficile significare docet. In quibus omnibus si nomen ὅσον, pro λίαν, aduerbio accipi ponamus, locutionem illam, θαυμαστὸν ὅσον ἐπιδέδωκεν, in θαυμαστὸν λίαν ἐπιδέδωκεν, resoluere cogemur. Quapropter planius interpretabimur si nomen ὅσον ab adiectiuis interpositione vocis ἐστὶ subintelligendæ separemus, vt sit ὑπερφυές ἐστιν ὅσον ἐπιδέδωκεν: & θαυμαστόν ἐστιν ὅσον διαφέρει. plenior autem locutio esset si infinitiuus adderetur, puta εἰπεῖν vel νοῆσαι, ἀμήχανον ἐστὶν εἰπεῖν, & ὑπερφυές ἐστιν εἰπεῖν ὅσον ἐπιδέδωκεν, vel ὅσον διαφέρει. Apud Aristophanem in Ranis, legitur, εὐθὺς γὰρ ἡμάρτηκεν οὐράνιον ὅσον.

Τόσος.

Τόσος, etiam ἀνταποδοτικὸν ἐστὶ τοῦ ὅσος ἀναφορικοῦ, cum dicimus, ὅσος ἐστὶ πύργος μέγιστος, τόσος ἦν ὁ ῥοδίων κολοσσός. Dicitur etiam τόσος nomen absolute sine collatione, quod καταστατικὸν dicitur, vt quod constituat siue stabiliat aliquid, vt apud Homerum: τόσσον ἐγώ φημι πλέας ἔμμεναι υἷας ἀχαιῶν τρώων, οἳ ναίουσι κατὰ πτόλιν. & apud Virgilium: Tantæ molis erat Romanam condere gentem. in quibus infertur aliquid ex præcedentibus; nam & apud Homerum ex supputatione quadam præhabita, infertur Græcorum exercitus numerus, multum Troianorum numerum superare. & apud Virgiliũ ex præmissis Aeneæ laboribus & ærumnis infertur, quod subdit, maximæ molis fuisse Romanam gentem condere. quem tropum Rhetores appellant Epiphonema.

Ὅτε.

Ὅτε, quod plerumque aduerbium temporis est, pro ὅτι causali, & ἐπειδὴ vsurpatur interdum, vt etiam apud Latinos, Quando. Demosth. in prima, Olynth. ὅτε τοίνυν τοῦθ᾽ οὕτως ἔχει, προσήκει προθύμως ἐθέλειν ἀκούειν. & περὶ τῶν συμμορ. ὅτε δ᾽ οὕτω ταῦτ᾽ ἔχει, σκεπτέον ἐστί. sic apud Aristoph. in Nebul. ὅτ᾽ οὐδὲ κολάσαι ἔξεστί μοι τοὺς οἰκέτας, illud, ὅτ᾽ οὐδὲ, pro ὅτι

οὐδὲ, αἰτιολογικῶς accipi testatur interpres. Accipitur & pro ὥστε apud eundem ἐν ἀχαρνεῦσιν: οὕτω δ᾽ αὐτοῦ περὶ τῆς τόλμης ἤδη πόρρω κλέος ἥκει, ὅτε καὶ βασιλεὺς ἠρώτησε πρῶτα μὲν αὐτοὺς &c. Vbi ὅτε, pro ὥστε respondet τῷ οὕτω: & tacitam ratiocinationem innuit; quæ magis perspicitur apud eundem in Ranis in illis verbis, εἶτ᾽ οὐχ ὕβρις πολλὴ ταῦτ᾽ ἐστὶν, ὅτ᾽ ἐγὼ μὲν ὢν Διόνυσος υἱὸς Σαμνίου, αὐτὸς βαδίζω καὶ πονῶ. τοῦτον δ᾽ ὀχῶ, si partes ratiocinationis præposteræ ordinentur hoc modo, ὅτ᾽ ἐγὼ μὲν ὢν Διόνυσος υἱὸς Σαμνίου, αὐτὸς βαδίζω καὶ πονῶ τοῦτον δ᾽ ὀχῶ, εἶτ᾽ οὐχ ὕβρις πολλὴ ταῦτ᾽ ἐστί; tunc ὅτε in antecedente, in εἰ vel ἐπεὶ, εἶτα vero in consequente in πῶς conuertetur, vt sit, εἰ ἐγὼ μὲν ὢν Διόνυσος, αὐτὸς βαδίζω τοῦτον δ᾽ ὀχῶ, πῶς οὐχ ὕβρις ταῦτ᾽ ἐστί;

De particula ὅτι, & compositis. Cap. XIX.

Ὅτι, pro διότι causalis coniunctio, respondet τῷ διατί, & simpliciter quibusdam causam pollicentibus, vt si dicas, αἴτιον δὲ ὅτι &c. Accipitur etiam pro καθ᾽ ὅτι, vel καθ᾽ ὅσον, vt cum dicimus, διαφέρει δὲ, ὅτι. Est etiam ὅτι διηγηματικὸν, idest narrationibus & simpliciter enuntiationibus accommodatum; cum alicuius verba recitamus. Quod dupliciter solet fieri, vno quidem modo quando personam dicentis induentes, eius verba recitamus, vt apud Aristophanem, Λάσος πότ᾽ ἀντεδίδασκε καὶ Σιμωνίδης, ἔπειθ᾽ ὁ Λάσος εἶπεν, ὀλίγον μοι μέλει. Illud enim ὀλίγον μοι μέλει, Lasi personã induens, recitat Aristophanes. & dicitur recta vel directa hæc recitandi forma: in qua nihil opus est ὅτι particula. tametsi nonnunquam in hac etiam forma directe recitandi, ἐκ περιουσίας τὸ ὅτι interponitur: vt apud Demosthenem, ἀκούειν δὲ καὶ τῶν Εὐβοέων πεπραγμένων καὶ λεγόντων ὅτι οὐ λελήθατε ἡμᾶς ἄνδρες πρέσβεις ἐφ᾽ οἷς πεποίηθε τὴν εἰρήνην. Idem alibi, λέγε τοίνυν τότε πρὸς τοὺς δικαστὰς ὅτι ἀπολογήσεται δὲ Δημοσθένης ὑπὲρ αὐτοῦ, καὶ κατηγορήσει τῶν ἐμοὶ πεπρεσβευμένων. Idem, τῷ Φιλίππῳ δὲ οὔτε κατειπεῖν τούτων εἶχε καλῶς οὔτ᾽ εἰπεῖν ὅτι, ἀλ-

λέγουσιν ὁ δεῖνα καὶ ὁ δεῖνα. In cuiuſmodi formis τὸ ὅτι, tum pronuntiatione, tum etiam punctali nota ſeparandum eſt à ſequentibus. Altero modo, recitamus alicuius verba ex noſtra perſona interueniente, ὅτι, particula: vt ſi Ariſtophanes Laſi formalia verba illa, ὀλίγον μοι μέλει, ex propria perſona diceret hoc modo, ἐπειδὴ θ' ὁ Λάσος εἶπεν ὅτι ὀλίγον αὐτῷ μέλει, & dicitur obliqua ſeu ſupina hæc recitandi forma. in qua ὅτι particula, neceſſario adhibetur; & plerumque Optatiui modi vocibus adhæreſcit. vt apud Aeſchinem, ἐν δὲ ταύτῃ τῇ ἐκκλησίᾳ Κριτόβουλος ὁ λαμψακηνὸς εἶπε παρελθὼν. ὅτι πέμψειε μὲν αὐτὸν Κερσοβλέπτης, ἀξιοῖ δὲ ἀποδοῦναι τοὺς ὅρκους. cuius vſus innumerabilia exẽpla inuenies apud auctores. Notandum autem in proxime ſuperiori exemplo, quod verbum πέμψειεν, & ſimilia quæ in huiuſmodi locutionibus recipiuntur, Optatiui modi voce tenus dici poſſent: ſignificatione autem διηγηματικὰ potius dicerentur. Reducuntur autem ad Indicatiuum hæ quoque loquendi formæ, moxque ad infinitũ: Illud enim Aeſchinis, εἶπεν ὅτι πέμψειε: εἶπεν ὅτι ἔπεμψε dici poteſt. ex indicatiuo ad infinitum, εἶπε τὸν Κερσοβλέπτην πέμψαι αὐτόν. melius tamen Optandi vocibus vſurpatur obliqua rei præteritæ vt præteritæ narratio. Nam & præteritam rem ſub præſentis temporis verbalibus vocibus improprie narrare licet: par eſt tamen ob prædictam cauſam per Optatiui potius voces hoc fieri. Quemadmodum autem locutiones quæ per ὅτι & Indicatiuum efferuntur, ad Infinitum reducuntur; ſic contra, quæ per infinitum efferuntur, per ὅτι & indicatiuum reſolui poſſunt. vt illa Iliad. β'. φημὶ γὰρ κατανεῦσαι Κρονίωνα, ſic ad indicatiuum reducitur, φημὶ γὰρ ὅτι κατένευσε Κρονίων. In quibus interdum τὸ ὅτι, vacare videtur, vel certe repetere præcedentem ὡς particulam, pro ὅτι itidem διηγηματικῶς acceptam, vt apud Xenoph. ἐνταῦθα γνόντες οἱ Μαντινεῖς ὡς εἰ μὴ ἀποκρούσονται αὐτοὺς ὅτι πολλοὶ σφῶν κατακοντισθήσονται ὑποστρέψαντες ὁμόσε ἐχώρησαν. Vbi τὸ ὅτι, repetit præcedens ὡς; non tam quod multa quædam interceſ-

ſerint,

ſerint, quam ad abundantiorem perſpicuitatem, ſermoniſque figuratam elegantiam. Valet etiam τὸ, ὅτι, idē quod τὸ, articulus ἐπεξηγητικῶς. Iſocr. in Panegyr. ὃ δὲ πάντων καταγελαστότατον ὅτι τῶν γεγραμμένων ἐν ταῖς ὁμολογίαις τὰ χείριστα τυγχάνομεν διαφυλάττοντες. Quæ locutio ſic conuerti poteſt, τὸ δὲ τὰ χείριστα τυγχάνειν διαφυλάττοντες ἐν ταῖς ὁμολογίαις ἐστὶ καταγελαστότατον. In qua locutione τὸ, ὅτι cauſale etiam eſſet, ſi verba in hunc ſenſum diſtribuerentur, τοῦτ' ἐστι καταγελαστότατον, ideſt ἡμεῖς ἐσμὲν μάλιστα καταγέλαστοι, ὅτι, pro διότι τυγχάνομεν διαφυλάττοντες τὰ χείριστα τῶν ἐν ταῖς ὁμολογίαις. Ὅτι, autem ſuperlatiuo iunctum, vt ὅτι πλεῖστα δράσαι κακὰ apud Gregorium: & ὅτι μεγαλοπρεπέστατον φανῆναι, apud Xenoph. non narratiuum ſeu enuntiatiuum, ſed pro ὡς intenſiue accipitur. apud Ariſtoph. legitur, ὅ, τι μάλιστα ἐλήλυθας λέγειν ἐχρῆν. ideſt, quorſum, vel quamobrem potiſsimum veneris dicendum eſt. Vbi ὅ, τι, pro δι' ὅ, τι tribus partibus conſtante, vſurpatur.

De vſu Ὅτι particulæ.

LIbet hoc loco nonnulla præterea, & fortaſſe quibuſdam minus nota, de vſu huius particulæ diſputare. Inter ea quæ abſolute quæruntur, illa eſt prima quæſtio, An ſit aliquid nec ne? verbi cauſa, an ſit Virtus? adiunctione autem partis quæritur, an poſſit doceri Virtus? cū vero an ſit aliquid quæritur, planum eſt quæri ſimiliter, an non ſit. in vtramque enim partē valēt quæſtiones. cū igitur vterque contradicentium, rationem, qua ſuam enuntiationem muniat, excogitarit & adduxerit, tunc colligit alter quidem ipſorum, ὅτι ἐστὶ quod quæritur, alter vero ὅτι οὐκ ἔστι, deinde qui contra diſputat ſiue affirmet ſiue neget, vterque vtitur collecto & concluſo tanquam conceſſo. Vnde & illa, quæ velut pronuntiata ſumuntur, cuiuſmodi admirabilia illa Stoicorum, per ὅτι proferuntur: Vt ὅτι μόνος ὁ σοφὸς πλούσιος. & ὅτι ἴσα τὰ ἁμαρτήματα. cum autem inter eos qui contra diſputant, de re aliqua conuenit, res quidem ipſa dici-

tur constitutio. inde autem appellari posset ὅτι constituentis, per quod scilicet id quod inter aliquos certum & constitutum est, proferatur. in hæc itaque conuenit ὅτι. conuenit præterea in ea quæ de problemate quopiam in vtrãque partem disputantur. vt facit Plutarchus in libello, ὅτι διδακτὸν ἡ ἀρετή. & alij in alijs. Itẽ si quis ab alijs conscripta per capita colligat, in pauca cõterẽs quæ fusius dicta sunt, hic in singulis capitibus ὅτι apponit. idque iure. non enim διότι considerat, sed solum ὅτι. quod quidem Eustathius in Homerum fecit, & in descriptorem orbis Dionysium. vt & ipse indicat. Quædã inquit disperse in proœmio Iliadis. Voluntas est amicorum vt per Iliada pergam. & quæcunque sunt accommoda progredienti subministrẽ. id quod quidem iam fit. colliguntur que ea ipsa ordinatim & composite. non vt tamẽ hic sint quæ alij omnes in hunc poëtã elaborarunt, sed solum vtilia. nec diductum est propositũ opus in vnam telã vnumque corpus continuatione quadã perpetua, sed vtile quodq; separatim collocatur. quo perfecto, transitur ad alterũ. cuiusmodi est quod in Dionysiũ fecimus. illic. n. similiter decursum nobis est opus optimis exẽptis velut in delectu aliquo. Ex his alijsq; multis aperte satis ostenditur Eustathij in Homerũ commentarios ex ijs esse collectos quæ à veteribus dicta sunt, esseque per capita digestos. Quare ait, Nec diductũ est propositum opus in vnã telã & corpus, & quæ deinceps vt supra. dictũ vero est eos qui eorum quæ ab alijs dicta sunt diffuse, delectum faciunt per ὅτι efferre capita. quoniam non considerant διότι, sed solum ὅτι. quod quidem quoniam ab ijs qui per notas scribunt, sic pingitur, ὅ6, vt nota numeri sex, qua nostri supputatores idest qui rationes subducunt, vtuntur; in ipso vero orationis ambitu nulla ad ὅτι assignabatur redditio membri; idcirco paragraphum quendam, vel exordij signum esse nonnulli existimarunt. & quasi nihil ad sententiam conferret, eiectum est in editione Romana cõmentariorum Eustathij in Homerum. hæc igitur erroris

ansam præbuere. Fidem autem fecit; quod ὅτι, sic in principijs capitum collocatum, nulla sua significatione quadrare videbatur: neque enim est reddentis causam. quam enim reddat causam quod sententiam & orationem orditur? neque affirmantis aut indicantis dici potest. quo modo proprie cum indicatiuis iungitur. per ὅτι enim fiunt enuntiationes siue affirmantes, siue indicantes. vt, γράφω, λέγω ὅτι γράφω. in huiusmodi autem vsu appellari etiā posset narrantis. à recta enim & simplici enuntiatione in obliquam transit oratio. efferuntur autem narrationes dupliciter. aut recte per infinitum, aut oblique per indicatiuū cum ὅτι soluto infinito, vt λέγεται γενέσθαι, λέγεται ὅτι ἐγένετο: hoc idem efficitur per optatiuum, si persona quæ narrat, ad superiora tempora referat narrationem. vt, διεβοήθη ποτὲ ὅτι γένοιτο, ἢ ἠλπίσθη ὅτι ἔσοιτο εἰρήνη τῷ αὐτοκράτορι πρὸς τὸν Κελτῶν βασιλέα. idest diuulgatum fuit aliquando, quod fieret; spes fuit, quod Imperatori cum Rege Gallorum pax futura esset. Præterea in obliquos transferuntur recti sermones, quos quispiam habet dramatice introductos. Vt Matthæi 25. scribitur: τότε λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, πάντες ὑμεῖς σκανδαλισθήσεσθε ἐν ἐμοὶ ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ. hic sermo si à propria persona Euangelistæ enuntiatus esset, sic potuisset proferri: τότε λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς ὅτι πάντες σκανδαλισθήσονται ἐν αὐτῷ κατ᾽ ἐκείνην τὴν νύκτα. Contingit etiā rectam orationem inducere per ὅτι. quod quidem à persona ipsius scriptoris dicatur, solum vt significetur post particulam ὅτι nulla re interposita, rectam institui orationem. quare semper post ὅτι cadit distinctio: exemplum vero illud est, quod supra à Matthæo dictum, Marcus ad hunc modum cap. 14. profert. Καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς ὅτι, πάντες σκανδαλισθήσεσθε ἐν ἐμοὶ ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ. estque hic vsus etiam apud veteres frequens. hi igitur quos diximus, sunt modi particulæ ὅτι ad narrandum, ac totius denique vsus ipsius. nullo autem horum visus est ijs qui ὅτι eiecerunt, contingere vt acciperetur. ad nihil enim ferri ipsum videbant. atqui oportebat cogitare,

gitare, locum habere ὅτι verbo ſubaudito, indicãte, aut narrante, ideſt nuntiante: Vt φημὶ, vel φησὶν ὁ δεῖνα, ὅτι τόδε καὶ τόδε οὕτως ἔχει. Poteſt etiam ſubaudiri aliquod præcipiendi, aut docendi verbum. vt ἰστέον, ἢ σημειῶσαι ὅτι, καὶ τὰ ἑξῆς. huiuſmodi namque aliquid ſubaudiri neceſſe eſt, idque in initijs capitum; Vbi ad ὅτι nihil redditur. quoniam in progreſſu quopiam orationis, ſi ad ipſum quidem ὅτι nihil red datur, neceſſe eſt ut actu aliquid huiuſmodi quale dictum eſt, cum coniunctione quapiam præcedat. Quod ſi aliquid reddatur, tunc vſu venit vt coniunctio aliqua, quæ redditionem eliciat, particulæ ὅτι ſubijciatur. nullum tamen ver bum de dictis apte prægreditur. prægreſſio namque verbi, vel aduerbij iſtiuſmodi (vt dictum eſt) rem ſine demonſtratione ſupponit ac ſubijcit. at redditione dictum eſt contineri quamdam demonſtrationem eorum quæ per ὅτι enun tiantur. atqui pugnant hæc inter ſe. Facit autem tale aliquid Euſtathius. cum is enim quippiam ipſe tamquam doctor tradit, actu apponit uerbum aut aduerbium aliquod poſitiuum. vt ἰστέον, ἢ σημειῶσαι, aut aliud huiuſmodi, quod idem valeat. quod ſi ſine aliquo horum effert id quod tradit, tunc ad ὅτι reddit aliquid. tamquam neceſſe ſit illa quæ traduntur munire, ipſique ὅτι apponit coniunctionem quæ eliciat redditionem. Vt ὅτι μὲν τόδε καὶ τόδε οὕτως ἔχει, ἐκ τῶνδε καὶ τῶνδε φανερόν. Quando vero ab alijs dicta narrat, abſq. coniunctione exprimit ὅτι, & abſque redditione. qua eorũ quæ per ὅτι proponuntur, probatio continetur. Non enim propoſitum eſt probare quæ dicuntur, ſed ſimpliciter enun tiare. huiuſmodi autem tradendi forma ponit ante oculos non repugnare auditores, ſed ſponte ſequi, ſeq; ipſos præbere docendos, & iſto ὅτι contentos non vltra poſcere διότι, quod in redditione continetur, vt dictum eſt. Ex his autem quæ accidunt ὅτι ſic deſcripto, & notato ὅ licet intelligere non eſſe ſignum aliquod, vt ij quos ante dixi, exiſtimarũt. ſemper enim & vbique cernere eſt ſupra ipſum notas accentus acuti & ſpiritus denſi. quod ſi eſſet in iudicio con-

tentio, producere possem vetusta quædam Eustathij exemplaria, in quibus reperire est ὅτι, sine compendio per principia vbique singulorum capitum scriptum. Verum hęc satis, tamquam in descriptione quadam hactenus dicta sint.

Ὀτιμή.

Ὀτιμὴ, formalis nota, nisi, significat. quod quidem aggregatum, cum ex ὅτι, & μὴ constet, neutra tamen constituentium vocum per se idem quod totum aggregatum significat: idque proprium est omnium signorum formaliũ, vt alibi quoque dictum est, Herodot. in Clio. ὅτιμὴ γὰρ Ἀθῆναι, οὐδὲν ἄλλο πόλισμα λόγιμον ἦν. Plato: ὥστε μηδὲν ἰατρικῆς δεῖσθαι ὅτιμὴ ἀνάγκη. Galen. in primo de cauſ. pulſ. οὐ γὰρ τῆς ἄρτι πραγματείας ἐστὶν ὅτιμὴ πάρεργον. in quibus omnibus locis ὅτιμὴ pro, εἰμὴ accipitur. ὅτιμὴ, etiam sæpe iuxta constituentium vocum proprietatem, quod non, significat. Greg. de mysterijs Græcorum: δέον εἰ μὲν ἀληθῆ, μὴ μύθους ὀνομάζεσθαι ἀλλ' ὅτιμὴ αἰσχρὰ δείκνυσθαι. Vbi ὅτι enuntiatiue, μὴ negatiue pro οὐκ accipitur.

Ὅτι τοίνυν.

Ὅτι τοίνυν duæ voces sunt, quarum vnaquæque per se suã habet significationem, nec vllum aggregatum ex ipsis euadit, propter quod simul vt vnica vox formalis describẽdæ sint; quod tamen Budæus fecit: quia sæpe appositæ inueniuntur apud auctores. in qua appositione τὸ, ὅτι enuntiatiuum est, & orditur narrationem: τοίνυν, autem transitiuam facultatem habet. ita vt inchoatiua transitio ex ipsarum appositione fiat. Porro formales notas eas esse alibi quoque dictum est, in quibus duæ vel plures particulæ in vnicum sensum conueniunt: suamque aut vna aut omnes deponunt significationem, & aliam quandam induunt, Vt de ὅτιμὴ proxime dictum est.

De particulis οὐ, οὐκ & compositis. Cap. XX.

Οὐ, negatio, in responsionibus habet vim repetendi verbum, quo fit interrogatio. Siquis enim interrogatus,

ἔγραψας

ἔγραψας ταῦτα; respondeat, οὔ, illud οὐ, tantumdem valet ac si οὐκ ἔγραψα, responsum esset. in simplicibus autem enuntiationibus interdum geminatur οὐ negatio, tamque ante verbum, quam post verbum adhibetur. cumque necessario secundum οὐ, puncto à sequentibus distinguatur, necessario etiam acuto accentu munitur. ut apud Demosth. ὁ δὴ τοὺς χρόνους ἀναιρῶν τοὺς οἷά περ ἡμῖν ἐπὶ πολιτείας οὐ χρόνους ἀνήρηκεν οὔ, ἀλλὰ τὰ πράγματα ἁπλῶς ἀφήρηται. In quibus οὐ secundo loco positum, non prorsus otiosum est; sed negationis vim auget. Tametsi nonnumquam otiosum inuenitur. vt apud Halicarnasseum de Thucydidis funebri oratione: ὁ δὲ δὴ περιβόητος ἐπιτάφιος κατὰ τίνα δήποτε λογισμὸν ἐν τούτῳ κεῖται τῷ τόπῳ μᾶλλον ἢ οὐκ ἐν ἑτέρῳ; Vbi οὐ penitus vacat, nisi quis ἢ selectiuum pro, καὶ copulatiuo accipi malit: præsertim cum præcedens interrogatio in negatiuam enuntiationem conuertatur. est enim sensus, κατ' οὐδένα λογισμὸν ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ κεῖται μᾶλλον ἢ οὐκ ἐν ἑτέρῳ. Adhuc autem magis vacare constat, si negatio explicite præcesserit. vt apud Herodotũ: ἀποδεικνύντας οὐδὲν μᾶλλον αἰολεῦσι μετὸν τῆς ἰλιάδος χώρης, ἢ οὐ καὶ σφίσι καὶ τοῖς ἄλλοις.

Οὐκ.

Οὐκ, aduerbium, interdum non responsiuum est ad interrogationem, nec destructiuum positionis, nec interrogationi iunctum parem affirmationi vim habet. vt, οὐκ ἠγόρευον ὅτι παρέξειν πράγματα ἔμβλετόν μοι; sed præter communem eius vsum, nonnumquam aduersatiuam vim habet cum ironia & emphasi quadam. vt apud Aristophanem in Vespis. Vbi cum ὁ χορὸς dicat, οὐ πώποθ' οὕτω καθαρῶς οὐδενὸς ἠκούσαμεν οὐδὲ ξυνετῶς λέγοντος, subdit ὁ Φιλοκλέων, οὐκ, ἀλλ' ἐρήμας ᾤεθ' οὕτω ῥᾳδίως ξυγήσειν. Nam aduersari videtur assertioni seu positioni τοῦ χοροῦ, cum tamen potius illam confirmet. asserendo nunquam aduersarium credidisse ipsum Φιλοκλέωνα, adeo καθαρῶς & ξυνετῶς esse disputaturũ. Per se autem ἀλλὰ aduersatiua, hunc sensum non præstitisset; careret enim sermo ironia & emphasi. Differt autem

sensus

sensus particularum οὐκ ἀλλὰ, in hoc loco, à sensu quem habent apud eundem in Nebulis. Vbi cum Strepsiades interroget Socratis discipulum, τουτὶ δὲ τί; ille autem respondeat, γεωμετρία. iterumque Strepsiades, τοῦτ' οὖν τί ἐστι χρήσιμον; interroget, respondeatque ὁ μαθητὴς, γῆν ἀναμετρεῖσθαι. ὁ στρ. amplius interroget, πότερα τὴν κληρουχικήν; ad quæ ὁ μαθητὴς, οὐκ ἀλλὰ τὴν σύμπασαν. Vbi τὸ, οὐκ, destruit positionem per interrogationem factam, & astruit illud: negans geometriam ad Cleruchicæ regionis, idest agrorum colonis assignatorum dimensionem, sed ad totius orbis terram metiendam inuentam esse. Cum itaque particula οὐκ, semper ad verbum referatur, animaduertendum est plerumque verbis ipsam præponi in eadem comprehensione nulla interposita voce: sin autem punctum, vel alia interpunctio intercedat, tunc aut ad præcedēs verbum refertur, vt cum remouet vel negat pręcedentem positionē, aut subsequens verbum anticipate præsumit. vt in proposito Aristophanis loco in Vespis. οὐκ. ἀλλ' ἐρήμας ᾤεθ' οὕτω ξυγήσειν. est enim integer sermo, οὐκ ᾤετο οὕτω καθαρῶς καὶ ξυνετῶς ἐμὲ λέξειν, quæ ex præcedentibus supplentur, ἀλλ' ᾤετο ἐρήμας ξυγήσειν. est autem ἦθος σαρκαστικῶς ἐπεμβαίνοντος.

Οὐ γάρ.

Οὐ γὰρ, quando enuntiatiue profertur, duæ voces sunt, quę causam negatiuam significant. vt apud Homerum, οὐ γὰρ ἔγωγε ἤτησα, & οὐ γὰρ ἔτ' αὖθις νίσσομαι. Quando vero interrogatiue siue simpliciter, siue cum indignatione, vel ironia, vel emphasi quadam profertur, vnum fit aggregatum. &, nonne, vel, an non, significat: Aristoph. in Pluto: οὐ γὰρ προσήκει τὴν ἐμαυτοῦ μοι πόλιν εὐεργετεῖν &c. Plato, οὐ γὰρ ταῦτ' ἔφη μέγιστα ἀλλ' ἔτι τί μεῖζον; &c. an non hæc maxima, sed alia adhuc maiora? Demosth. cum ironia pronuntiauit, ὅμοιόν γε οὐ γάρ; οἷς ἐμοῦ κατηγορεῖ. Aristoph. cum emphasi quæ innuit asseuerationem, in Auibus. πεισθ. εἰσὶ γὰρ ἕτεροι βάρβαροι θεοί τινες. προμ. οὐ γὰρ εἰσὶ βάρβαροι; ὅθεν ὁ πατρῷος ἐστὶν Ἐξηκεστίδου. Apud Lucian. cum indignatione profertur, οὐ γὰρ ἐχρῆν

γέροντα

γέροντα ἄνδρα καὶ μηκέτι χρήσασθαι τῷ πλούτῳ δυνάμενον, ἀπηχθεῖν τοῦ βίου; Porro cum enuntiatiue accipitur, negatiuam causam reddit. quæ interdum altera causa confirmatur. vt apud Platonem: χαιρέτω δή. οὐ γὰρ ἔτι ἐγκωμιάζω. οὐ γὰρ ἂν δυναίμην. in quo casu τὸ, οὐ γὰρ, non dicitur iterari (non enim ad idem refertur) sed negatiuarum causarum ἐπαλληλία est; quæ vocis οὐ γὰρ repetitione describitur.

Οὐ γὰρ, etiam cum ἂν particula & paratatico indicatiui, probationi alicuius antecedentis seruit; dupliciter autem probamus. aut enim consequens affirmatum, quod tamen antecedenti quodammodo aduersetur, inferimus; & tunc per γὰρ ἂν fit probatio, cui additur ἦ asseuerandi nota, vt loco suo dictum est: aut negatum consequens inferimus; & tunc τῷ γὰρ ἂν additur οὐ negatio, quæ ad verbum paratatici fertur. Vt apud Antiphontem: ἀπιστουμένων δὲ τῶν ἄλλων δούλων ἐν ταῖς μαρτυρίαις, (οὐ γὰρ ἂν ἐβασανίζομεν αὐτούς) πῶς δίκαιον τούτῳ μαρτυροῦντι πιστεύσαντας, διαφθεῖραί με; In vtraque autem probandi ratione tam affirmatiua quam negatiua, particula ἂν, verbo tribuitur, quæ actum tollat, & ad potentiam reducat. γὰρ vero, εἰ conditionali supplendæ subijcitur: vt in proximo Antiphontis exemplo verba, οὐ γὰρ ἂν ἐβασανίζομεν, confirmant id quod præcessit, ἀπιστουμένων δὲ τῶν ἄλλων δούλων, positionem videlicet seruis non haberi fidem per positionem contradictorij. si enim haberetur fides, sequeretur non torqueri seruos. cuius remotio, sed solent torqueri serui, ponit, fidem illis non haberi. Additur etiam vocibus οὐ γὰρ ἄν, τὸ, ποτὲ, aduerbium temporis. quod in vocum distributione negationi tribuitur. vt apud Platonem: οὐδέτεροι δὲ αὐτῶν φιλοπόλιδες, οὐ γὰρ ἄν ποτε ἐτόλμων τὴν τρόφον τε καὶ μητέρα κείρειν. quod argumentum modo supradicto reducendum est. Εἰ γὰρ ἦσαν φιλοπόλιδες, οὐδέποτε ἐτόλμων ἂν τὴν μητέρα κείρειν. similiter illud Herodoti, ὦ παῖ Καμβύσεω (σὲ γὰρ θεοὶ ἐπορῶσι,) οὐ γὰρ ἄν ποτε ἐς τοσοῦτο τύχης ἀπίκευ, sic reducitur εἰ γὰρ μή σε ἐφεώρων οἱ θεοί, οὐκ ἄν ποτε ἀφίκου &c. idest, nā nisi tibi Dij fauissent, nunquam ad tantum fortunæ gra-

dum peruenisses. Cæterum in prædictarum vocum explicatione Budæus dupliciter fallitur, tum quia voces appositas οὐ γὰρ ἂν, & οὐ γὰρ ἄν ποτε, vt aggregatas describit: tum etiã quod similes τῷ ἦ γὰρ ἂν, ipsas esse docet. cum tamen contrariæ potius, quam similes dicendę sint. quippe quæ negationem in se contineant, qua carent voces ἦ γὰρ ἂν, vt supra ostensum est.

Οὐ γὰρ δή.

Οὐ γὰρ δὴ, etiam vt aggregatum quoddam & formalem notam describit Budæus; & vt μὴ γὰρ δὴ poni, idest, idem quod μὴ γὰρ δὴ significare sentit, Xenophontis verba illa, ἔχοις ἂν εἰπεῖν ὅτου ἕνεκα ἐπεθύμησας ἱππαρχεῖν; οὐ γὰρ δὴ τοῦ πρῶτος τῶν ἱππέων ἐλαύνειν. sic transferens: absit enim vt existimẽ hac de causa te hoc cupere vt ante alios equo prouehare. sed eo differunt, quod μὴ γὰρ δὴ, propter μὴ particulæ facultatem abominantis est, οὐ γὰρ δὴ, negantis. in prædicto autem Xenophontis loco nihil abominatione opus est: sed negatione tantum. vt sit sensus: neque enim te hoc cupere existimo vt alios equitando præcedas.

Οὐ γὰρ ἄν που.

Οὐ γὰρ ἄν που, etiam pro eodem dixisse Platonem sentit, in illis verbis: ἀλλὰ ταῦτα δὴ οἶμαι πάντα λόγον κινοῦντες ἀνατίθετε τῷ ἔρωτι, καὶ φατὲ αὐτὸν τοιοῦτον εἶναι, ὅπως ἂν φαίνηται ὡς κάλλιστος καὶ ἄριστος δηλονότι τοῖς μὴ γινώσκουσιν, οὐ γὰρ ἄν που τοῖς γε εἰδόσι. quæ verba sic transtulit: neque enim peritis & expertis talem videri vultis. cum igitur supra dixerit, οὐ γὰρ δὴ, pro μὴ γὰρ δὴ, abominandi accipi, infra vero οὐ γὰρ ἄν που, pro οὐ γὰρ δὴ, sequitur, vt οὐ γὰρ ἄν που etiam pro μὴ γὰρ δὴ, abominandi accipiatur: cum tamen ipse in hoc proximo Platonis loco τὸ, οὐ γὰρ δὴ, neque enim, significare dicat. obseruandum est autem ἂν particulam in aggregato οὐ γὰρ ἄν που, ad verbum modi alicuius obliqui referri, extrinsecus subaudiendi. vt in proximo Platonis loco, οὐ γάρ που φανείη ἂν τοῖς γινώσκουσιν.

Οὐ γάρ

Οὐ γάρ που.

Οὐ γάρ που, namque, per se negatio est μετ᾽ αἰτιολογίας στοχαστικῆς. Plato in Euthyphr. τί νεώτερον ὦ Σώκρατες ὅτι σὺ ἐνθάδε διατρίβεις; οὐ γάρ που καὶ σοὶ δίκη τις οὖσα τυγχάνει. Vbi τὸ, γὰρ causam assignat cur Euthyphron miretur Socratem in loco illo commorari. ac si diceret, miror te hoc in loco versari cum nulla tibi sit lis, τὸ δὲ στοχαστικόν που, innuit non asseueranter ipsum negare nullam esse Socrati litem, sed στοχαστικῶς se arbitrari. Interponitur etiam δὴ particula, & legitur, οὐ γὰρ δήπου: Demosth. περὶ τοῦ στεφάνου. οὐ γὰρ δήπου Κτησιφῶντα μὲν δύναται διώκειν δι᾽ ἐμὲ, ἐμὲ δὲ αὐτὸν οὐκ ἂν ἐγράψατο. Vbi τὸ δήπου affirmatiuum στοχασμὸν designat. Inuenitur & οὐ δήπου, sine γὰρ, apud Aristoph. in Ranis. οὐ μὴ φλυαρήσεις ἔχων ὦ Ξανθία, ἀλλ᾽ ἀράμενος γ᾽ οἴσεις πάλιν τὰ στρώματα. ξανθ. τί δ᾽ ἐστίν; οὐ δήπου μ᾽ ἀφελέσθαι διανοῇ ἅ δωκας αὐτός. Vbi interpres, οὐ δήπου διανοῇ, pro ὄντως διανοῇ, exponit. moxque subijcit. ἡ γὰρ οὐ, ἄρνησις συγκατάθεσιν δηλοῖ. Quod vt concedamus in interrogationibus verum esse, hic tamen non habet locum interrogatio, sed potius ὁ στοχασμὸς, vt illud, τί δ᾽ ἐστίν; admiratiue dicat ὁ ξανθίας, vt qui nullo modo sibi persuadere posset se priuatum iri ijs quæ ab hero acceperat. Neque vero propterea quod interrogatiue proferatur, idcirco ἐλεγκτικὴ esset ἐρώτησις, quales si negatiue proferantur, affirmationem inferunt, vt in Pluto: οὐκ ᾔσθου ὅτι παρέξειν πράγματα ἔμελλέ μοι.

Οὐ γὰρ ἀλλά.

Οὐ γὰρ ἀλλά: tres sunt particulæ: quas Budæus secutus Aristophanis interpretem, coniungit, & vt vnicam vocem pro καὶ γὰρ, accipi docet: asserens οὐ, & ἀλλά, abundare. & hoc quia, quod supprimitur in locutionibus in quibus voces hæ recipiuntur, non animaduertit. cum enim ἀλλὰ aduersatiua sit, accidit vt per ipsam contrarium quiddam quam quod in præcedentibus habitum est, inferatur. puta, si affirmatiua positio præcesserit, ἀλλὰ negationem comitatur. si negatiua positio præcesserit, ὁ ἀλλὰ affirmationem

infert. Vt supra de ipso ἀλλὰ dictum est. Cum igitur in locutionibus in quibus οὐ γὰρ ἀλλὰ recipitur, post ἀλλὰ, verbum affirmatum sequatur. vt apud Aristoph. in Nebul. οὐκ ἄν ποθ' ἕτερον, οὐ γὰρ, ἀλλ' ἡ γῆ βίᾳ ἕλκει πρὸς αὐτὴν τὴν ἰκμάδα. & in Ranis, μὴ σκῶπτ' ὦ 'δελφὲ, οὐ γὰρ, ἀλλ' ἔχω κακῶς. patet negatiuum quiddam præcessisse, quod tamen non exprimitur; sed interdum ex superioribus repetendum est. vt in Ranis: μὴ σκῶπτ' ὦ 'δελφὲ, οὐ γὰρ, ἀλλ' ἔχω κακῶς. Vbi repetendum est verbum σκῶπτε, in prima persona indicatiui, οὐ γὰρ σκώπτω deinde addendum ἀλλ' ἔχω κακῶς. idest non enim ioco, sed male affectus sum. Negatur itaque aliquid ex præcedentibus afferendo causam, quæ per γὰρ indicatur. Nonnunquam id quod subintelligitur, non ex præcedentibus, sed extrinsecus adijciendum est. vt in Nebulis: εἰ δ' ὢν χαμαὶ τἄνω κάτωθεν ἐσκόπουν, οὐκ ἄν ποθ' ἕτερον, οὐ γὰρ ἀλλ' ἡ γῆ βίᾳ ἕλκει πρὸς τὴν ἰκμάδα τῆς φροντίδος. Vbi post particulas οὐ γὰρ, supplendum est aliquid. vt sit integra locutio, οὐκ ἄν ποθ' ἕτερον οὐ γὰρ ἐᾷ ἡ γῆ ἀλλὰ βίᾳ ἕλκει &c. Sic in Ranis: χαρ. δοῦλον οὐκ ἄγω εἰ μὴ νεναυμάχηκε τὴν περὶ τῶν κρεῶν. ξανθ. μὰ τὸν δί' οὐ γὰρ, ἀλλ'. ἔτυχον ὀφθαλμιῶν. Vbi verbum subintelligitur, puta, παρῆν, vel παρεγενόμην, ἀλλ' ἔτυχον ὀφθαλμιῶν. non enim licuit mihi per oculorum morbum pugnæ illi interesse. sic apud Platonem legitur in Euthydemo, licet interruptum interpositione τοι particulæ: πῶς ὦ Διονυσόδωρε λέγεις; οὐ γάρ τοι ἀλλὰ τοῦτόν γε τὸν λόγον πολλῶν δὴ καὶ πολλάκις ἀκηκοὼς ἀεὶ θαυμάζω. Subauditur enim hic quoque verbum συνίημι, vel tale quidpiam extrinsecus, vt sit integra locutio: πῶς λέγεις οὐ γάρ τοι συνίημι ἀλλὰ τοῦτόν γε τὸν λόγον. & reliqua. In exemplo etiam quod affert interpres Aristophanis in Nebulis, ἀκούσαθ' Ἱππώνακτος, οὐ γὰρ, ἀλλ' ἥκω, subauditur verbum ἀποδημῶ, vel tale quid, vt sit, ἀκούσατε Ἱππώνακτος, οὐ γὰρ ἀποδημῶ, ἀλλ' ἥκω. Inducitur enim Hipponax ipse asserens se adesse, & verba facturum esse. In Ranis item Aristophanis iterum eadem locutio inuenitur. Vbi inducitur seruus quidam qui dicat ad herum, φέρε δὴ ταχέως τὰ σκεύη, οὐ γὰρ ἀλλὰ πεσέον.

στέον. Vbi verbum vel aduerbium θετικὸν, subauditur, vt sit integra locutio, φέρε ταχέως τὰ σκεύη, οὐ γὰρ ἀπειθητέον, ἀλλὰ πειστέον: idest, non enim recusandum est, sed parendum. sic apud eundem in equitibus, Κλέων, & Ἀλλαντοπώλης contendunt, cui nam ipsorum populus Atheniensis (qui in ea fabula inducitur) Leporinas carnes acceptas referre debeat. & Κλέων, quidem donum sibi arrogans dicit: ἐγὼ δ' ἐκινδύνευσα, Alter autem, ἐγὼ δ' ὤπτησά γε, Post quæ Populus ad Cleonem, Ἄπιθι. οὐ γὰρ, ἀλλὰ τοῦ παραθέντος ἡ χάρις. Abi hinc, non enim ei qui parauit, sed ei qui mihi apposuit gratia referenda est. Quam suppletionem qui non animaduertūt, οὐ γὰρ ἀλλὰ, pro καὶ γὰρ, accipi aiunt. Neque vero quia in huiusmodi locutionibus quadrat sensus τοῦ γὰρ, idcirco οὐ γὰρ ἀλλὰ, idem & καὶ γὰρ esse dicendum est.

Οὐδ' εἰ.

Οὐδ' εἰ, pro οὐδὲ, vsurpauit Aristoph. in Vespis. πάντα πέφρακται, κοὐκ ἔστιν ὅπῃ οὐδ' εἰ σέρφῳ διαδῦναι. pro οὐδὲ σέρφῳ διαδῦναι. Isocrat. in Panegyr. οὐδ' εἰ post negationem, pro καὶ εἰ, vel εἰ καὶ, vsus est; οὐ μὴν οὐδ' εἰ συναγορεύουσι τοῖς ὑπ' ἐμοῦ λεγομένοις, οὐδ' ὡς ὀρθῶς περὶ τῆς ἐκείνου δυνάμεως γινώσκουσι. Vbi οὐδὲ εἰ, pro καὶ εἰ, dictum est, propter præcedentem negationem in οὐ μὴν: quā altera quoque subsequitur in consequente, οὐδ' ὡς ὀρθῶς, Atticorum more. Apud quos sæpe repetita negatio nihil melius efficit: at si affirmatiua præcessisset, puta καὶ μὴν, vtique καὶ εἰ, locum habuisset hoc modo, καὶ μὴν καὶ εἰ τοῖς ὑπ' ἐμοῦ λεγομένοις συναγορεύουσιν &c.

Οὐδὲν, & οὐδέν τι μᾶλλον.

Οὐδὲν, pro simplici negatione οὐ, vsurpari docet Budæus, exemplo Gregorij: διὸ καὶ πᾶσαν τὴν κάτω γνῶσιν οὐδὲν ὑπὲρ τὰ ἔσοπτρα τίθεται. Ciceronemque similiter, nihil pro non, vsum esse in illis verbis: Demosthenes nihil Lysiæ cedit. mihi non nihil differre uidetur, vtrum, οὐδὲν ὑπὲρ τὰ ἔσοπτρα τίθεται, dicas an οὐχ ὑπὲρ τὰ ἔσοπτρα τίθεται. quod si affirmatiue loquamur, clarius perspicietur. Nam si ὁ Δημοσθένης διαφέρει τοῦ Λυσίου, dixeris, simpliciter à Lysia differre Demo-

ſthenem affirmas. ſi vero, ὁ Δημοσθένης διαφέρει τι τοῦ Λυσίου, ſecundum quid, ideſt in quibuſdam differre. eam autem proportionem habet τι, ad οὐδὲν, quam affirmatio ad negationẽ.

Οὐδέν τι μᾶλλον, etiam pro οὐδαμῶς, accipi docet idem Budæus apud Platonem: οὐδὲν τι μᾶλλον καλεῖς αὐτὴν ἰατρικήν. Vbi tamẽ pro οὐδὲν μᾶλλον, interpoſito τί nomine: ideſt nihilo magis accipitur. quemadmodum etiam apud Xeno phontem, οὐδέν τι μᾶλλον ἢ γεωργοῖς ὠνούμενος.

Οὐδὲ γὰρ οὐδέ.

Οὐδὲ γὰρ οὐδὲ, congeminatam negationem habet, ad negatiuæ qualitatem augendã, Atticorũ more. vt Iliad. ζ. οὐδὲ γὰρ οὐδὲ Δρύαντος υἱὸς κρατερὸς Λυκόεργος δὴν ἦν. & Iliad. ϛ'. οὐδὲ γὰρ οὐδ' ἔκεν αὐτὸς ὑπέκφυγε κῆρα. Quarum negatiuarum formam verbo tribui tertiæ perſonæ docet Euſtathius, hoc modo: οὐδὲ γὰρ ὑπεξέφυγεν οὐδὲ αὐτός. Alibi, ἐπεὶ οὐδὲ μὲν οὐδὲ dixit Homerus, pro οὐδὲ γὰρ οὐδέ. Iliad. μ'. ἐπεὶ οὐδὲ μὲν οὐδὲ ἔοικε δῆμον ἐόντα παρὲξ ἀγορευέμεν. quarum vocum τὸ, μὲν, pene otioſum eſt, τὸ δὲ, ἐπεὶ, loco, γὰρ, poſitum eſt. ac ſi οὐδὲ μὲν γὰρ diceretur.

Οὐδὲ μήν.

Οὐδὲ μήν: idem quod ἀλλ' οὐδὲ, ſignificat. ideſt, neque vero, nec tamen; Vnde patet μὴν particulam, pro ἀλλὰ hic accipi. quo in iteratis interrogationibus, & obiectionibus vtimur; vt de ἀλλὰ dictum eſt. Quod autem ſentit Budæus οὐδὲ μὴν, & οὔτε μὴν idem ſignificare, vtrumque autem pro οὐ μέντοι accipi, neque vſu neque ratione probari poteſt. primum, quod οὔτε, non omnino eundem vſum præſtat quẽ οὐδέ: vt de ipſo dictum eſt; deinde, quod οὐ μέντοι, aduerſatiuum eſt, longeque differt ab vtroque.

Οὐ δῆτα.

Οὐ δῆτα: negationem cum aſſeueratione continet. quemadmodum δῆτα, per ſe affirmationis intenſionem ſignificat, vt de ipſo dictum eſt. Quare non vt formalis nota deſcribendum eſt τὸ, οὐ δῆτα: quod fit ex duabus vocibus appoſitis: ſic enim eſſent etiam μὴ δῆτα, ac τί δῆτα, formales

notæ

notæ dicendæ: Illas autem formales esse notas sæpe dictũ est, in quibus constituentium vocum aut vna, aut omnes, suam amittunt significationem, & in aliam transeunt. sed in propositis vocibus, constituentium partium quælibet suam retinet significationem, singulæque seorsum vim suam præseferunt, nec in vnam significationẽ concurrunt. puta in οὐ δῆτα, οὐ, negatio, totam vim secum habet; δῆτα, quasi subministrat, vt apud Aristophanem in Plato, interrogatus quidã, ἀλλ' οὐδὲ μὴν ἀπεστέρηκας γ' οὐδένα; respondet, οὐ δῆτ' ἔγωγε, pro οὐκ ἔγωγε, idest minime ego quidẽ. quod satisfaceret responsioni. sic in illo Demosthenis, μὴ δῆτ' ὦ πάντες θεοὶ, satis esset quod ad sensum attinet, si μὴ ὦ πάντες θεοὶ dixisset. Similiter apud Aristoph. τί δῆτα σοι τίμημ' ἐπιγράψω: si, τί σοι τίμημα ἐπιγράψω, dixisset, eundem sensum præstitisset.

Οὐκοῦν, & οὔκουν.

Οὐκοῦν, circumflexum, pro simplici οὖν accipitur, tam collectiue vt τοίνυν & ἄρα, quam continuatiue pro, igitur, & itaque: nec quidquam negat, licet connexam habeat negationem. cuius rei signum est, quod in negationis illationibus τοῦ οὐκοῦν, οὐ, negatiua particula subiungitur, vt apud Demosthenem περὶ τοῦ στεφάνου: οὐκοῦν οὔτε τῆς ἐξ ἀρχῆς εἰρήνης ἡγεμὼν οὐδ' αἴτιος ὢν φαίνομαι οὔτε τῶν ἄλλων. & reliqua: Vbi οὔκουν, παροξυτόνως sola per se pro οὐκοῦν οὐ, deseruire potuisset. Non solum autem ratiocinationum illationibus, sed simplicibus etiam positionibus, quæ ex concessis quibusdam sequuntur, vel etiam sumuntur, seruit vox οὐκοῦν, pro igitur, & itaque. Demosth. ὑπὲρ μεγαλοπολιτ. ἀπὸ δὲ τῶν ὁμολογουμένων ἄρξομαι διδάσκειν· οὐκοῦν οὐδ' ἂν εἷς ἀντείποι ὡς οὐ συμφέρει τῇ πόλει & reliqua. Videtur etiam poni loco τοῦ μὴν, idest, atqui, vel attamen, & tamẽ: vt sæpe apud Aristophanem in Pluto. Vbi cum seruus ad Chorum dicat, ἴτ', ἐγκονεῖτε, σπεύδετε, respondet Chorus, οὐκοῦν ὁρᾷς ὁρμωμένους ἡμᾶς πάλαι προθύμως. & paulo infra, cum dicat Chorus, σὺ δ' ἀξιοῖς ἴσως με θεῖν, πρὶν ταῦτα καὶ φράσαι μοι ὅτου χάριν ὁ δε-

σπότης ὁ σὸς κέκληκεν ἡμᾶς. respondet seruus, οὐκοῦν πάλαι δήπου λέγω σὺ δ' αὐτὸς οὐκ ἀκούεις. Quibus in locis & similibus οὔκουν, cum accẽtu in penultima, interrogatiue prolatum, legi debere suspicari possumus. Negatiua autem interrogatio in affirmatiuam enuntiationem resoluitur. Neque enim quia in prædictis locis quadrare posset vox & sensus καὶ μὴν aggregati, idcirco τὸ, οὐκοῦν, idem quod καὶ μὴν significare dicendum est. cuiusmodi transumptione modice vtendum esse in inuestiganda vocabulorum significatione alibi quoque dictum est.

Porro οὔκουν penacutum, connexam negationem exercet, tam in illationibus, quam in simplicibus enuntiationibus, qualis est apud Aristoph. in Pluto: ἔστι δέ μοι τοῦτ' αὐτὸ θαυμαστὸν, ὅπως χρηστόν τι πράττων τοὺς φίλους μεταπέμπεται. οὔκουν ἐπιχώριον γε πρᾶγμ' ἐργάζεται. In illatione autẽ, vt apud Demosthenem, additur etiam οὐδὲ negatio post vocem οὔκουν, si secundo loco positum aliquid negare opus sit. vt apud Demosth. οὔκουν οὐδ' ὑπὲρ αὐτοῦ τοῦ ποιήσασθαι τὴν πόλιν εἰρήνην οὐδὲν αὐτῷ λεκτέον. Vbi οὐδὲ ὑπὲρ τοῦ ποιήσασθαι εἰρήνην dixit, cum prius de quibusdam alijs non esse dicendum dixisset. quod non est geminare, seu repetere negationem, vt sentit Budæus, sed nouam negationem afferre, ad prædictũ respectum significãdum. sic ad expressionem argumenti, à fortiori subditur οὐδὲ negatio post οὔκουν, apud Platonem: οὔκουν λέγεταί γε οὐδ' ὑπ' αὐτῶν ὁμηριδῶν. in quibus talis ratiocinatio innuitur, vt, si nec ab ipsis Homeri sectatoribus hoc dicitur, sequatur nec ab alijs quibusdam dici.

Οὔκουν, etiam interrogatiue dicitur, vt οὐκ, apud Aristophanem in Pluto: οὐκ ἠγόρευον ὅτι παρέξειν πράγματα ἔμελλέτην μοι; quæ negatio in affirmatiuam enuntiationem resoluitur. & apud Lucian. οὐκ ἐγὼ ἔλεγον ὅτι οὐκ ἀμελήσουσι Τίμωνος οἱ θεοί; sic etiam οὔκουν. vt si dicas: οὔκουν ἔλεγον ἐγώ σοι πάλαι; Sophocl. in Antig. cum vehementia interrogationẽ sociauit, inducens Creontem ad quendam nuntium protrahen-

trahentem: οὔκουν ἐρεῖς ποτ' εἴτ' ἀπαλλαχθεὶς ἄπει; quibus commotus ille respondet, καὶ δὴ λέγω σοι. In respõsionibus enim pro simplici negatione ponitur τὸ οὔκουν apud Platonẽ. ἀλλὰ μὴ ἀρχιτέκτων βούλει γενέσθαι; οὔκουν ἔγωγε ἔφη. haud equidẽ.

Οὐ μήν.

Οὐ μὴν, pro οὐ γὰρ, videtur accipi apud Homerum Ὀδυσ. ρ'. Vbi inducitur Vlysses ad Antinoum dicens: δός φίλε· οὐ μέν μοι δοκέεις ὁ κάκιστος ἀχαιῶν ἔμμεναι, ἀλλ' ὤριστος. Alibi, οὐ μὴν γὰρ dixit Iliad ε'. τῷ δ' ἐπὶ παιήων ὀδυνήφατα φάρμακα πάσσων ἠκέσατ'· οὐ μὲν γάρ τι καταθνητός γε τέτυκτο. Additur etiam huic voci δὴ particula, affirmatiuam vim habens: Xenoph. ἦ καὶ τῶν πόνων πλέον ἔχειν μαστεύεις; μὰ δία οὐ μὴν δή. quod minime vero Ciceronem dicere docet Budæus. pro quo Homerus οὐ μὲν δὴν dicere solet. vt Iliad. θ'. τίφθ' οὔπω τετίησθον Ἀθηναίη τε καὶ Ἥρη; οὐ μὲν δὴν κάμετόν γε μάχῃ ἐνὶ κυδιανείρῃ. Et Ὀδυσ. ε'. ἱμειρόμενός περ ἰδέσθαι σὴν ἄλοχον τῆς αἰὲν ἐέλδεαι ἤματα πάντα, οὐ μὲν δὴν κείνης γε χερείων εὔχομαι εἶναι. idest, οὐ μὴν δή. vt Eustathius interpretatur.

Οὐ μήν τοι ἀλλά.

Οὐ μήν τοι ἀλλά, formalis nota est, & idem quod οὐ μὴν ἀλλὰ significat. nam & μήν τοι aduersatiuum, idem valet quod μὴν itidem aduersatiuum. Plato: καὶ γὰρ ἂν δόξειεν οὕτω γ' εἶναι ἄλογον. οὐ μήν τοι ἀλλ' ἴσως γε ἔχει τινὰ λόγον. idest, verũtamen habet aliquid rationis.

Οὐ μήν τοι, autem per se, non tamen, & nec vero, significat, semperque negatiuum sensum habet. secus οὐ μήν τοι ἀλλά, sicut οὐ μὴν ἀλλά, non semper negatiuum est, sed interdum affirmatiue aduersatur, & pro ὅμως, vel ἀλλ' ὅμως accipitur, vt dictum est de οὐ μὴν ἀλλά.

Οὐ μή.

Οὐ μή, negatio est cum prohibitione, ex οὐ, & μή. quarum particularum appositione prohibitionis intensio & vis indicatur. Aristoph. in Nebul. οὐ μὴ σκώψῃς ὥσπερ οἱ ξυγοδαίμονες οὗτοι. & in Ranis, οὐ μὴ διατρίψῃς, ἀλλὰ γεύσει τῆς θύρας. & infra, οὐ μὴ φλυαρήσεις ἔχων ὦ ξανθία. In quibus omnibus

bus exemplis cum μὴ prohibendi sit, subiunctiuo iungitur: negatioque οὐ, accentum acutum habet, quippe quæ à particula μὴ diuisim legitur; vt dictum est cap. 14. vbi de μὴ particula agitur. Cum vero κατὰ συνέπειαν proferuntur, τὸ, μὴ negationi cedit, negatiuamque vim habet, qualem in obliquis enuntiationibus: vt in exemplis quæ affert Budæus tũ ex Luciano, θάῤῥει. οὐδὲν οὐ μὴ γένηται ἄδικον, δικαιοσύνης ταύτης παρούσης. idest, bono animo esto: haud enim quidquam iniustum fieri potest, præsente iustitia. tum ex Platone, ἕως ἂν τὸ σῶμα ἔχωμεν, οὐ μήποτε κτησόμεθα οὗ ἐπιθυμοῦμεν. idest, nunquam id quod cupimus assequemur. Item ex Gregor. θεὸν ὅ, τί ποτ' ἐστὶ τὴν φύσιν, οὔτε τις εὗρεν ἀνθρώπων, οὔτε μὴ εὕρῃ. idest, nec posthac inuenerit. In quibus omnibus exemplis videntur voces οὐ μὴ, ἐλλειπτικῶς dici, subaudiendumque esse nomen δέος, cui tribuitur negatio. Porro autem particula μὴ ad subiunctiuum verbum refertur; vt sit apud Lucianũ, οὐ δέος μὴ γένηταί τι ἄδικον, δικαιοσύνης παρούσης. & apud Platonem, οὐ δέος μήποτε κτησώμεθα. & apud Gregor. οὔτε δέος μὴ εὕρῃ. sic quod legitur apud Aeschinem, τοὺς μὲν γὰρ πονηροὺς οὐ μήποτε βελτίους ποιήσετε, verbum ποιήσετε, in subiunctiuo legẽdum puto vt eodem modo reducatur locutio, οὐ δέος μήποτε ποιήσητε βελτίους τοὺς πονηρούς. Apud Synesium autem, οὐ γὰρ μήποτε κατισχύσειε τοῦ πεφυκότος, οὐδ' οὐ μὴ σβέσειε τὸν ἀπινθῆρα τοῦ θείου φωτὸς, siue ἀποφαντικῶς siue δυνητικῶς accipiatur τὸ, μήποτε, merito optandi vocibus tribuitur. Quod autem dixit, οὐδ' οὐ μὴ σβέσειε, repetitionem habet τοῦ, οὐ μὴ, nam, οὐδὲ σβέσειε dixisse satis esset.

Οὐ μήν.

Οὐ μὴν, idem quod, οὐ μέν τοι significat. nam & μὴν, idem quod μέν τοι valet: semperque negatiue aduersatur. Demosth. οὐ μὴν ἐνταῦθ' ἕστηκε τὸ πρᾶγμα, nec vero hic res consistit. idem, οὐ μὴν κωλύει γε οὐδὲν. tametsi nihil prohibet. Differt ab οὐ μὴν ἀλλὰ, quod illud formale signum est, & modo negatiue, modo affirmatiue aduersatur, hoc semper negat, & ad diuersa refertur. quo fit vt formale signum

non sit: Eodem modo differt οὐ μέν τοι ἀλλὰ, ab οὐ μέν τοι, à quo originem trahit.

Οὐ γὰρ ὅπως.

Οὐ γὰρ ὅπως, etiam vt aggregatum quoddam describit Budæus, afferens exemplum ex Demosthene: οὐ γὰρ ὅπως μὴ τὸ σῶμα ὑβρίζεσθαί τινος ἐν ταύταις ταῖς ἡμέραις ᾤεσθε χρῆναι, ἀλλὰ καὶ. idest, non enim tantummodo corpus alicuius his diebus iniuria affici indignum existimabatis, sed & cętera. Vbi οὐ γὰρ ὅπως, pro οὐχ ὅπως γὰρ, dictum est. & quamuis οὐχ ὅπως nota formalis sit, vt in qua constituentium particularum nulla per se id quod totum aggregatum significet; tamen οὐ γὰρ ὅπως, non dicimus aggregatum esse, non magis quam οὐ γὰρ ὅπως μή. In quibus τὸ, γὰρ, ad aliud refertur, potestque tam adesse quam abesse: μή, vero verbo sequenti tribuitur.

De particulis οὕτως, οὐ μὴν, οὐδὲ, & harum similibus.
Cap. XXI.

Οὕτως, aduerbium notæ significationis, respondet τῷ ὡς, & ὥσπερ παραβολικῷ. & plerumque καὶ, coniunctionem sibi subiungit. Quæ tamen coniunctio, sæpe per se prædicti aduerbij officium præstat. Quod nisi quis animaduertat, consequens sermonis in vnum rediget cum antecedente, & putabit deesse consequens. vt apud Xenophontem: ἀπομνημον. α'. ἤδη δέ ποτ' ἐπεσκέψω εἰ ἄρα ὥσπερ ἀνδραποδίζεσθαι μὲν φίλους ἄδικον εἶναι δοκεῖ, τοὺς δὲ πολεμίους δίκαιον εἶναι, καὶ τὸ ἀχαριστεῖν &c. Vbi subintelligitur οὕτω, coniunctioni καὶ, præponendum: vt sit integra locutio, οὕτω καὶ τὸ ἀχαριστεῖν, & reliqua. in quibus continetur consequens seu posterior pars τῆς παραβολῆς. Antecedit etiam aduerbium hoc, τὸ ὥστε ἀποτελεστικόν; dicimus enim οὕτω πολλοὶ ὥστε. Qui tamen ordo particularum nonnũquam peruertitur, vt apud Aristoph. in Auibus. δώσομεν ὑμῖν πλουθυγίειαν, εὐδαιμονίαν, ὥστε παρέσται κοπιᾶν ὑμῖν ὑπὸ τῶν ἀγαθῶν. οὕτω πλουτήσετε πάντες. Quod ἐπιφωνηματικῶς dictum est, & ad constructionis ordinem redi-

getur hoc modo: οὕτω πλουτήσετε πάντες, ὥστε παρέσται: & cæte-
ra: Quamquam apud auctores semper ἐν τοῖς ἐπιφωνήμασι,
antecedens quidem cum οὕτως aduerbio postponitur, con-
sequens vero præponitur plerumque sine ὥστε particula. cu
ius exempla passim apud scriptores occurrunt. Isocr. in Pa-
neg. τοῖς δ' ἠπειρώταις οὐδ' ὅταν εὖ πάχωσι χάριν ἴσασιν. οὕτως
ἀείμνηστον πρὸς αὐτοὺς τὴν ὀργὴν ἔχουσιν. quod ad constructio-
nis ordinē sic redigendum est. οὕτως ἀείμνηστον πρὸς τοὺς ἠπει-
ρώτας τὴν ὀργὴν ἔχουσιν, ὥστε οὐδ' ὅταν εὖ πάχωσι, χάριν ἴσασι. sic
alibi in eadem oratione; σημεῖον δὲ τοῦ τάχους καὶ τῆς ἁμίλλης.
τοὺς μὲν γὰρ ἡμετέρους προγόνους φασὶ τῆς αὐτῆς ἡμέρας &c. τοὺς δὲ
ἐν τρισὶν ἡμέραις καὶ τοσαύταις νυξὶ διακόσια καὶ χίλια στάδια διελ-
θεῖν, οὕτω σφόδρα ἠπείχθησαν. Quod etiam sic redigetur: οὕτω
σφόδρα ἠπείχθησαν, ὥστε τοὺς μὲν ἡμετέρους προγόνους &c. In qui-
bus omnibus & similibus, cum ὥστε supprimatur, constru-
ctionisque ordo peruertatur, non mirum est si οὕτως ἀποστα-
τικῶς, à præcedentibus diuulsum esse videtur. In Pluto etiā
præpostere accipitur sine ὥστε, cum dicit: ὅτι προσέβλεψέ με
τις, ἐτυπτόμην μὲν τοῦθ' ὅλην τὴν ἡμέραν, οὕτω σφόδρα ζηλότυπος
ὁ νεανίσκος ἦν. cuius locutionis ordo est: οὕτω σφόδρα ζηλότυ-
πος ὁ νεανίσκος ἦν, ὥστε & cetera. Significat etiam consecutio-
nem quandam: εἰ δέ τῳ μὴ ἀρέσκῃ ταῦτα, παραβάλλων τὸ ἑτέ-
ρου ἦθος πρὸς ταῦτα, οὕτω κρινέτω. Quod εἶθ' οὕτω, plenius di-
citur. Isocr. in Paneg. ἐχρῆν γὰρ αὐτοὺς εἴτ' ἐδόκει τὴν ἑαυτῶν ἔχειν
ἕκαστον εἴτε καὶ τῶν δορυαλώτων ὑπάρχειν, ἔν τι τούτων ὁρισαμένους
οὕτω συγγράφεσθαι περὶ αὐτῶν: deinceps, mox, cæterum. Adhi
betur etiam in hoc sensu vbi aliquid constitutum ac decre-
tum fuerit. Aristoph. in Auibus. οὕτω μὲν εἰσίωμεν, idest, cæ-
terum eamus intro. vel ἐπὶ τούτοις, hac conditione introea-
mus. Sic infra in eadem fabula. Vbi inducitur Prometheus
velato capite, indignatur quidam quod ipsi se non prode-
ret amplius, & negat se responsurum nisi se detegat. respō-
det Prometheus, οὕτω μὲν ἐκκαλύψομαι. ita demum me
ostendam.

Οὐ μὴν οὐδέ.

Οὐ μὴν οὐδὲ, ex οὐ μὴν, & οὐδὲ partibus constat. In quorum priore μὴν particula non semper aduersatiua est, sed interdum transitiua: & quæ illam præcedit negatio, præcedentia respicit: repetit enim precedentem negationem. Posterioris autem partis negatio subsequenti verbo tribuitur, & negatiuam propositionem constituit. vt apud Xenophon. primo ἀπομνημ. Vbi cũ de Socrate dixisset, οὐ μὴν θρυπτικός γε, οὐδ᾽ ἀλαζονικὸς ἦν, & quædam alia; mox subiecit, οὐ μὴν οὐδ᾽ ἐρασιχρηματοὺς γε τοὺς συνόντας ἐποίει. Porro οὐ μὴν οὐδὲ, & οὐ μὴν οὔτε, & οὐ μὴν ἀλλ᾽ οὐδὲ, quasi formales notas describit Budęus, idemque ipsas quod οὐδὲ μὴν & οὔτε μὴν, hoc est, οὐ μέν τοι significare docet. afferensque Galeni verba illa, ἐσθίειν δὲ τοὺς μὲν ἐπὶ τοῖς κόποις πυρέξαντας ἐνδέχεται πολλάκις. οὐ μὴν οὔτε τοὺς στεγνωθέντας, οὔτε τοὺς ἐπὶ βουβῶσι πυρέξαντας, addit: μὴν enim aduersatiuũ est in hoc loco, vt in ὅμως μήν. In quibus illud animaduertẽdum est, prædictas voces non esse formales notas; cum partes constituentes ad diuersa referantur. vt in prædicto Galeni loco τὸ, οὐ μὴν, aduersatiue negat, ἐνδέχεσθαι ἐσθίειν τοὺς στεγνωθέντας καὶ τοὺς ἐπὶ βουβῶσι πυρέξαντας. quos repetita negatione, alios ab alijs distinguit. vt sit ordo prædictorum verborum, οὐ μὴν ἐνδέχεται ἐσθίειν οὔτε τοὺς στεγνωθέντας, οὔτε τοὺς ἐπὶ βουβῶσι πυρέξαντας. & sic μὴν in sua significatione remanebit. vtrumque autem οὔτε, ad subsequentes orationis partes referetur. Pari modo in οὐ μὴν οὐδὲ, & in οὐ μὴν ἀλλ᾽ οὐδὲ, partes ad diuersa referũtur in constructionis distributione. Quid autem οὔτε, ab οὐδὲ differat, vide in dictione οὐδέ. Οὐ μὴν οὐδ᾽ εἰ, etiam formale signum esse putaret aliquis, cum tamen non sit, vt cuius partes ad diuersa referuntur; nam οὐ μὴν, negatiue aduersatur. οὐδ᾽ εἰ autem, loco καὶ εἰ, vel καίπερ ponitur, cum repetitione negationis quæ est in οὐ μήν.

Οὐ μὴν ἀλλά.

Οὐ μὴν ἀλλὰ, tres sunt particulæ. de quibus vt de vnica voce, Budæus docet, quod quamuis negationis speciem

præſeferat, tamen affirmationis vim habeat: & exemplis quibuſdã voces has Enim vero, & At vero ſignificare ait. In quibus & ſimilibus omnibus, ſi οὐ μὴν, ad præcedentia referatur, clare apparebit non vnicum ſenſum harum vocum eſſe, ſed οὐ μὴν ad præcedentia referri, ἀλλὰ diuerſum aliud quiddam ponere loco eius quod per οὐ μὴν remouetur. Quam ſignificationem οὐ μὴν, pro, non tamen, cum Budæus etiam intelligat, tamen in οὐ μὴν ἀλλὰ, non agnoſcit. Harum itaque trium vocum μὴν aduerſatiua in diſtributione conſtructionis, in καί τοι, vel καί περ conuerſa, antecedens locutionis efficit: quod ſubticetur plerumque; & idcirco, οὐ μὴν ἀλλὰ præcedere videtur in locutionibus; reliquæ duæ conſequẽs ſibi diuidunt. Quarum ἀλλὰ, ponit aliquid diuerſum ab eo quod per οὐ particulam negatur. Iſocr. in Panegyr. νῦν δὲ οἱ μὲν ἐν ταῖς μεγίσταις δόξαις ὄντες, ἐπὶ μικροῖς σπουδάζουσιν. ἡμῖν δὲ τοῖς τῶν πολιτικῶν ἐξεστηκόσι περὶ τηλικούτων πραγμάτων συμβουλεύειν καταλελοίπασιν. οὐ μὴν ἀλλὰ δεῖ τοὺς ἄλλους ἡμᾶς ἐῤῥωμενεστέρους σκοπεῖν, ὅπως ἀπαλλαγησόμεθα τῆς παρούσης ἔχθρας. Quarum locutionum eius quæ prior eſt, ſenſus eſt huiuſmodi. Præcipuos in Græciæ rebus publ. negotijs parui momenti operam dare, maxima quæque alijs curanda relinquere: Poſt quæ ſubijcit, Quod tametſi res ita ſe habet, non ideo reliquos negligere oportere, ſed curare vt Græciæ ciuitates inter ſeſe concilientur. μὴν itaque particula prædictæ locutionis antecedẽs innuit, quod tametſi res ita ſe habeat, ac ſi dixiſſet: καίπερ οὖν τούτων οὕτως ἐχόντων: negatio deinceps illam conſequentis partem innuit, non idcirco reliquos negligere oportere; ac ſi dixiſſet, οὐ δεῖ τοὺς ἄλλους ἡμᾶς ἀμελεῖν. reliqua conſequẽtis pars in qua ponitur diuerſum quiddam, per ἀλλὰ coniũctionem profertur, quæ eſt ἀλλὰ σκοπεῖν ὅπως ἀπαλλαγησόμεθα τῆς παρούσης ἔχθρας: ideſt, ſed id curare vt præſentibus inimicitijs liberemur. Quãuis autem hanc originem habeat, & ad hanc etymologiam partes eius reduci poſſint in conſtructionis diſtributione, tamen ſæpe pro affirmatiua aduerſatione ſimul

mul prædictæ voces pro Verũtamen, & Attamen accipiuntur, cuius significationis innumerabilia exẽpla occurrunt apud auctores. Inuenitur etiam interruptum nonnunquã, vt apud Platonem: οὐ μὴν αὐτός γε ἀλλὰ καὶ πρότερον ἀκηκοέναι. pro, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ πρότερον αὐτός γε ἀκηκοέναι. Interrumpitur etiam δὲ particulæ interiectione, οὐ μὴν δὲ ἀλλά.

Οὐδέ.

Οὐδέ, vox negandi, eo ab οὔτε differt, quod hoc simplici negationi subditur: vt οὐ τοῦτο, οὐδὲ τοῦτο: οὔτε autem si præcesserit, alterũ οὔτε sequi necesse est. Galen. οὔτε τοὺς στυγνωθέντας, οὔτε τοὺς πυρέξαντας. Nam cum οὐδέ, idem valeat quod καὶ οὐ, sequitur vt δὲ, pro καὶ accipiatur. Quod cum per se stare possit etiam si alterum καὶ non præcedat, vel subsequatur; efficitur vt δὲ quoque per se negationi iungatur, quæ simplici negationi respondeat: οὔτε vero propter τε particulam, quam semper alterum τε subsequitur, ipsum quoque per se stare non potest, sed alterum οὔτε semper requirit, vt dictum est.

Οὐ μήν πω.

Οὐ μήν πω, etiam quasi formalem notam & aggregatum quoddam describit Budæus, & Nondum significare docet, supprimens μὴν particulæ vim aduersatiuam, qua fit vt οὐ μήν πω vox, Nondũ tamen, vel Attamen nondum, significet. Vt apud Demosthenem: οὐ μήν πω τοῦτο βούλεσθαι λέγειν. cum itaque partes vocis huius ad diuersa referantur, aggregatum vllum ex ipsis fieri non potest; non magis quam ex οὐ μήν ποτε, & οὐ μὴν πώποτε vocibus, & si quæ aliæ simili modo coaceruantur. Quare singulis sua vis tribuenda est, vt de singulis suo loco dictum est. Nec vero quia sub vno accentu proferuntur voces οὐ μήν πω, pro vno quodam habenda sunt. sic enim quamlibet encliticam vocem non vt partem orationis, sed vt partem & syllabam eius cuius accentu regitur, existimare oporteret.

Οὖν.

Οὖν, particula quatenus illatiua eſt, & idem quod οὐκοῦν ſignificat, non ſolum explicitarum ratiocinationum concluſionibus accommodatur, & ἄρα, ideſt, ergo ſignificat, ſed ſimplicibus quoque poſitionibus deſeruit: quæ tamen ex quouis modo conceſſis conſequuntur vel ſumuntur; & aſſumptiuã vim habet vt τοίνυν: ex quo poſtea aliud colligitur ſeu infertur. Quatenus vero tranſitiuum eſt, eundem vſum præſtat quem μὲν οὖν: vt de illo dictum eſt: & ſignificat, Igitur, itaque ſæpe etiam abundat apud Homerũ & Herodotum, atque alios auctores, tum per ſe, tum etiam quibuſdam alijs ſociatum. Homer. Iliad. β'. φημὶ γὰρ οὖν κατανεῦσαι Κρονίωνα. Plato τῇ ψυχῇ διαστησώμεθα, ὥσπερ οὖν καὶ ἔχει. ſic ὡς οὖν, pro ſimplici ὡς. apud Pauſaniam. ἀφικομένων δὲ τῶν ἀγγέλων ὡς οὖν τὰ γράμματα ἀπεδόθη συνήγαγε τοὺς ἐν τέλει. Vbi, Demum, vel Tandem ſignificare poteſt. nam & hæc quoque ſignificat. quæ ſignificatio ſæpius in δῆτα, voce reperitur, vt de ipſa dictum eſt. Apud Ionas ὦν, pro οὖν, dicitur.

Οὔτι.

Οὔτι, vt μήτι, duæ voces ſunt. in quibus neutrum nomen τι particulis οὐ, & μὴ ſubiungitur: eisque in maſculino & feminino genere reſpondent voces μήτις, & οὔτις. Vt igitur οὔτις, idem valet quod οὐδεὶς vt apud Homerum Iliad. α'. οὔτις ἐμεῦ ζῶντος σοὶ χεῖρας ἐφήσει. & alibi; ſic οὔτι, idẽ erit quod οὐδὲν. vt Iliad. δ'. τὸν δ' οὔτι προσέφη κρείων Ἀγαμέμνων. Vt autem οὐδὲν pro ſimplici negatione accipitur interdum; vt de ipſo dictum eſt, ſic etiã τὸ, οὔτι, ſimpliciter negat ſine τι pronominis ſignificatione. Plato ἀπιστοῦντα δὲ καὶ ζητοῦντα, τοὺς λόγους ποιεῖσθαι φοβερόν τε καὶ σφαλερὸν οὔτι γέλωτα ὄφλειν, ἀλλὰ μὴ σφαλῇς: & reliqua. ideſt, periculum imminet non dico ne ridiculus videaris, ſed, &c. Additur huic voci τὸ, που, στοχαστικὸν, & fit οὔτι που. quod tametſi interrogatiue, cum indignatione etiam nonnunquam profertur, non tamen coniectura vacat. Ariſtoph. in Ranis, ἐπίσχες οὗτος, οὔτι που σπουδὴν

ποιεῖς ὅτι ἤσε παίζων Ηρακλέαγ' ἐσπούδασα; nunquid, vel an forte, seu num forte serio fieri putasti quod ioco ego feci? sic Plato interrogatiue, οὔτι που ὦ Θεόδωρε ἐγὼ ὑπὸ φιλολογίας ἀγροικίζομαι; quæ interrogatio σὺν σοχασμῷ, pronuncianda est.

Οὔτι, autem vltimam diphthongum habens, cum asseueratione negat: vt de οὐ δῆτα dictum est. sæpe apud Aristoph. οὔτοι μὰ τὼ Δήμητρα χαιρήσεις ἔτι: nequaquam certe, minime vero. & alibi, οὔτι κατα περίξη.

Οὐχ ὅτι.

Οὐχ ὅτι, vox æquiuoca est, quippe quæ dupliciter accipitur. Nam si ὅτι, δηκτηματικῶς, & ἀποφαντικῶς, vel αἰτιολογικῶς intelligatur; tunc οὐχ ὅτι, duæ voces erunt, & Non quod, significant Indicatiuo iunctæ, vt οὐχ ὅτι κἀν τούτοις χεῖρον ἠνέγκατο. idest, non quod in his quoque deteriores partes tulerit. cui additur nonnunquam μὴ, loco οὐ, negatiuæ, si negare opus sit: vt apud Lucian. οὐχ ὅτι μὴ καλὸν εἶναι οἶμαι, idest, non quin honestum esse censeam. cum vero vox ὅτι neutram prædictarum significationum retinet, tunc οὐχ ὅτι non simpliciter negat, sed vt μὴ ὅτι, ampliationibus seruit, & formalis nota esse dicitur. Cumque ampliationes modo in affirmatiuam, modo in negatiuam desinant, si in affirmatiuam tendit ampliatio, τὸ, μὴ ὅτι, pro, non solum accipitur: vt, οὐχ ὅτι τοῦτο, ἀλλὰ καὶ τοῦτο. sin in negationem tendit ampliatio, pro, Non solum non, accipitur τὸ, οὐχ ὅτι: vt apud Athenæum, οὐχ ὅτι ἡμῶν τινα προσβλέποντες, ἀλλ' οὐδὲ ἀλλήλους. non solum non intuebantur quemquam nostrũ, sed ne se ipsi quidem inter se.

Οὐχ ὅπως.

Οὐχ ὅπως, etiam vt οὐχ ὅτι, pari ratione vtrumque significat, iuxta verbi qualitatem, οὐχ ὅπως ἐποίησε τοῦτο, non solum hoc fecit. & οὐχ ὅπως οὐκ ἐποίησε, non solum non fecit. Interrumpitur etiam τὸ, οὐχ ὅπως, γὰρ particulæ interpositione: Demosth. καὶ μαθὼν. οὐ γὰρ ὅπως μὴ τὸ σῶμα ὑβρίζεσθαί τινος ἐν ταύταις ταῖς ἡμέραις ᾤεσθε χρῆναι, ἀλλὰ καὶ, & reliqua, idest,

neque

neque enim corpus tantum cuiusque omni iniuria his diebus vacare oportet arbitrati estis, sed &c. Οὐχ ὅπως etiam iuxta ὅπως, significationem pro οὐχ ἵνα, vel οὐχ ὅντινα τρόπον accipitur. Demosth. οὐχ ὅπως διορκήσῃ προνοίαν ποιούμενος.

Οὐχ οἷον.

Οὐχ οἷον etiam vt οὐχ ὅτι, si ampliatio in negationem desinit, pro non solum non, accipitur, vt apud Polybium: μένουσα γὰρ ἡ φάλαγξ ἐν τοῖς ἐπιτηδειοτάτοις αὐτῇ τόποις, οὐχ οἷον ὠφελεῖν δύναιτ' ἂν τοὺς φίλους, ἀλλ' οὐδ' ἑαυτὴν σώζειν. sic Phalaris, οὐχ οἷον ἀνθρώπῳ τινὶ πιστεῦσαι τὴν τῆς τυραννίδος ἐξουσίαν καταθέσθαι, ἀλλ' οὐδὲ θεῶν τῷ δυναστεύοντι. Pari ratione cum in affirmationem desinit ampliatio, pro, Non solum, accipitur. & sic τὸ, οἷον, pronomen more poëtico, idem quod μόνον, significare perspicuum est.

Οὐχ ὡς, etiam pro οὐχ ὅπως, idem quod μήτι, idest, nedum significat. Athenæus: Παρμενίδῃ μὲν γὰρ καὶ ἐλθεῖν εἰς λόγους τὸν τοῦ Πλάτωνος Σωκράτην μόλις ἡ ἡλικία συγχωρεῖ οὐχ ὡς καὶ τοιούτους εἰπεῖν ἢ ἀκοῦσαι λόγους.

Οὐχ ὅσον.

Οὐχ ὅσον, etiam pro οὐχ ὅπως, vsurpari censet Budæus, apud Aristidem in oratione de laudibus Vrbis Romæ, in illis verbis: μέγα καὶ φανερὸν σύμβολον ἐστὶ τοῦ προέχειν τὴν πόλιν, εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς οὐχ ὅσον λανθάνειν. idest, vt ipse vertit, magnum id est indicium huius ciuitatis præstantiæ, inde iam ab initio nedum eam obscuro nomine non fuisse. In quorum verborum interpretatione, meo quidem iudicio, Budæus fallitur circa οὐχ ὅσον, vocum significationem. nam tametsi οὐχ ὅσον, interdum pro οὐ μόνον accipitur, hoc loco tamen si hunc sensum ipsi tribuamus, deesse negatiuam fateri necesse erit: quod ipse quoque Budæus nō dissimulat. vel certe οὐχ ὅσον, pro οὐ μόνον οὐ, accipi dicendum erit. Quare οὐχ ὅσον, iuxta partium proprietatem accipiēdum est. non enim opponere intendit auctor verbum λανθάνειν, verbo προέχειν, vt dicat, tantum abesse vt Roma in suo etiam exordio obscura fuerit, vt clarissima etiam fuisse inueniatur, sed gra-

dum præstantiæ designare intendit, tantum ipsam præstare asserens, quantum neminem latere potuerit. qui sensus clarius perspici potest, si præpostere voces οὐχ ὅσον, ordinentur, σύμβολον ἐστὶ τοῦ τοσοῦτον προέχειν τὴν πόλιν ὅσον οὐ λανθάνειν τινά, ac si diceres, ὥστε οὐ λανθάνειν.

Οὐ τοίνυν.

Οὐ τοίνυν, quasi formalem notam describit Budæus, & pro ἀλλὰ μὴν οὐ, poni docet. quod nec ipsum formale signũ est, sed negationem addititiam habet. sic per οὐ τοίνυν, negatum assumptum significamus, vel transitionem cum ingressu negatiuo. Quare negatio non vt pars vocum τοίνυν, & ἀλλὰ μὴν, sed vt totius propositionis qualitas habẽda est.

De Particulis Πάνυ γε, πάνυ τοι, & alijs quibusdam. Cap. XXII.

Πάνυ γε, & πάνυ μὲν οὖν, vt καὶ μάλα, affirmatiue concedendi voces sunt, & Prorsus, vel Sane quidem, significant. nam γε particula, & μὲν οὖν, idem sæpe significant. vt de ipsis loco suo dictum est. Greg. τί οὖν, θεὸς τὸ πνεῦμα; πάνυ γε, idest, prorsus id quidem. Plato: ὑπηρετικὴ μὲν οὖν ὡς ἔοικεν εἴη θεοῖς.

Πάνυ τοι.

Πάνυ τοι, etiam hoc eodem sensu dicitur, nam τοι particula alijs partibus apposita, asseuerandi vim habet. vt de ipsa dicetur. Quare non recte prædictam πάνυ τοι vocem, & πάνυ τι, cui τι nomen inest, in vnum redigit Budæus. cum hoc affirmationibus subministret, illud semper negationes subsequatur. Demosth. οὐ πάνυ τι ἠνώχλουν τούτῳ. idest, non magnopere. Idem κατὰ νεαίρας: ἡ μὲν οὐσία οὐδὲ τριῶν ταλάντων πάνυ τι ἦν ἀξία. in quibus τό, τι, non pene ἀργὸν ἐστιν, vt idem Budæus sentit. sed limitatiuam retinet significationem, vt in μέγα τι, idest magnum quid, & alijs huiusmodi.

Πάλιν.

Πάλιν, aduerbium, Iterũ & Denuo significat. Aristoph. in Pluto: οὐκ ἢν γε πλουτήσωσιν ἐξ ἀρχῆς πάλιν. Vbi ἐξ ἀρχῆς

& πάλιν ἐκ παραλλήλου, posita sunt. nam ἐξ ἀρχῆς, idest à principio, idem quod Iterum, & Denuo significat.

Accipitur etiam ἀντὶ τοῦ ὀπίσω, idest retro, localiter apud eumdem, in eadem Fabula, ἡ δ' εὐθέως τὴν χεῖρα πάλιν ἀπέσπασεν. Vbi non iterum, sed retro significat. sic apud Homerum in hymno Mercurij: ἴχνια μὲν τάδε γ' ἐστὶ βοῶν. ἀλλὰ πάλιν τέτραπται; quod, εἰς τοὔπισω significat. Alibi autem apud eumdem in illo Carmine, αὐτὸς δὲ πάλιν τρέπεν ὄσσε φαεινώ: πάλιν, in aliam partem significare videtur. sic apud Aristoph. in Auibus: ὀρθὴν κελεύεις ἢ τὸ δένδρον φαίνεται; διαρραγείης. ἡ δὲ δ' αὖ κρώζει πάλιν. idest, in diuersam partem crocitat. de cornicula loquens. Vbi etiam αὖ, eadem significatione τῷ, πάλιν, ἐκ παραλλήλου iungitur. sic in Pluto. cum dicit: ἀλλ' αὐτὰ πάλιν ἀναστρέψας ἐγὼ, δείξω τὸ λοιπὸν, ὅτι ἄκων ἐμαυτὸν τοῖς πονηροῖς ἐνεδίδουν. τὸ, πάλιν, non iterum, sed contra, vel vicissim significat. Significat etiam τὸ, ὀπίσω, vt cum aliquis recipit id quod mutuo dedit: & sic accipitur apud Aristot. 2. Oeconom. de vtilitate quam à liberis parentes percipiunt. ἃ γὰρ αὖ δυνάμενοι εἰς ἀδυνάτους πονήσωσι, πάλιν κομίζονται παρὰ δυναμένων ἀδυνατοῦντες ἐν τῷ γήρα. sic in Senario illo, γῆ πάντα τίκτει καὶ πάλιν κομίζεται.

Παρ' ὅ.

Παρ' ὅ, idem quod δι' ὅ, diuisim dictum, non est formalis nota, nam sic παρὰ τοῦτο, quoque formalis esset, quod διὰ τοῦτο significat. Demosth. περὶ τοῦ στεφάνου. πάνυ γὰρ παρὰ τοῦτο χεῖρον γέγονε τὰ τῶν ἑλλήνων πράγματα, εἰ τουτὶ τὸ ῥῆμα ἀλλὰ μὴ τουτὶ διελέχθην ἐγώ. ἢ τουτὶ τὸ ῥῆμα ἀλλὰ μὴ τουτὶ περιένευσα. Exemplum vocis παρ' ὅ, est apud Synesium, εἰς συμμαχίαν παρακεκλῆσθαι παρ' ὃ καὶ σεσῶσθαι τοὺς παρακαλεσαμένους. quare vel quocirca seruatos esse. In supradictis itaque vocibus παρὰ præpositio, τὸ διὰ σημαίνει. sed quia ἡ παρὰ non solum τὸ ἐγγὺς, sed etiam τὸ, πέρα, καὶ, ἔξω, significat, vt cum dicimus παρὰ φύσιν, id circo factum est vt παρ' ὅ, contraquam, & preterquam, siue, vt Cicero dixit, extraquam, significet vt ἀπείρει μὲν ὁ λαγωὸς κατὰ φύσιν: ἀποκυΐσκει δὲ ὁ αὐτὸς παρ' ὃ πέφυκε. in

qua significatione articulus ὁ, pronomen τοῦτο, vel ἐκεῖνο refert, παρ᾽ ἐκεῖνο ὃ πέφυκε.

Παρ᾽ ὅσον.

Παρ᾽ ὅσον, iuxta παρὰ præpositionis significata, diuersa significat. quia enim ἡ παρὰ exceptionem vt πλὴν, significat, scilicet cum dicimus, πάντες παρὰ Σωκράτην παρεγένοντο, idest, omnes præter Socratem accesserunt. idcirco παρ᾽ ὅσον, præterquam quod non raro significat. Significat etiam idem quod καθ᾽ ὅσον limitatiuum, idest, quatenus, & inquantum. Lucian. ἔστι μὲν γὰρ τοῦ γένοντος ἐκείνου μαθητής: ἐν δὲ πλέον οἶδε παρ᾽ ὅσον ἀσεβέστερος τυγχάνει. sic Phalaris, ἐκεῖνοι δὲ ἰδιῶται ὄντες, παρ᾽ ὅσον δεδίασι δίκην δοῦναι, ἀρνοῦνται. Vbi non magis limitatiuum, quam causale est τὸ, καθ᾽ ὅσον, pro δι᾽ ὅσον, idest, Quoniam, & Propterea quod. Sic Quatenus, pro quia, vel propterea quod, accipi apud Quintilianũ testatur Budæus.

Πέρ.

Πὲρ, particula apud Homerum ὀδυσ. ρ΄. circa principium, idem valet, quod καὶ ταῦτα: idest præsertim, in illis carminibus, ἐμὲ δ᾽ οὔπως ἐστὶν ἅπαντας ἀνθρώπους ἀνέχεσθαι, ἔχοντά περ ἄλγεα θυμῷ. idest, καὶ ταῦτα ἔχοντα ἄλγεα. Nam si aduersatiue intelligendo diceremus, à me autem, tametsi molestijs animi angor, fieri non potest, vt omnes homines hospitio excipiantur, videretur angi molestia esse causam, cur hospites facile excipiantur. quod tamen contra accidit. Est etiam sæpe μειωτικὸν, vt γε. vt Iliad. α΄. ἀλλὰ σύ περ μοι τίσον ὀλύμπιε. saltem tu. Plerumque autem ἐναντιωματικὸν, idest aduersatiuum, vt Iliad. ε΄. Τυδείδης δ᾽ αὐτός περ ἐὼν προμάχοισιν ἐμίχθη. idest, καὶ περ μόνος ὢν, quamuis solus esset. In quo sensu ἐκ παραλλήλου apponitur τὸ, ἔμπης, quod & ipsum aduersatiuum est. vt Iliad. ξ΄. Νέστορα δ᾽ οὐκ ἔλαθεν ἰαχὴ πίνοντά περ ἔμπης. postpositumque coniunctioni καὶ, fit καί περ. & huic aggregato aduersatiuum sensum tribuit.

Πῆ.

Πῆ, ὀρθοτονούμενον, interrogatiue profertur. cui vt in ordine τῶν ἀορίστων respondet τὸ, ὅπῃ, sic in ordine τῶν διαφορι-

κῶν respondet τὸ ᾗ. de quorum vtroque dictum est. Vt igitur τὸ ὅπη, pro ὅπως; & ᾗ, pro ὡς vsurpatur interdum, sic τὸ, πῆ, pro, πῶς, idest, Quonam modo, & Qua ratione, accipitur; vt apud Virgilium vox, Qua, Aeneid. quarto. Qua facere id possis, nostram nunc accipe mentem, vel, paucis aduerte docebo. Plato: τῷ πῆ ἐρωτηματικῷ, subdit τὸ ᾗ eius ἀνταποδοτικόν. ἀλλὰ μὴν κομψόν γε φαίνεταί τι πάθος αὐτοῦ. πῆ δή; ἔφη. ᾗ μὴν δ' ἐγὼ ὄψιν οὐδενὶ ἄλλῳ φίλην ἢ ἐχθρὰν διακρίνει. interrogatus enim quidam qua ratione prædictus affectus elegans ac lepidus ipsi videatur, respondet, ea ratione sibi videri qua &c. Porro partitiuis coniunctionibus τῷ, μὲν, καὶ τῷ, δὲ præpositum τὸ πῆ, partim & partim significat. Theophr. πῆ μὲν διαφέρει, πῆ δὲ ὁμοίως ἔχει. quod per τῇ μὲν, & τῇ δὲ dicitur.

Πῆ etiam motum per locum significat, vt ὅπη. Ἐγκλινόμενον autem τὸ πῆ, ἀντὶ τοῦ πῶς accipitur, sicut ὅπη, ἀντὶ τοῦ ὅπως & ᾗ, ἀντὶ τοῦ ὡς.

Πλὴν.

Πλὴν, in sensu exceptiuo quando limitat vniuersale aliquod per signa πᾶς, vel οὐδεὶς prolatum, plerumque genitiuo iungitur. vt in Epigrammate, Χῖοι κακοὶ πάντες πλὴν Περικλέους. sic οὐδεὶς πλὴν Σωκράτους. nonnunquam vero elegantius casum à verbo in ambitu requisitum recipit. Vt apud Aristoph. ἀθυμότερα δὲ τὰ θήλεα πάντα τῶν ἀρρένων, πλὴν ἄρκτος καὶ πάρδαλις. Vbi τὸ πλὴν, nominatiuo iungitur propter subintellectum verbum substantiuū: apud Xenophontem accusatiuo, ἐγὼ δέσοι οὐκ ἠθέλησα διδόναι πλὴν μετρίους, propter verbum διδόναι. Cum autem absolute sine casu effertur, pro ὅμως, idest verumtamen accipitur. vt in Epigrāmate: ὥστε τί ποιεῖ ἐνθάδε μοι Ξέρξης καὶ Λακεδαιμόνιοι, πλὴν κἀμοῦ μνήσθητι νόμου χάριν. Habet autem in huiusmodi quoque locutionibus limitatiuum sensum τὸ, πλὴν. vt etiā apud Aristotelem in quarto Ethic. ὁμοίως δὲ πρὸς τοὺς ἀγνῶτας καὶ γνωρίμους τοῦτο ποιήσει, πλὴν καὶ ἐν ἑκάστοις ὡς ἁρμόζει. Quæ limitatio interdum ad apertam exceptionem reducitur. vt apud Isocratem in Panegyr. φυγὰς δὲ καὶ στάσεις καὶ νόμων συγχύσεις

χύσεις τίς ἂν δύναιτο διεξελθεῖν; πλὴν τοσοῦτον εἰπεῖν ἔχω κατὰ πάντων. Vbi si interrogatio τίς ἂν δύναιτο διεξελθεῖν, in enuntiationem conuertatur, hoc modo, φυγὰς δὲ καὶ στάσεις οὐκ ἂν δυναίμην διεξελθεῖν, addaturque, πλὴν τοσοῦτον ὃ κατὰ πάντων ἐρῶ, erit exceptiuum τὸ, πλὴν, accusatiuo τοσοῦτον, & infinitiuo διεξελθεῖν nixum. quibus exceptiuum πλὴν dignoscitur à simpliciter limitatiuo, quod nullo casu nititur. Dicitur & πλὴν ἀλλὰ, pro ἀλλ' ὅμως, apud Lucianum: πλὴν ἀλλὰ τί ἂν πάθοιμι, idest Attamen, vel verumtamen quid facerem? idē, οὐκ ἐπὶ δώροις τὰ ἡμέτερα, πλὴν ἀλλ' ἄπιθι. nihil donis opus est, quare abi, verumtamen abi. Vbi τὸ ἀλλὰ per se etiam hunc sensum præstare posset, vt dictum est vbi de ipso agitur. ipsum autem πλὴν, si deest τὸ, ἀλλὰ, exceptiuum sensum efficeret; puta si dixisset, nihil donis opus est, quare nihil restat nisi vt discedas. Iungitur etiam cum ἀλλ' ἢ ἐκ παραλλήλου, & fit πλὴν ἀλλ' ἤ. Aristot. οὐ γὰρ ἄνθρωπον ὑγιάζει ὁ ἰατρεύων πλὴν ἀλλ' ἢ κατὰ συμβεβηκός. nam & ἀλλ' ἢ vox, exceptiuam vim habet, vt de ipso dictum est. Iungitur item τῷ, εἰμὴ, & fit πλὴν εἰμή. quod nihil plusquam, πλὴν εἰ, significat. quod est exceptio cum condicione affirmata. nam μὴ, in hoc aggregato suam deponit significationem, vt de ipso dictum est. Galenus primo de caus. pulsuum, μαλακὰ δ' εἴπερ ἦν, οὐκ ἂν ἐλάττων σαφῶς τοῦ κατὰ φύσιν ὁ σφυγμὸς ἦν, πλὴν εἰμὴ μεγάλως ἠλάττωτο τὰ τῆς χρείας. Vbi τὸ μὴ, non potest ἠλάττωτο verbo tribui. obseruādumque est negatiuam condicionem cum exceptione stare non posse. Nam exceptio alicuius positiui est, quod in singulis exemplis manifestum erit si μὴ verbo principali applicare tentabimus. vt in proxime dicto exemplo Galeni, in quo cum εἰμὴ, nullo modo cum exceptionis sensu quadrare possit, sed condicionem sine exceptione præseferat, arguitur condicionem negatiuam cū exceptione stare non posse. Porro πλὴν εἰ, πλὴν ἐὰν quoque dicitur. hoc ab illo differens, quod πλὴν εἰ, tam indicatiuo, quam optatiuo iungitur: πλὴν ἐὰν, subiunctiuo. vt apud Aristot. πλὴν ἐὰν χῆρος ἢ χήρα γίνηται. exempla cum Optatiuo

sunt

ſunt innumera, tum apud alios auctores, tum etiam apud Galenum, παρὰ ἐπιληπτ. ὅσα τε ἄλλα τοιαῦτα πλὴν εἴ τι τούτων ἔχοι, τὸ δριμύ. & περὶ φλεβοτομ. πλὴν εἴποτε μέχρι λειποθυμίας ἄγειν τὴν κένωσιν ἐπιχειροῖμεν. & primo de cauſ. pulſ. πλὴν εἴποθ' ἡ δύναμις ἐσχάτως εἴη κεκμηκυῖα. cuius conſtructionis cauſa eſt, quod Optandi voces dubitatiuis ſenſibus conueniũt. qualem præſefert εἰ, dubitatiua condicio.

Ποῦ.

Ποῦ, aduerbium locale interrogatiue acceptum, vbi, ſignificat. ſuumque accentum retinet, & præcedit alias comprehenſionis partes. vt, ποῦ νῦν δεῦρο κιὼν λίπες Ἕκτορα; ποῦ δέ οἱ ἔντεα κεῖται. Αορίστως autem acceptũ, poſtponitur, ſuoque accentu depoſito, proxime præcedentis vocis accentu ſeu ſono regitur: & Alicubi, ſignificat. Ariſtoph. in Pluto: εἰκῆ δὲ καταδαρθέντα που. Localibus etiam aduerbijs quæ certum ac definitum quidem ſed tamen late patentem locum ſignificant adiectum, præciſam & in puncto conſiſtentem determinationem tollit, vt cum ἐνταῦθά που dicimus: vt apud Galenum, ἐνταῦθά που τὸν λόγον καταλιπόντες. Cum autem στοχαστικῶς accipitur, Fortaſſe dubitãdi aduerbij vim induit, ſemperque ἐγκλίνεται, atque adeo ſemper poſtponitur; præcedentiſque dictionis accentu vel ſono regitur. vnde monemur, τὸ στοχαστικὸν, ποῦ ἀόριστον itidem eſſe, non etiam id quod locale eſt, ἀόριστον eſſe poſſe, niſi locali aduerbio adijciatur: vt ſupradictum eſt. Nam apud Sophoclem in Aiace, ὦ κλεινὰ Σαλαμὶς, σὺ μέν που ναίεις; τὸ, που, non locale eſt, ſed στοχαστικὸν dumtaxat. non enim dubitat auctor quonam in loco Salamis Inſula ſita ſit, ſed στοχάζεται, de fortuna eius, & hominum in ipſa habitantium. ſic apud Homerum Iliad. β´ αἱ δέ που ἡμέτεραί τ' ἄλοχοι καὶ νήπια τέκνα, εἵατ' ἐνὶ μεγάροισι. τὸ, ποῦ, non locale, ſed στοχαστικὸν dumtaxat. Purum autẽ στοχασμὸν ſignificat τὸ, που, in illo carmine Iliad. β´. οὕτω που Διὶ μέλλει ὑπερμενέϊ φίλον εἶναι. στοχαστικὸν etiam ſenſum habet τὸ που, cum dicimus δέκα που. ideſt, circiter decem. in quo ſenſu etiam apponitur τῷ, τάχα, & ἴσως, aduerbijs ἐκ παραλλή-

λου.

λου.cum dicimus, τάχα που, & ἴσως που. Habet etiam vim asseuerandi τὸ, πού. qua ratione apponitur τοι, δὴ, καὶ, τοι, ἦ, itidē affirmandi notis, vnde fit ἤπου, & δήπου. Per se autem τὸ, που assertiuam vim præsefert, apud Platonem, δεῖ διακόνων που τῶν τε ἐξαγόντων καὶ εἰσαγόντων ἑκάστα, ideſt, miniſtris vtique opus eſt. & rurſus, τὰ γὰρ τοιαῦτα που δι᾽ ἀμφότερα ἀσπαζόμεθα. Nam & ſi στοχαστικῶς accipi contendat aliquis in ſupradictis Platonis locis, non tamen aſſertiuam quoque vim habere ipſum negauerit. vt etiam in illo Homeri, θεός που σοι τόγ᾽ ἔδωκε. In interrogatione etiam adhibetur τὸ στοχαστικόν που. Plato, φέρε δὴ πῶς λέγεις; τὸ μὲν που ἀρετὴν καλεῖς, τὸ δὲ κακίαν. ἦπου etiam interrogandi ſignum ex που coniecturali conſtat. Vacare etiã interdum videtur hæc particula. vt apud Sophoclem in Aiace: ταρβήσει γὰρ οὔ νεοσφαγῆ που τόνδε περισκελῶς ὤσων φόνον. niſi forte hoc in loco τὸ, που verbo applicare quis malit; & ſic erit στοχαστικὸν, vel βεβαιωτικὸν τὸ, που. vt dicat, οὐ ταρβήσει που, ideſt non vtique formidabit.

De particulis Πρίν, Πρός, & Πῶς. Cap. XXIII.

Πρὶν, ideſt pridem aduerbium temporis, de anteacto tempore dicitur cum reſpectu ad præſens tempus; vt cum dicimus, ὁ πρὶν χρόνος. quapropter ſemper comparatiuum ſenſum habet, vt πρότερον, copulaturque cum indicatiuo modo, cum de futuro eſt ſermo. vt Iliad. α΄. τὴν δ᾽ ἐγὼ οὐ λύσω πρίν μιν καὶ γῆρας ἔπεισιν. Vbi ſuſpicari poſſemus κὲν, pro ἂν legendum eſſe loco καὶ: atque ita ἔπεισι, pro ἐπέλθῃ ſubiunctiuo accipiendum eſſet. nam ſubiunctiuo ſemper iungitur vox hæc ſi ἂν particula ipſi addatur. vt ſi dicas, μὴ πράξῃς τοῦτο πρὶν ἂν ἐπανέλθω. tametſi etiam ſine ἂν eumdem ſenſum habet, modo de futuro ſit ſermo: vt apud Syneſium, καὶ φθάνει διαφθαρὲν τὸ πρὶν εἰς τὴν φύσιν ἐπανέλθῃ. cuiuſmodi locutiones plenius dicuntur, ſi πρότερον aduerbium præceſſerit. cuius innumera exempla occurrunt. Plato ἔναρκον ἂν ποιησαίμην μὴ πρότερον κομίσαιν πρὶν ἂν νικήσω. ideſt, antequam vicerim.

rim. Si vero de præterito sit sermo, Optandi vocibus iungitur, quippe quæ narrationibus obliquis tam rei præteritæ vt præteritæ, quam præteritæ vt futuræ, conueniant, Pausanias, μὴ πρότερον φαίαι ζητοῦντι μηνύσειν πρὶν οἱ ἐν ἀκροκορίνθῳ γένοιτο τὸ ὕδωρ. hic de re præterita vt de futura loquitur. De præterita autem vt præterita loquitur Demosth. πρὸς λεπτίνην: χρῆν τοίνυν μὴ πρότερον τιθέναι τὸν ἑαυτοῦ νόμον πρὶν τὸν παλαιὸν ἔλυσεν. & idcirco indicatiui præterito iunxit τὸ, πρίν.

Πρός.

Πρὸς, præpositio, quatenus compendiosis quibusdam locutionibus deseruit, & elegantiam quandam sermoni affert, in hoc Commentario locum habet. Nam cum proprie motum ad locum, vel personam, & simpliciter respectum ad terminum quendam indicet, sæpissime tamen à propria significatione declinās, prædictum officium sermoni præstat. Genitiuo itaque iuncta in genealogijs adhibetur, ac generis seu originis condicionem quandam ostendit. veluti cum dicimus, τὸ πρὸς μητρὸς, τὸ πρὸς πατρὸς, sic τὸ πρὸς ἀνδρῶν, τὸ πρὸς γυναικῶν. vt apud Pausaniam, ἐγένετο γὰρ τῆς Εὐρυσθένους οἰκίας τὸ πρὸς ἀνδρῶν Λεωνίδας ὁ Κλεωνύμου. In cuiusmodi locutionibus γένος, vox supplenda est. quæ vox interdum exprimitur, vt apud Aeschinē de Demosthene: ἐκ τῶν νομάδων σκυθῶν τὸ πρὸς μητρὸς γένος ὤν. idest, quod ad stirpem maternam pertinet. ex cuius vocis expressione patet in suppressione etiam articulum ad eam vocem referri. tametsi apud Atticos in eius vocis suppressione per pluralē quoque articulū fiunt huiusmodi loquendi formæ. Pausanias, Νηλεῖδαι τὰ πρὸς μητρὸς, quod ad matris genus. Ad quam locutionum formam alludens Aristophanes, dixit. ὦ Κέκροψ ἥρως ἄναξ τὰ πρὸς ποδῶν Δρακοντίδη, ac si dixisset, τὰ πρὸς ἀνδρῶν. Hac eadem ratione dicitur τὰ πρὸς ποδῶν, apud eundem in Auibus. Vbi inducitur Epopis seruus, dicens, ἀπολεῖσθον. ad quæ Εὐελπίδης, ἀλλ' οὐκ ἐσμὲν ἀνθρώπω. θεράπων. οὐδὲν λέγεις. Εὐελπ. καὶ μὴν ἔρου τὰ πρὸς ποδῶν. atqui ex parte pedū hoc scrutare. Ad hanc significationem accedit sensus hu-

ius præpositionis in quibusdam locutionibus. qualis est illa apud Synesium: ὡς ὅ, τι ἂν ἀποβῇ καὶ πρὸς θεοῦ, καὶ πρὸς ἀνθρώπων αἴτιος ὦ. Vbi πρὸς θεοῦ, & πρὸς ἀνθρώπων, quãtum ad Deum, & quantum ad homines pertinet, significat perinde ac cum dicimus, πρὸς πατρὸς, & πρὸς μητρὸς. nam illa etiam quantum ad patrem, & quantum ad matrem pertinet, significant. sic οὐ πρὸς ἰατροῦ θρηνεῖν ἐπῳδάς (apud Sophoclem) non pertinet ad medicum. & apud Aristoph. in Pluto: τό, τ' αὖ δεδοικέναι πρὸς ἀνδρὸς οὐδὲν ὑγιὲς ἐστ' εἰργασμένου. Vbi interpres præpositionem πρὸς, τὸ καθῆκον significare dicit. Vide commentaria Budæi cum de hac particula agit. vbi tum aliorum latinorum scriptorum adducit exempla; vt Ouid. Ipse quidem per me sospes tutusque fuisses, tum Ciceronis, vt ad At. Sed accipienda plaga est, sumus enim flagitiose imparati tum à militibus, tum à pecunia. quæ verba ita Græce ipse conuertit: τοῦτο μὲν πρὸς τοῦ στρατιωτικοῦ, τοῦτο δὲ πρὸς τῶν χρημάτων. Genitiuo etiam iuncta, obtestationibus quæ cum adiuratione fiunt, deseruit: vt ἀντιβολῶ πρὸς παίδων μὴ περιίδητέ με, apud Demosthenem: Sic obtestamur πρὸς διὸς, πρὸς θεῶν. diuersa tamen ratione. nam ibi per salutem liberorum obtestamur; hic vero non per salutem Deorum, sed per Deorum fidem obsecramus. Datiuo iuncta, additionem significat, sicut etiam ἡ, ἐπὶ, cui nonnunquam præponitur ἐκ παραλλήλου. vt apud Aristoph. in Pluto: καὶ πρὸς ἐπὶ τούτοις εἶπεν ἀποπέμπων ὅτι &c. quãquam diuisim etiam legi possunt in eo loco prædictæ præpositiones, vt dicat, καὶ πρὸς, & insuper, vel & amplius, ἐπὶ τούτοις, ad hæc, vel post hæc εἶπεν & reliqua. Nam & sine casu ἐλλειπτικῶς in hac significatione ponitur ἡ πρὸς, & pro insuper, & amplius accipitur. Plato: κοινῇ στρατεύσονται καὶ πρός γε ἄξουσι τῶν παίδων ὅσοι ἁδροί. in qua forma & in extrema quoque comprehensione sæpissime ponitur, vt apud Isæũ, δύο καὶ εἴκοσι μναῖ, καὶ πρὸς. quod plenius etiam, καὶ μικρόν τι πρὸς, dicitur. in cuiusmodi formis ἐλλειπτικῶς dictis, subintelligitur datiuus casus. nam locutio illa, καὶ μικρόν τι πρὸς,

πρὸς τούτῳ, vel πρὸς τούτοις plenius diceretur. Dicitur & πρὸς δὲ, ſubſequente καὶ,& datiuum itidem ſubintellectum reſpicit. Demoſth. ἐγὼ δ' ἡγοῦμαι τὸν λόγον τόνδε ἀσύμφορον τῇ πόλει, πρὸς δὲ καὶ οὐ δίκαιον,& præterea minime iuſtum. Accuſatiuo etiam iuncta præpoſitio hæc in elegantibus & compendioſis quibuſdam locutionibus adhibetur. Significat enim comparationem & reſpectum. quem ſenſum habet etiam ἤ, παρὰ, accuſatiuo iuncta. Plato: τὰ δὲ ἄλλα μικρὰ ἂν εἴη πρὸς ταῦτα, reliqua vero perexigua ſint ſi cum his conferantur. Huc referri poteſt ſenſus præpoſitionis huius in illis verbis Aeſchinis, ἅπαντα μὲν οὖν διεξελθεῖν πρὸς μικρὸν μέρος τῆς ἡμέρας οὐκ ἄξιον ἐπιχειρεῖν.& illud eiuſdem, πρὸς ἕνδεκα γὰρ ἀμφορέας ἐν διαμεμετρημένῃ τῇ ἡμέρᾳ κρίνομαι. In quibus exemplis ad ſpatium & menſuram temporis indicandam adhibetur. Affinem prædictæ ſignificationi ſenſum habet hæc præpoſitio, quum compenſationem, ideſt paritatem pretij & æſtimationis aliquarum rerum ſignificat: vt apud Theophraſtum de Balſamo, πωλεῖται δὲ τὸ μὲν ἄκρατον δὶς πρὸς ἀργύριον. τὸ δ' ἄλλο κατὰ λόγον τῆς μίξεως. ideſt (vt recte interpretatur Budæus) rependitur bis tanto argento. Dicitur & πρός τινα, ad aliquem, vt ad ſcopum, ſermonem inſtituere atque dirigere. Ariſtides, πρὸς μὲν ἥκιστ' ἂν ἁμαρτεῖν ὑπολαμβάνω πάντα καθιστάμενος τὸν λόγον. Vbi loco aduerbij Propter, poni præpoſitionem πρὸς ait Budęus. Quam quidem ſignificationem aptius præſefert hæc præpoſitio apud Ariſtophanem in Ranis: πρὸς ταῦτα, τοῦτον κολάζετε. propterea hũc ſupplicio afficite. Finem etiam deſignat hæc præpoſitio, cum dicimus πρὸς ἔχθραν, πρὸς ἐπήρειαν, πρὸς χάριν.

Πῶς.

Πῶς, particula, dupliciter profertur. aut enim interrogatiue proprio accentu regitur, verbumque locutionis vt plurimum præcedit, vt πῶς δοκεῖς; πῶς οἴει; cui etiam interdum poſtponitur,& ambitum claudit, vt ἔσται δὲ τοῦτο πῶς;& γενήσεται δὲ πῶς; aut alieno accentu nititur, & ἀορίστως accipitur, vt οὕτωπως. ideſt, ſic quodam modo. Atque ita mihi

vſur-

vſurpari videtur apud Ariſtophanem in Pluto : ἐγὼ δὲ τούτου τοῦ τρόπου πως εἶμ' ἀεὶ, ideſt, at ego neſcio quo pacto tali ingenio ſum præditus. quamuis Budæus ſecutus Ariſtophanis interpretem, ἐμφατικῶς accipi particulam πῶς in prædicta comprehenſione ſentiat, & cum admiratione proferendam. idque alijs exemplis, confirmare conatur; adducens ex Pluto aliud dictum: οἱ δ' ἐγκατακείμενοι πῶς δοκεῖς τὸν πλοῦτον ἠσπάζοντο; ideſt quo tãdem eos modo putas Plutum amplexatos eſſe? & ex Syneſio, ἤθελον ἀλλὰ πῶς οἴει; In quibus duobus exemplis cum πῶς particula interrogatiua ſit, admirationis emphaſim admittit. vt apud Cæſarium ἐν ταῖς πεύσεσι, De nauigantibus: ὑπὸ δὲ τὴν σκέπην τῶν ἀκρωτηρίων ὑποφυγόντες, καὶ τοῦ ἀπευκτοῦ θανάτου πῶς σωθέντες, εὐχαριστηρίους τῷ θεῷ φωνὰς ἀναπέμπουσι. In illo autem Ariſtophanis; ἐγὼ δὲ τούτου τοῦ τρόπου πως εἶμ' ἀεὶ, πῶς, ἀόριστον mihi eſſe videtur. pariterque interrogatione & admirabunda prolatione carere. Ceterum πῶς interrogatiuum affirmato verbo iunctũ, ex natura interrogationis vehementer prolatæ, negatiuũ ſenſum infert: vt πῶς γάρ τοι δώσουσι γέρας μεγάθυμοι ἀχαιοί; qui fieri poteſt vt tibi donum tribuant? Contra ſi negato verbo iungatur interrogatiuum πῶς, affirmatiuum ſenſum efficit. vt, Quidni, apud latinos. Demoſth. πῶς οὐκ ἀδικεῖς; ideſt quid ni facias iniuriam? ideſt, omnino iniuriam facis. Ponitur & in extrema periodo huiuſmodi interrogatio apud eundem: ἄξια μὲν χάριτος καὶ ἐπαίνου κεῖνα. πῶς γὰρ οὔ; Quæ locutiones ſic plenius dicerentur, πῶς φατέον ὡς οὐκ ἀδικεῖς; vel πῶς ἂν εἴποις ὡς οὐκ ἀδικεῖς; Quomodo negare poteris te non iniurium eſſe? Abſque negatione etiam (vt dictum eſt) interrogatiue prolata πῶς particula, γὰρ particulæ iungitur; & negatiuum ſenſum infert; Demoſth. οὐκ ἀπορεῖν πῶς γάρ; ὅς γε κεκληρονομηκὼς τῶν Φίλωνος χρημάτων. His duabus particulis aggregatur etiam in tertio loco particula ἂν, & fit πῶς γὰρ ἂν, ſi verbum aliquod obliqui modi ſubſequatur, vel ſubintelligatur, vt πῶς γὰρ ἂν γένοιτο, qui fieri poſſet?

Πῶς, etiã pro διατί, accipitur in negatiue prolatis interrogationibus. Ariſtoph. in Nebulis: καὶ πῶς ὦ μῶρε σὺ, εἴπερ βάλλει τοὺς ἐπιόρκους, πῶς δῆτ' οὐχὶ Σίμων' ἐνέπρησεν, οὐδὲ Κλεώνυμον; interrogat enim, cur non fulmine percutiat Simonẽ neque Cleonymum: non quærit de modo quo non percutiat. Nã de modo quo quis aliquid faciat, vel fecerit interrogare par eſt. modũ autem quo quis aliquid nõ faciat, non modo non quærere, ſed ne fingere quidem animo poſſumus. Quapropter cum affirmatiue interrogamus per vocẽ πῶς, ſemper vox hæc ad modum referri poteſt. vt Iliad. primo, πῶς γάρ τοι δώσουσι γέρας μεγάθυμοι ἀχαιοί; non enim cur debeãt munus tribuere interrogat, quum multæ fuerint cauſæ. cur hoc facere debuiſſent, ſed quo pacto poſſint hoc præſtare interrogat; ſubdens cauſam cur hoc non poſſint præſtare, ἀλλὰ τὰ μὲν πολίων ἐξεπράθομεν, τὰ δέδασται. λαοὺς δ' οὐκ ἐπέοικε παλίλλογα ταῦτ' ἐπαγείρειν. Quum igitur negatiue interrogamus, ſemper particula πῶς, pro διατί, accipitur. Nam cur aliquis aliquid non faciat, pariter ac cur faciat cauſa aliqua mouetur, vel certe cauſam afferre poteſt. & propterea cauſam etiam interrogare licet.

De Σχολῇ aduerbio, & de articulis τὸ μὲν, τὸ δὲ aduerbialiter acceptis, & τοῦτ' ἐλλειπτικῶς. Cap. XXIV.

NOminum obliqui caſus ſæpe aduerbialiter accipiuntur. nam & genitiui nominum in aduerbium tranſeũt, vt ἐπιπολῆς: & Datiui vt σχολῇ: & accuſatiui, vt ἀρχὴν. Porro σχολῇ aduerbium, Otioſe, & Tarde ſignificat. vt σχολῇ περὶ τῶν εἰσαγγελλομένων σκοποῦνται. ideſt cũ otio. Opponiturque τῷ ταχὺ, καὶ σπουδαίως. Adhibetur autem in conſequenti parte condicionalium. quemadmodum τὸ, ἤπου, pro multo minus, & nullo modo. Ariſtot. εἰ δὲ μὴ τούτων τί, σχολῇ γε τῶν ἄλλων τι ἂν εἴη. quod ſi nullum horum eſt, tarde aliorũ certe quidquam erit: ideſt, ægre & vix aliorum quidquam erit. Andocid. ὅπου τοίνυν αὐτοῖς τοῖς ξιάκοντα ὀμνύετε μὴ μνησικακήσειν,

ἤπου σχολῇ τῶν γε ἄλλων πολιτῶν τινι. ægre profecto aliorum ciuium cuiquam. Quæ locutio negandi vim habet. in eaque τὸ, ἤπου, & τὸ, σχολῇ, idē ἐκ παραλλήλου significare sensit Budæus. cum tamen ἤπου suam propriam βεβαιωτικὴν vim habeat (vt de ipso dictum est) σχολῇ vero, negationem inferendi officium præstet. Accipitur etiam τὸ σχολῇ, pro Facile, & facili negotio. quia quæ sine negotio & contentione agimus, laxe & lente & remisse agimus. Lucianus, περὶ παρασιτικῆς: Επειδὰν γοῦν καὶ τούτων τῶν τεχνῶν ἀποδείξαιμι τὴν παρασιτικὴν κρατοῦσαν, σχολῇ δηλονότι τῶν ἄλλων τεχνῶν δόξη προφερεστάτη. idest, simulatque igitur his etiam artibus præstare parasiticam ostendero, facile patebit reliquis quoque ipsam antecellere. Ponitur etiam in principio ambitus propter membrorum argumenti transpositionem. Xenoph. σχολῇ γὰρ ἂν ἄλλος γέ τις τὰ δίκαια νομοθετήσειεν, εἰ μὴ θεός. cuius argumenti naturalis ordo est, εἰ μὴ θεὸς τὰ δίκαια νομοθετεῖ, σχολῇ ἂν ἄλλος τις τὰ δίκαια νομοθετήσειε.

Τὸ μὲν, τὸ δὲ, & τὰ μὲν, τὰ δὲ.

Τὸ μὲν, τὸ δὲ: & τὰ μὲν, τὰ δὲ, articuli neutri, voces τὸ, & τὰ, partitiuis (quas vocant) coniunctionibus præpositæ, si ad nullum ἀντωνυμικὸν referantur, aduerbialiter accipiuntur. Gregor. ὁρῶν συμπλεκομένων ἀλλήλαις καὶ διϊσταμένων, τὸ μὲν φιλίας νόμῳ, τὸ δὲ ἀταξίας. Demosth. τὰ μὲν φιλονεικίᾳ, τὰ δὲ ἥτινι δήποτε αἰτίᾳ προάγονται. cauendum est autem ne ad aliquod totum referatur partitio: tunc enim in sua significatione manent articuli. vt si aliquod subiectum præcederet, puta χρήματα, sequereturque τὰ μὲν αὐτῶν αὐτὸς ἔχε, τὰ δὲ ἐμὲ ἔα ἔχειν. idest partem quidem earum tibi habe, partem vero mihi permitte. quod exemplum affert lexicographus ad indicandam aduerbialem significationem harum particularum. At in eo non aduerbialiter, sed declinabiliter in propria significatione manent articuli; in accusandi videlicet casu recepti, & à verbi ἔχω, vocibus ἔχε, & ἔχειν reguntur. Quando autem aduerbialiter vsurpātur, à nullo verbo reguntur articuli. vt apud Plutarchum, καὶ διελέχθη πρὸς τοὺς

πολίτας τὰ μὲν κακίζων αὐτῶν ἀβουλίαν καὶ μαλακίαν, τὰ δὲ παρεξύνων καὶ παρακαλῶν. idest, ciues allocutus est, partimque eorum amentiam, atque segnitiem obiurgauit, partim incitauit, atque hortatus est. Eodem modo accipitur vox τοῦτο partitiuis coniunctionibus iuncta: Demosth. τοῦτο μὲν γὰρ Θασίοις πῶς οὐκ ἀδικήσεται, τοῦτο δὲ Ἀρχέβιον καὶ Ἡρακλείδην; cuiusmodi locutiones ἐλλειπτικῶς dictæ videntur. nam proxima hæc Demosthenis, κατὰ μὲν τοῦτο τὸ μέρος Θασίοις, κατὰ δὲ τοῦτο Ἀρχέβιον καὶ Ἡρακλείδην, plenius dicerentur. idest ex vna parte Thasios, ex altera Archebium & Heraclidem. Animaduertendum est etiam vt supra dictum est, ne totũ aliquod subsit, ad quod partitio per τοῦτο μὲν, & τοῦτο δὲ facta referatur. tunc enim hæ particulæ casus pronominis sunt, & a verbo aliquo reguntur. vt in exemplo quod affert Budæus ex Cicerone: sed causarum qua sunt à communi quæstione seiunctæ, partim in iudicijs versari, partim in deliberationibus. Quæ verba Budæus ad indicandam vocum τοῦτο μὲν, & τοῦτο δὲ, aduerbialem significationem, sic in Græcum sermonem transtulit: τοῦτο μὲν αὐτῶν δικανικὸν, τοῦτο δὲ βουλευτικόν. Verum opinor, primum quidem non vidit pronominis genitiuum αὐτῶν, totius locum habere, quod per τοῦτο μὲν, & τοῦτο δὲ in partes diuiditur. atque ita nõ aduerbialiter, sed vt casus pronominis accipi, & à verbo ἐστὶ subintellecto regi. deinde vero ne illud quidem animaduertit non recte fieri partitiones per casus τοῦτο pronominis, cum rectius dicatur per articuli casus, τὸ μὲν αὐτῶν δικανικὸν, τὸ δὲ βουλευτικόν.

Ταῦτα.

Ταῦτα, pluralis vox τοῦτο pronominis, ἐλλειπτικῶς, pro διὰ ταῦτα accipitur, si particulæ ἄρα, vel δὴ, vel τοι ipsi iunganrur, Vnde fit ταῦτ᾽ ἄρα, & ταῦτά τοι, & ταῦτα δὴ, quæ plane idem significant. Gaza ex Cicerone, ταῦτ᾽ ἄρα καὶ συμβαίνει ὅπερ ἀπεφηνάμην. Vbi ταῦτ᾽ ἄρα, etiam ταῦτά τοι, & ταῦτα δὴ dici potuit ἀπολογικῶς μετὰ στοχασμοῦ ἢ βεβαιώσεως. apud Platonem vero, ταῦτα δὴ, μετὰ βεβαιώσεως dictum est, ταῦτα

δὴ

δὴ ἐκαλλωπισάμην ἵνα καλὸς παρὰ καλὸν ἴω. in quibus omnibus subauditur διὰ præpositio.

De aduerbio Προτοῦ. Cap. XXV.

Προτοῦ, aduerbium temporis, ex πρὸ præpositione quæ semper genitiuo iungitur, & τοῦ articulo vice pronominis τούτου accepto, constat. Dicitur enim ὁ προτοῦ χρόνος, & ὁ προτοῦ βίος. perinde ac ὁ πρὸ τούτου χρόνος, & ὁ πρὸ τούτου βίος. Vbi pronomen τούτου, demonstratiuum ad præsens tempus vel aliud quidpiam quod tempore metiri soleamus, relationẽ habet. Cum enim dicimus ὁ προτοῦ χρόνος, & ὁ προτοῦ βίος, supplendum est nomen appellatiuum ad quod refertur, in genitiuo casu formatum. est enim plena oratio, ὁ πρὸ τοῦ καθ' ἡμᾶς βίου βίος, & ὁ πρὸ τοῦ καθ' ἡμᾶς χρόνου χρόνος. Non semper autem repetitionem hanc nominis fieri contingit. Nam cum dicimus ὁ προτοῦ πόλεμος, non necessario supponitur nunc quoque bellum esse, ita vt dicere possimus, ὁ πρὸ τοῦ καθ' ἡμᾶς πολέμου πόλεμος. & hinc aduerbialis huius particulæ vis ostenditur, cum appellatiuũ nomen non possit repeti quod relationem suscipiat. Quod quidem appellatiuum nomen iuxta verbi vel alterius particulæ a qua regitur, naturam in omnibus casibus variatur, προτοῦ, & πρὸ τούτου nunquam mutato. dicimus enim ἐν τῷ προτοῦ χρόνῳ, vel ἐν τῷ πρὸ τούτου. κατὰ τὸν προτοῦ χρόνον, vel κατὰ τὸν πρὸ τούτου. Dicitur & per se sæpissime vox προτοῦ, sed semper ad præsens tempus relationem habet, vel tacite vel expresse.

De Ταύτῃ particula. Cap. XXVI.

Ταύτῃ, datiuus ab αὕτη pronomine deductus, quatenus sine substantiuo ponitur, aduerbialem induit significationem: estque localis primaria eius vocis significatio. Nam ad ὁδὸς nomen relationem habet. cum dicimus, ταύτῃ βαδιστέον: vt sit plena oratio, ταύτῃ τῇ ὁδῷ βαδιστέον. Secundo loco

causalem vim habet, perinde ac διὰ τοῦτο, vel τούτου ἕνεκα. idest, ideo & hac de causa. vt apud Aristophanem in Pluto, μηδὲν ταύτῃ γε κομήσῃς, ne propterea insolescas. Habet autem vim limitatiuam in hac causali significatione: Xenophon. οὐδὲ μήν τοι ταύτῃ γε ἀτιμαστέον τὸ κάλλος. neque tamen iccirco est aspernanda pulchritudo. Illatiuam etiam significationem huic particulæ tribuit Budęus, & pro τοιγαροῦν, idest, Itaque, vsurpari docet. afferens exemplum ex Herodiano, ταύτῃ ὁ Ἀλβῖνος καὶ φρουρᾷ μείζονι ἐφράττεν ἑαυτόν. Vbi tamen causalem potest habere significationem, vt dicat, διὰ τοῦτο, vel τούτου ἕνεκα ὁ Ἀλβῖνος ἔφραττεν ἑαυτὸν. quod ipse quoque videtur animaduertisse, cum voces ταύτῃ τοι, pro itaque, & τούτου ἕνεκα accipi dicat apud Gregorium. Quando vero simplicem limitationem significat, pro κατὰ τοῦτο, eatenus, & secundum hoc, accipitur. & sæpe in ea significatione respondet πῃ, ᾗ. Accipitur etiam ἀντὶ τοῦ οὕτως, vt apud Platonem, ταύτῃ καὶ ταῦτα ἐλέγετο. idest, hæc etiam sic dicebantur. idem alibi: ἔστω ταύτῃ ὅπῃ τις ὑπολαμβάνει: esto hæc ita se habere, sicut quisque putat.

De Ταχύ, nomine in aduerbij naturam transeunte. Cap. XXVII.

Ταχύ: nomen notæ significationis, quando aduerbialiter accipitur, opponitur πῶς, σχολῇ, aduerbialiter item vsurpato; & non solum in posteriori parte consequentiarum adhibetur, vt apud Aristophanem; sed etiam in simplicibus enuntiationibus, cum γὰρ iungitur ironice pro σχολῇ. Aesch. κατὰ Τιμάρχου: ταῦθ' ὁ γέρων ὁ ἐκ παιδὸς σεσωφρονηκὼς παρῄνεσε τοῖς ἑαυτοῖς πολίταις: ταχὺ γὰρ Τίμαρχον ἢ τὸν κίναιδον Δημοσθένην εἴασε πολιτεύεσθαι. Quod ironice dictum, idem valet, quod σχολῇ γε Τίμαρχον &c. Vbi tamen tacita consequentia innuitur, cuius antecedens ex superioribus petendum est. & est sensus huiusmodi: si Senator ille Spartanus rectã & probatam cuiusdam praui hominis sententiam respuit, multo minus ab huiusmodi hominibus qualis est Timarchus

chus & Demoſthenes, rem publicam adminiſtrari paſſus eſſet. Vnde patet γοῦν, ex γε, & ἄρα conſtare: vt apud Ariſtophanem in Acharnenſibus: σφόδρα γ᾽ ἄρ᾽ ἐπιέζόμην ἐγὼ, vt ſuo loco dictum eſt.

De Τί nomine interrogatiue accepto. Cap. XXVIII.

Τί, neutrum nomen interrogatiue acceptum, quod quidem tunc accentu acuto ſemper eſt præditum, neque vmquam accentum reijcit encliticarum particularum more, pro οὐδὲν vſurpari nonnunquam docet Budæus, afferẽs exemplum ex Demoſthene: εἶτα ὑβριζομένων καὶ ἐξαυνομένων καὶ τί κακὸν οὐχὶ παχόντων; ideſt, vt ipſe interpretatur, & nihil non mali patientibus; Item ex Gregor. ὀνειδιζόμενος καὶ τί γοῦν οὐ πάσχων, τί δ᾽ οὐκ ἀκούων: ideſt, vt idem interpretatur, nihil non contumeliarum perpeſſus. Quę quidem Budæi opinio neſcio an admittenda ſit. Nam vt concedamus affirmatas interrogationes, negatiuis enuntiationibus inferri ſi cum emphaſi proferantur, vt ſi dicas, τί κακὸν πάσχεις; infers, οὐδὲν κακὸν πάσχεις: tamen ſi conſideremus propoſitas loquendi formulas, qualis eſt illa Demoſthenis, καὶ τί κακὸν οὐχὶ παχόντων; & Gregorij, καὶ τί γοῦν οὐ πάσχων; & huiuſmodi alias, negatum habere verbum ſeu participium, videbimus non negatiuam, ſed affirmatiuam enuntiationem ex ipſis inferri. & ſic in τί οὐχὶ παχόντων; & τί οὐ πάσχων; interrogationibus vocem τί, non pro οὐδὲν, ſed pro πᾶν accipi; totamque locutionem τί κακὸν οὐχὶ παχόντων, pro πᾶν κακὸν παχόντων, vſurpari. Adde, quod non plane patet, an apud Græcos dicantur voces οὐδὲν οὐ, in ſenſu quo apud latinos nihil nõ. Quod tametſi diceretur, tamen in ſupradictis locutionibus ſupradictum ſenſum habebunt. & ſic οὐδὲν κακὸν οὐ παχόντων, pariter pro, πᾶν κακὸν παχόντων interpretandum erit. τί etiam pro διατί, ſæpiſſime accipitur. & pro ἐς τί, ideſt quam ad rem? Ariſtoph. in Nebulis in Geometria, ςρεψ. τοῦτ᾽ οὖν τί ἐστι χρήσιμον; Hæc autem quam ad rem eſt vtilis?

De Τί nomine δὲ coniunctioni præpoſito, ſubſequente εἰ μὴ, exceptiua. Cap. XXIX.

Τί δὲ εἰ μὴ, coordinatæ voces ſunt, non vt ex ipſis vnum formale ſignum efficiatur, ſed ita vt vnaquæque propriam ſignificationem præſeferat. vt apud Xenophontem, καὶ πῶς ἔφην ἐγὼ διέταξας αὐτῇ; τί δὲ εἰ μὴ τῆς οἰκίας τὴν δύναμιν ἔδοξέ μοι ἐπιδεῖξαι αὐτῇ; in qua locutione & ſimilibus ſubauditur vox ἄλλο cum præcedente verbo repetito, vt ſit integra locutio, τί δὲ ἄλλο διέταξα, εἰ μὴ, & reliqua. Vbi etiam loco εἰ μὴ, vtimur ἢ particula eiuſdem ſignificationis. vt apud Lucianum: σὺ δὲ δὴ τί πρὸς τοῦτο; Διογ. τί δ' ἄλλο, ἢ ἐγέλασα; Dicitur & ſine δὲ, vt apud Thucydidem, εἰ χώραν τὴν Πλαταΐδα, Θηβαΐδα ποιήσετε, τί ἄλλο ἢ ἐν πολεμίᾳ πατέρας τοὺς ὑμετέρους ἀτίμους γερῶν καταλείψετε; Cum autem ſine δὲ proferantur huiuſmodi locutiones, patet ipſum δὲ non eſſe partem integralem τί δὲ εἰ μὴ, vocum, ac ſi eſſet vna nota formalis. nam ex formalibus ſignis ſi particulam aliquam ſubtrahas, ſenſus ipſius interit, vel certe deprauatur, atque minuitur. puta ſi εἰ μὴ aggregatum ſeiunges, non amplius ſenſum exceptiuum ſeruabit, vt pro πλὴν, accipiatur. In propoſita igitur vocũ ordinatione ac ſerie, ad ſenſus integritatem, ſupplendum eſt nomen ἄλλο, & præcedens verbum repetendum eſt. Quam loquendi formam Cicero, vt multa alia imitatus, plene & integre locutionem cum verbi additione exprimit, cum dicit: Nam quid aliud agimus, niſi animum ad ſeipſum vocamus? Reducuntur autem ad enuntiationem huiuſmodi interrogationes. nam τί ἄλλο ἢ, & τί ἄλλο εἰ μὴ, idẽ valẽt quod οὐδὲν ἄλλο ἢ, & οὐδὲν ἄλλο εἰ μή.

De particulis Τί δὴ, τί μὴν, & ποιὸς oxytono. Cap. XXX.

Τί δὴ, etiam vt formale ſignum deſcribit Budæus. cuius opinio refellitur eadem ratione qua ſupra oſtenſum eſt τί δὲ εἰ μὴ, non eſſe totum quid, ſed tres particulas non colliga-

ligatas, ſed ſimul appoſitas. ſi enim in Platonis verbis illis, τί δή οὖν ἔφη ὁ Σωκράτης οὐ πάντες ἐρᾶν φαμέν, particulã δή ſubtrahas, τί οὖν per ſe idẽ officium præſtabit, τί οὖν ἔφη ὁ Σωκράτης & cætera. Secus accidit in formalibus ſignis, vt proxime dictum eſt. ex quibus ſi particulam aliquam demas, quæ remanent, eamdem ſignificationem non itidem ſeruant: puta ex ἄλλως τε & εἰ δὲ μή, ſi ex altero τε, ex altero vero δὲ, ſubtrahas, neutri ſuus ſenſus remanebit; nam aliud εἰ δὲ μή, aliud εἰ μή ſignificat, vt ſuo loco dictum eſt.

Τί μήν.

Τί μὴν, etiam pro τί δή; interrogatiue vſurpari docet, vt ἀλλὰ τί μήν; ideſt, vt ipſe interpretatur, quidnam igitur? Nonnunquam etiam concedentis eſſe vocem τί μὴν affirmat, & pro, quidni, accipi, vt apud Platonem: Σωκρ. δίκαιος ἀνὴρ καὶ εὐσεβὴς, ἆρ' οὐ θεοφιλὴς ἐστι Πρωτ. τί μήν; In quo tamen exemplo τί μὴν, interrogatiue itidem accipitur. Interrogatus enim Protagoras an iuſtus vir Deo etiã amicus eſſet, reſpondet, τί μήν; ideſt, quidni? quod ſenſu quidem concedentis eſt, forma vero loquẽdi interrogatiuum. In qua interrogatione τί μήν; Quid vero, & Quidni ſignificat, ideſt, quid non, & cur non? conuertiturque interrogatio in affirmationem, vt ſit, ſane ita eſt.

Ποιός.

Ποιός, ὀξύτονον, qualitatis particeps, & ποιός τις qualitatis cuiuſdam particeps: quod nonnunquam pro, βέλτιος accipi notauit Budæus. vt apud Ariſtotelem: παραδοτέον τοὺς παῖδας γυμναστικῇ καὶ παιδοτριβικῇ. τούτων γὰρ ἡ μὲν, ποιάν ποιεῖ τὴν ἕξιν· ἡ δὲ, τὰ ἔργα. ideſt, vt ipſe interpretatur, harum enim altera præſtantem reddit corporis habitum, altera vero opera. Quæ quidem Budæi interpretatio verum quidem ſenſum aſſequitur, ſed non ex vi vocis ποιὸς, & ποιὰ, quæ ſimpliciter qualem, vel qualitatis participem ſignificant, is ſenſus efficitur. ſed quia res ita ſe habet, quod videlicet gymnaſtica, præſtantiora reddit corpora, voces propoſitæ ſenſum hunc præſeferunt. At non ex veritate ſententiæ vel

modo & forma locutionis vocibus tribuenda est significatio ab etymologia aliena, sed sensus ex vocibus iuxta cuiusque vim & notionem eliciendus est.

De Τίς pronomine, τὸ καὶ τό, τὸ μὲν, τὸ δὲ, & alijs horum similibus. Cap. XXXI.

Τίς, pronomen ἀορίστως acceptum, quod & fere ἐγκλιτικὸν μέρος est, non solum postponitur adiectiuis, & appellatiuis nominibus, vt ἄνθρωπός τις, & μοχθηρός τις, sed etiam præponitur cum substantiuis, quod frequenter fit; tum vero adiectiuis quoque nonnunquam. vt apud Aristophanē in Pluto: δῆλον ὅτι τοὺς τρόπους τις οὐ μοχθηρὸς ὤν. nec facit ad hoc interposita negatio. nam & sine negatione, δῆλον ὅτι τοὺς τρόπους τις μοχθηρὸς ὤν, itidem dici potuit. τίς etiam ut opponitur πρὸς οὐδείς, Budæo occasionem dedit, vt αἰτίῳ τ. μέγας, ipsum accipi contēdat in loco quē ipse citat Demosth. τὸ δοκεῖν τινες εἶναι δι' ἀπορίαν προσειληφότες. Nec animaduertit oppositionē hanc vocis τι, ad οὐδὲν, si minus in Ciceronis loco, quem ad probādum similem vsum vocis huius apud latinos affert ex epistolis ad Atticum: Fac vt omnia ad me perscribas, meque vt facis, velis esse aliquem: quoniam qui fui, & qui esse potui, iam esse non possum: certe ex Platonis auctoritate, quam itidem affert ad ostendendum vsum vocis huius in suo neutro genere: ὑμᾶς τε ἡγεῖσθαι ὅτι οἴεσθέ τι ποιεῖν οὐδὲν ποιοῦντες. Pro, ποῖος etiam, & ὁποῖος accipi τίς ὀξυνόμενον, recte annotauit Budæus. vt apud Demosth. λέγε μοι τὰς μαρτυρίας τίς ἐγὼ πρὸς τοὺς δεομένους εἰμί. Ciceronemque eodem modo vsum esse pronomine, Qui, cum dicit, Xenophon Socraticus, qui vir & quantus.

Τὸ καὶ τό.

Τὸ καὶ τό: pro, τοῦτο καὶ τοῦτο: apud Demosthenem, περὶ τοῦ στεφάνου, accipi recte notauit Budæus: εἰ τὸ καὶ τὸ ἐποίησεν ἄνθρωπος οὑτοσί, οὐκ ἂν ἀπέθανεν. De quo articulo docendum est non solum in accusatiuo casu accipi pro, τοῦτο pronomi-

ne, vt in loco citato Demoſthenis, ſed etiam in alijs caſibus. vt ſi dicas, τὸ καὶ τὸ συνέβη μοι, tunc nominatiui caſus erunt voces τὸ καὶ τό. & ſic in alijs caſibus, ut exigunt partes cum quibus copulatur. nã enallage in partibus declinabilibus ſi in vno caſu admittatur, in reliquis etiã admittitur; puta ſi articulus maſculinus in prima voce ὁ, pro οὗτος accipitur, τοῦ etiam pro τούτου, & τῷ, pro τούτῳ, & τὸν, pro τοῦτον vſurpabitur. exempla ſunt apud Homerum: ὁ γὰρ βασιλῆϊ χολωθεὶς. τοῦ γὰρ πέσεν ἄγχι μάλιστα. τῷ δ᾽ οὔπω τις ὅμοιος. τὸν δ᾽ ἄρ᾽ ὑπόδρα ἰδών. Notandum autem pro indefinita & incerta re dici propoſitas voces. & idem valere quod τὸ δεῖνα, καὶ τὸ δεῖνα. ſicut etiam in genere maſculino τὸν, καὶ τὸν, apud Lyſiam. καί μοι κάλει τὸν καὶ τόν. pro τὸν δεῖνα καὶ τὸν δεῖνα. hoc eſt hunc & illum. In quo Lyſiæ loco iubentis teſtes in mediũ prodire, notandum eſt, indefinite dici τὸν καὶ τόν: ſiue quod res de qua loquitur, adeo nota eſſet omnibus, vt non ſolum nominatus quiſque, ſed quilibet ſine diſcrimine de ipſa teſtimonium dicere poſſet. aut ita indefinite locum nominibus proprijs reliquit Orator, quod fit in declamationibus, quæ veluti formulæ ſunt orationum forenſium.

Τὸ μὲν, Τὸ δέ.

Τὸ μὲν, & τὸ δὲ, eiuſdem enallages ratione, pro τοῦτο μὲν, & τοῦτο δὲ accipiuntur. Significantque Partim & partim. ideoque obliquis etiam caſibus iunguntur, quia aduerbialiter conſtruuntur.

Τὸ μέν τι, & τόδε τι.

ADditur etiam τί ἀόριστον, ſupradictis vocibus, & fit, τὸ μέν τι & τόδε τι. quæ itidem Partim & partim ſignificant: Baſil. τὸ μέν τι διὰ τὸ πολλάκις ἀπατηθῆναι, τόδε τι καὶ ὑπὸ ἀχολιῶν περιεσπώμενος. In quibus τι, particula, diminuendi & adſtringendi vim habet.

Τοιοῦτος.

Τοιοῦτος, nomen ἀνταποδοτικὸν, non ſolum τῷ οἷος relatiuo nomini, ſed etiam τῷ ὅς relatiuo articulo præpoſitum, reſpondet. Sophocl. in Antig. γινώσκων ὅτι τοιοῦτος ἐστὶν οἷς περ ἥδεται

ἥδεται ξυνών. Vbi τὸ, τοιοῦτος, pro, ὅμοιος vſurpari videtur: cum tamen, ſi id quod potentia ſubintelligendum eſt, repetatur, articulus in propria ſignificatione remaneat, hoc modo, τοιοῦτός ἐστιν, οἷοι εἰσὶν ἐκεῖνοι οἷς περ ἥδεται ξυνών.

Τοῦτο μὲν, & τοῦτο δέ.

Ipſum quoque τοῦτο μὲν, & τοῦτο δὲ, Partim & partim, vel, tũ & cum, atque etiam, Simul & ſimul ſignificat. vt recte notauit Budæus. Demoſth. τοῦτο μὲν τοίνυν Θασίους ἀδικήσετε, τοῦτο δὲ Αρχέβιον καὶ Ηρακλείδην, ideſt ſimul etiam Thaſios, ſimul Archebiũ iniuria afficietis. Andocid. τοῦτο μὲν οἷς διηλλάγητε, τοῦτο δὲ τοὺς φεύγοντας κατηγάγετε, τοῦτο δὲ οὓς ἀτίμους ὄντας, ἐπιτίμους ἐποιήσατε. ex quo Andocidis loco animaduertendum eſt, non ſolum ſemel voci τοῦτο μὲν, reſpondere vocem τοῦτο δὲ, ſed iterum atque iterum, & ſæpius ſi plura erunt recenſenda. Quo modo & Ciceronem vſum eſſe patet ex eius verbis illis: Quia tum occultantur, tum rurſus aperiuntur, tum abeunt, tum redeunt, tum antecedunt, tũ etiam ſubſequuntur.

De particulis, Τοι, τοίνυν, τοῦ, & ταί. Cap. XXXII.

Τοι, particulæ vis affirmandi ſeu confirmandi apertius perſpicitur, cum ea partibus declinabilibus apponitur. vt apud Xenoph. ἀλλὰ σωφρόνων τοι ἐστὶν οὕτω ποιεῖν. Cum enim affirmatiua oratio ſit, videlicet quod σωφρόνων ἀνθρώπων ἐστὶ τὸ οὕτω ποιεῖν, particula τοι affirmationem auget, & confirmat. vt Sane & Profecto apud latinos. & in ſupradicto exemplo idem valet ac ſi diceres, Nimirum, vel enimvero ſapientis eſt ita facere. Hanc eamdem vim habet, cum vocibus alijs poſtponitur. Notandum autem, cum monoſyllabis particulis iungitur hæc particula, interdum per appoſitionẽ iungi, ac tunc ſuam vim retinere nonnunquã: interdum vero componi; ac tunc tam eam cum qua componitur, quam ipſam τοι, ſuam quamque ſignificationem amittere, & ex ambabus tertium quoddam reſultare, vt in

μέντοι

μὲν τοι,γέ τοι,καί τοι,& quibuſdam fortaſſe alijs,de quibus in præcedentibus dictum eſt.

Porro δὲ particulæ,per appoſitionem poſtponitur: δέ τοι enim vox,tam δὲ,quam τοι particulæ vim præſefert.Quando vero aduerbijs,& ſimpliciter vnicam ſyllabam excedētibus vocibus iungitur,ſemper ſuam retinet ſignificationē. dummodo diſſyllaba illa cui iungitur,ex duabus monoſyllabis non ſit coagmentata,qualis eſt τοι γὰρ. cui poſtponitur aliud τοι,& fit τοι γάρ τοι.tūc enim τοι, ſuam propriam amittit ſignificationem.Sed ſi diſſyllabis ſimplicibns iungitur, ſemper ſuam habet ſignificationem . Id quod Budæus minus videtur animaduertiſſe,cum dicat,hoc πάνυ τοι,frequētius dici πάνυ τι,per τι nomen,quod ſæpe ἀργὸν eſſe ait.Quod equidem neſcio an otioſum alicubi ſit, vt Budæo videtur. Nam tametſi cum nullo nomine ſubſtantiuo aliquando iungatur,ſed adijciatur alijs orationis partibus: non idcirco plane otioſum eſt;ſed diminuendi,& coërcendi vim habet. vt paulo ſupra de ipſo dictum eſt. Interponitur etiam aliquando, vt ἀλλά τοι τοῦτο. Porro ſi quando præponatur hæc parricula, propriam ſignificationem amittit, vt in τοι γὰρ, τοι γάρ τοι, & τοιγαροῦν, & in vnius cuiuſdam formalis notæ ſignificationem coaleſcit.

Τοίνυν.

Τοίνυν,συλλογιστικὸν eſt,ideſt, illatiuum concluſionis, quæ ex antecedente vel pręmiſſis quibuſdam,aut tacitis aut expreſſis,ſequitur:& in hoc eumdem vſum præſtat, quem vox οὖν,& οὐκοῦν. Eādem vim habet quando collectiuum eſt. dico autem collectiuum, cnm ex aliqua narratione ὑποστατικῶς ſubijcimus ſententiam ἐπιλογικήν. vt apud Platonem poſt multa ſubiūgitur, ἐν μὲν τοίνυν τοῦτο ἐπεσκεψάμεθα. eſt enim hic quoque illatiuum,veluti concluſionis cuiuſdam . Viciſſim autem aſſumptionibus etiam , ideſt minori argumentorum propoſitioni deſeruit.& vocatur tunc συλληπτικὸν τὸ τοίνυν. cum videlicet cauſam concluſionis vel ſignum continet. vt apud Lucianum,ὡς σεμνὸς ἡμῖν σφόδρα

καὶ μετέωρος ἐπανελήλυθας. hęc est conclusio, cuius probationem subdit, οὐ τοίνυν οὐδὲ προσβλέπειν ἡμᾶς ἔτι ἀξιοῖς. In Isocratis Panegyrico, ratiocinatio ponitur propemodum in forma argumenti: οἶμαι πᾶσι δοκεῖν τούτους κρατίστους προστάτας γεγενῆσθαι, ἀφ' ὧν οἱ πειθαρχήσαντες ἄριστα τυγχάνουσι πράξαντες. Hæc est maior propositio, quam subsequitur assumptio, siue minor propositio, ὑπὸ τοίνυν τῆς ἡμετέρας ἡγεμονίας, οἵτε ἴδιοι οἶκοι καὶ αἱ πόλεις ἄριστα ἔπραξαν. ex quibus sequitur ibi proposita conclusio, ἡμεῖς ἄρα κράτιστοι προστάται γεγόναμεν. sic in Archidamo, τὰς κτήσεις τὰς πολυχρονίους, κυρίας ἅπαντες εἶναι νομίζουσιν. post quæ additur assumptio, ἡμεῖς τοίνυν Μεσσήνην ἔχομεν πρινὴ Πέλοπα λαβεῖν τὴν βασιλείαν, ex quibus infertur ibi proposita conclusio, Ad Lacedæmonios pertinere Messanæ possessionem. Demosth. etiam cum probare vellet omnia facta esse, quę ad salutem & præsidium patrię pertinerent, exponeretque quæ nam essent necessaria, οὐκ ἐκ μὲν τῆς θαλάττης τὴν Εὔβοιαν προβαλέσθαι χρῆν, ἐκ δὲ τῆς μεσογείας, τὴν Βοιωτίαν. post aliarum quarumdam rerum enumerationem, addidit assumptionem, ταῦτα τοίνυν ὑμῖν ἅπαντα πέπρακται. & alibi eadem argumentandi forma vsus est, τί δ' ἂν μεῖζον ἔχοι τις εἰπεῖν κατ' ἀνδρὸς ῥήτορος, ἢ εἰ μὴ ταυτὰ καὶ φρονεῖ καὶ λέγει; σὺ τοίνυν τοιοῦτος εὑρέθης.

Seruit etiam trāsitionibus inchoatiuis, vt, Igitur, Itaque, & Proinde apud Latinos. Demosth. ὑμῶν τοίνυν οὐδ' ἂν εἷς οὐδὲν ὧν ἰδίᾳ τινὶ δοίη τοῦτ' ἀφέλοιτο πάλιν. Itaque, vel proinde nullus vestrum est, & cætera. Qua ratione prolixæ etiam narrationis initij signum est. Demosth. ἃ θεωρεῖτε εἰ παραπλήσια τῇ πόλει καὶ τούτοις. ὑμεῖς τοίνυν, & reliqua vos igitur &c. Quamquam in hoc etiam exemplo συλληπτικόν est, & conclusionem probat, quod videlicet, οὐ παραπλήσια τῇ πόλει καὶ τούτοις πέπρακται. Hoc itaque semper animaduertendum est an conclusio aliqua subsit, cuius probationem hæc particula comitetur. ne sententiæ vel narrationis initium ipsam comitari & inchoatiuæ transitionis signum esse arbitremur.

Τοῦ, & τῷ casus articuli tam masculini quam neutri per enallagen, pro genitiuo, & datiuo τις pronominis accipiuntur, tam ἀορίστως, quā ἐρωτηματικῶς accepti, vt, τοῦ χάριν; pro, τίνος χάριν ἐρωτηματικῶς, & ἕνεκά του pro, ἕνεκά τινος ἀοριστωδῶς. sic in datiuo, τῷ δέδωκας, pro τίνι: & δέδωκάς τῳ, pro δέδωκάς τινι. ex quibus apparet præponi in constructione voces has, & cum accentu proferri, si ἐρωτηματικῶς accipiantur: postponi autem ἐγκλιτικῶς cum ἀοριστωδῶς vsurpantur. Porro τοῦ, in articuli significatione cum ἁπλῶς, τοῦ ἕνεκα, vel τοῦ χάριν dicitur, infinitiuo verbo iungitur, vt apud Gregorium: ὀλίγα τῶν ἐγκυκλίων φιλοσοφήσας τοῦ μὴ δοκεῖν παντάπασι τῶν τοιούτων ἀπείρως ἔχειν. quod plene dicitur apud Aristoph. τοῦ λαβεῖν μὲν οὖν χάριν. & alibi. Iungitur alioquin etiam infinitiuo, sicut & cæteri casus omnes articuli neutri, vt ὀλίγου ἐδέησε τοῦ λῃσταῖς περιπεσεῖν, quod alia loquendi forma dicitur, παρ' ὀλίγον λῃσταῖς περιέπεσεν. sic παρ' ὀλίγον ἀπέθανεν, &c.

De Ὑπὲρ præpositione, & φεῦ. Cap. XXXIII.

DE præpositione ὑπὲρ, annotauit Budæus in eadem periodo ipsam geminari. vt apud Demosthenem: μὴ γὰρ οἴεσθε αὐτὸν ὑπὲρ ὧν ἤρνηται μὴ λαβεῖν, ὑπὲρ τούτων ὑμῖν λειτουργεῖν ἐθελήσειν. Vbi alterum ὑπὲρ vacare dicit, quod ad sensum attinet. Verum non omnino alteram præpositionem vacare dicēdum est, sed eam dumtaxat quæ secundo loco posita est, casumque iteratum qui cum copulatur. Porro non solum ὑπὲρ præpositionem in eiusmodi loquendi formis in vna & eadem comprehensione repeti contingit: sed fere omnes quocunque casu vna quæque iuncta fuerit, vt καθ' οὓς νόμους πολιτευόμεθα, κατὰ τούτους με κρίνεσθαι δεῖ, δι' οὓς γὰρ ἔφυγε τὴν πατρίδα, διὰ τούτους κατῆλθεν. ἐξ ὧν γέγονε πλούσιος, ἐκ τούτων ἀπέβαλε τὴν οὐσίαν. ἐν οἷς ηὐδοκίμησεν, ἐν τούτοις πάλιν ἠδόξησε. Atque ita reliquæ prope omnes. Non igitur communem omnibus præpositionibus loquendi formam, vni tantum adscribi oportuit.

Ὑπὲρ ὧν, voces, vt vnam vocem quæ ſuam vim naturalem non retinet (vt eius verbis vtar) deſcribit Budæus, vt ἀνθ' ὧν. non animaduertens præpoſitiones ἀντὶ, & ὑπὲρ, vice διὰ, præpoſitionis accipi, eſſe quæ ἀνθ' ὧν, & ὑπὲρ ὧν, duas voces iuxta cuiuſque naturalem ſignificationem acceptas, pro δι' ἃ, vel ὧν ἕνεκα. Iſocrates: ἀποδοῦναι χάριν ὑπὲρ ὧν ὁ πατὴρ αὐτῶν πάντας εὐεργέτησεν, ideſt δι' ἃ, vel ὧν ἕνεκα, & ἀντὶ ὧν. In qua Iſocratis locutione, & ſimilibus relatiuus articulus more Atticorum, in caſu antecedentis, ſubſequenti verbo tribuitur. eſſet enim plena locutio, ἀντὶ ἐκείνων ἃ ὁ πατὴρ αὐτῶν πάντας εὐεργέτησεν. eo modo quo dicitur, ἔμαθεν ἀφ' ὧν ἔπαθεν. eſt enim integra locutio, ἔμαθεν ἀπ' ἐκείνων ἃ ἔπαθεν. ſic, χρῶμαι οἷς ἔχω βιβλίοις, pro χρῶμαι τοῖς βιβλίοις ἃ ἔχω.

De φεῦ aduerbio.

DE φεῦ aduerbio, quoniam communi opinione genitiuo iungi, ideſt conſtrui creditur, vt φεῦ τῶν κακῶν, aduertendum genitiuum ἐλλειπτικῶς dici, ſubaudirique aduerbium ἕνεκα, à quo regitur genitiuus, non autem à φεῦ, quod ἀποστατικῶς κατὰ σχετλιασμὸν dicitur. Accipitur etiam eodem modo quo, οὐαὶ, apud ſcriptores eccleſiaſticos, vt apud Procopium in prouerbia Salomonis, ἐῤῥόμενος ἀντὶ τοῦ ἀεὶ εὖ εἶναι τὸ ἀεὶ φεῦ εἶναι. Vbi τὸ φεῦ idem valet quod οὐαί.

De Ω particula, & ὧν. Cap. XXXIV.

Ω particula σχετλιαστικῶς accepta, exclamantis eſt, non autem vocantis. Eſt autem exclamantis intentio πάθος aliquod ſignificare, puta indignationem vel admirationẽ: Vocantis vero eſt, eum quem vocat ad ſe conuertere, vel attentum ſermoni reddere. Porro quando vocatio cum ὦ aduerbio fit, ſemper aduerbio ὦ, ad nominis vocatiuum caſum fertur, vt ὦ μάκαρ Ἀτρείδη, ὦ Ζεῦ βασιλεῦ, ὦ Ὀδυσσεῦ πολύαινε. Cum igitur, τὸ κλητικὸν ὦ, cum vocatiuo nominis cohæreat, veriſimile eſt illud ὦ quod vocatiuo non iungitur, κλητικὸν non eſſe, & idcirco ad illius differentiam diuerſo quoque accentu regi debere. Quamquam enim nõ paucæ voces certo quodam modo ſcriptæ & prolatæ æquiuocatio-

cationis ratione plura quędam ſignificant,atque etiam diuerſis modis conſtruuntur,attamen hanc vocem,ω, pro diuerſitate ſignificationis diuerſo quoque accentu in antiquis auctorum exemplaribus notatam eſſe conſpicimus. In quibus exemplaribus τὸ σχετλιαστικὸν,& θαυμαστικὸν ὢ, cũ graui accentu ſcriptum habetur; ſicut τὸ κλητικὸν, ſemper cum circumflexo. Hoc etiam annotandum eſt, ſine vllo etiam caſu particula ω inueniri apud Ariſtophanem: ἐν ὄρνισιν. ὢ, τοῦτο μέν τοι νὴ δία αὐτοῖσι πιθοῦ. Vbi τὸ ὢ, non κλητικῶς ſed δυσωπητικῶς, potius accipiendum eſt, quemadmodum in Pluto: τὸ, ἆ, in illis verbis, ἆ ἆ, τὴν δᾷδα μή μοι προσφέρε. Quæ quidem particulæ ὦ, & ἆ, vehementiore ſpiritu proferendæ ſunt, & cum diaſtole ἀποστατικῶς. Inuenitur etiam τὸ κλητικὸν ὦ, ſine vocatiuo κατ' ἀποσιώπησιν, apud eundem in Nebulis, ὦ, τί σ' εἴπω, ideſt, o, quid te nominem. eſt autẽ ἦθος, indignabunde loquentis. Qua apoſiopeſi oſtendit non poſſe ſatis congruum flagitio ſui filij à quo cædebatur, nomen inuenire, non παρανομία, non ἀσεβὲς, non ἀλιτήριε, non aliud quicquam. Ceterum quod ad ſyntaxim pertinet huius particulæ σχετλιαστικῶς, vel θαυμαστικῶς, vel alio quodam modo præterquam κλητικῶς acceptæ; meo quidem iudicio nullo caſu regitur particula hæc, ſed διεσταλμένως, quibuſdam caſibus præponitur. Nam cum genitiuo præponitur, genitiuus tunc ἐλλειπτικῶς dicitur: vt cum dicimus, ὢ τῆς ἐμῆς ἀθλιότητος. ſubintelligitur enim τὸ ἕνεκα. & ſic genitiuus non ab ω particula, ſed ab ἕνεκα regitur: eodem modo quod dicitur, apud Gregorium, ὢ τοῦ θαύματος λόγῳ κρατουμένην φύσιν τὴν ῥέουσαν. Vbi Budęus defectiuam orationem eſſe annotauit. quoniam genitiuo accuſatiuum ſubiecit. tametſi non propterea, ſed propter ἔλλειψιν τοῦ ἕνεκα, defectiua dici debeat illa oratio. in qua accuſatiuus διεσταλμένως, genitiuũ ſubſequitur. qui accuſatiuus, τὴν φύσιν videlicet, à participio κρατουμένην regitur, quod loco infiniti accipitur. ac ſi dixiſſet ὢ τοῦ θαύματος ἕνεκα τοῦ κρατεῖσθαι λόγῳ τὴν ῥέουσαν φύσιν. Cũque recto etiam iungi particulam hanc dicat, ſi iungi tanquam

cum suo casu intelligit, idem erit error de quo proxime dictum est. Iuliani verba de libanio citat Budæus ad probandum propositæ particulæ cum recto constructionem, ὢ λόγος, ὢ φρένες, ὢ σωύεσις. & Gregorij, ὢ τίς Ιερεμίας ὀδύρεται τὴν ἡμετέραν σύγχυσιν, In quibus si ipsam recto iungi concedamus, cum πῶς etiam aduerbio copulari concedendum erit. apud eumdem Gregorium, ὢ πῶς ἀδακρυτὶ τὴν τούτων ἐνέγκω μνήμην. tametsi nec aduerbium cum aduerbio, nec rectus nominis transitiue cum alijs partibus cohæreat. Dicendum itaque διεσταλμένως, præponi τοῦ τίς, καὶ τοῦ πῶς, aduerbio. cuius rei signum est, sine ipso etiam posse easdem sententias efferri, τίς Ιερεμίας ὀδύρεται &c. & πῶς ἀδακρυτὶ τὴν τούτων ἐνέγκω μνήμην. & tunc idem erit sensus verborum: carebunt tamen indignationis signo. Ceterum quia in Iuliani admiratiua illa de Libanio locutione si ὢ particulam detrahas, nō modo admirationis signo carebit, verum etiā nullo modo constabunt casus illi, & idcirco necessario ab ὢ, particula regi videbuntur; sciendū est cum qualitatem sermonis & sensus & ingenij admiretur, ad eius locutionis integritatem qualitatis nomina ποῖος, videlicet, vel οἷος subintelligenda esse. vt sit integra locutio, ὢ ποῖος, vel, οἷος λόγος, ὢ ποῖαι, vel οἷαι φρένες. ὢ ποία, vel οἷα σωύεσις. quemadmodum in Aesopi verbis illis, ὢ οἷα κεφαλὴ καὶ ἐγκέφαλον οὐκ ἔχει. Vbi etiam τὸ, ὢ non κλητικῶς, sed καταγελαστικῷ ἤθει, dicitur. Atque ita in illa etiam Iuliani locutione διεσταλμένως proferenda erit particula ὢ. sine qua etiam posset proferri eadem sententia. ποῖος, vel οἷος λόγος, ποῖαι, vel οἷαι φρένες, ποία, vel οἷα σωύεσις. omnino enim huiusmodi particulæ quę πάθος significant, si inter alias dictiones interserantur, παρενθετικῶς, ab alijs separantur: sin autem præponantur, διεσταλμένως, separantur. nec vllo modo inter constructionis membra numerantur.

Ὧν.

Ὧν genitiuus pluralis articuli neutri ἐλλιπῶς, nonnunquam dicitur. Vt ὧν ἔπαθεν, ὀργὴν ἔχει. deest enim causalis

ἕνεκα. vt ſit integer ſermo, ἕνεκα ὧν ἔπαθεν, vel ὑπὲρ ὧν ἔπαθεν. ὀργὴν ἔχει.

De ὡς aduerbio, & omnino de voce ὡς. Cap. XXXV.

QVemadmodum οὕτως aduerbium, ab οὗτος, pronomine vltimæ ſyllabæ productione, deducitur, ſicut nonnullæ aliæ orationis partes ab alijs, quæ in ordine partium quatenus partes ipſas præcedunt, deducuntur (de quibus non eſt hic dicendi locus) ita ab ὃς articulo relatiuo deduci aduerbium ὣς ὀξύτονον, non modo vocis ſimilitudo, ſed etiam analoga ſignificatio declarat. nam ſicut ὃς, pro οὗτος, per enallagem accipitur, ſic ὣς ὀξύτονον, aduerbium, pro οὕτως, itidem aduerbio, ponitur, nō ſolum apud poëtas, quod ſemper accidit, ſed ſæpe etiam in oratione ſoluta, vt apud Iſocratem in Paneg. οὐ μὴν οὐδ' εἰ συναγορεύουσι τοῖς ὑπ' ἐμοῦ λεγομένοις, οὐδ' ὣς ὀρθῶς περὶ τῆς ἐκείνου δυνάμεως γινώσκουσι. In quo Iſocratis loco τὸ, οὐδ' ὣς, pro οὐδ' οὕτως reſpondet τῷ, οὐδ' εἰ antecedenti. alibi autem τῷ, εἰ καὶ, vel καί περ. vel alij conditioni, ſiue conceſſioni. ſæpe etiam antecedens ſupprimitur ſubintelligendum. ſecus ἐν ταῖς ἀποδόσεσι τῶν παραβολῶν, καὶ ὁμοιώσεων, ſemper τὸ, ὣς ὀξύτονον, ad præcedens βαρύτονον ὡς refertur. Verum ſicut ὣς ὀξύτονον, ab ὃς articulo reletiuo deduci deprehenditur, ſic ὡς βαρύτονον καὶ τόνου κενὸν, ideſt accentu carens, ab ὁ, articulo protactico, quod itidem βαρυτόνως, ideſt ſine accentu, profertur, deduci analogica ratione conijcere licet. Præterea quemadmodum τὸ ὀξύτονον ὣς, naturam ſui originalis videlicet ὅς, relatiui retinet, eo quod ἐν ταῖς ἀποδόσεσι τῶν παραβολῶν adhibetur, & ad præcedens aliquod refertur: ſic τὸ βαρύτονον, ὡς, quod ἐν ταῖς προτάσεσι τῶν παραβολῶν, præponitur, indicat ab ὁ protactico, quod nominibus præponitur, originem ducere. His itaque de vtriuſque aduerbij origine poſitis, patet ὡς, βαρύτονον, ſemper præcedere, ſubſequi autem τὸ ὀξυτονούμενον. tametſi τὸ ἀνταποδοτικὸν, quandoque ſupprimatur. vt cum in communi ſermone ducem vel militem aliquem laudare volentes, dicimus illum vt Cæſarem ſe geſſiſſe, ὁ δεῖνα ὡς Καῖσαρ σήμερον

ἠρί-

ἠρίστευσε. nempe ſubintelligendo quemadmodum Cæſar ſuis temporibus ἠρίστευσε, ſic laudandũ hũc noſtris vel alijs temporibus. Contra nunquam τὸ ἀνταποδοτικὸν, inuenies niſi τὸ προτακτικόν, præceſſerit. præterquam ſi quando comparationum membra præpoſtere ponantur. Illud etiam non prætermittendum, aduerbio ὡς, vt dicit Ariſtot. τὰς εἰκόνας, à parabolis diſtare, quod hæ abſque ſigno ὡς fieri non poſſunt, qualitatique qualitatem conferunt. vt cum dicimus, hic ſicut Cæſar ſe geſſit, vel ſicut leo; illæ perſonam laudãdi alicuius in alterius perſonam hominis ſiue animalis transferentes, qualitates quoque illius ſubiecto applicant. vt ſi ducem aliquem laudare volentes, Cæſarem, vel Leonem ipſum eſſe dicamus, Cæſaris etiam, vel leonis qualitates illi tribuimus. Videtur autem ἐν ταῖς παραβολαῖς, ſecundum quid fieri aſſimilatio; ἐν ταῖς εἰκόσι vero, ſimpliciter. Porro quia τὸ ὀξύτονον ὡς, non niſi ἐν ταῖς ἀποδόσεσι τῶν παραβολῶν vſui eſt, de ipſo nihil eſt, quod præterea dicendum ſit. Latior vſus eſt, τοῦ βαρυτόνου ὡς, quod quidem per enallagen, tum præpoſitionum quarundam, tum ſui generis aduerbiorum, tum etiam coniunctionum ſignificationem induit. Præpoſitionis itaque εἰς & πρὸς, ſignificationem induit iuxta Atticorum idioma, vt apud Ariſtoph. in Pluto: ᾠχόμην ὡς τὸν θεὸν, ἀντὶ τοῦ πρὸς τὸν θεὸν. & apud Aeſchinem. pro εἰς, Ἐπειδὴ τοίνυν ἥκομεν ὡς Μακεδονίαν. Vbi patet ὡς, pro εἰς, accipi, vel certe loco ὡς, præpoſitionem εἰς ſcribendum eſſe. Accipitur & pro ἐπεὶ, & ἐπειδὴ χρονικῶς, Demoſth. ὡς τὰ παρ' ἡμῶν ἐπύθοντο, ideſt ἐπειδὴ, poſtquam. Sic apud latinos accipi particulam vt, annotauit Budæus, afferens ex Cicerone: Eſt enim annus vt repulſam tulit. Virgilius, vt vidi, vt perij, vt me malus abſtulit error, Theocritũ imitatus, qui item in vno & eodem carmine, ὡς ἴδον, ὡς ἐμάνην, ὥς με γλυκὺς ἵμερος εἷλε, ter iterauit ὡς, particulam χρονικῶς vbique. ſed primo quidem loco προτακτικῶς, reliquis duobus ἀνταποδοτικῶς, ac ſi dixiſſet, ſimul ac vidi, ſtatim furere cæpi. ſic apud Virgilium, ſimul ac vidi, ſtatim

perij.

perii. Ex Italorũ autem vulgari ſermone quo noſtris temporibus vtuntur, monemur, ὡς particulam in ſupradictis exemplis ἐκ παραβολικοῦ, ſiue ὁμοιωματικοῦ in χρονικὸν ſenſum tranſire. Nam apud Italos voces illæ vulgares quæ ſicut, &, ſic, ἀνταποδοτικὰ ſignificant, χρονικῶς etiam accipiuntur. puta illud Virgilii, vt vidi vt perii, dicerent, Com'io viddi, così mi perſi. Poteſt etiam, ſecundo & tertio loco poſitum ὡς, apud Theocritum, itemque apud Virgilium θαυμαστικῶς, & σχετλιαστικῶς, accipi, vt indignetur qui loquitur, quod in huiuſmodi affectum adeo facile inciderit. In hoc ſenſu, iungitur etiam τῷ τάχιστα, aduerbio. & fit, ὡς τάχιστα, pro, ἐπειδὴ τάχιστα, ideſt ſtatim vt, ſimul atque; Notandum autem duplicem ſenſum eſſe vocum ὡς τάχιστα. ſi enim abſolute, nulla reſpondente dicatur, tunc ὡς particula, pro vt ſuperlatiuis præponitur, pro ὅτι, vel pro ὅσον nomine, quæ intenſionem ſignificant, vſurpatur: vt apud latinos Quam particula, cum dicunt, quam celerrime: de quibus infra dicetur. Si vero particulis ὡς τάχιστα, reſpõdeat aduerbium aliud ſiue expreſſum, ſiue ſubintellectum, tunc (vt dictum eſt) ὡς particula, χρονικῶς accipitur: vt apud Ariſtophanem in Pluto, ὡς γὰρ τάχιστ᾽ ἀφικόμεθα πρὸς τὸν θεὸν, ἄγοντες ἄνδρα τότε μὲν ἀθλιώτατον, νῦν δ᾽ εἴ τιν᾽ ἄλλον μακάριον κ᾽ εὐδαίμονα, πρῶτον μὲν αὐτὸν ἐπὶ θάλατταν ἤγομεν. Iungitur etiam infinito in hoc eodem ſenſu. Demoſth. ὡς δὲ ἀκοῦσαι τοὺς παρόντας ἐν τῷ συμποσίῳ, τοσοῦτον κρότον παρὰ πάντων γενέσθαι, ὥστε, & reliqua, ἀντὶ τοῦ, ὡς δὲ ἤκουσαν, pro ἐπειδὴ ἤκουσαν. Herodotus, ὡς δὲ ἄρα παρεῖναι τοὺς πορθμέας κληθέντας. ἱστορέεσθαι ἔτι λέγουσιν περὶ Ἀρίονος. Plato: εὐθέως οὖν ὡς ἰδεῖν τὸν Ἀγάθωνα ὦ, φάναι, Ἀριστόδημε εἰς καλὸν ἥκεις. ἀντὶ τοῦ, ὡς ἴδεν ὁ Ἀγάθων, pro ἐπειδὴ ἴδεν. Ponitur & ἀντὶ τοῦ ἵνα τελικοῦ κατὰ μετάληψιν, quatenus pro ὅπως, accipitur. Syneſ. ἐγὼ καὶ σοῦ κήδομαι καὶ τοῦδε. σοῦ μὲν, ὡς μὴ ἀδικοίης, τοῦ δὲ, ὡς μὴ ἀδικοῖτο. In quo ſenſu, participio etiam iungitur. Iſocr. in Panegyr ὁ βασιλεὺς ἀπορήσας τοῖς παροῦσι πράγμασι, τοὺς ἄρχοντας τῶν ἑλλήνων συλλαβεῖν ἐτόλμησεν. ὡς εἰ τοῦτο παρανομήσειε συνταράξων τὸ στρατόπεδον.

δον. Vbi ὡς συνταράξων, pro ἵνα συνταράξῃ, accipitur. ὃς etiã relatiuum causalem vim habere alibi dictum est. vt si dicas, πῶς ἂν εἴη οὗτος ἀγαθὸς, ὃς τὸν πατέρα τύπτει; idest, quippe qui patrem cædat? Ponitur item ἀντὶ τοῦ ἐπεὶ, αἰτιολογικοῦ. Aristoph. εἰρήνη: οὐκοῦν ἀμελλήσετον ὡς ἢν Χαῖρις ὑμᾶς ἴδῃ προσέρσιν αὐλήσων ἄκλητος: nam si Chæris vos viderit &c. Lucian. ὡς νῦν γε καὶ σὲ ἤδη ἐλεῶ τελέως ἤδη βεβακχευμένον. quandoquidem tui quoque nunc misereor. In quo etiam sensu, per, vt, particulam exprimi vocem ὡς, arbitratur Budæus, cum affirmet proxime citato Luciani loco: ὡς νῦν γε καὶ σὲ ἐλεῶ, & reliqua, non dissimile esse illud Ciceronis de Demosthene: Vt non iam sine causa Demosthenes tribuerit primas & secundas & tertias actioni. & illud Plinii: Vt nõ sit mirari satis naturæ prouidentiam. In quibus Ciceronis & Plinii locutionibus, cum illatiuam ex præcedentibus doceat esse, vt, particulam, mirũ cur hanc causali ὡς, quale est in superiori illo Luciani loco, non dissimilem esse tradat. Porro exempla τοῦ αἰτιολογικοῦ ὡς, sexcenta sunt apud auctores. Accipitur etiam limitatiue pro Dumtaxat, & Inquantum, vel Quatenus, & Secundum; Aristot. in decimo Ethicorum, de commentatione loquens, καὶ τὸ αὔταρκες δὴ καὶ σχολαστικὸν καὶ ἄτρυτον ὡς ἀνθρώπινον, καὶ ὅσα ἄλλα τῷ μακαρίῳ ἀπονέμεται, κατὰ ταύτην τὴν ἐνέργειαν φαίνεται ὄντα ὡς ἀνθρώπινον. idest, dumtaxat pro hominis ingenio, & pro humana condicione, vt sunt humana; sic dicimus, ὡς τὰ πολλὰ, & ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, idest, plerũque limitatiue. Nam & apud Latinos in hoc sensu accipi, Vt, particulam annotauit Budæus. Cicero, & hi quidem, vt Atheniensium sæcula numerantur, adolescentes debent videri. idest, quod alii minus eleganter dixerint, prout, & inquantum, vel secũdum quod Atheniensium sæcula numerantur. sic alibi dixit idem Cic. vt in malis, & alia huiusmodi. Sic apud Xenophontem in primo, παιδείας· ἀλλ' ἡμεῖς ἴωμεν ἐπὶ τοὺς πολεμίους οὓς ἐγὼ σαφῶς ἐπίσταμαι αὐτοὺς ἰδὼν, ἰδιώτας ὄντας ὡς πρὸς ἡμᾶς ἀγωνίσασθαι. Si quidem nobiscum conferantur, idest si certare no-

re no-

re nobiscum instituerint. & apud Lucianum: τυφλὸς ὁ Λυγκεὺς ἐκεῖνος ὡς πρὸς ἐμὲ, si mecum compararetur. Iungitur etiã κατὰ præpositioni in limitatiuo sensu. Aristot. de sue loquẽs: τάχιστα ἐπιδιδῶσιν εἰς παχύτητα ὡς κατὰ λόγον τοῦ μεγέθους, pro portione magnitudinis. Vbi sine ὡς, etiam præpositio κατὰ, vim coërcendæ orationis haberet. Accipitur & pro ἕως aduerbio. Demosth. καὶ μετ' αὐτοῦ γύναια ὡς τριάκοντα, circiter triginta. Vbi τὸ ὡς, non simpliciter adstringendi est, sed στοχαστικῶς limitati loci vel temporis spatium, vel numeri quantitatem, quo sensu idem significare videtur quod ὡσεὶ, particula. Superlatiuis etiam tam nominibus, quam aduerbijs præponitur, vt Quam particula apud latinos. & quemadmodum ὅτι, intensionem significat, vt supradictum est de ὡς τάχιστα. Vnde ἐκ παραλλήλου, etiam τῷ, ὅτι præponitur. Dioscorides: ἁλὸς ὡς ὅτι λευκοτάτου. salis quam candidissimi, vel perquam albi. sic Galen. ὡς ὅτι μαλακώτατα. Exempla simplicis ὡς, cum nominibus innumera sunt. Xenoph. primo, παιδείας: ἐγὼ δὲ ἐβουλόμην σε ὡς λαμπρότατον φανῆναι. Aduerbijs etiam subiungitur in intensiua significatione, vt nomẽ ὅσον. Aristoph. in Vespis: ἀργαλέον ὡς σοφὸς. & in Auibus: ἄφατον ὡς φρόνιμος. Plato: ὑπερφυῶς μὲν οὖν ἔφη ὡς βούλομαι. Vbi interponuntur voces μὲν οὖν ἔφη. continuate autẽ ὑπερφυῶς ὡς βούλομαι diceretur, idest, magnopere cupio. Alibi, ὡς σφόδρα, dixit ἐκ παραλλήλου, quemadmodum Perquam voces dicuntur apud latinos, vt annotauit Budæus. Alioquin aduerbijs præpositum τὸ, ὡς, meo quidem iudicio, non magis intensiuum est quam παρέλκον. vt cum dicimus, ὡς ἀληθῶς, & ὡς ἑτέρως.

Quemadmodum autem relatiua nomina sæpe, ἀντὶ τῶν πευστικῶν vsurpantur, vt ὅσον, pro πόσον, sic ὡς, pro πῶς, vel ὅπως sæpe accipitur. Xenophon. καιρὸς δὲ γράψαι ὡς ἂν ὀρθότατα ἑκατέρῳ χρῷτο. idest, quonam modo. Pro ὅπως etiam, quod non raro pro ἵνα accipitur, particula ὡς, inuenitur μεταληπτικῶς. Nam quia ὡς, pro ὅπως accipitur, ὅπως autem τὸ ἵνα nonnunquam significat, id circo fit, vt ὡς, pro

ἵνα accipiatur; obſeruandum eſt autem ὅπως, aduerbium non ſemper pro ἵνα vſurpari,ſed plerũque qualitatẽ,& modum ſignificare. & idcirco cum ὡς, pro ὅπως accipiatur, ὅπως autem non ſemper τὸ ἵνα ſignificet, ſequitur neque ὡς quidem pro ἵνα ſemper vſurpari,ſed etiam modum ſignificare. Vnde fit, vt ὅπως, vocis æquiuocatio dubium ſenſum tribuat particulæ ὡς. quæ tamen dubitatio, per ea quæ præcedunt particulam ὡς, plerumque tollitur. Notandum etiã in ſuperiori Xenophontis loco, Budæum pro vna voce accepiſſe voces ὡς ἂν. In quibus tamen ἂν δυνητικῶς, in conſtructionis diſtributione, verbo χρῷτο adiungitur. Vt autẽ pro antecedẽte πῶς, & ὅπως, accipitur ὡς particula in qualitatis & modi ſignificatione, vt modo dictum eſt, ſic etiam pro οὕτως, conſequenti accipitur, quando verbis ὤφελον, ὤφελες, ὤφελε præponitur, facitque ſenſum εὐκτικὸν, ſi tantum ſupradictis apponitur. vt apud Homerum: ὡς ὄφελεν θάνατός μοι ἁδεῖν κακὸς ὁππότε δεῦρο υἱέϊ σῷ ἑπόμην. ἀπευκτικῶς, vero dicitur, ſi verba cum negatiua iungantur. vt apud Homer. ὡς μὴ ὤφελε γενέσθαι. & apud Syneſium: καὶ νῦν ἐὰν οὐχ ὕπατος ὢν ἀκούεις κακῶς, ἀτυχεῖς μὲν, ἀλλ' οὐκ ἀδικεῖς, ὡς ὤφελες μηδὲ ἀτυχεῖν. In quibus exemplis illud Syneſij, ὡς ὤφελες μηδὲ ἀτυχεῖν, pro, οὕτως ὤφελες vſurpatur: & itidem apud Homerum, οὕτως ὤφελε θάνατός μοι ἁδεῖν. Cum autem conſequentia ſupponant antecedentia, in his quoque ipſum ὡς, prout antecedit ἐν ταῖς ὁμοιώσεσι καὶ παραβολαῖς, ſubintelligitur. vt in exemplo Syneſij, οὕτως ὤφελες μὴ ἀτυχεῖν, ὡς οὐκ ἀδικεῖς. Interdum etiam ipſum ὡς, in ſignificatione antecedentis accipi poteſt in eiuſmodi locutionibus. qualiter poteſt accipi in illa locutione, ὡς μὴ ὤφελε γενέσθαι. Hoc tamen intereſt, quod cum pro οὕτως accipitur, καταστατικὴν ſententiam efficit, cum autem in propria ſignificatione accipitur, modum ſimpliciter ſignificat. vt in ὡς μὴ ὤφελε γενέσθαι. Animaduertendum autem eſt, in fragmentis quibuſdã, quæ Tryphoni grammatico tribuuntur, τὸ ὡς, ἀντὶ τοῦ εἴθε εὐκτικοῦ, accipi doceri nos, in illo carwine Homeri: ὡς ὄφελεν

θάνατός μοι ἁδεῖν κακὸς ὁππότε δεῦρο υἱέϊ σῷ ἑπόμην. in quem errorem incidit grammaticus quiſquis ille fuerit, quod non animaduertit voces, ὤφελον ὤφελες, ὤφελε, etiam per ſe ſine adiunctione aliqua, εὐκτικὸν, vel ἀπευκτικόν, ſi negationi iunguntur, ſenſum habere. vt ſi dicamus, ὤφελον ἰδεῖν, ideſt, vtinam vidiſſem, quod eſt, ni fallor, apud Herodotum. Quã vocem ὤφελον, tametſi aduerbialiter quis accipiat, tamen idoneum argumentum huiuſmodi ſignificationem habere prædictas voces, quod ὄφελον à verbali in aduerbialem trãſlatum, hanc eamdem habeat ſignificationem. frequentior & euidentior vſus earum vocum eſt, ἐν ἀπευκτικῇ σημασίᾳ, quando negationi iunguntur. vt apud Homer. μὴ ὤφελες λίσσεσθαι ἀμύμονα Πηλείωνα. ideſt, vtinam nunquam deprecatus eſſes Achillem. & alibi, μὴ ὄφελον νικᾶν. Cum itaque ὡς particulæ ſupradicta ſignificatio ſubobſcura ſit, ſenſus autem εἴθε, aduerbium commode hoc in loco recipiat, factum eſt, vt pro εἴθε, dicatur accipi ὡς particula. Quæ cauſa fuit cur multis alijs in locis auctorum nõnulli explanatores errauerint qui vbi vocem aliquam obſcuram offenderũt, facile aliam claræ ſignificationis quæ cõprehenſionis ſenſui quadrare poſſit, pro obſcura illa ſubſtituunt, cuius etiam ſignificationem obſcuræ illi tribuunt. ſimile quiddam accidit indoctis alioqui ſciolis librariis, qui in tranſcribendis libris ſi vocem ſubobſcuram offenderint, pro ea ſibi notiorem loco obſcuræ illius ſubſtituunt. vt ſiquis in iſlo Ouidii carmine: Ipſe quidem per me ſoſpes tutuſque fuiſſes, pro voce ſoſpes, hoſpes ſcriberet. Reſtat nunc conſiderandum quo modo intelligatur ὡς particula apud Ariſtophanem: ἐν εἰρήνῃ, in illis verbis, ὡς κυκάτω καὶ πατείτω πάντα καὶ ταραττέτω. οὐ γὰρ ἂν χαίροντες ἡμεῖς σήμερον παυσαίμεθ' ἄν. Videtur enim concedentis eſſe cum indignationis vel etiam deſperationis & contemptionis affectu, quaſi diceret, Quantumuis turbet, & conculcet omnia, nos tamen exultatione & lætitia non abſtinebimus. continetque huiuſmodi locutio conſequentiam, in qua antecedens conce

dentis est,consequens vero aduersatiuum.Porro particulis etiam quibusdam particula,ὡς,præponitur;vt γε,& περ; in ea significatione qua comparationibus & similitudinibus seruit, quæ tamen ipsius ὡς significationem non immutāt, sed efficacitatem quandam dumtaxat nonnullæ ipsi tribuūt.puta τό,γε,limitatiuū,vt in,ὥς γε μοι δοκεῖ.& aliæ aliā.

Ὡς, etiam ἀντὶ τοῦ ὅτι, ἀφηγηματικοῦ, accipitur. & ipsum etiam sæpe παρέλκει, cum obliquam orationem in rectam commutamus,Demost.ὅθ' οὗτος ὡς ἀπήλλαγμαι περιϊὼν ἠγοροποίει,ἔνδηλοί τινες ἦσαν ἀχθόμενοι.Illud enim ἀπήλλαγμαι,si ex tertia persona loquentis oblique diceretur, ὡς ἀπηλλάγη, dicendum fuit.sed per ἠθοποιΐαν,ex persona Μηδίου,in prima persona verbali dicitur. & sic persona locutionis personæ rei accommodatur. Apponitur etiam τῷ,ὅτι ἐκ παραλλήλου, & fit ὡς ὅτι. cui modo immediate præponitur, modo quibusdam interpositis. vt apud Xenophontem. ἐνταῦθα γνόντες οἱ Μαντινεῖς ὡς εἰ μὴ ἀποκρούσονται αὐτοὺς, ὅτι &c. Quæ repetitio τοῦ ὅτι,propter multorum interpositionem post ὡς particulam necessario fieri videtur. secus quando immediate subijcitur τὸ ὅτι,vt sæpe fit. Cæterum ὡς,infinitiuo iūctum,pro ὥστε,accipitur. Aeschines: κατεπαγγέλλεται γὰρ τοσούτους ἐκκαλέσασθαι παρὰ τῶν δικαστῶν θορύβους, ὡς οὐδὲ ἀπαντήσεσθαί με ἐπὶ τὸ δικαστήριον. Quod factum esse dicit Budæus ex vi verbi ἐπαγγέλλομαι, quod futurum poscit,cum tamen sub aliorum etiam verborum ductu futuro iungantur ὡς, & ὥστε aduerbia, si de futuro loqui oporteat. Hoc autem aptius dici potuit de infinito,ἐκκαλέσασθαι, quod in futuro potius dicendum fuit.quippe cum de re nō facta, sed quæ futura erat agatur. iactari enim Demosthenem dicit Aeschines se tot & tantos rumores excitaturum, quibus ego deserta causa fugam arriperem. obseruandum autem est multum interesse vtrum in consequenti parte ambitus,vt in proxime dicto Aeschinis loco, an in antecedenti ponatur ὡς particula, & infinito iungatur. vt apud Demosthenem,ὡς δὲ ἀκοῦσαι,& apud Herodotum,ὡς δὲ παρεῖναι. nam

in consequenti pro ὥστε, ἀποτελεστικῶς: in antecedẽti autem, pro ἐπειδὴ, χρονικῶς, accipitur.

De ὥστε particula. Cap. XXXVI.

NVnc de voce, ὥστε, dicendum est, in qua ὡς particula principem locum habet, & non solum suo accentu subsequentẽ, τε, regit, sed etiam suam ipsi significationem impertit, prorsusque illius significationem abolet. ex vocis autẽ ὥστε accentu monemur, non ex duabus ipsam compositam esse, sed ex constituentium appositione aggregatam, quales multæ aliæ apud Græcos inueniuntur, vt οἴμοι, εἶθε, &c. Porro quemadmodum ὡς, sola pro ὥστε interdum vsurpatur, vt supradictũ est, sic ὥστε vicissim ἀντὶ τοῦ ὡς ὁμοιωματικοῦ, nonnunquam inuenitur apud poëtas. Homer. Iliad. γ'. τὸν δ' ἐξήρπαξ' Ἀφροδίτη ῥεῖα μάλ' ὥστε θεός. quippe Dea. In propria vero significatione acceptum, duplicẽ habet vsum. & vno quidẽ modo absolute accipitur, nulliq. particulæ precedenti respondet; licet ex præcedentiũ positione aliquid per ipsam colligatur & inferatur. tunc vero non solum indicatiuo & infinito, sed etiam optatiuo iunctum inuenitur. ὥστε δύναμαι ἀποφήνασθαι. ὥστε δύνασθαί με· ὥστε δυναίμην. Cum vero non absolute nec solum sensui, sed etiam structuræ & sermonis ordini seruit; tunc ἀποτελεστικὸν, à grammaticis dicitur. & tam aduerbiis, quam nominibus qualitatis & quantitatis ἀνταποδοτικῶς respondet, τόσος, vel τοσοῦτος ὥστε. τοιοῦτος, & τηλικοῦτος ὥστε, οὕτως ὥστε. Et non solum infinitiuis verbis, sed etiam indicatiuis adhæret. Aeschin. τοιαῦτα ἐρεῖν ἔφη ὥστε ἀποῤῥάψειν τὸ στόμα τοῦ Φιλίππου. Thucyd. ἀπέχει δὲ ἡ Ῥήνεια οὕτως ὀλίγον ὥστε Πολυκράτης ὁ τύραννος ἥλθων ἀνέθηκε τῷ Ἀπόλλωνι. Synes. τοιοῦτός ἐστιν ὥστε εἰ καὶ μὴ πεποίηκεν, ἀλλ' ἐποίησεν ἄν. Notandum autem interdum non exprimi sed subintelligi præcedens nomen, vel aduerbium. vt apud Xenophontem, libro primo, ἀπομν. ἐμίσει τὸν Σωκράτην ὥστε καὶ ἀπεμνημόνευσεν αὐτῷ. Vbi plena locutio esset, οὕτως ἐμίσει

ὥστε, & cætera: vt idem auctor in eodem libro locutus est. οὕτω γὰρ ἀτηρὴς ἦν, ὥστε οὐκ οἶδα εἴ τις οὕτως ὀλίγα ἐργάζοιτο, ὥστε μὴ λαμβάνειν τὰ Σωκράτει ἀρκοῦντα. Est autem vis huiusmodi locutionum, vt exprimant gradum, vel modum qualitatis, & mensuram propositæ quantitatis secundum magis & minus rebus accidentem. Cum autem huiusmodi accidentia non possint semper exprimi, sed sensu vel intellectu percipienda sint, necesse est per effectus alicuius expositionem ipsorum intensionem vel remissionem exprimere. puta si dicamus, adeo iratus est, vt librum quem tenebat, abiecerit. per effectum hunc ostendimus magnopere aliquem iratum fuisse. & hac ratione ἀποτελεστικὸν, vocatur aduerbium ὥστε. quemadmodum ἀποστατικὸν, quando positis quibusdam, veluti ab alio principio, colligimus & inferimus aliquid: quod tunc ἀφίστασθαι, idest recedere à præcedētibus, videmur. Aduertendum autem hoc nomen ἀποστατικὸν, non semper conuenire ὥστε particulæ, quoties colligimus & inferimus aliquid; sed solum cum ἐπιλογικῶς, reassumimus, & in arctum redigimus ea quæ fusius exposuimus. alioqui quando illationibus argumentorum seruit, non dicitur ἀποστατικὸν, sed ἐπιφορικόν. Vt in Epigrammate.

Χοιρίδιον καὶ βοῦν ἀπολώλεκα καὶ μίαν αἶγα,
  Ὧν χάριν εἴληφας μισθάριον Μενέκλεις.
Οὔτε δέ μοι κοινόν τι πρὸς Ὀθρυάδαν γεγένηται,
  Οὔτ' ἀπάγω κλέπτας τοὺς ἀπὸ Θερμοπυλῶν.
Ἀλλὰ πρὸς Εὐτυχίδην ἔχομεν κρίσιν. ὥστε τί ποιεῖ
  Ἐνθάδε μοι Ξέρξης καὶ Λακεδαιμόνιοι;

Infertur enim nihil ad rem esse loqui de bello Persico & Laconico, cum de furto propositum sit dicere. sic in alio Epigrammate,

Ἡ πολλὴ κροτάφοισι Κοτυττάρις, ἡ πολύμυθος,
  Γραῖα δι' ἦν Νέστωρ οὐκ ἔτι πρεσβύτατος,
Ζώει καὶ λεύσσουσα καὶ ἀρτίπος οἷά τε νύμφη.
  Ὥστε με διστάζειν μή τι πέπονθ' Ἀΐδης.

Vbi infertur mali aliquid fortasse accidisse Plutoni cum vetulam decrepitam tamdiu viuere patiatur.

De Ἄγε, φέρε, ἴθι, hortandi seu excitandi notis. Cap. XXXVII.

Ἄγε, φέρε, ἴθι, hortandi aduerbia, cum hortationis significatione etiam personæ & numeri indicationẽ habent. quippe quæ ab Imperatiui modi verbis in aduerbia transierunt. Nam cum hortationes per Imperatiui modi voces fieri natura soleant; fit vt illæ quæ per se constructionem non regunt, sed alijs verbis adiacent, ipsæ aduerbiorum loco in constructionem veniant, & sermoni vim & efficacitatem tribuant. neque tamen cuiusque verbi imperatiuæ voces in aduerbia transeunt: sed propositis dumtaxat vocibus datum est, vt alijs verbis adhæreant, & per se constructionem non regant. Nam hæ quoque cum verba sunt, constructionem regunt, & verbum aliud non admittunt. Vt si dicamus, ἄγε τὸν ἵππον οἴκαδε. φέρε τὸ γραμματεῖον. ἴθι ταχέως δραμών. tunc enim ipsa principalia sunt in constructione, nec aliud verbum admittunt. Quippe cum vna oratio à duobus vel pluribus verbis, quatenus verba sunt, non regatur: nisi plura illa verba aut per copulam, aut κατὰ τὸ ἀσύνδετον, in vnum redigantur. Cum itaque aliorum verborum quodlibet in sui Imperatiui modi vocibus per se ipsum constructionem regat; non potest aliud verbum in constructionis societatem admittere. propositis vero accidit, vt verbali significatione deposita, aliorum verborum vim adiuuent. Nam si in illo Homeri: ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ, vocem ἄγε, subtrahas, puram imperandi formam, non item hortandi habebit oratio, hortandi qualitate detracta. Quã quidem qualitatem hortandi aduerbia imperandi vocibus tribuunt. Quare non otiosæ sunt in constructione huiusmodi hortandi seu excitandi notæ. Quæ ex eo etiam verbalem originem demonstrant, quod numerorum indicationem habent. Nam tametsi ἄγε, in sua singularitate non

solum

solum ad singularia, verum etiam ad pluralia verba refertur, vt ἄγε δὴ σὺ πρῶτον σαυτὸν ὅς τις εἶ φράσον, apud Aristoph. in Pluto; & ἄγε μίμνετε πάντες. Iliad. β΄. & ἄγε ἀκούσατε, apud Xenoph. in Apolog. tamen in plurali etiam numero pluralibus verbis adiungitur. quod sæpius accidit, ἐν τοῖς αἰθυποτάκτοις, Vt ἄγετε πειθώμεθα, apud Homerum. & ἄγετε δὴ μὲν τοῖς ὑποζυγίοις τοὺς ἐπιτηδειοτάτους καταλείπωμεν. Mutata etiam imperandi in interrogandi formam ἄγε vox, ad pluralia verba refertur. vt apud Plutarchum, ἄγε τί οὐκ ἀπολογεῖσθε πρὸς τὴν κατηγορίαν; Et in præcipiendi forma, ἄγε ὅπως εἰς καλόν τι καταθήσεσθε τὴν σχολήν: idest, videte vt otium in re quapiam honesta collocetis. Ex personarum etiam indicatione verbalem significationē huiusmodi voces præseferunt; cum non solum ad secundæ, verum etiam ad primæ personæ verba dirigantur. Vnde fit, vt per subiunctiui voces cohortatio fiat, si ad primam personam dirigatur. Nam quando vel seorsum se ipse quispiam hortatur, vt φέρε ἴδω, φέρε εἴπω, vel simul cum alijs seipsum immiscendo, vt φέρε ἐκεῖνο πρῶτον λάβωμεν, & φέρε τοῦτον ἡγόμενοι δείξωμεν, propter imperatiui defectum; subiunctiui seu coniunctiui primis personis vtatur, necesse est.

De Δεῦρο, loci aduerbio παρακελευστικῶς accepto.

Cap. XXXVIII.

Δεῦρο, etiam loci aduerbium παρακελευστικῶς accipitur, quando imperandi verba supprimuntur: vt apud Aristoph. in Pace: δεῦρο σύ. & in Neb. δεῦρο δεῦρ' Ἀμυνία. & millies alibi apud alios auctores. Vbi cum κατ' ἔλλειψιν verbum subticeatur, τὸ δεῦρο τοπικὸν, παρακελεύσεως emphasim habet. quod statim ostenditur, si verbum exprimatur. Vt in δεῦρ' ἴθι νύμφη φίλη. & δεῦρο μοῦσ' ἦθε: apud Homerum quoque, ὄδυσ μ'. Iungitur etiam τῷ, ἄγε, παρακελευστικῷ, in illo Homeri: δεῦρ' ἄγ' ἰὼν πολύαιν' Ὀδυσεῦ, νῆα κατάστησον ἵνα νωϊτέραν ὄπ' ἀκούσῃς. Vbi τὸ δεῦρο τοπικὸν apparebit, si verba sic ordinauerimus, ὦ πολύαιν' Ὀδυσεῦ, ἄγε κατάστησον τὴν ναῦν δεῦρο,

ἵνα

ἵνα ἀκούσῃς τὴν ἡμετέραν φωνήν. Idest, age nauim huc appelle vt noſtram vocem audias.

De ἴτε, voce pluraliter formata hortatiue pro aduerbio accipienda. Cap. XXXIX.

SEd & ἴτε, pluraliter formatum inuenitur hortatiue apud Ariſtoph. in Pluto: Vbi ſeruus heri ſui populares accerſens, & vt ſecum eant excitans, ait, ἴτ' ἐγκονεῖτε, σπεύδετε: Cumque, ἴτε, non venite, ſed abite ſignificet, ſeruus autem non vt alio abeant, ſed vt ſecũ herũ eius conueniant, hortatur, ſequitur, vt ἴτε, in quantũ verbum, non habeat propriam ſignificationem. Quare pro aduerbio accipiendum videtur. niſi quis vocem, ἴτε, non minus abite, quàm venite ſignificare contendat.

De ἔστιν ὅτε, & ἔστιν οὗ, & ἔστιν ὡς, vocibus. Cap. XXXX.

Ἔστι, tertia perſona εἰμί, verbi ſubſtantiui aduerbijs, ὅτε, tẽporis, &, οὗ, loci, &, ὡς, modi præpoſita, efficit voces ἔστιν ὅτε, & ἔστιν οὗ, & ἔστιν ὡς. Quarum ἔστιν ὅτε, pro Interdũ, & Nonnũquam accipitur. ἔστιν οὗ, pro Alicubi, ἔστιν ὡς, pro Quodammodo, & Quadãtenus. Diciturque eorum vnumquodque ἀοριστολογικῶς. Vnde fit, vt verbum ἐστὶν, adeo vnicuique prędictorum aduerbiorum commiſceri videatur, vt ſuam pene ſignificationem deponat. Attamen ſi negatio verbum ἐστὶ præceſſerit, perſpicuum erit ipſum in eiuſmodi appoſitione ſuam ſignificationem retinere. ſi enim οὐκ ἔστιν ὅτε, & οὐκ ἔστιν οὗ, & οὐκ ἔστιν ὡς, dicamus, nullum tempus, nullumque locum, nec vllum modum eſſe, quando, vel, vbi, vel qualiter, aliquid fuerit, vel ſit, vel eſſe poſſit, vel potuerit ſignificabimus. Porro ἔστιν ὡς, ἔστιν ὅπως, etiam dicitur in locutione negatiua: Ariſt. οὐκ ἔσθ' ὅπως, multis in locis, pro fieri non poteſt; Accidit autem prædictis vocibus, quod paucis admodum earum, quas formales appellamus. Nam

ſi quis ipſas recenſeat, paucas alterius vocis interpoſitione interrumpi comperiet. exemplum ſeiunctionis vocis ἔστιν ὡς, eſt apud Ariſtotelem: εἰ οὖν ἔστιν οὐσία ἥτε ὕλη, καὶ τὸ εἶδος, καὶ τὸ ἐκ τούτων, ἔστι μὲν ὡς καὶ ἡ ὕλη μέρος τινὸς εἶναι λέγεται, ἔστι δ' ὡς οὔ. Nec tamen idcirco diſſolui ἔστιν ὡς, aggregatas voces dicendum eſt, cum καθ' ὑπερβατὸν coëant. Nam ſi ſeorſum conſideres ambas partes, non amplius ſenſus idem remanebit. Dictum eſt autem ex hoc formales notas dignoſci, quod ſeiunctis vocibus conſtituentibus, neutra ipſarũ per ſe idem præſtabit quod ambæ ſimul. præterquam quod in ſupradicto Ariſtotelis exemplo duo verba, ἐστὶ, videlicet, &, λέγεται, de vno ſubiecto ὕλη ſine copula dicentur. Quæ tametſi κατὰ τὸ ἀσύνδετον dicta eſſe quis contendat, certe auctoris ſenſum neutiquam ſeruare poterit ſi vocem, ἐστὶν, à voce, ὡς, ſeiungat. Porro accentus ſuper prima ſyllaba verbi, ἐστὶ, denotat vocem ἔστιν ὡς, ἀποστατικῶς à præcedentibus ipſam dici, interuallumque ſeu pauſam præcedere. Nam (vt Herodianus docet) τὸ, ἔστιν, in principio orationis penacuitur. Quod autem pauſam ſequitur, principium ſubſequentium verborum dici poteſt; quamuis non ſit ambitus totius initium.

De Ἐστὶ voce articulis relatiuis præpoſita. Cap. XXXXI.

CAeterum, verbum, ἐστὶ, in numero multitudinis articulo etiã relatiuo plurali præponitur: & ἀθροιστολογικὸν itidem nomen efficit: Nã εἰσὶν οἳ, pro τινὲς, ideſt, nonnulli accipitur. In ſingulari vero numero, non niſi negatiua præcedente inuenitur: οὐκ ἔστιν ὃς, ideſt, non eſt qui, pro οὐδεὶς, ideſt nullus. ſic οὐκ ἔστιν ὅς τις, apud Euripidem, οὐκ ἔστιν ὅς τις πάντ' ἀνὴρ εὐδαιμονεῖ. Præcipue autem quodam iure (vt cætera verba) ſic etiam verbum ἐστὶ, in ſingulari numero, pluraliter formato articulo neutro, iungitur. dicimus enim, ἔστιν ἃ, etiam in affirmata locutione, pro τινὰ, vel, ἔνια. ideſt quædam, & nonnulla. vt apud Ariſtoph. in Acharnenſibus. οἶδ' ἐγὼ καὶ τοὺς λάκωνας οἷς ἄγαν ἐγκείμεθα, οὐχ ἁπάντων ὄντας ἡμῖν αἰτίους τῶν πραγμάτων. ἀλλ' ἐγὼ λέγων ὅδε πόλλ' ἀποφήναιμ' ἐ-

ἐκείνους ἔσθ᾽ ἃ καδικουμένους. Vbi ἔσθ᾽ ἃ, neceſſario pro τινὰ accipiendum videtur: vt ſit, πολλὰ ἔσθ᾽ ἃ, pro, πολλά τινα.

De Τί δὲ, & τί οὖν, interrogatiuis ſignis. Cap. XXXXII.

Τί δὲ, & τί οὖν, non ſolutas voces, ſed formalia ſigna eſſe ex eo intelligitur, quod ſi ſeorſum vtraſlibet voces ponas, non amplius idem ſignificabit ipſarum vnaquæque quod ambæ ſimul. Præterea in conſtructionis diſtributione vox, τί, ad nullum nomen refertur: & ſic pro πότερον, & ἆρα, ſimul iunctæ, vt vnica dictio accipiuntur: Gregor. τί οὖν, θεὸς τὸ πνεῦμα; ideſt, ἆρ᾽ οὖν; ſecus ſi nomen, τί, ad ſubſtantiuū aliquod referatur. tunc enim diſſoluitur aggregatum, nec amplius vt vnum quoddam ſubſiſtit, ſed ſingulæ partes vt membra conſtructioni adhibentur: vt ſi dicas, τί οὖν ζητεῖς; tunc vox τί, erit accuſatiui caſus verbi, ζητεῖς, pendentis. ſic ſi dicas, τί οὖν κλαίεις; vel aliud verbum abſolutum, τί, voci apponas, διατί, ſignificabit. obſeruandum autem interdum propter nominis ſubſequutionem diſſolui aggregatum videri. τί οὖν. Vt in illa quæſtione Cæſarij, τί οὖν ἄλλο νομίζεις τῇ φύσει τὸν ὑπερκείμενον οὐρανὸν, παρὰ τὸν ὁρώμενον τοῦτον καὶ στερέωμα λεγόμενον, Vbi nomen τί, ad nomen ἄλλο, ferri videtur, vt ſi diceret, τί ἄλλο νομίζεις. Cum tamen (meo iudicio) hoc etiam in loco formale ſignum ſit τὸ, τί, οὖν, & διεσταλμένως legi debeat. non enim quod aliud ſuperius cœlum putet, quàm viſibile hoc interrogat, ſed nunquid ſuperius cęlum diuerſum natura à viſibili hoc exiſtimet. Nam prior illa interrogatio in enuntiationem conuertitur: poſterior hæc dubitationem retinet. Quod autem de, τί οὖν, dicimus, idem etiam de, τί δὲ, dicendum eſt: Vtraque enim ἀποστατικῶς, καὶ διεσταλμένως, ideſt ſeiunctim à ſubſequentibus proferenda ſunt, cum ſigno etiam τῆς διαστολῆς.

De voce Ἄπαγε. Cap. XXXXIII.

Ἄπαγε, aduerbium, ex imperatiui modi verbo in aduerbialem ſignificationem tranſlatum. Quod & iuxta ſui originem verbaliter quandoque conſtruitur: vt ἄπαγε σαυ-

τὸν τῆς ἀνοίας ἄνθρωπε, apud auctorem quemdam ecclesiasticum, in libro cui Titulus, πεύσεις προσαχθεῖσαι Καισαρίῳ &c. Aduerbialiter vero acceptum, opponitur τῷ εὖγε: & eamdem constructionem recipit. vt enim dicimus εὖγε τῆς εὐνοίας, vel φιλανθρωπίας, ἐλλειπτικῶς τοῦ ἕνεκα, sic ἄπαγε τῆς ἀνοίας, vel ἀφροσύνης: subintelligendo τὸ ἕνεκα. apud Chrysost. περὶ τῆς ἱερωσ. sic Aristoph. εἰς μακαρίαν, idest, εἰς ὄλεθρον. nam mortui μακαρῖται dicuntur.

De Οὐαὶ, comminantis, & condolentis. Cap. XXXXIV.

Οὐαὶ, vox in sacris litteris crebro vsurpata, plerumque cõminantis est, nonnunquam etiam condolentis, vt, væ, interiectio apud latinos: Vergilius, Mantua væ miseræ nimium vicina Cremonæ. Iungitur autem plerumque datiuo, Vt οὐαὶ ὑμῖν, sæpe in Euangelijs. & οὐαὶ τῷ στεφάνῳ τῆς ὕβρεως, Esaiæ capite 28. Nonnunquam etiam absolute, & intransitiue præponitur recto casui: vt de ὢ, etiam mox infra dicetur. Vt οὐαὶ πόλις ἀριήλ, Esaiæ cap. 29. & 31. οὐαὶ οἱ καταβαίνοντες εἰς αἴγυπτον. & οὐαὶ τέκνα ἀποστάται, eiusdem cap. 30. & Abbacuc 2. οὐαὶ ὁ οἰκοδομῶν πόλιν ἐν αἵματι. & paulo infra, οὐαὶ ὁ λέγων τῷ ξύλῳ ἔκνηψον ἐγέρθητι.

De Ὢ, cum nominatiuo σχετλιαστικῶς, latine, væ, verso. Cap. XXXXV.

Ὢ: cum nominatiuo, σχετλιαστικῶς: Abbacuc 2. ὢ ὁ πλεονεκτῶν πλεονεξίαν κακὴν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. & paulo infra: ὢ ὁ ποτίζων τὸν πλησίον αὐτοῦ ἀνατροπὴν δολερὰν: latinus interpres, Væ qui congregat. & Væ, qui potum dat amico suo.

Atque hæc de linguæ Græcæ particulis hactenus dicta sint, quatenus ad institutam disputationem pertinebant.

LAVS DEO.

INDEX PARTICVLARVM, *pro vario singularum vsu.*

Prior numerus paginas, posterior lineas indicat.

αὖ,

E

ἐπει-

I

K

M

μὴ οὐ,

Π

ΔΟΞΑ ΤΩ ΘΕΩ.

ERRATA.

Corrige, pagina 7.linea 20.in ſtructura. 9. 20.ita ſe habet. 11. 4.ſe res habet. 19. 11.exceptiue.20.18.diuerſam.22.17.ἠκριβῶσθαι. l.28 ἠκριβῶσθαι.23.5.ἰαῦϊς; l.5. διδύδημως.31.31.proferre.34.18.explic.ntur.l.19. diſtinguntur.35.25.particula.40.16.γοῦν ἂν ὦ.43.12.condici nem.44. 13. eſt, quanquam aperte nunquam ſolet ἂν particula cum εἰ condicionali coniungi. 45.31.αὐθ᾽ ὧν. 49.33.ἀτεχνῶς. l.34.μοχθηρία.l.34 ξένως.50.1.ἐνθάδε 52.5.κανόν. 54.3.propinquæ alicuius rei. 57. 4.ſupplenda eſt condicionalis.l.19.profertur l.22.πράγματα; 58.25 ζδὲ. 65.25.ὅδε 67.16.χάλεσον τὸν.68.21.quodammodo.70.6.proprie.7 .19. nec & ſi,ſed ſi &,vel ſi etiam,vel quod ſi.l.30.verbo ambitus.l.32.ratiocinationum; 77. 6. ἀληθεύσειν. l.30. accipitur,vt. l.32. condicionem.78.20.eſt idem Ariſtoph.79.11.eodem libro. 80 17.ijs qui.82.2. Lucæ.92.16.quare, & quocirca. 97.20. minus. 102.26. iuriiurando. l.30. γ᾽ ἔπῃ. 103.1. ἤπου. l.2. ἦ. l.3. ἤπου.121.2.interdum quidem.l.7. διπλῶ.l.13.διπλῶ.l.17.Auibus. 126.14. vocem. l.24. & quidem.l.31. Tranſitiones.135.34.σοχασμὸς.138.11.Anteam.159.6. perſona.160.5. τυγχάνομεν.161.32.quaſi. 162.19.introductos, vt. 165.3. verbum.l.16. ſenſus. 171.29.Nihil,pro.173.8.Pluto.222.32.Γραῖα.l.33.ἄφιππος.

REGISTRVM.

abc. ABCDEFGHIKLMNOPQRSTVXYZ.

Aa Bb Cc Dd Ee Ff Gg.

Omnes sunt folia integra, præter c, quæ est semifolio.

R O M Æ,

Apud Franciscum Zannettum. M. D. LXXXVIII.

